

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัย

การบริหารจัดการธุรกิจภาวะวิกฤติ: สถานการณ์การระบาดของโควิด 19

Business Management in the crisis phenomena: The pandemic of covid 19

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาดา กุปตานนท์

สนับสนุนโดย

สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิต

2563

ชื่อเรื่อง : การบริหารจัดการธุรกิจในภาวะวิกฤติ: สถานการณ์การระบาดของโควิด 19

ผู้วิจัย : ผศ.ดร.วิภาดา กุปตานนท์

สถาบัน : คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีที่พิมพ์ : 2565

สถานที่พิมพ์ : มหาวิทยาลัยรังสิต

แหล่งที่เก็บรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ : มหาวิทยาลัยรังสิต

จำนวนหน้างานวิจัย : 142 หน้า

คำสำคัญ : การบริหารจัดการธุรกิจภาวะวิกฤติ, โควิด 19

ลิขสิทธิ์ : มหาวิทยาลัยรังสิต

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการธุรกิจภาวะวิกฤติ: สถานการณ์การระบาดของโควิด 19 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดจากวิกฤตการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ต่อภาคธุรกิจ และ 2) เพื่อศึกษาวิธีการบริหารจัดการองค์กรภาวะวิกฤติ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น Website, ข้อมูลจากสำนักงานสถิติและข้อมูลจากองค์กรระหว่างประเทศ และเก็บข้อมูลปฐมภูมิ จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจากธุรกิจ 7 ประเภท คือ ธุรกิจการเกษตร, ธุรกิจการผลิต, ธุรกิจการพาณิชย์, ธุรกิจการก่อสร้าง และการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์, ธุรกิจการเงิน, ธุรกิจการให้บริการ และธุรกิจอาหาร โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (Dept interview) ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 10 เดือน จำนวน 15 องค์กร จากประเภทธุรกิจทั้งหมด 7 ประเภท ที่กล่าวข้างต้น

ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจทุกประเภทได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ธุรกิจที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด โดยต้องหยุดกิจการ ได้แก่ ธุรกิจอาหาร และธุรกิจการให้บริการ ธุรกิจการให้บริการคือ โรงแรม ได้รับผลกระทบมากที่สุด เนื่องจากการไม่มีนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ธุรกิจการผลิตสินค้าประเภทเฟอร์นิเจอร์และเครื่องใช้ในครัวเรือน ไม่ได้รับผลกระทบ แต่กลับมียอดขายและความต้องการของลูกค้ามากขึ้น เนื่องจากการที่จะต้อง lock down และใช้เวลาในบ้านมากขึ้น ลูกค้าจึงใช้เวลาอยู่บ้านมากขึ้น ความต้องการเฟอร์นิเจอร์จึงมีมากขึ้น นอกจากนี้พบว่า ผลกระทบของสถานการณ์โควิด-19 มีผลดีต่อธุรกิจ online

ในส่วนการกำหนดกลยุทธ์เพื่อบริหารสถานการณ์วิกฤตโควิด 19 นี้ ธุรกิจแต่ละประเภทเลือกใช้ กลยุทธ์ที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์และบริบทขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารงานตามแนวคิด Contingency Perspective

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ในการบริหารธุรกิจสถานการณ์วิกฤตโควิด 19 คือ

1. รักษาฐานลูกค้าเดิม โดยการสื่อสารทางตรงและการรักษาคุณภาพของสินค้าและบริการจะทำให้ผู้อยู่รอดในภาวะวิกฤต
2. การรักษาพันธมิตรทางธุรกิจ เช่น Supplier หรือแหล่งเงินทุน จะช่วยให้เกิดการประนีประนอม เช่น การขอผ่อนปรนค่าปรับ การขอยืดเวลาส่งเงินให้กับ Supplier จะช่วยบรรเทาความเดือนร้อนจากภาวะวิกฤติได้ สมาคมหรือองค์กรที่ธุรกิจเป็นสมาชิกอยู่
3. การรักษากำลังคน การเอาใจใส่และดูแลคนงานเป็นอย่างดีและต่อเนื่อง จะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี เมื่อเกิดภาวะวิกฤตกำลังคนเหล่านี้ก็จะเข้าใจและสามารถช่วยเหลือองค์กรในลักษณะพึ่งพิงซึ่งกันและกันได้
4. การมีข้อมูลรอบด้าน ในสถานการณ์วิกฤตองค์กรย่อมเกิดการชะงักงัน การตัดสินใจดำเนินการเป็นค่อนข้างยาก จึงต้องอาศัยการมีข้อมูลรอบด้านที่เป็นข้อมูลที่ผ่านการคัดกรองให้เป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ
5. การเปิดธุรกิจบน platform online จะเป็นช่องทางในการดำเนินธุรกิจในสภาวะการณ์ที่เกิดโรคระบาดจากคนสู่คน การทำธุรกิจ online จะเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารได้สะดวกและปลอดภัยจากการแพร่เชื้อโรคระบาดโควิด-19
6. การลดขนาดองค์กร Down Sizing โดยมุ่งเป้าหมายเฉพาะเจาะจงกับกลุ่มลูกค้าขนาดเล็กลง และพยายามรักษารฐานลูกค้าไว้เพื่อให้ผ่านพ้นภาวะวิกฤตไป

Title: Business Management in the crisis phenomena: The pandemic of covid 19

Researcher: Asst. Prof. Dr. Wipada Kuptamond

Institution: Faculty of Business administration, Rangsit University

Year of Publication: 2022

Publisher: Rangsit University

Sources: Rangsit University

No. of pages: 142 pages

Keywords: management in crisis phenomena, covid 19

Copyrights: Rangsit University

Abstract

The research "Business Management in the crisis phenomena: The pandemic of covid 19" have 2 objectives 1) to study emerging of the covid 19 crisis effecting the business management. 2) To study the method and strategies that business firms administrate the crisis. This study was the qualitative research study which collecting data from 2 sources, firstly, the secondary data from websites, international organizations, and also information from news and statistical organization and governmental organization in Thailand. Secondary, the researcher produced the dept-interview process to the 7 types of the business firm total samples were the high rank administrators of the 15 business organizations.

The research results are that some types of the business firm have been highly negative effected by the covid 19 crisis which pursues to decline period of business such as temporary and permanently closed which are the Hotel business firms, food business firm and the related business to the tourist and travelling. On the Contrary, the production firms have positive effect from the covid 19 crisis ie, the house furniture have more sales and customers. In additional, the online business also get the positive effects from the covid 19 crisis.

The research found that to operate any business firm under the crisis there are not any best strategy to manage

Every business firms but the business firm must apply the strategy due to their business identity, context and timing.

Anyway most business firms create the strategy for some important reasons, that are 1) to maintain the present customers, 2) keep closed relationship with the business collaboration such as supplier, investor, business associations, 3) to maintain and motivate the intellectual human resources, 4) to update the

information about the crisis and the method how to decline the crisis and 5) to create the new business platform such as the online business.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการธุรกิจในภาวะวิกฤติ: สถานการณ์การระบาดของโควิด 19 ได้รับความอนุเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่าง 15 บริษัท ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเข้าสัมภาษณ์ ทั้ง ๆ ที่เป็นเวลาแห่งความยากลำบากในการพบปะสื่อสารระหว่างบุคคล เพราะสถานการณ์โควิด 19 ต้องมีการรักษาระยะห่าง (Social Distance) ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้บริหารทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ศ.ดร.จุฬา เทียนไทย ที่ปรึกษาโครงการ ที่ให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าจนการศึกษาเสร็จสิ้นลง ขอขอบคุณสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยรังสิตที่สนับสนุนในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขออุทิศคุณประโยชน์อันเกิดขึ้นจากผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แก่บุพการี และครูบาอาจารย์ทุกคน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญ	1
คำถามในการวิจัย	5
นิยามคำศัพท์ในการวิจัย	6
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	6
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ขอบเขตการศึกษา	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
1. การบริหารความเสี่ยง	7
2. การจัดการตามสถานการณ์	12
3. การจัดการตามภาวะวิกฤต	15
4. ประเภทธุรกิจ	18
5. สถานการณ์โควิด 19	18
6. การจัดการเชิงกลยุทธ์	24
6.1 SWOT	24
6.2 TOWS Matrix	26
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	31
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
2. เครื่องมือในการวิจัย	31
3. การรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน	32
4. แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	34
ตอนที่ 1 ข้อมูลทฤษฎี	34
1.1 ลำดับเหตุการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย	34
1.2 ลำดับเหตุการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศไทย	43
1.3 ลำดับเหตุการณ์การวิจัยการผลิตและการกระจายวัคซีน	54
1.4 ผลกระทบของสถานการณ์โควิด 19 ต่อเศรษฐกิจโลก	57
1.5 การดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจอันเกิดจากสถานการณ์โควิด 19	60
1.6 การดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจอันเกิดจากสถานการณ์โควิด 19	62
1.7 ผลกระทบของสถานการณ์โควิด 19 ต่อเศรษฐกิจไทย	64
1.8 การดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจอันเกิดจากสถานการณ์โควิด 19	68
1.9 การฉีดวัคซีนโควิด 19 ในประเทศไทย	73
ตอนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	80
A. ธุรกิจเกษตร	80
ก. ธุรกิจการผลิตและจำหน่ายสินค้าด้านการเกษตร	80
ข. ธุรกิจค้าข้าวสาร	82
B. ธุรกิจการผลิต	84
ก. ธุรกิจการผลิตเฟอร์นิเจอร์	84
ข. ธุรกิจการผลิตเสื้อผ้า (ส่งออกและค้าปลีกในประเทศ)	87
C. ธุรกิจพาณิชย์	89
ก. บริษัทนำเข้าเคมีภัณฑ์	89
ข. บริษัทนำเข้าปุ๋ย	92
ค. ค้าขายเสื้อผ้า Online	94
D. ธุรกิจการก่อสร้าง	96
ก. บริษัทออกแบบก่อสร้างและที่ปรึกษาโครงการ	96
ข. ธุรกิจบ้านจัดสรร	99
E. ธุรกิจการเงิน	101
ก. ธุรกิจที่ปรึกษาด้านการประกันภัย	101
ข. ธุรกิจการประกันชีวิต	103

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
F. ธุรกิจบริการ	105
ก. ธุรกิจการขนส่งทางรถ	105
ข. ธุรกิจโรงแรม	107
G. ธุรกิจอาหาร	109
ก. ธุรกิจร้านอาหารญี่ปุ่น	109
ข. ธุรกิจสวนอาหาร	112
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	115
สรุปผลการวิจัย	115
1. ข้อมูลทฤษฎี	115
1.1 สรุปสถานการณ์โควิดทั่วโลก (Time Line)	115
1.2 สรุปการพัฒนาการของการผลิตและจัดควักขึ้นให้กับประชาชน	118
2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารธุรกิจ	120
2.1 ธุรกิจการเกษตร	120
2.2 ธุรกิจการผลิต	120
2.3 ธุรกิจการพาณิชย์	121
2.4 ธุรกิจการก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์	122
2.5 ธุรกิจการเงิน	122
2.6 ธุรกิจการบริการ	123
2.7 ธุรกิจอาหาร	123
อภิปรายผล	124
ข้อเสนอแนะ	125
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	125
บรรณานุกรม	126
ประวัติผู้วิจัย	142

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 สถานการณ์ผู้ป่วยจากโควิด 19 ในปี 2563	3
2.1 สถานการณ์ผู้ป่วยจากโควิด 19 ในปี 2563	22

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
2.1 การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO	10
2.2 การแบ่ง SWOT	25

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญ

ธุรกิจเป็นคำที่มาจาก Business ที่มาจากคำว่า Busy แปลว่า ชุ้ง, มีงานมาก, มีธุระชุ้ง ธุรกิจเป็นเรื่องของการมุ่งหวังผลกำไร ดังนั้นความหมายที่ทุกคนรับรู้ก็คือ ธุรกิจเป็นเรื่องของกิจการที่เข้ามารับความเสี่ยง ซึ่งธุรกิจเป็นสิ่งที่ต้องการความคิด การแก้ปัญหาและการพัฒนาตลอดเวลา เพื่อให้กำไรและหลีกเลี่ยงการขาดทุน

การประกอบธุรกิจ คือ การผลิตสินค้าและบริการ โดยการนำสินค้าและบริการนั้นมาจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภค การจำหน่ายสินค้าและบริการการเรียกว่า การค้า หรือการประกอบธุรกิจ ดังนั้น ธุรกิจจึงเป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมทางด้านการผลิต การจำหน่ายและการให้บริการนั่นเอง

ธุรกิจสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ ธุรกิจที่ไม่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ กิจการเจ้าของคนเดียว และห้างหุ้นส่วนสามัญ ส่วนธุรกิจที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัทมหาชนจำกัด องค์การธุรกิจจัดตั้ง หรือจดทะเบียนภายใต้กฎหมายเฉพาะ เช่น ธุรกิจการเกษตร (การทำป้าไม้ การทำสวน การทำไร่ การทำนา การทำปศุสัตว์) ธุรกิจอุตสาหกรรม (ธุรกิจผลิตสินค้าเพื่ออุปโภค แบ่งเป็น อุตสาหกรรมในครัวเรือน และอุตสาหกรรมโรงงาน) ธุรกิจเหมืองแร่ ธุรกิจพาณิชย์ ธุรกิจการก่อสร้าง ธุรกิจการเงิน (ธนาคาร บริษัทการเงิน บริษัทประกันภัย) ธุรกิจให้บริการ (ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจการสื่อสาร ธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจการโรงแรม) ธุรกิจอาหาร (ร้านอาหาร การขายวัตถุดิบอาหาร ขายอุปกรณ์ในการทำอาหาร) ธุรกิจอื่นๆ (ผู้ประกอบการ อาชีพอิสระต่างๆ เช่น แพทย์ วิศวกร สถาปตย์ ช่างฝีมือ ประติมากรรม) (<https://millionaire-academy.com/archives/62>)

ในภาวะที่โลกกำลังเผชิญกับการแพร่ระบาดของไวรัสสายพันธุ์ใหม่โควิด-19 ภาคธุรกิจได้รับผลกระทบโดยตรง ทั้งการใช้จ่ายของผู้บริโภคที่ลดลง กิจกรรมต่าง ๆ ก็ไม่สามารถจัดได้ ทำให้หลายธุรกิจต้องปลดพนักงาน หรือปรับลดเงินเดือนเพื่อพุงให้ธุรกิจยังสามารถไปต่อได้ นั่นเป็นสาเหตุสำคัญที่ภาคธุรกิจต้องมีการเตรียมธุรกิจให้พร้อมรับมือกับวิกฤตในครั้งนี้ต่อไป การเตรียมพร้อมรับมือกับวิกฤตนอกจากจะสามารถลดผลกระทบต่อธุรกิจและสร้างความมั่นใจให้กับพนักงานและลูกค้าอีกด้วย การไม่เตรียมพร้อมจะทำให้ธุรกิจมีความเสี่ยงต่อการสูญเสีย อย่างเลวร้ายสุดคือไม่มีรายได้จนต้องปิดกิจการไป

(<https://www.thumbsup.in.th/4-ways-business-prepare-for-a-crisis>)

การจัดการภาวะวิกฤต มาจากคำว่า Crisis management คือ กระบวนการที่องค์กรจัดการกับเรื่องยุ่ง และเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด ที่อาจคุกคามจนเป็นต่ออันตรายขององค์กรหรือผู้มีผลประโยชน์ (Bundy, J.; Pfarrer, M. D.; Short, C. E.; Coombs, W. T. (2017)) การศึกษาเกี่ยวกับการจัดการภาวะวิกฤตเริ่มต้นขึ้นมาจากการเพิ่มขึ้นของอุตสาหกรรมและหาหนทางสิ่งแวดล้อมในช่วงคริสต์ทศวรรษ 1980 (Shrivastava, P. Mitroff, I.I., Miller, D. and A. Miglani. (1988)) องค์ประกอบของภาวะวิกฤตคือ (1) คุกคามต่อองค์กร, (2) มีส่วนประกอบที่สร้างความประหลาดใจ และ (3) ต้องใช้การตัดสินใจในระยะเวลาสั้น ๆ (Seeger, M. W.; Sellnow, T. L.; Ulmer, R. R. (1998)) แต่เวเนตต์แย้งว่า "วิกฤตเป็นกระบวนการที่แปรเปลี่ยนที่ระบบเก่าไม่สามารถคงอยู่ได้ ดังนั้นคุณลักษณะนิยามที่ 4 คือ ต้องการ การเปลี่ยนแปลง หากไม่ต้องการการเปลี่ยนแปลง เหตุการณ์นั้นอาจนิยามได้อย่างถูกต้องมากกว่า ว่าเป็นความล้มเหลวหรืออุบัติเหตุ" (Venette, S. J. (2003))

ในทางกลับกัน การบริหารความเสี่ยง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประเมินแนวโน้มสิ่งคุกคามและหาหนทางที่ดีที่สุดเพื่อหนีปัญหาเหล่านั้น การจัดการภาวะวิกฤตเกี่ยวข้องกับการจัดการก่อน ระหว่าง และหลัง สิ่งคุกคาม ที่ประสบ มีข้อบังคับความสำคัญต่อบริบทในการจัดการ อันประกอบด้วยความชำนาญและเทคนิคที่จะบ่งชี้ ประเมิน เข้าใจ และรับมือกับสถานการณ์อันตึงเครียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงในเริ่มเกิดขึ้น ไปถึงจุดขึ้นตอนการฟื้นฟู

วิกฤติเป็นสิ่งที่มาแบบไม่ตั้งตัว ดังนั้น การวางแผนล่วงหน้าจึงมีความสำคัญมากสำหรับทุกๆ องค์กร ต่อให้เป็นบริษัทใหญ่ระดับโลกก็หนีไปไม่พ้น เมื่อเผชิญกับวิกฤต ธุรกิจที่ขาดรายได้ไม่จำเป็นต้องปิดกิจการเสมอไป การขอสินเชื่อเพื่อให้ธุรกิจยังคงมีเงินทุนหมุนเวียนในการจ่ายค่าดำเนินการ เงินเดือน ค่าเช่า จึงเป็นสิ่งสำคัญ แต่การจะรักษาเครดิตได้ก็ต้องมีประวัติชำระเงินที่ตรงเวลา ชำระหนี้ที่ตรงค่าง และใช้เครดิตอย่างมีความรับผิดชอบ ธุรกิจจึงจำเป็นต้องมีเตรียมความพร้อมอยู่เสมอท่ามกลางภาวะวิกฤตย่อมเกิด ความเครียดและความสับสนในการตัดสินใจ นั่นเป็นเหตุผลที่ควรมีคู่มือการรับมือ เมื่อธุรกิจหยุดชะงัก ควร มีขั้นตอนการดำเนินการอย่างไร ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและพนักงาน แน่แน่นอนว่าในแต่ละธุรกิจมีเงื่อนไขทางการเงินไม่เหมือนกัน ดังนั้นแต่ละธุรกิจควรมีคู่มือรับมือเป็นของตัวเอง โดยเริ่มจากการสื่อสารภายในองค์กรที่ดี ที่จะช่วยสร้างความเข้าใจและเป็นสิ่งเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในองค์กร ก่อนเกิดวิกฤตพนักงานทุกระดับควรเข้าใจแผนการและขั้นตอนการรับมือวิกฤต เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมพนักงาน ไม่ให้ตื่นตระหนกกับความไม่แน่นอนว่าบริษัทจะดำเนินการอย่างไร การสื่อสารที่สม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพ มีความสำคัญอย่างยิ่งในภาวะวิกฤต ทันทีที่เกิดวิกฤตขึ้นควรเตรียมพร้อมที่จะสื่อสารกับลูกค้าและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้คำแนะนำและสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับการวางแผนล่วงหน้า รวมถึงขั้นตอนการดำเนินการต่อไป หากยังไม่ได้เตรียมพร้อมธุรกิจให้พร้อมสำหรับวิกฤต ตอนนี้เป็นเวลาที่เหมาะสมสำหรับเรียนรู้เก็บเอาบทเรียนไปสร้างแผนรับมือสำหรับอนาคต เชื่อว่าธุรกิจของคุณจะแข็งแกร่งและมั่นคงขึ้นอย่างแน่นอน (<https://www.thumbsup.in.th/4-ways-business-prepare-for-a-crisis>)

สถานการณ์โควิด-19

สถานการณ์โควิด-19 เป็นวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งแรกของโลกและแพร่ระบาดในวงกว้าง และส่งผลร้ายแรงกว่า โรคซาร์ส (SARSCoV) ซึ่งระบาดในปี 2546 อย่างมาก โดยเชื้อไวรัสโควิด-19 พบครั้งแรก เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2562 สาธารณรัฐประชาชนจีน รายงานจำนวนผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อไวรัส โคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็นครั้งแรก จำนวน 27 ราย

สำหรับประเทศไทย พบไวรัสโควิด-19 เข้ามาจากนักท่องเที่ยวที่บินตรงมาจากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ตั้งแต่วันที่ 3 – 10 มกราคม 2563 โดยพบผู้ป่วย 6 ราย ต่อจากนั้นจำนวนผู้ป่วยก็เพิ่มจำนวนขึ้น ทำให้เกิดมาตรการคัดกรองผู้เดินทางเข้า-ออกประเทศที่ทำอากาศยาน ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1.1 สถานการณ์ผู้ป่วยจากโควิด 19 ในปี 2563

เดือน พ.ศ. 2563	สถานการณ์						
	ผู้ป่วยตาม นิยาม	กักกันผู้ป่วย (เริ่ม 3 เม.ย.)	ผู้ป่วย				
			ยืนยันสะสม	รักษา	รุนแรง	เสียชีวิต	ออก รพ.
31 มกราคม	344	0	19	0	0	0	70
29 กุมภาพันธ์	2,953	0	42	13	2	0	0
31 มีนาคม	20,097	0	1,651	1,225	23	10	416
30 เมษายน	66,371	81	2,954	181	0	54	2,719
31 พฤษภาคม	194,911	144	3,081	59	0	57	2,965
30 มิถุนายน	312,395	234	3,171	54	0	58	3,059
31 กรกฎาคม	375,346	373	3,310	117	0	58	3,135
31 สิงหาคม	418,371	475	3,412	80	0	58	3,274
30 กันยายน	451,067	626	3,564	131	0	59	3,374
31 ตุลาคม	490,152	832	3,780	131	0	59	3,590
30 พฤศจิกายน	525,785	1,034	3,998	135	0	60	3,803
6 ธันวาคม	533,141	1,104	4,086	173	0	60	3,853

ข้อมูลสถิติจาก ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบให้อัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก รวมทั้งไทย ก่อนหน้านั้น ศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจและธุรกิจ (อีไอซี) ธนาคารไทยพาณิชย์ ประเมินภาคการท่องเที่ยว จะมีคนตกงานมากถึง 3-5 ล้านคน สูงกว่าทุกวิกฤตการณ์ในอดีตของไทย ส่วนแรงงานจำนวนมากแม้ไม่ตกงาน แต่จำนวนชั่วโมงทำงานและรายได้จะลดลงอย่างมาก หรือกระทั่งไม่มีรายได้เลยในบางช่วง และที่น่าห่วง คราวเรือนไทยประมาณ 60% มีเงินไม่พอใช้จ่ายเกิน 3 เดือน สภาพหอการค้าไทย เคยประเมินว่าเดือน มิ.ย.จะมีแรงงานตกงาน 7.13 ล้านคน ส่วนใหญ่ 95% หรือประมาณ 6.773 ล้านคน เป็นแรงงานมีรายได้ต่ำกว่า 2 หมื่นบาท หากเชื้อไวรัสโควิด-19 ยืดเยื้อไปอีก 2-3 เดือน คนอาจตกงานเพิ่มถึง 10

ล้านคน ในกรณียังไม่คลายล็อกดาวน์ ขณะที่ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ระบุดัชนีความเชื่อมั่นหอการค้าไทย เดือน เม.ย. อยู่ที่ระดับ 32.1 ต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ หากผ่อนคลายนโยบาย ระยะที่ 2 ในกลางเดือนพ.ค. และระยะที่ 3 ในเดือนมิ.ย. จะช่วยลดปัญหาการตกงาน จากเดิม 7 ล้านคน เหลือตกงาน 3 ล้านคน

(<https://www.thairath.co.th/news/business/market-business/1844841>)

การประเมินผู้ได้รับผลกระทบอาจตั้งต้นตามความเสี่ยงของภาคธุรกิจ ตามที่ บริษัท TRIS rating ได้จัดอันดับภาคธุรกิจที่ได้รับผลกระทบของโควิด-19 โดยใช้ รายได้ มูลค่าทรัพย์สิน และสภาพคล่อง เป็นเกณฑ์ จึงพบว่ากลุ่มสาขาที่มีความเสี่ยงที่ได้รับผลกระทบมาก คือ สาขาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหรือสายอาชีพที่ทำงาน ณ สถานที่เสี่ยงต่อการติดโรคที่ได้กล่าวถึงไปก่อนหน้านี้ ได้แก่ สายการบิน โรงแรม โรงภาพยนตร์ รวมถึงสาขาในกิจกรรมการผลิตที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากมาตรการ lock down จนทำให้ไม่สามารถนำเข้าวัตถุดิบมาใช้ในการผลิตได้ คือ อิเล็กทรอนิกส์ โลหะ ผลิตภัณฑ์ ชิ้นส่วนยานยนต์ และกระดาษ ซึ่งแน่นอนว่าสาขาเหล่านี้ครอบคลุมแรงงานจำนวนมากไม่น้อยเลยทีเดียว หลังจากมองในมุมของสาขาเศรษฐกิจแล้ว ขอมองลึกถึงมิติของแรงงานที่ได้รับผลกระทบซึ่งขอแบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ แรงงานกลุ่มแรกอยู่ในระบบประกันสังคมซึ่งย่อมได้รับการดูแล และเยียวยาผ่านทางมาตรการของสำนักงานประกันสังคม ไม่ว่าจะเป็นการลดและขยายเวลาจ่ายเงินสมทบ การให้เงินชดเชยหากถูกพักงาน หรือแม้แต่การให้เงินเยียวยาที่เพิ่มขึ้นหากถูกเลิกจ้างจากสถานการณ์โควิด-19 จึงยังพอบรรเทาผลกระทบได้บ้าง แต่จะดีกว่าแน่ ถ้าผู้ประกอบการและแรงงานของเขาเหล่านี้จะสามารถอยู่รอดรักษาหน้าที่ยังทำงานผ่านวิกฤตนี้ไปได้ด้วยกัน แรงงานกลุ่มนี้ส่วนหนึ่งอยู่ในภาคการท่องเที่ยวและบริการที่ได้รับผลกระทบเนื่องมาจากมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) แม้รัฐไม่ได้สั่งปิดโดยตรง เช่น โรงแรม รวมถึงแรงงานในภาคการผลิต โดยเฉพาะที่ทำงานในห่วงโซ่อุปทานของสาขาที่เกี่ยวข้องกับชิ้นส่วนยานยนต์ซึ่งถือว่าเป็นสาขาที่มีความสำคัญต่อภาคการผลิตของประเทศ แต่มีสถานประกอบการรายย่อยอยู่เป็นจำนวนมาก จึงเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางและอ่อนไหวต่อเศรษฐกิจที่ชะลอตัวในขณะนี้ แรงงานอีกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ คือ ผู้จ้างงานตนเองหรือผู้ประกอบการอาชีพอิสระ (self-employed) ซึ่งอยู่นอกระบบประกันสังคม อย่างไรก็ดี ภาครัฐได้เปิดโอกาสให้แรงงานกลุ่มนี้สามารถลงทะเบียนเพื่อได้รับเงินเยียวยา 5,000 บาทต่อเดือน หากผ่านกระบวนการคัดกรองตามเงื่อนไขหลักได้แก่ การดำเนินกิจกรรมที่ได้รับผลกระทบหรือที่รัฐสั่งปิด เช่น ร้านอาหาร ร้านค้าปลีก การจัดประชุมแสดงสินค้า และกิจกรรมความบันเทิงและนันทนาการ ซึ่งครอบคลุมผู้ประกอบการอาชีพอิสระกว่า 4.5 ล้านคน จากผู้มีงานทำในสาขาเหล่านี้รวม 6.6 ล้านคน

นอกเหนือจากการช่วยเหลือแรงงานที่ถือเป็นปัจจัยหลักสำคัญในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางเศรษฐกิจแล้ว การเยียวยาหรือช่วยเหลือผู้ประกอบการก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เพราะหากผู้ประกอบการยังคงรักษาการจ้างงานไว้ได้ ในท้ายที่สุดแล้วแรงงานจะยังคงมีงานให้กลับไปทำ ขณะที่ธุรกิจอื่น ๆ ในห่วงโซ่อุปทานที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันก็จะยังคงอยู่ต่อไปได้ โดยจากข้อมูลชี้ว่าสาขาที่มีความเสี่ยงปานกลางถึงสูงตามเกณฑ์ของ บริษัท TRIS Rating นั้น ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายย่อยอ่อนไหวง่าย

ต่อสภาวะวิกฤตในปัจจุบัน จึงต้องอาศัยมาตรการช่วยเหลือสภาพคล่องด้านการเงิน หรือช่วยสนับสนุนต้นทุนค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะในส่วนของการจ้างด้วยการให้เงินสนับสนุนแก่สถานประกอบการรายย่อยที่มีรายได้ลดลง ภายใต้เงื่อนไขที่สถานประกอบการจะต้องไม่ปลดคนงาน ดังเช่นที่ประเทศเยอรมัน และมาเลเซีย ได้ดำเนินการนำร่องไปแล้ว

เมื่อมองไปข้างหน้าหากเราสามารถควบคุมโรคระบาดได้ในระดับหนึ่ง ภาครัฐจำเป็นต้องออกมาตรการกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ เช่น มาตรการเร่งการสร้างงาน และการส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ เพราะอุปสงค์ในประเทศจะกลายเป็นแรงขับเคลื่อนหลัก ขณะที่สถานการณ์ในต่างประเทศยังไม่แน่นอน โดยระยะนี้ต้องกระตุ้นให้เกิดการบริโภคและการลงทุนในประเทศ เพื่อเป็นแรงส่งให้เศรษฐกิจหมุนไปสู่การสร้างรายได้ให้แก่ทั้งครัวเรือนและภาคธุรกิจ สุดท้ายแล้วขั้นตอนการเปลี่ยนผ่านไปสู่โลกหลังโควิด-19 จะเกิดภาวะปกติใหม่ (New Normal) ในระบบเศรษฐกิจทั่วโลก เช่น การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างก้าวกระโดด โดยเฉพาะพฤติกรรมการใช้ Online platform เพื่อซื้อสินค้าและบริการที่หลากหลายเพิ่มขึ้น จึงเป็นความท้าทายของภาครัฐที่จะต้องหยิบยื่นแรงเปลี่ยนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากโหมดประทับประคองมาสู่โหมดเร่งเครื่องยนต์ จึงต้องยกเครื่องนโยบายที่เอื้อให้เศรษฐกิจสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืนมาใช้ในโลกใหม่ อาทิ การพัฒนาฝีมือแรงงาน Online เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของทุนมนุษย์ให้สามารถเป็นหัวจักรสำคัญขับเคลื่อนผลิตภาพของประเทศไปสู่การเติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพ

(https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_30Apr2020.aspx)

จากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในระลอกที่ 1 ซึ่งเริ่มต้นประมาณเดือนมกราคม 2563 ที่ส่งผลกระทบต่อประชากรทั่วโลกนั้น ฝ่ายสาธารณสุขของประเทศต่าง ๆ ได้พยายามทดสอบทดลองวิจัยเพื่อผลิตวัคซีนต่อต้านโรคโควิด-19 อย่างก็ตามก็ยังคงเกิดการระบาดระลอกที่ 2 ประมาณวันที่ 29 พฤศจิกายน 2563 ซึ่งนับว่าเป็นสถานการณ์วิกฤติต่อเนื่องยาวนาน ส่งผลกระทบต่อชีวิตของประชากรทั่วโลก และยังส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจต่าง ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการธุรกิจ ในภาวะวิกฤติ ถึงผลกระทบต่อการดำเนินการธุรกิจและการกำหนดกลยุทธ์เพื่อบริหารจัดการธุรกิจให้อยู่รอดภายใต้สถานการณ์วิกฤตินี้อย่างไร

คำถามที่ใช้ในการวิจัย

1. ธุรกิจประเภทต่าง ๆ ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิดอย่างไร
2. ธุรกิจประเภทต่าง ๆ มีวิธีการบริหารจัดการองค์กรในภาวะวิกฤตอย่างไร

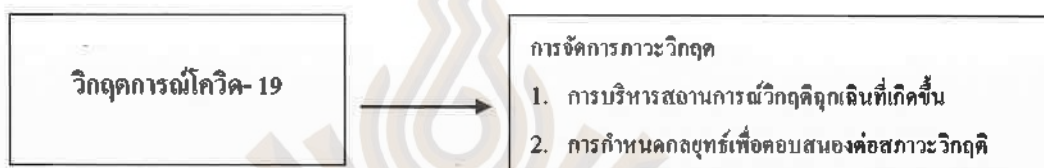
นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สถานการณ์วิกฤติ ในที่นี้ หมายถึง สถานการณ์การเกิดโควิด-19 ที่เริ่มระบาดตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 จนถึงปัจจุบันมีนาคม 2565

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาผลกระทบที่เกิดจากวิกฤตการณ์การเกิดโรคระบาดไวรัสโควิด-19 ของภาคธุรกิจ
2. ศึกษาวิธีการบริหารจัดการองค์กรในภาวะวิกฤต

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านเวลา เนื่องจากโครงการวิจัยนี้ได้ขออนุมัติการดำเนินการเป็นเวลา 1 ปี การเก็บข้อมูลการวิจัยจึงเริ่มตั้งแต่ มกราคม 2564 ถึง กรกฎาคม 2564 ซึ่งเป็นช่วงที่โควิด 19 ยังคงระบาดอยู่ทั่วโลก ดังนั้น ข้อมูลที่รายงานในรายงานวิจัยฉบับนี้ จึงสิ้นสุด ณ เดือน กรกฎาคม 2564 เท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบผลกระทบที่เกิดจากวิกฤตการณ์เกิดโรคระบาดของไวรัสโควิด 19 ต่อภาคธุรกิจ
2. เพื่อทราบเทคนิคและวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงของธุรกิจเมื่อเกิดวิกฤตการณ์
3. เพื่อทราบแนวทางในกลยุทธ์ที่ภาคธุรกิจจะนำมาใช้ในภาวะวิกฤตในอนาคตต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการบริหารจัดการธุรกิจภาวะวิกฤติ: สถานการณ์การระบาดของโควิด 19 ผู้วิจัยได้
ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

1. การบริหารความเสี่ยง
2. การจัดการตามสถานการณ์
3. การจัดการตามภาวะวิกฤต
4. ประเภทธุรกิจ
5. สถานการณ์โควิด 19 ของโลกและประเทศไทย
6. การจัดการเชิงกลยุทธ์
 - 6.1 SWOT
 - 6.2 TOWS Matrix
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การบริหารความเสี่ยง (Risk Management)

แนวคิดเกี่ยวกับความเสี่ยง

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่มีความไม่แน่นอนหรือสิ่งที่ทำให้แผนงานหรือ
การดำเนินการอยู่ ณ ปัจจุบันไม่บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยก่อให้เกิดผลกระทบหรือ
ความเสียหายต่อองค์กรในที่สุด ทั้งในแง่ของผลกระทบที่เป็นตัวเงินได้หรือผลกระทบที่มีต่อภาพลักษณ์และ
ชื่อเสียงองค์กร (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2557)

การบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management) คือ กระบวนการที่ปฏิบัติโดย
คณะกรรมการ ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนในองค์กรเพื่อช่วยในการกำหนดกลยุทธ์และดำเนินงาน โดย
กระบวนการบริหาร ความเสี่ยงได้รับการออกแบบ เพื่อให้สามารถป้องกันเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นและมี
ผลกระทบต่อองค์กร และสามารถจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้เพื่อให้ได้รับความ
มั่นใจอย่างสมเหตุสมผล ในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรกำหนดไว้ (กรอบบริหารความเสี่ยงองค์กร
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558)

การบริหารความเสี่ยงองค์กร (Enterprise Risk Management) คือการกำหนดกิจกรรมควบคุม เพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับ ประเมิน ควบคุม และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ หรือกระบวนการที่ผู้บริหารและบุคลากรขององค์กรได้กำหนดขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย โดยได้ประเมินถึงโอกาสเกิดและผลกระทบความเสี่ยงต่อองค์กร เพื่อจัดการความเสี่ยงนั้นให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เพื่อสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (ศิลป์พร ศรีจันทร์เพชร, 2554)

การจัดการความเสี่ยง หรือ การบริหารความเสี่ยง (Risk management) คือ การจัดการความเสี่ยง ทั้งในกระบวนการในการระบุ วิเคราะห์ (Risk analysis) ประเมิน (Risk assessment) ดูแล ตรวจสอบ และควบคุมความเสี่ยงที่สัมพันธ์กับ กิจกรรม หน้าที่และกระบวนการทำงาน เพื่อให้องค์กรลดความเสียหายจากความเสี่ยงมากที่สุด อันเนื่องมาจากภัยที่องค์กรต้องเผชิญในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือเรียกว่า อุบัติภัย (Accident)

ความเสี่ยงมีความหมายในหลากหลายแง่มุม เช่น ความเสี่ยงคือ

โอกาสที่เกิดขึ้นแล้วธุรกิจจะเกิดความเสียหาย (Chance of Loss)

ความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสียหายต่อธุรกิจ (Possibility of Loss)

ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น (Uncertainty of Event)

การคลาดเคลื่อนของการคาดการณ์ (Dispersion of Actual Result)

ศัพท์ทางเทคนิค

ภัย (Peril) คือ สาเหตุของความเสียหาย ซึ่งภัยสามารถเกิดขึ้นได้จากภัยธรรมชาติ เช่น เกิดพายุ สึนามิ น้ำท่วม แผ่นดินไหว เป็นต้น ภัยนอกจากจะเกิดขึ้นได้จากภัยธรรมชาติแล้ว ภัยนั้นยังเกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อัคคีภัย จลาจล ฆาตกรรม เป็นต้น สำหรับสาเหตุสุดท้ายที่จะเกิดภัยได้นั้นคือภัยที่เกิดขึ้นจากภาวะเศรษฐกิจ เพราะภัยที่เกิดจากภาวะเศรษฐกิจ เป็นอีกสาเหตุที่สำคัญ เพราะเมื่อเกิดขึ้นแล้วคนทั้งประเทศ หรือทั้งภูมิภาคจะได้รับผลกระทบอย่างกว้างขวาง

ความเสี่ยง (Risk) คือ ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ ซึ่งไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด แต่ความเสี่ยงนั้น ๆ จะมีแนวโน้มที่เกิดขึ้นไม่มากก็น้อยในบริษัท

สภาวะที่จะทำให้เกิดความเสียหาย (Hazard) คือ สภาพเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุที่ทำให้ความเสียหายเพิ่มสูงขึ้น โดยสภาวะต่าง ๆ นี้สามารถแบ่งออกได้เป็น สภาวะทางด้านกายภาพ (Physical) คือ สภาวะของโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย เช่น ชนิดและทำเลที่ตั้งของสิ่งปลูกสร้าง อาจเอื้อต่อการเกิดเพลิงไหม้ สภาวะทางด้านศีลธรรม (Moral) คือ สภาวะของโอกาสที่จะเกิดขึ้นจากความไม่ซื่อสัตย์ค่อนหาที่การงาน เช่น การฉ้อโกงของพนักงาน และสภาวะด้านจิตสำนึกในการป้องกัน

ความเสี่ยง (Morale) คือ สภาวะที่ไม่ประมาทและเลินเล่อ หรือการไม่เอาใจใส่ในการป้องกันความเสี่ยง เช่น การที่พนักงานปล่อยให้เครื่องจักรทำงานโดยไม่ควบคุม

องค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยง

1. การระบุชี้ว่าองค์กรกำลังมีภัย
2. เป็นการระบุชี้ว่าองค์กรมีภัยอะไรบ้างที่มาเผชิญอยู่ และอยู่ในลักษณะใดหรือขอบเขตเป็นอย่างไร นับเป็นขั้นตอนแรกของการบริหารความเสี่ยง
3. การประเมินผลกระทบของภัย
4. เป็นการประเมินผลกระทบของภัยที่จะมีต่อองค์กรซึ่งอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การประเมินความเสี่ยงที่องค์กรต้องเตรียมตัวเพื่อรับมือกับภัยแต่ละชนิด ได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด
5. การจัดทำมาตรการตอบโต้ตอบความเสี่ยงจากภัย
6. การจัดทำมาตรการตอบโต้ตอบความเสี่ยงเป็นมาตรการที่จัดเรียงลำดับความสำคัญแล้วในการประเมินผลกระทบของภัย มาตรการตอบโต้ที่นิยมใช้เพื่อการรับมือกับภัยแต่ละชนิด อาจจำแนกดังนี้
 - มาตรการขจัดหรือลดความรุนแรงของความอันตรายของภัยที่ต้องประสบ
 - มาตรการที่ป้องกันผู้รับภัยมิให้ต้องประสบภัยโดยตรง เช่น มาตรการลดความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น กรณีเกิดเพลิงไหม้ในอาคาร ได้มีการขจัดและลดความรุนแรง โดยออกแบบตัวอาคารให้มีผนังกันไฟ กันเพลิงไหม้รูลาม
 - ภัยจากการที่ต้องปีนขึ้นไปในที่สูงก็มีมาตรการป้องกันโดยต้องติดเข็มขัดนิรภัย กันการพลัดพลั้งตกลงมา
 - ภัยจากไอระเหยหรือสารพิษก็ป้องกันโดยออกมาตรการให้สวมหน้ากากป้องกันไอพิษ เป็นต้น
 - ไปยังบริเวณใกล้เคียง และมีการติดตั้งระบบสปริงเกอร์ ก็จะช่วยลดหรือหยุดความรุนแรงของอุบัติเหตุลงได้
 - มาตรการกู้ภัยก็เป็นการลดความสูญเสียโดยตรง ลงได้มาก
 - มาตรการกลับคืนสภาพ ก็เป็นอีกมาตรการในการลดความเสียหายต่อเนื่องจากภัยหรืออุบัติเหตุแต่ละครั้งลงได้

ประเภทความเสี่ยง

การจำแนกประเภทความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง สามารถแบ่งความเสี่ยงออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

- 1) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในระดับยุทธศาสตร์ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม สถานการณ์โลก ภาวะผู้นำ กลไกตลาด เป็นต้น
- 2) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk: O) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องในระดับการปฏิบัติงาน เช่น ระบบงานขององค์กร กระบวนการทำงาน เทคโนโลยี บุคลากร ข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

3) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับทางการเงิน เช่น อัตราการแลกเปลี่ยนเงินตรา อัตราดอกเบี้ย งบประมาณ สภาพคล่อง ความสามารถในการชำระหนี้ ความน่าเชื่อถือทางการเงิน เป็นต้น

4) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมาย (Compliance Risk: C) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมาย เช่น ระเบียบ กฎหมาย พระราชกฤษฎีกา ระเบียบข้อบังคับ ข้อกำหนดของทางการ นโยบายของรัฐ เป็นต้น

5) ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย (Hazardous Risk: H) เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการจัดการด้านความปลอดภัย เช่น ข้อกำหนดด้านความปลอดภัยภายในองค์กร อาคาร หรือสถานที่ ที่จะต้องเป็นไปตามมาตรฐานกำหนด

การบริหารความเสี่ยงระดับองค์กร (Enterprise Risk Management) หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรทั่วทั้งองค์กรได้มีส่วนร่วมในการคิด วิเคราะห์ และคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ หรือความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งการระบุแนวทางในการจัดการกับความเสี่ยงดังกล่าว ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมหรือยอมรับได้ เพื่อช่วยให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ตามกรอบวิสัยทัศน์ และพันธกิจขององค์กร

กรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กรนั้น สามารถสะท้อนให้เห็นถึงนโยบายการบริหารจัดการ และการกำกับดูแลกิจการของแต่ละองค์กร โดยหากองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์องค์กร ทั้งในเชิงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

ภาพที่ 2.1 การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO

การบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐาน COSO ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ประการ ซึ่งครอบคลุมแนวทางการกำหนดนโยบายการบริหารงาน การดำเนินงาน และการบริหารความเสี่ยง ดังนี้

1) สภาพแวดล้อมภายในองค์กร (Internal Environment)

สภาพแวดล้อมขององค์กรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในการกำหนดกรอบบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วยปัจจัยหลายประการ เช่น วัฒนธรรมองค์กร นโยบายของผู้บริหาร แนวทางการปฏิบัติงาน บุคลากร กระบวนการทำงาน ระบบสารสนเทศ ระเบียบ เป็นต้น สภาพแวดล้อมภายในองค์กรประกอบเป็นพื้นฐานสำคัญในการกำหนดทิศทางของกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

2) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Objective Setting)

องค์กรต้องพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยง ให้มีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ และความเสี่ยงที่องค์กรยอมรับได้ เพื่อวางเป้าหมายในการบริหารความเสี่ยงขององค์กรได้อย่างชัดเจน และเหมาะสม

3) การบ่งชี้เหตุการณ์ (Event Identification)

เป็นการรวบรวมเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงาน ทั้งในส่วนของปัจจัยเสี่ยงที่เกิดจากภายใน และภายนอกองค์กร เช่น นโยบายบริหารงาน บุคลากร การปฏิบัติงาน การเงิน ระบบสารสนเทศ ระเบียบ กฎหมาย ระบบบัญชี ภาษีอากร ทั้งนี้เพื่อทำความเข้าใจต่อเหตุการณ์และสถานการณ์นั้น เพื่อให้ผู้บริหาร สามารถพิจารณากำหนดแนวทางและนโยบายในการจัดการกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ได้เป็นอย่างดี

4) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

การประเมินความเสี่ยงเป็นการจำแนกและพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงที่มีอยู่ โดยการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) โดยสามารถประเมินความเสี่ยงได้ทั้งจากปัจจัยความเสี่ยงภายนอกและปัจจัยความเสี่ยงภายในองค์กร

5) การตอบสนองความเสี่ยง (Risk Response)

เป็นการดำเนินการหลังจากที่องค์กรสามารถบ่งชี้ความเสี่ยงขององค์กร และประเมินความสำคัญของความเสี่ยงแล้ว โดยจะต้องนำความเสี่ยงไปดำเนินการตอบสนองด้วยวิธีการที่เหมาะสม เพื่อลดความสูญเสียหรือโอกาสที่จะเกิดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

6) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

การกำหนดกิจกรรมและการปฏิบัติต่าง ๆ ที่กระทำเพื่อลดความเสี่ยง และทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร เช่น การกำหนดกระบวนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงให้กับบุคลากรภายในองค์กร เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจว่าจะสามารถจัดการกับความเสี่ยงนั้นได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

7) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

องค์กรจะต้องมีระบบสารสนเทศและการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปพิจารณาดำเนินการบริหารความเสี่ยงให้เป็นไปตามกรอบ และขั้นตอนการปฏิบัติที่องค์กรกำหนด

8) การติดตามประเมินผล (Monitoring)

องค์กรจะต้องมีการติดตามผล เพื่อให้ทราบถึงผลการดำเนินการว่ามีความเหมาะสมและสามารถจัดการความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

2. การจัดการตามสถานการณ์ (The contingency approach management)

แนวคิดทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ (The contingency approach) เป็นแนวคิดการบริหารจัดการที่ผู้บริหารจะปฏิบัติซึ่ง ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ หรือเป็นแนวคิดซึ่งเป็นทางเลือกของผู้บริหารในการกำหนดโครงสร้างและระบบควบคุมองค์การ โดยขึ้นอยู่กับสถานการณ์และลักษณะต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อการทำงานขององค์การ หรือเป็นวิธีการที่กล่าวถึงองค์การที่มีลักษณะแตกต่างกันซึ่งต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และต้องใช้วิธีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน ด้วย ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์เป็นการประสมประสานแนวคิดในการบริหารจัดการที่สำคัญ 4 ประการคือ (1) แนวคิดแบบดั้งเดิม (2) แนวคิดเชิงพฤติกรรม (3) แนวคิดเชิงปริมาณ (4) แนวคิดเชิงระบบ

(<https://www.kroobannok.com/20420>)

การจัดการตามแนวคิดเชิงสถานการณ์ (Contingency-based) เป็นทัศนะการจัดการซึ่งมุ่งที่การปรับปรุงที่พฤติกรรมการจัดการตาม สถาน การณ์เฉพาะอย่างขององค์การ ประกอบด้วย เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมภายนอกและบุคคลขององค์การ เนื่องจากไม่มีแนวทางใดที่ดีที่สุดในการจัดการ ในปัจจุบันจึงยอมรับการจัดการตามสถานการณ์ที่สามารถใช้ประโยชน์ได้กับผู้บริหาร ทุกคน องค์การทุกแห่ง เหตุการณ์ทุกเหตุการณ์ และใช้ได้กับทุกช่วงของเวลา ดังนั้นการปฏิบัติด้านการจัดการจึงขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง การจัดการที่มีประสิทธิภาพจึงต้องการ ผู้บริหารที่มีความสามารถปรับตัวเข้ากับปัจจัยทางด้านสถานการณ์และข้อจำกัดต่าง ๆ

ผู้บริหารผู้ใช้สถานการณ์ที่เหมาะสมจะไม่ปฏิเสธหรือยึดมั่นอย่างเหนียวแน่นอยู่กับทฤษฎีการจัดการในยุคดั้งเดิม (Traditional management theory) แต่เขาจะ รู้สึกว่าทฤษฎีต่าง ๆ ถูกนำมาใช้ในระดับที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านสถานการณ์เป็นหลัก ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ในทฤษฎีการจัดการ และ การสะท้อนแนวความคิดของปัจจัยทั้งด้านทฤษฎีและสถานการณ์เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ และเสริมทักษะในการจำแนก (Identifying) การวิเคราะห์ (Analyzing) และการปรับปรุง แก้ไขสถานการณ์ที่มีความซับซ้อน มีข้อเท็จจริงว่าทุก ๆ สถานการณ์ที่มีความซับซ้อน มีข้อเท็จจริงว่าทุก ๆ สถานการณ์มีความแตกต่างกัน ทำให้การดำเนินการทั้งการจัดการ และ MIDS มีความ ยุ่งยากปละความไม่แน่นอน ดังนั้นจึงชวนให้สนใจและท้าทายต่อการศึกษา

1. สภาพแวดล้อมภายนอก (External environment) สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์การประกอบด้วย วัฒนธรรมทั่วไป (เทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และอื่น ๆ) และชุดเฉพาะ ของกลุ่มซึ่งองค์การต้อง มีปฏิกริยาเกี่ยวข้องด้วย ได้แก่ ลูกค้า ผู้เสนอขายปัจจัยการผลิต คู่แข่งขัน การตอบสนองด้านแรงงาน สภาพภาพแรงงานและรัฐบาล

2. องค์การภายใน (Internal organization) ภายในองค์การประกอบด้วยเจ้าของกิจการ พนักงาน วัฒนธรรม ทรัพย์สินที่สัมผัสได้ โครงสร้าง งาน ประสิทธิภาพ เป็นมา นโยบาย แผน วิธีการ และสิ่งที่ถูกจำแนกในฐานะเป็นสิ่งของหรือเป็นส่วนหนึ่งขององค์การที่อาจกลายมาเป็นปัจจัยด้าน สถานการณ์สำคัญของสถานการณ์ที่องค์กรได้รับมา

ตัวอย่าง ผู้บริหาร MIS คนใหม่ อาจมีวิสัยทัศน์ของสิ่งที่แผนก MIS สามารถทำให้และต้องการเปลี่ยนแปลงระบบที่ล้าสมัยทั้งหมดและทดแทนบุคคลที่ถูกพิจารณาว่าไร้ความสามารถ (Incompetent) แม้ว่าการกระทำแบบนี้อาจเป็นไปได้ตามทฤษฎี แต่ปัจจัยด้านสถานการณ์ก็สามารถยับยั้งสิ่งเหล่านั้นไม่ให้เกิดขึ้นได้ เนื่องจากพนักงานทั้งหลายของทุกระดับที่ยังมีความสามารถที่อาจได้รับการ คุ้มครองจากกฎหมาย สัญญาจ้างหรือ นโยบายของบริษัทส่วนเงินทุนต่าง ๆ อาจไม่สามารถนำมาทดแทนระบบที่ล้าสมัยได้ง่าย คนอาจค้นหาระบบที่ทันสมัยมาใช้ แม้ว่าพวกเขาอาจล้าสมัยหรือ เนื่องจากเป็นคนใหม่ ผู้บริหาร MIS อาจมีอำนาจหรือได้รับการสนับสนุนทางการเมืองที่ยังน้อย และจะเสี่ยงต่อการสร้างความบาดหมางกับฝ่ายจัดการระดับสูง ถ้าทำให้พนักงานทั้งหลาย ถูกเลิกจ้าง

3. ระยะของการเจริญเติบโตและปัจจัยต่าง ๆ ด้านเวลา (Stages of growth and time factors) เวลาเป็นปัจจัยด้านสถานการณ์ที่สำคัญ อย่างหนึ่งของงานจัดการ และการใช้ เนื่องจากโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ เช่น คู่แข่งขันมีทั้งเข้มแข็งกว่าหรืออ่อนแอกว่า คู่แข่ง รายใหม่จะเข้ามาในตลาดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทัศนคติของผู้บริโภคกำลังเปลี่ยนแปลง และรัฐบาลจะเปลี่ยนแปลงแนวทางควบคุมดูแลธุรกิจ ในที่สุด ดังนั้นการตัดสินใจที่มีความเหมาะสมในปัจจุบันไม่เหมาะสมในอนาคต

ลักษณะระยะของการเจริญเติบโตจะสรุปปัญหาของการจัดการและลักษณะสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 6 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ระยะเริ่มต้น (Initiation) เมื่อระบบเป็นระบบใหม่มีการค้นพบมากมาย การทดสอบและความผิดพลาดเกิดขึ้นกับกระบวนการถ้าระบบยังคงอยู่รอด ระบบจะเริ่มประสบความสำเร็จในการยอมรับอย่างกว้างขวางมากขึ้น ช่วงนี้เทคโนโลยีใหม่จะถูกนำเข้าสู่องค์กรและผู้ใช้บางคนเริ่มนำมาประยุกต์ใช้เพิ่มขึ้นจนกลายเป็นเทคโนโลยีได้อย่างง่ายดายและเรียนรู้วิธีการที่เทคโนโลยีสามารถถูกนำมาใช้

ระยะที่ 2 ระยะติดต่อกัน (Contagion) ผู้ใช้และหน่วยงานจำนวนมากจะคุ้นเคยกับเทคโนโลยีและประยุกต์ใช้มันได้แล้วจึงเผยแพร่กระจายกว้างไปและต้องการผู้ใช้เพิ่มขึ้นอีก ทั้งกระตือรือร้นต่อการเติบโตอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี

ระยะที่ 3 ระยะการควบคุม (Control) ในช่วงนี้ฝ่ายจัดการเริ่มห่วงใยเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้น ผลประโยชน์และต้นทุนของเทคโนโลยีเริ่มเป็นประเด็นที่สำคัญ ปัญหาของการวางแผนและการควบคุมถูกนำเสนอขึ้นมา ผู้ใช้สามารถชี้แจงเหตุผลของการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีในด้านต้นทุนและประสิทธิภาพที่ได้รับ โดยการปรับและควบคุมให้เหมาะสม เช่น การกำหนดมาตรฐาน การควบคุมต้นทุน และการพัฒนาแผนสำหรับการเติบโตต่อไป

ระยะที่ 4 ระยะรวมกัน (Integration) ระยะต่าง ๆ แพร่ขยายอย่างต่อเนื่องโปรแกรมที่ประยุกต์ใช้ได้รับการปฏิบัติ มีการใช้เทคโนโลยีฐานข้อมูลการวางแผนและควบคุมระบบถูกจัดทำขึ้นแบบเป็นทางการ มุ่งเน้นการรวมความคิดของระบบต่าง ๆ ฝ่ายจัดการจะสนใจความมีอำนาจของระบบและฐานข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ระยะนี้ถูกกำหนดลักษณะโดยการกลั่นกรองระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์รวมโดยรอบของเทคโนโลยีฐานข้อมูล การวางแผนและควบคุมระบบต่าง ๆ สำหรับให้เป็นระบบมากขึ้นและรวมกันได้ดีขึ้น

ระยะที่ 5 การบริหารข้อมูล (Data administration) ในระหว่างช่วงนี้ ฝ่ายจัดการจะกังวลเกี่ยวกับคุณค่าของข้อมูลดิบและข้อมูลข่าวสาร หน้าที่ของการบริหาร ข้อมูลจึงกำหนดการจัดการและการควบคุมฐานข้อมูลเพื่อให้มั่นใจได้ว่าถูกนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพและจัดสรรการใช้งานได้อย่างเหมาะสม

ระยะที่ 6 การเติบโตเต็มที่ (Maturity) ในองค์กรต่าง ๆ ที่เข้าสู่ระยะนี้กระบวนการจัดการและเทคโนโลยีจะถูกรวบรวมเข้าด้วยกันสู่หน้าทำงานทั้งหลายได้ด้อยมีประสิทธิภาพ

4. ปัจจัยด้านบุคคล (Personal Factors) ปัจจัยด้านสถานการณ์ที่สำคัญในสถานการณ์ของการจัดการคือการเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ของผู้บริหาร สไตล์ของการจัดการ ที่ดำเนินการโดยผู้บริหารรายหนึ่งอาจไม่เกิดประสิทธิภาพสำหรับผู้บริหารรายอื่น

Henry Mintzberg ได้กำหนดสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องทำออกเป็นหน้าที่ย่อย 10 ข้อ จากหน้าที่หลัก 3 ประการ คือ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านข้อมูลข่าวสาร และบทบาทด้านการตัดสินใจ

1. บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal roles) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์กร จะทำหน้าที่

- หัวหน้าแต่ในนาม ซึ่งไม่มีอำนาจ (Figurehead) เป็นบทบาทระหว่างบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดงานและกิจกรรมต่าง ๆ
- ผู้นำ (Leadership) เป็นบทบาทซึ่งกำหนดโดยผู้บริหารระดับสูงขึ้นไป ให้มีหน้าที่กำกับดูแลสั่ง การต่อผู้ได้บังคับบัญชา
- ผู้ประสานงาน (Liaison) เป็นบทบาทที่มีหน้าที่ในการประสานงานกับบุคคลของหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร

2. บทบาทด้านข้อมูลข่าวสาร (Informational roles) คือบทบาทซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมการตรวจสอบการแพร่และการถ่ายทอดข้อมูล บทบาทด้านข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับผู้บริหารในฐานะเป็นผู้รับ (Receiver) หรือผู้ส่ง (Sender) ข้อมูลข่าวสาร ซึ่งประกอบด้วย

- บทบาทผู้ตักเตือน (Monitor role) เป็นบทบาทในการกำหนดมาตรฐานเพื่อให้มั่นใจในความถูกต้องและน่าเชื่อถือ
- ผู้เผยแพร่ (Disseminator role) และเมื่อกระจายออกสู่ภายนอก หน่วยงานผู้บริหารจะเป็นผู้แถลงข่าวสาร

3. บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decisional role)

- ผู้จัดการ (Entrepreneur) มีบทบาทในการค้นหาการจัดการและสภาพแวดล้อมที่เป็น โอกาส และ ริเริ่ม หรือแนะนำในด้านการควบคุมภายในองค์กร
- ผู้จัดการสิ่งรบกวน (Disturbance Handler) มีบทบาทในการปรับการทำงานให้ไปในทางที่ถูก เมื่อ องค์กรเผชิญกับสิ่งรบกวนที่ไม่คาดคิดมาก่อน
- ผู้จัดการทรัพยากร (Resource Allocator) มีบทบาทในการจัดสรรทรัพยากร ให้แก่นหน่วยงาน ต่าง ๆ ตาม แผนกลยุทธ์ที่วางไว้
- ผู้เจรจา (Negotiator) มีบทบาทในการเป็นตัวแทนองค์กรในการติดต่อเจรจากับองค์กรอื่น ๆ

3. การจัดการตามภาวะวิกฤต (Crisis Management)

ภาวะวิกฤต หมายถึง “สถานการณ์ที่เข้าสู่ภาวะที่ จำเป็นต้องเข้าจัดการเพื่อหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้น หรือวิกฤตทางด้านความปลอดภัย สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่าง ไม่ได้มี การวางแผนล่วงหน้า ที่ก่อให้เกิดภาวะคุกคามโดยไม่ว่าจะ เป็นความจริงหรือทำให้รับรู้ที่เกิดความ ไม่ปลอดภัยในด้าน ต่าง ๆ มีผลต่อภาพลักษณ์หรือความเชื่อถือในองค์กรหรือก่อให้เกิด การฟ้องร้องทาง กฎหมาย ก่อให้เกิดความเสียหายต่อ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและภาพลักษณ์ (Covello, 1995)” เหตุการณ์ที่ สามารถก่อให้เกิดภาวะวิกฤตนั้นมีมากมาย เช่น เรื่องความปลอดภัย สุขภาพ สิ่งแวดล้อม การฟ้องร้อง การ ทำ ผิดกฎหมาย เรื่องภาพลักษณ์สินค้าหรือองค์กร กิจกรรมของ กลุ่มอนุรักษ์ต่างๆ ปัญหาเกี่ยวกับพนักงาน และปัญหาอื่นๆ ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เป็นต้น

เมื่อเกิดวิกฤต แม้ว่าผู้บริหารองค์กรต้องรับมือกับ ปัญหาต่างๆ ที่มาพร้อมกับวิกฤตนั้นอย่างเต็มที่ แต่ผู้บริหาร ต้องระลึกว่ายังคงต้องบริหารงานให้องค์กรสามารถดำเนินงาน ได้ต่อไปอย่างต่อเนื่องด้วย (Welch and Welch, 2005)

วัตถุประสงค์หลักในการบริหารภาวะวิกฤต ได้แก่

(1) การป้องกันการเกิดวิกฤต โดยต้องจัดทำแผนล่วงหน้า เพื่อช่วยลดการเกิดความเสียหาย ช่วยให้มี การสื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ

(2) การกำจัดวิกฤตที่เกิดขึ้นนั้นให้หมดไปให้เร็ว ที่สุดและการจำกัดความเสียหาย เพื่อลดความ สูญเสียของ ทรัพย์สิน ลดการเกิดการขัดขวางการดำเนินงาน และ

(3) การสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นอีกครั้ง (Fitzpatrick and Rubin, 1995; Grant and Powell, 2000; Newsom, Turk and Kruckerberg, 2004)

การที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดัง กล่าวได้นั้น ต้องอาศัยการวางแผนและการนำไปปฏิบัติที่ ดีด้วยการ อบรมบุคลากรให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้องปลอดภัย ในช่วงก่อน ระหว่างหรือหลังการเกิดเหตุฉุกเฉินนั้นๆ (Grant and Powell 2000)

การจัดการภาวะวิกฤต (Crisis Management) คือกระบวนการที่องค์กรใช้เมื่อประสบเหตุการณ์ภาคคีติที่ก่อกรน หรืออาจเป็นภัยให้กับองค์กรและผู้มีผลประ โยชน์ ตัวอย่างของปัญหาในภาวะวิกฤตได้แก่ การเสียภาพลักษณ์ การดำเนินงานหยุดชะงัก ปัญหาด้านการเงิน และวิกฤตที่กระทบต่อพนักงานองค์กร

ขั้นตอนการจัดการภาวะวิกฤต (Crisis Management Framework)

1. ทำความเข้าใจภาวะวิกฤต

วิกฤตทางการเงิน (Financial Crisis) เป็นวิกฤตที่เกิดจากเศรษฐกิจ อาจจะเป็นเพราะว่าลูกค้าต้องการซื้อของน้อยลง หรือลูกค้ามีกำลังจ่ายน้อยลง ผลกระทบสุดท้ายก็คือธุรกิจจะมีเงินเข้าน้อยลงจนไม่สามารถครอบคลุมค่าใช้จ่ายทั้งหมดได้

วิกฤตทางบุคลากร (Personnel Crisis) หมายถึงเวลาที่บุคลากรหรือคนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรไปประกอบการที่ผิดจริยธรรมหรือผิดคุณธรรม จนทำให้บริษัทเสื่อมเสียชื่อเสียงหรืออาจจะมีปัญหาด้านกฎหมาย

วิกฤตทางองค์กร (Organizational Crisis) วิกฤตจากการที่องค์กรทำงานผิดพลาดหรือทำให้ลูกค้าไม่พอใจ เช่นการทำข้อมูลลูกค้ารั่วไหล การบิดเบือนข้อมูลลูกค้า จนทำให้ลูกค้าหรือคู่ค้าทางธุรกิจเสียหาย

วิกฤตทางเทคโนโลยี (Technological crisis) ได้แก่ เว็บไซต์ล่ม ถูกปิดบัญชีโฆษณา บัญชีไลน์บริษัทหาย วิกฤตพวกนี้ทำให้องค์กรเสื่อมเสียชื่อเสียง เสียความไว้วางใจจากลูกค้า และก็เสียโอกาสในการทำธุรกิจ

วิกฤตทางธรรมชาติ (Natural Crisis) ปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติต่างๆ เช่นน้ำท่วม ความแห้งแล้ง โดยที่ภัยธรรมชาติสามารถสร้างความเสียหายหรืออาจจะทำให้ธุรกิจต้องปิดตัวลงเลยก็ได้ ในกรณีนี้ทำเลและชนิดของธุรกิจจะเป็นตัวบอกว่าธุรกิจมีโอกาสที่จะประสบปัญหาภัยธรรมชาติมากแค่ไหน

2. ทำความเข้าใจความร้ายแรงของภาวะวิกฤต ได้แก่ ถ้าไรและรายได้ที่หายไป ลูกค้าไม่พึงพอใจ เสื่อมเสียชื่อเสียง ค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เสียลูกค้าประจำ ปัญหาด้านกฎหมาย

3. พิจารณาวิธีแก้ปัญหาก็ให้เหมาะสมกับภาวะวิกฤต

การแก้ไขปัญหภาวะวิกฤตสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท การป้องกันสำหรับอนาคต การแก้ไขปัญหปัจจุบัน และการฟื้นฟูส่วนที่เสียหายไปแล้ว

ป้องกัน หมายถึงกระบวนการที่ธุรกิจสามารถคาดเดาภาวะวิกฤตได้และมีเวลาเตรียมตัวในการรับมือ การใช้จ่ายเงินสำรอง หากธุรกิจเกิดมีปัญหาไม่สามารถประกอบการได้ 3 เดือน 6 เดือน แผนสำรองของธุรกิจนี้คืออะไร

แก้ไข ประกอบด้วย 2 อย่างก็คือ โครงสร้างค่าใช้จ่ายของธุรกิจ ธุรกิจที่มีต้นทุนคงที่ (Fix Cost) สิ่งแรกที่เราควรทำก็คือการลดค่าใช้จ่ายโดยเฉพาะในส่วนต้นทุนคงที่ ที่ไม่จำเป็นออกไป อีกปัจจัยหนึ่งที่เลือกจำนวนในการปรับตัวก็คือทักษะของพนักงานในองค์กรและผู้บริหาร หากพนักงานในองค์กรเป็นพนักงานที่

มีทักษะเยอะ สามารถทำงานได้หลากหลาย โอกาสที่องค์กรจะสามารถนำทักษะของพนักงานเหล่านี้มาใช้งานให้เกิดประโยชน์ในช่วงภาวะวิกฤตก็มีเยอะขึ้น

ฟื้นฟู ถึงแม้จะผ่านพ้นวิกฤตไปแล้ว ก็ไม่ได้หมายความว่าจัดการภาวะวิกฤตจะจบลง ในส่วนนี้ องค์กรต้องหาวิธีฟื้นฟูส่วนต่างๆ ของธุรกิจที่ถูกกระทบในช่วงภาวะวิกฤตให้ได้ อาจจะเป็นการตามลูกค้าที่หายไป การสร้างชื่อเสียงองค์กรขึ้นมาใหม่ หรืออาจจะเป็นการซ่อมแซมส่วนต่างๆ ของธุรกิจ

4. พิจารณานุกลากรที่เหมาะสมกับแต่ละขั้นตอนการแก้ปัญหา

ผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดเวลาเกิดปัญหาวิกฤต เพราะการตัดสินใจแต่ละอย่างอาจจะมีผลกระทบที่ไม่คาดคิดออกมาได้เยอะ ในกรณีนี้องค์กรก็จะเป็นที่จะต้องเลือกนุกลากรที่มีความเหมาะสมสำหรับการแก้ปัญหาวิกฤตแต่ละอย่าง หลายครั้งที่การแก้ปัญหามันต้องอาศัยการร่วมมือร่วมใจของพนักงานหลายคน จากหลายแผนก เพราะฉะนั้นทางที่ดีควรที่จะเลือกตัวแทนพนักงานจากส่วนหลักๆ ของธุรกิจเพื่อสร้างทีมในการกอบกู้สถานการณ์ ให้ลองดูว่าปัญหาจากวิกฤต ‘กระทบส่วนไหน’ ของธุรกิจบ้าง หากกระทบยอดขายก็นำฝ่ายขายมาเข้าร่วม หากกระทบภาพลักษณ์ก็ให้นำฝ่ายการตลาด หรือหากมีปัญหาด้านกฎหมายก็นำฝ่ายกฎหมายมาเข้าร่วม ขั้นตอนนี้สามารถใช้ในการสร้างแผนป้องกันวิกฤติล่วงหน้าได้ด้วย ซึ่งต้องเลือกและฝึกฝนพนักงานส่วนนี้เพื่อไว้สำหรับวิกฤตที่ไม่คาดคิดในอนาคต

5. สร้างแผนแก้ปัญหาที่ทำได้จริง

แผนแก้ปัญหาที่ดีต้องครอบคลุมส่วนต่างๆ ของวิกฤตให้ได้แก่ เครื่องมืออะไรในการแก้ปัญหา ใครจะเป็นคนแก้ปัญหาส่วนนี้ ต้องใช้ทรัพยากรเท่าไร จะเริ่มได้เมื่อไร และจะเสร็จเมื่อไร มีใครบ้างที่จะได้รับผลกระทบจากปัญหานี้และต้องสื่อสารกับคนกลุ่มนี้อย่างไรบ้าง ตามลำดับ

6. การสอนและอบรมพนักงาน

วิกฤตส่วนมากต้องอาศัยความร่วมมือของพนักงานหลายคนในการแก้ไข บางวิกฤตต้องมียุติการภายนอกเข้ามาช่วยด้วย ในส่วนนี้นุกลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด หมายความว่าเราต้องดูแลส่วนทั้งการสื่อสารให้นุกลากรเข้าใจ และการอบรมสอนนุกลากรให้มีทักษะเพียงพอสำหรับการแก้ปัญหา หากพนักงานในองค์กรของเรามีทักษะไม่เพียงพอ ก็จำเป็นที่จะต้องหานุกลากรภายนอกหรือทรัพยากรภายนอกเข้ามา อาจจะเป็นการหาคนเข้ามาทำแทนในระยะสั้น หรือการสอนพนักงานเพิ่มทักษะสำหรับวิกฤตในอนาคต พนักงานทุกคนที่เกี่ยวข้องควรจะรู้ว่าในยามวิกฤตนั้น แต่ละคนจะต้องปฏิบัติกรอย่างไร

7. ปฏิบัติและทำการแก้ไข

แผนการทุกอย่างจำเป็นที่จะต้องทำได้จริง ยิ่งลงรายละเอียดเยอะยิ่งดี สิ่งที่คุณต้องจำไว้ก็คือในสภาวะวิกฤต ทั้งพนักงานและองค์กรจะอยู่ในสภาพเครียด การวางแผนไม่ได้ลงรายละเอียดเยอะอาจจะมี ‘ทำงานผิดพลาด’ ซึ่งความผิดพลาดในสภาวะวิกฤตก็จะทำให้เกิดผลเสียแบบทวีคูณ หากเป็นไปได้ให้เลือกพนักงานที่ ‘มีบุคลิก’ เหมาะสำหรับการแก้ปัญหาค่ะ ไม่ใช่แค่เลือกตามทักษะอย่างเดียว (เช่น การเลือกคนใจเย็น ทำงานละเอียด หรือ คนที่มีความกระตือรือร้น ทำงานเร็ว) เน้นอนว่าแผนและการปฏิบัติงานทุกอย่าง

ต้องมีการกลับมาดูและแก้ไขเสมอ ในช่วงการป้องกันที่เราวางแผนสำหรับอนาคต เราก็จำเป็นต้องสร้างระบบที่สามารถให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติการกลับมาวิเคราะห์ผลการทำงานได้ หากเป็นการแก้ไขสถานการณ์ที่วิกฤตแล้ว องค์กรก็ยิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติการตัวนี้ให้เร็ว ทำให้เร็ว วิเคราะห์ให้เร็ว พัฒนาให้เร็ว ขนาดขององค์กรจะเป็นสิ่งที่บอกว่าการวางแผนในการปฏิบัติการแต่ละอย่างนั้นควรที่จะเป็นอย่างไร องค์กรที่มีขนาดใหญ่ก็อาจจะมีปัญหาด้านการสื่อสาร หรือการอบรมพนักงานให้ครบทั้งบริษัท ในขณะที่องค์กรขนาดเล็กก็อาจจะไม่มีทรัพยากรเพียงพอ เช่นพนักงานอาจไม่มีเวลาไปศึกษาทักษะใหม่ หรือบริษัทอาจจะไม่มีงบประมาณพอสำหรับการจ้างคนเข้ามาช่วย

4. ประเภทธุรกิจ

ธุรกิจแบบองค์กรธุรกิจสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. ธุรกิจที่ไม่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ กิจการเจ้าของคนเดียว และห้างหุ้นส่วนสามัญ
2. ธุรกิจที่เป็นนิติบุคคล ได้แก่ ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด บริษัท

มหาชนจำกัด นอกจากนี้ยังมีองค์กรธุรกิจที่จัดตั้ง หรือจดทะเบียนภายใต้กฎหมายเฉพาะ ดังนี้ คือ

1. ธุรกิจการเกษตร ได้แก่ การทำปาล์ม การทำสวน การทำไร่ การทำนา การทำปศุสัตว์
2. ธุรกิจอุตสาหกรรม ได้แก่ ธุรกิจผลิตสินค้าเพื่ออุปโภค แบ่งเป็น อุตสาหกรรมในครัวเรือน

และอุตสาหกรรมโรงงาน

3. ธุรกิจเหมืองแร่
4. ธุรกิจพาณิชย์
5. ธุรกิจการก่อสร้าง
6. ธุรกิจการเงิน ได้แก่ ธนาคาร บริษัทการเงิน บริษัทประกันภัย
7. ธุรกิจให้บริการ ได้แก่ ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจการสื่อสาร ธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจการ

โรงแรม

8. ธุรกิจอาหาร ได้แก่ ร้านอาหาร การขายวัตถุดิบอาหาร ขายอุปกรณ์ในการทำอาหาร
9. ธุรกิจอื่น ๆ ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจ อาชีพอิสระต่างๆ เช่น แพทย์ วิศวกร สถาปัตย์ ช่างฝีมือ

ประติมากรรม (<https://millionaire-academy.com/archives/62>)

5. สถานการณ์โควิด 19

ไวรัสโคโรนา (Coronavirus) เป็นไวรัสที่ถูกพบครั้งแรกในปี 1960 แต่ยังไม่ทราบแหล่งที่มาอย่างชัดเจนว่ามาจากที่ใด แต่เป็นไวรัสที่สามารถติดเชื้อได้ทั้งในมนุษย์และสัตว์ ปัจจุบันมีการค้นพบไวรัสสายพันธุ์นี้แล้วทั้งหมด 6 สายพันธุ์ ส่วนสายพันธุ์ที่กำลังแพร่ระบาดหนักทั่วโลกตอนนี้ เป็นสายพันธุ์ที่ยังไม่เคย

พบมาก่อน คือ สายพันธุ์ที่ 7 จึงถูกเรียกว่าเป็น “ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่” และในภายหลังถูกตั้งชื่ออย่างเป็นทางการว่า “โควิด-19” (COVID-19)

เชื้อไวรัสโคโรนา (CoVs) เป็นไวรัสชนิดอาร์เอ็นเอสายเดี่ยว (single stranded RNA virus) ใน Family Coronaviridae มีรายงานการพบเชื้อมาตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1965 โดยสามารถติดเชื้อได้ทั้งในคนและสัตว์ เช่น หนู ไก่ วัว ควาย สุนัข แมว กระต่าย และสุกร ประกอบด้วยชนิดย่อยหลายชนิดและทำให้มีอาการแสดงในระบบต่าง ๆ เช่น ระบบทางเดินหายใจ (รวมถึงโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง หรือซาร์ส; SARSCoV) ระบบทางเดินอาหาร ระบบประสาท หรือระบบอื่นๆ (สมาคมโรคติดเชื้อในเด็กแห่งประเทศไทย, <https://www.pidst.or.th/A215.html>)

เชื้อไวรัสโคโรนา (CoVs) พบได้ทั่วโลก โดยในเขตอบอุ่น (temperate climates) มักพบเชื้อโคโรนาไวรัสในช่วงฤดูหนาวและฤดูใบไม้ผลิ การติดเชื้อโคโรนาไวรัสอาจทำให้เกิดอาการในระบบทางเดินหายใจส่วนบนได้ถึงร้อยละ 35 และสัดส่วนของโรคไข้หวัดที่เกิดจากเชื้อโคโรนาไวรัสอาจสูงถึงร้อยละ 15 อาจติดเชื้อพบได้ในทุกกลุ่มอายุ แต่พบมากในเด็ก อาจพบมีการติดเชื้อซ้ำได้ เนื่องจากระดับภูมิคุ้มกันจะลดลงอย่างรวดเร็วภายหลังการติดเชื้อ สำหรับการติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง หรือซาร์ส (SARS CoV) พบการระบาดปี พ.ศ. 2546 โดยพบเริ่มจากประเทศจีนแล้วแพร่กระจายไปทั่วโลกพบรายงานผู้ป่วยโรคซาร์สทั้งสิ้นมากกว่า 8,000 ราย และเสียชีวิตมากกว่า 750 ราย

ต่อมาในปี ค.ศ. 2012-2014 ก็มีการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ชื่อว่า “Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV)” ที่เป็นไวรัสโคโรนาข้ามสปีชีส์จากค้างคาวผ่านอูฐมาติดเชื้อในคน เริ่มจากผู้ป่วยในประเทศซาอุดีอาระเบีย มีผู้ติดเชื้อรวม 1,733 คน อัตราการตายร้อยละ 36

กลุ่มเสี่ยงติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือโควิด-19

- เด็กเล็ก (แต่อาจไม่พบอาการรุนแรงเท่าผู้สูงอายุ)
- ผู้สูงอายุ
- คนที่มีโรคประจำตัวอยู่แล้ว เช่น โรคหัวใจ เบาหวาน โรคปอดเรื้อรัง
- คนที่ภูมิคุ้มกันผิดปกติ หรือกินยากกดภูมิคุ้มกันต้านทานโรคอยู่
- คนที่มีน้ำหนักเกินมาตรฐานมาก (คนอ้วนมาก)
- ผู้ที่เดินทางไปในประเทศเสี่ยงติดเชื้อ เช่น จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ไต้หวันฮ่องกง มาเก๊า สิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม อิตาลี อิหร่าน ฯลฯ
- ผู้ที่ต้องทำงาน หรือรักษาผู้ป่วย ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ หรือโควิด-19 อย่างใกล้ชิด
- ผู้ที่ทำอาชีพที่ต้องพบปะชาวต่างชาติจำนวนมาก เช่น คนขับแท็กซี่ เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล ลูกเรือสายการบินต่างๆ เป็นต้น

สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 หรือ 2019-nCoV จากประเทศจีน นับจากที่มีการรายงานครั้งแรกเมื่อ 31 ธันวาคม 2019 นั้น พบผู้ป่วยโรคปอดอักเสบที่ไม่รู้สาเหตุในเมืองอู่

ชั้นเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ต่อมาได้มีการรายงานเป็นทางการเมื่อ 3 มกราคม 2020 ว่าเป็นโรคปอดอักเสบที่ระบาดที่อู่ฮั่น มีสาเหตุจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ 2019 (novel coronavirus 2019, 2019-nCoV) และพบการแพร่เชื้อจากคนสู่คนได้ ประเทศจีนได้ทำการสืบสวนแหล่งแพร่เชื้อของการระบาดในครั้งนี้อยู่ที่เมืองอู่ฮั่น จากผู้ติดเชื้อกลุ่มแรกที่เป็นคนงานและลูกค้าของตลาดขายส่งอาหารทะเลฮั่นฮาน (Huanan Seafood Wholesale Market) โดยตลาดสดนี้ นอกจากขายอาหารทะเลแล้ว ยังมีขายเนื้อสัตว์ และสัตว์ใช้ทำอาหารที่ยังมีชีวิต เช่น เป็ด ไก่ ลา แกะ หมู อูฐ สุนัขจิ้งจอก งู แบดเจอร์ หนูอ้น เซดจ์ฮอก แต่ระยะแรกไม่พบเชื้อ 2019-nCoV ในตัวอย่างตรวจจากสิ่งแวดล้อม และอาหารทะเลที่ได้จากตลาดขายส่งอาหารทะเลฮั่นฮาน อย่างไรก็ตาม พบผู้ป่วยที่มีประวัติว่าไม่ได้เข้าไปที่ตลาดแห่งนี้ (MR. SPACEMAN, 19 มีนาคม 2020)

วันที่ 31 ธันวาคม 2562 สาธารณรัฐประชาชนจีน รายงานจำนวนผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 เป็นครั้งแรก จำนวน 27 ราย

วันที่ 8 มกราคม 2563 ประเทศจีนได้รายงานว่าตรวจพบเชื้อ Novel coronavirus ในตัวอย่างผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ จำนวน 15 ราย ข้อมูล ณ วันที่ 10 มกราคม 2563 ไม่มีรายงาน ผู้ป่วยรายใหม่ จำนวนผู้ป่วยโรคปอดอักเสบจากเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ ที่ได้รับรายงานจนถึงขณะนี้รวม 59 ราย ไม่พบผู้เสียชีวิต ส่วนประเทศสาธารณรัฐเกาหลี พบผู้ป่วยสงสัยโรคปอดอักเสบจากเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 1 ราย อยู่ระหว่างรอผลตรวจทางห้องปฏิบัติการ และติดตามอาการผู้สัมผัสจำนวน 29 ราย

วันที่ 10 มกราคม 2563 เขตการปกครองพิเศษฮ่องกงพบผู้เดินทางจากเมืองอู่ฮั่นเข้าได้กับเกณฑ์ทั้งหมด 54 ราย อาการดีขึ้นออกจากโรงพยาบาลแล้ว 31 ราย ยังรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล 23 ราย ผลตรวจทาง ห้องปฏิบัติการของผู้ป่วย 37 ราย พบเชื้อ เช่น Influenza A, Human Rhinovirus/Enterovirus, Respiratory Syncytial Virus (RSV), Parainfluenza, RSV/Coronavirus 229E, Human metapneumovirus เป็นต้น

วันที่ 21 ม.ค. 2563 มหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์ระบุว่า มีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 มากกว่า 121,564 ราย ขณะที่ผู้เสียชีวิตแล้วอย่างน้อย 4,373 ราย ส่วนประเทศจีน มีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 จำนวน 32,778 ราย ในอย่างน้อย 109 ประเทศ เพิ่มขึ้นจากเพียง 4 รายใน 3 ประเทศ โดยประเทศอิตาลีมีจำนวนผู้ติดเชื้อมากที่สุดรองจากจีน โดยมีจำนวน 10,149 ราย ตามมาด้วยอิหร่าน 9,000 ราย และเกาหลีใต้ 7,775 ราย ส่วนในสหรัฐอเมริกามีผู้ติดเชื้อมากกว่า 1,050 ราย ในอย่างน้อย 36 รัฐ

วันที่ 31 มกราคม 2563 พบผู้ป่วยยืนยันสะสมนอกประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ จำนวน 115 ราย ใน 22 ประเทศ มีรายงานผู้ป่วยรายใหม่ เพิ่มขึ้น 26 ราย ในเขตการปกครองพิเศษฮ่องกง (2 ราย) ใต้หวัน (1 ราย) ญี่ปุ่น (3 ราย) สาธารณรัฐเกาหลีใต้ (3 ราย) สาธารณรัฐสิงคโปร์ (6 ราย) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (3 ราย) มาเลเซีย (1 ราย) สหรัฐอเมริกา (1 ราย) เครือรัฐออสเตรเลีย (2 ราย) สาธารณรัฐฝรั่งเศส (1 ราย)

สาธารณรัฐอิตาลี (1 ราย) และสหราชอาณาจักร (2 ราย) ทั้งนี้ มีรายงานการติดต่อระหว่างคนสู่คนใน 3 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีและ สาธารณรัฐเกาหลีใต้

วันที่ 29 กุมภาพันธ์ มีรายงานผู้ป่วยยืนยันทั่วโลก รวม 58 ประเทศ 2 เขตบริหารพิเศษ และเรือ Diamond Princess ในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2563 จำนวน 85,473 ราย มีอาการรุนแรง 7,818 ราย เสียชีวิต 2,924 ราย โดยมียอดผู้ป่วยยืนยันใน สาธารณรัฐประชาชนจีน (รวมเขตบริหารพิเศษฮ่องกง มาเก๊า) ทั้งหมด 79,360 ราย เกาหลีใต้ 3,150 ราย อิตาลี 889 ราย อิหร่าน 388 ราย สิงคโปร์ 98 รายและไต้หวัน 39 ราย

วันที่ 11 มีนาคม 2563 นายทีโดรส อัดฮานอม กีบรีเยซุส ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลก ระบุว่า ไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 ได้เข้าสู่ภาวะแพร่ระบาดไปทั่วโลกแล้ว หลังมีการถูกล่ามไปยังหลายประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก “ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา จำนวนผู้ติดเชื้อนอกประเทศจีนได้เพิ่มขึ้นถึง 13 เท่า และจำนวนประเทศที่ติดเชื้อได้เพิ่มขึ้น 3 เท่า ส่วนในช่วงหลายวันและหลายสัปดาห์ข้างหน้า เราคาดว่าจำนวนผู้ติดเชื้อ ผู้เสียชีวิต และจำนวนประเทศที่ติดเชื้อจะเพิ่มมากขึ้นอีก”

รายงานผู้ป่วยยืนยันทั่วโลก ตั้งแต่ 11 มีนาคม 2563 – 6 ธันวาคม 2563 รวม 218 ประเทศ 2 เขตบริหารพิเศษ 1 นครรัฐ เรือ Diamond Princess เรือ Grands Princess และเรือ MS Zaandam จำนวน 66,919,216 ราย เสียชีวิต 1,535,635 ราย

สำหรับประเทศไทย กรมควบคุมโรคได้ดำเนินการเฝ้าระวังคัดกรองผู้โดยสารเครื่องบิน ในเส้นทางที่บินตรงมาจากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ท่าอากาศยานดอนเมือง ท่าอากาศยานเชียงใหม่และท่าอากาศยานภูเก็ต ตั้งแต่วันที่ 3 – 10 มกราคม 2563 จำนวน 43 เที่ยวบิน ผู้เดินทางและลูกเรือได้รับการคัดกรองทั้งสิ้น 6,761 ราย พบผู้ป่วยที่มีอาการเข้าตามนิยาม 6 ราย นอกจากนี้มีผู้ป่วยที่มีอาการเข้าตามนิยามไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล 4 ราย รวม 10 ราย ไม่พบผู้ป่วยอาการรุนแรง ผู้ป่วยอาการดีขึ้นและได้กลับบ้านแล้วจำนวน 4 ราย ผู้ป่วย 5 รายที่ทราบเชื้อที่เป็นสาเหตุและได้รับการวินิจฉัยสุดท้ายประกอบด้วย Influenza A 2 ราย, Influenza B 1 ราย, Influenza C 1 ราย, Haemophilus influenzae 1 ราย และ Coronavirus OC43 1 ราย ทำให้เกิดมาตรการคัดกรองผู้เดินทางเข้า-ออกประเทศที่ท่าอากาศยาน ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 2.1 สถานการณ์ผู้ป่วยจากโควิด 19 ในปี 2563

เดือน พ.ศ. 2563	สถานการณ์						
	ผู้ป่วยตาม นิยาม	กักกันผู้ป่วย (เริ่ม 3 เมย.)	ผู้ป่วย				
			ยืนยันสะสม	รักษา	รุนแรง	เสียชีวิต	ออก รพ.
31 มกราคม	344	0	19	0	0	0	70
29 กุมภาพันธ์	2,953	0	42	13	2	0	0
31 มีนาคม	20,097	0	1,651	1,225	23	10	416
30 เมษายน	66,371	81	2,954	181	0	54	2,719
31 พฤษภาคม	194,911	144	3,081	59	0	57	2,965
30 มิถุนายน	312,395	234	3,171	54	0	58	3,059
31 กรกฎาคม	375,346	373	3,310	117	0	58	3,135
31 สิงหาคม	418,371	475	3,412	80	0	58	3,274
30 กันยายน	451,067	626	3,564	131	0	59	3,374
31 ตุลาคม	490,152	832	3,780	131	0	59	3,590
30 พฤศจิกายน	525,785	1,034	3,998	135	0	60	3,803
6 ธันวาคม	533,141	1,104	4,086	173	0	60	3,853

ข้อมูลสถิติจาก ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ทั้งนี้ได้เกิดการระบาดรอบที่ 2 ในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2563 จังหวัดเชียงราย ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย กล่าวถึง กรณีพบผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 2 ราย ที่เดินทางผ่านช่องทางธรรมชาติเข้ามาจากประเทศเมียนมา จากการสอบสวนพบว่า หลังจากลักลอบข้ามมายัง ผังไทยแล้ว ผู้ป่วยทั้ง 2 ราย พักอยู่ในโรงแรม โดยไม่ได้เดินทางออกจากที่พัก จนกระทั่งไปพบแพทย์ซึ่งทีมปฏิบัติการสอบสวนโรค ดำเนินการค้นหาผู้สัมผัสที่มีความเสี่ยงสูงและต่ำ จำนวน 26-30 คน และคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดเชียงใหม่ นำทีมสอบสวนโรคลงพื้นที่ค้นหาผู้สัมผัส กรณี พบผู้ติดเชื้อเพศหญิงอายุ 29 ปี ที่เดินทางมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ผ่านทางจังหวัดเชียงราย พบผู้สัมผัส 306 ราย โดย เป็นผู้สัมผัสเสี่ยงสูง 85 ราย ได้รับการตรวจหาเชื้อ SARS-CoV-2 แล้วจำนวน 102 ราย ผลตรวจเป็นลบทั้งหมด ส่วนที่เหลือยังรอผล ทั้งนี้ผู้สัมผัสทุกรายจะต้องกักตัว 14 วัน และสังเกตอาการผิดปกติอย่างใกล้ชิด หากมีอาการผิดปกติจะถูกตรวจหาเชื้อซ้ำและแยกกักในโรงพยาบาล ขณะนี้ทีมสอบสวนยังคงดำเนินการค้นหาผู้สัมผัสเพิ่มเติมและเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านการตรวจทางห้องปฏิบัติการและเวชภัณฑ์ต่าง ๆ ให้สามารถรองรับกับสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

สถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา หรือ COVID-19 ส่งผลให้รัฐบาลต้องใช้มาตรการที่เข้มข้นเพื่อควบคุมการระบาด โดยได้เริ่มใช้มาตรการล็อกดาวน์ในวันที่ 26 มีนาคม ไปจนถึงสิ้นเดือนเมษายนเป็นอย่างน้อย ส่งผลให้เศรษฐกิจหยุดชะงัก ซึ่งมาตรการต่าง ๆ นอกจากจะส่งผลกระทบต่อการค้าเงินชีวิตของเราแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจ และเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทยอีกด้วย

จากการประเมินผลกระทบของโรคระบาดไวรัสโควิด-19 จะทำให้เศรษฐกิจโลกหดตัว 3.2% และเศรษฐกิจอาเซียนจะลดลงราว 2.1-5.4% จากสถานการณ์ปกติ หากมีการบังคับใช้มาตรการล็อกดาวน์ 2 เดือน โดยประเทศไทยจะได้รับผลกระทบมากที่สุดในบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียน จากการที่นักท่องเที่ยวคาดว่าจะลดลง 60% จากปีที่แล้ว การขาดตอนของห่วงโซ่การผลิตทั้งในและต่างประเทศ และผลของตัวทวีคูณ ทำให้การเติบโตของเศรษฐกิจไทยในปีนี้อาจหดตัว 5.4% จากกรณีที่ไม่มีโรคระบาด (สถาบันวิจัยกรุงศรี, 2563)

มาตรการล็อกดาวน์ส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของธุรกิจ

ในช่วงการระบาดของไวรัส ภาคธุรกิจส่วนใหญ่ไม่สามารถรักษายอดขายและกำไรไว้ได้ บางบริษัทอาจมีกำไรลดลงและเงินทุนลดลง อย่างไรก็ตาม บริษัทที่มีสภาพคล่องสูงจะผ่านพ้นสถานการณ์ที่ยากลำบากไปได้ การวิเคราะห์นี้ใช้อัตราส่วนสภาพคล่อง (สินทรัพย์หมุนเวียนเปรียบเทียบกับหนี้สินหมุนเวียน) ในปัจจุบันมาประเมินความสามารถในการชำระหนี้ของบริษัทในระยะสั้น หากบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนจะสะท้อนว่า บริษัทมีความสามารถในการชำระหนี้ในปัจจุบัน ในขณะที่บริษัทที่มีสินทรัพย์หมุนเวียนต่ำกว่าหนี้สินหมุนเวียนอาจจะมีปัญหาสภาพคล่องอย่างรุนแรงจากการหยุดชะงักของภาคธุรกิจ

เมื่อนำข้อมูลที่ดีที่รายภาคธุรกิจมาประเมินร่วมกับกับข้อมูลรายบริษัทแล้วพบว่า การระบาดของไวรัสส่งผลให้จำนวนบริษัทที่ขาดสภาพคล่องหรือสภาพคล่องตึงตัวมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยหากใช้มาตรการล็อกดาวน์สองเดือน บริษัทที่เปราะบางและอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพคล่องรุนแรงจะเพิ่มขึ้นจาก 102,076 บริษัทก่อนที่จะมีการระบาด ไปเป็น 192,046 บริษัท จากจำนวนบริษัทที่มีในประเทศไทยทั้งหมด 747,390 บริษัท หรือเพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่าตัว

ในปีนี้ ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจสายการบิน และธุรกิจโรงแรมจะอยู่ในภาวะที่ยากลำบาก คาดว่าจำนวนผู้ประกอบการร้านอาหารที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้จะเพิ่มขึ้น 39% จากช่วงก่อนมีการระบาด ส่วนโรงแรมขนาดเล็กและสายการบินขนาดเล็ก จำนวนผู้ประกอบการที่ต้องการสภาพคล่องจะเพิ่มขึ้น 35% และ 27% ตามลำดับ ในขณะเดียวกัน ธนาคารพาณิชย์จะมีโอกาสได้รับผลกระทบรุนแรงเช่นกันแต่เนื่องจากยังมีสภาพคล่องสูง จึงยังคงดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

หากประเมินผลกระทบแบ่งตามขนาดบริษัท บริษัทขนาดเล็กคือกลุ่มที่เปราะบางที่สุด โดยจำนวนบริษัทที่มีสินทรัพย์หมุนเวียนไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้เพิ่มขึ้น 19.3% ขณะที่บริษัทขนาดกลางและบริษัทขนาดใหญ่ที่อาจจะมีปัญหาสภาพคล่องมีจำนวนเพิ่มขึ้น 13.0% และ 7.2% ตามลำดับ ทั้งนี้ บริษัทขนาดใหญ่ที่อยู่ในธุรกิจร้านอาหาร คีลเลอร์รถยนต์ และ โรงแรม มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับผลกระทบจากการระบาด

ของไวรัสโควิด-19 และมีความเสี่ยงที่จะผิคนัดชำระหนี้มากกว่าบริษัทใหญ่ในธุรกิจอื่น ๆ ส่วนบริษัทขนาดกลางที่มีความเปราะบางคือ ร้านอาหาร บริการทางการเงินอื่น ๆ และตัวแทนจำหน่ายรถยนต์
(<https://www.krungsri.com/bank/th/plearn-plearn/economic-covid-impact.html>)

6. การจัดการเชิงกลยุทธ์

6.1 SWOT

“SWOT” มาจากตัวอักษร 4 คำคือ

Strengths (จุดแข็ง)

Weaknesses (จุดอ่อน)

Opportunities (โอกาส)

Threats (อุปสรรค)

SWOT คือกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในขององค์กร ณ เวลาปัจจุบัน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารระดับสูงหรือนักบริหารการตลาด สามารถกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสมต่อไปได้

ปัจจัยภายใน (Internal factors)

S: Strength จุดแข็ง

คือจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กรหรือธุรกิจ ลักษณะพิเศษหรือลักษณะเด่นขององค์กรที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จ ซึ่งต้องเป็นสิ่งที่คู่แข่งในตลาดสามารถเลียนแบบได้ยากและส่งผลดีต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร สามารถนำมาใช้ประโยชน์และใช้แข่งขันกับคู่แข่งได้

ตัวอย่างเช่น

S1 ความสามัคคีในองค์กร

S2 สินค้าที่เราทำจดสิทธิบัตรหรือลิขสิทธิ์ คนอื่นลอกเลียนแบบไม่ได้

S3 มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเหนือกว่าคู่แข่ง

S4 มีเงินทุนมากกว่า หรือ สามารถระดมทุนได้ง่าย เช่น บริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ กู้เงินหรือออกหุ้นกู้ ได้ดอกเบี้ยต่ำกว่าบริษัทนอกตลาดหลักทรัพย์

W: Weakness จุดอ่อน

คือจุดอ่อน ข้อเสียเปรียบ หรือปัญหาข้อบกพร่องที่เกิดมาจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินธุรกิจขององค์กร ซึ่งเป็นสิ่งที่องค์กรจะต้องหาวิธีแนวทางการแก้ไขปัญหา

ตัวอย่างเช่น

W1 การใช้โปรแกรมละเมิดลิขสิทธิ์ เสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดี

W2 มีหนี้ อัตราดอกเบี้ยกู้ยืมสูง

W3 เครื่องจักรล้าสมัยทำให้ต้นทุนสูง หรือ ใช้แรงงานคนเยอะเมื่อเทียบกับคู่แข่งเริ่มใช้หุ่นยนต์

W4 โครงองค์กรใหญ่ มีปัญหาในการจัดการหรือเปลี่ยนแปลง

ปัจจัยภายนอก (External factors)

O: Opportunity โอกาส

คือโอกาสความเป็นไปได้ทางธุรกิจขององค์กร ซึ่งก็คือสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรที่เอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร โดยโอกาสต่างจากจุดแข็งตรงที่เป็นปัจจัยที่เกิดจากภายนอกองค์กรแต่ส่งผลในทางที่ดีกับองค์กร

ตัวอย่างเช่น

O1 การลดภาษีของภาครัฐ หรือ การขึ้นภาษีของสินค้าทดแทน เช่น รัฐส่งเสริมการผลิตยาง ลดภาษียางธรรมชาติ และ ขึ้นภาษียางสังเคราะห์

O2 Trend โลกเปลี่ยนคนรักสุขภาพมากขึ้น ธุรกิจอาหารที่เน้นสุขภาพเติบโต

O3 อยู่ในธุรกิจที่กำลังโต เช่น ธุรกิจพลังงานทางเลือก โซลาร์เซลล์

T: Threats อุปสรรค

คือความเสี่ยง ภัยคุกคาม ขัดจำกัด หรืออุปสรรคต่าง ๆ ขององค์กร ซึ่งก็คือสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กรที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจขององค์กร ซึ่งเราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขได้

ตัวอย่างเช่น

T1 การขึ้นภาษีของภาครัฐ ในธุรกิจที่เราทำ หรือ การตัดสิทธิ GSP ของสหรัฐอเมริกา

T2 ค่าเงินบาทแข็ง มีปัญหาเรื่องการส่งออก

T3 สภาวะเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มแย่ลง

T4 กำลังจะมีสินค้ามาทดแทน เช่น รถยนต์เรือเพลิงกำลังเผชิญกับการมาของรถไฟฟ้าอย่างรถ Tesla

การแบ่ง SWOT 4 ตัวโดยแบ่งได้ตามนี้

SWOT	ด้านบวก	ด้านลบ
ปัจจัยภายใน	Strengths	Weaknesses
ปัจจัยภายนอก	Opportunities	Threats

ภาพที่ 2.2 การแบ่ง SWOT

Strengths และ weaknesses โดยทั่วไปเน้นที่ปัจจุบัน

opportunities และ threats เน้นไปที่อนาคต

จุดแข็งและจุดอ่อน ของบริษัท เปลี่ยนได้ตลอดเวลา เช่น

- วัฒนธรรมองค์กร
- ชื่อเสียง
- ที่ตั้ง ที่อยู่ ชื่อเว็บไซต์
- พนักงาน
- หุ่นส่วน
- ทรัพย์สินทางปัญญา
- สิทธิทรัพย์สินอื่น ๆ

โอกาสและอุปสรรค นอกเหนือการควบคุมของบริษัท เช่น

- กฎระเบียบ ข้อกฎหมาย
- ซัพพลายเออร์ ผู้ผลิตสินค้าให้
- คู่แข่ง
- สถานะเศรษฐกิจ
- ขนาดของตลาด
- แนวโน้มธุรกิจ
- การเงิน
- สภาพอากาศ

(<https://www.thinkaboutwealth.com/swot-swot-analysis/>)

6.2 TOWS Matrix

ที่มาของคำว่า TOWS Matrix มาจากการกลับด้านของคำว่า SWOT Analysis ซึ่งเกิดการนำผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อนำผลที่ได้มาจับคู่วิเคราะห์และวิเคราะห์ TOWS Matrix ตามลำดับ

TOWS Matrix คือ เครื่องมือทางกลยุทธ์ที่ใช้สำหรับสร้างกลยุทธ์ใหม่ขึ้นมาตามสภาพแวดล้อมปัจจุบันขององค์กร

การวิเคราะห์ TOWS ถูกแบ่งออกมาเป็น 4 ส่วน โดยจะเป็นการประกอบ จุดแข็งจุดอ่อน เข้ากับ โอกาสอุปสรรค

กลยุทธ์เชิงรุก (SO)

จุดแข็ง-โอกาส (Strengths-Opportunities)

เป็นการนำจุดแข็งขององค์กรมาปรับให้เข้ากับโอกาสที่มีอยู่ ยกตัวอย่างเช่น การปรับสินค้าที่ดีอยู่แล้วให้เข้ากับตลาดใหม่ที่กำลังเติบโต

กลยุทธ์เชิงพัฒนา (WO)

จุดอ่อน-โอกาส (Weaknesses-Opportunities)

เป็นการนำโอกาสที่มีอยู่มาใช้งานเพื่อลดจุดอ่อนขององค์กร ยกตัวอย่างเช่น การหาซัพพลายเออร์ใหม่เพื่อลดต้นทุนสินค้า

กลยุทธ์เชิงถดถอย (WT)

จุดอ่อน-อุปสรรค (Weaknesses -Threats)

เป็นการวิเคราะห์ที่พบจุดอ่อนและอุปสรรคควบคู่กัน เพื่อหาวิธีลดความเสี่ยงจากผลกระทบทั้ง 2 ปัจจัย ยกตัวอย่างเช่น การปิดสาขาที่ขายไม่ดี ในยุคที่เศรษฐกิจไม่ค่อยดี

กลยุทธ์เชิงรับ (ST)

จุดแข็ง-อุปสรรค (Strengths -Threats)

เป็นการนำจุดแข็งขององค์กรมาเพื่อตอบโต้อุปสรรคต่าง ๆ ยกตัวอย่างเช่น การใช้ช่องทางการขายที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์ โดยการนำสินค้าใหม่มาขายเพิ่ม เพื่อลดอุปสรรคและการตัดราคาจากคู่แข่ง

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายวิจัยนโยบายทรัพยากรมนุษย์ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2563) ศึกษาผลกระทบโควิด-19 ต่อการจ้างงานในภาคบริการของประเทศไทย สรุปได้ว่า การศึกษาที่ได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่าการฟื้นตัวเศรษฐกิจเป็นแบบ L-Shape แสดงถึงภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยของประเทศไทย แต่ยังคงแสดงให้เห็นปัญหาเชิงโครงสร้างด้วย (Structural Change) ซึ่งเป็นนัยแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของภาคธุรกิจและผู้บริโภค รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและห่วงโซ่อุปทานอาจจะทำให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ (new normal) เกิดขึ้น ผลกระทบของโควิด-19 ต่อภาคเศรษฐกิจส่งผลโดยตรงกับการจ้างงานในภาคบริการของประเทศไทย เทียบกับระยะเวลาเดียวกันของปีก่อน (YoY) ซึ่งก็พบว่า ภายหลังจากระบาดของโควิด 19 จำนวนผู้ว่างงานในภาคบริการ อาจสูงขึ้นกว่าเดิมถึง 2-4 เท่า หรือ 5-6 เท่า ในสาขาของบริการ ขึ้นกับสมมติฐานของการฟื้นตัวของ GDP ของภาคบริการ นอกจากนี้เศรษฐกิจก่อนช่วงโควิด-19 เติบโตอ่อนแออยู่แล้ว ประกอบกับภัยแล้งรุนแรง ความหวังให้ภาคเกษตรเป็นแหล่งดูดซับแรงงานจากภาคบริการเมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้ อาจไม่สามารถใช้เป็นวิธีการบรรเทาผลกระทบได้อีกเหมือนกับการเกิดวิกฤตในครั้งก่อน ๆ

พงษ์มนัส คีอด (2563) ศึกษาผลกระทบของการแพร่ระบาดโรคไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการประกอบอาชีพบริการจัดส่งอาหาร พบว่า สภาพการทำงานในสภาวะการเกิดโรคระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง กล่าวคือผู้ให้บริการส่งอาหาร ไปยังที่พักยังสามารถที่จะปรับตัวต่อการเกิด การแพร่ระบาดไวรัสโคโรนา 2019 ได้ เนื่องจากจากผู้ให้บริการส่งอาหารไปยังที่พักเอง มีการป้องกันตัวเองเพื่อไม่ให้มีการติดต่อของโรคระบาด และทางบริษัทมีมาตรการป้องกันต่าง ๆ ออกมาช่วยเหลือ เช่น ให้เว้นระยะและเลี่ยงการสัมผัส เป็นต้น ส่งผลให้การบริการส่งอาหาร ไปยังที่พักยังคงที่จะดำเนินการประกอบอาชีพต่อไปได้เป็นจำนวนมาก ต่อมาในประเด็น มาตรการเยียวยาจากทางภาครัฐ ผู้ให้บริการส่งอาหารไปยังที่พักเห็นว่ารัฐบาลควรมีมาตรการ เยียวยาอื่น และควรมีการแจกเงินเยียวยา

ประชาชนให้มากขึ้น ส่วนด้านมาตรการบริหาร จัดการสถานการณ์ที่ดี และมาตรการที่ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย พบว่ารัฐบาลยังไม่สามารถที่จะ จัดการและทำให้ประชาชนเข้าถึงมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาลได้ง่าย อีกทั้งในประเด็นเรื่องของ ความวิตกกังวลพบว่าส่วนใหญ่ผู้ให้บริการส่งอาหารมีความกังวลในด้านเศรษฐกิจมากที่สุด เห็นได้ว่าการเกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างไม่เพียงแต่ในประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น โดยส่งผลกระทบทุกประเทศทั่วโลก ดังนั้นหากการแก้ปัญหาวิกฤตจึงต้องร่วมกันแก้ปัญหาโดยประชาชนทุกคนทั่วโลกเพื่อเป็นการยับยั้งการแพร่ระบาดของ ไวรัสโคโรนา 2019

วสาคร ศรีมุข (2563) ศึกษาการส่งออกผลไม้ของประเทศไทย ในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า การส่งออกผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้งของประเทศไทย ในช่วงเดือน มกราคม – เดือนเมษายน 2563 ซึ่งเป็นช่วงการระบาดของโรค เปรียบเทียบกับช่วงเดือน มกราคม – เมษายน 2562 มีมูลค่าการส่งออกลดลง ร้อยละ 8.57 ในขณะที่ผลพยากรณ์การผลิตผลไม้สำคัญภาพรวมทั่วประเทศ ประจำปีพ.ศ. 2563 พบว่า ผลผลิตผลไม้สำคัญสูงขึ้นกว่าปีพ.ศ. 2562 เนื่องจากสภาพอากาศที่เอื้ออำนวยและปริมาณการส่งออกผลไม้ในปีก่อนหน้ามีราคาดีสูงใจให้เกษตรกร ดูแลรักษาไม้ผลมากยิ่งขึ้น ข้อมูลจากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ไม่ได้ส่งผลกระทบกับการส่งออกผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้งของประเทศไทยมากนัก เนื่องจาก ตลาดส่งออกสำคัญอันดับหนึ่ง คือ ประเทศจีนได้นำเข้าผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้งยังคงเพิ่มขึ้น เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคดังกล่าวลดลงในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวผลไม้สำคัญ คือ ทูเรียน และมังคุด ประกอบกับผู้ประกอบการหันมาใช้งานขนส่งทางอื่น ๆ และใช้ช่องทางการซื้อขายแบบ ออนไลน์เพิ่มขึ้น รวมทั้งประเทศไทยได้พยายามเปิดเส้นทางการส่งออกไปยังประเทศจีนด้วยการขนส่ง ทางรถไฟผ่านด่านรถไฟผิงเสียง อย่างไรก็ตาม ตลาดส่งออกผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง ของประเทศไทยไปยังตลาดอันดับสอง คือ ประเทศเวียดนาม ลดลงถึงร้อยละ 62.80 ซึ่งถือเป็น ปัจจัยหลักที่มีผลต่อมูลค่าการส่งออกผลไม้ของประเทศไทยในภาพรวมลดลง แต่ในทางกลับกันพบว่า ประเทศเวียดนามส่งผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้งมายังประเทศไทย เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 290.19 อีกทั้ง ประเทศอินโดนีเซียที่เคยเป็น 1 ใน 5 ตลาดส่งออกผลไม้ของประเทศไทย กลับมีมูลค่าส่งออกเหลือเพียง 9.6 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าถึง ร้อยละ 98.59 ซึ่งเป็น เรื่องที่ต้องมีการพิจารณา ศึกษาถึงสาเหตุอย่างรอบด้าน

Aminul Islam (2011) ศึกษาถึงลักษณะของผู้ประกอบการและลักษณะของธุรกิจที่มีต่อความสำเร็จของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในบังกลาเทศ การศึกษาใช้วิธีการสำรวจผ่านแบบสอบถามเกี่ยวกับ เจ้าของ และพนักงานของ บริษัท ขนาดเล็ก วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติทางสังคมศาสตร์ (SPSS) พบว่า ลักษณะของ ผู้ประกอบการเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับความสำเร็จทางธุรกิจของ SMEs ในประเทศบังกลาเทศ อย่างไรก็ตาม ลักษณะเฉพาะของ บริษัทพบว่าไม่เป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของ SMEs ในบังกลาเทศ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ซึ่งเป็นระยะเวลา ดำเนินการขององค์กรมี ผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความสำเร็จทางธุรกิจ โดย SMEs ที่ดำเนินการมาเป็นเวลานาน ได้ประสบความสำเร็จมากขึ้น เปรียบเทียบกับผู้ที่ได้รับในการดำเนินงานเป็นระยะเวลาสั้น นอกจากนี้

ตัวอย่างที่เป็นอิสระ t-test แสดงให้เห็นว่า เพศมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จทางธุรกิจของ SMEs ในบังคลาเทศ การศึกษานี้มีความสำคัญสำหรับ ผู้ประกอบการในการกำหนดนโยบายของธุรกิจ SMEs

ฐิตารีย์ จ่องสวนอ้อย (2559) การประเมินความเสี่ยงของผู้ประกอบการสหกรณ์ที่มีขนาดเล็กถึงขนาดกลางในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัจจัยความเสี่ยงที่เกิดขึ้นระหว่างพัฒนาโครงการซึ่งมีค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงสุด รวม 6 ปัจจัย ได้แก่ (1) การวางแผนกลยุทธ์ที่ผิดพลาดของผู้ประกอบการ (2) ผู้รับเหมาปฏิบัติงานไม่เสร็จตามกำหนด ในสัญญา (3) พนักงานขาดประสิทธิภาพและทักษะในการทำงาน (4) การดำเนินงานของโครงการล่าช้า (5) ผู้ประกอบการขาดสภาพคล่อง และ (6) การรับค่านายหน้าจากผู้รับเหมาหรือคู่ค้า ผู้ประกอบการจึงควรตอบสนองความเสี่ยงที่เกิดขึ้นด้วยการลดหรือการควบคุมความเสี่ยง โดยฝ่ายบริหารควรหาการปรับปรุงระบบหรือออกแบบวิธีการทำงานใหม่ พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลอย่างใกล้ชิดและสม่ำเสมอ ให้นั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

สุกฤษพัฒน์ คุ่มไพศาลและสุรกานต์ รัตนวิฑูรย์ (2558) ศึกษาวิเคราะห์ความเสี่ยงโครงการก่อสร้างอาคารชุดในรูปแบบสัญญาออกแบบ-ประมูล-ก่อสร้างโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเจ้าของโครงการ/ตัวแทนเจ้าของโครงการ/ผู้จัดการ โครงการ/ผู้ประสานงานโครงการและที่ปรึกษาโครงการ จำนวน 30 ราย ซึ่งพบว่า การจัดซื้อจัดจ้างผู้รับเหมาและแรงงานในการก่อสร้างเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการดำเนินการและส่งมอบโครงการ ส่งผลกระทบต่อเวลาในการดำเนินการก่อสร้าง งบประมาณโครงการ และคุณภาพของงานก่อสร้าง

ฉัตรปวีณ์ จรัสรวาวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาการบริหารงานในองค์กรในช่วงเหตุการณ์วิกฤต พบว่า การบริหารงานในองค์กรมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำในองค์กรต้องมีบทบาทหน้าที่หลัก คือ การสร้างผลกำไร การบริหารทรัพยากร และการทำให้องค์กรนั้นอยู่รอด ซึ่งต้องเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในการมองอนาคตภาพที่กว้างไกล ต้องมีการเตรียมทั้งแผนหลักและแผนสำรอง โดยเฉพาะแผนสำรองเป็นแผนเพื่อป้องกันการเกิดเหตุการณ์วิกฤตหรือเหตุการณ์ที่ไม่เคยคาดคิดมาก่อน ซึ่งส่งผลกระทบต่อองค์กรทั้งภายในและภายนอก ดังนั้น จำเป็นที่จะต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารภาวะวิกฤตหรือทีมงานเฉพาะ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ การบริหารงานองค์กรในช่วงเหตุการณ์วิกฤตต้องอาศัยทฤษฎีต่างๆ มาเป็นกรอบแนวทางการทำงาน โดยอาศัยผู้นำ ผู้เชี่ยวชาญ หัวหน้างาน และผู้ได้บังคับบัญชาที่มีทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการ เพื่อสร้างแผนงานที่ทำให้ทุกคนเกิดความรู้สึกมั่นคง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

มนกล กิตติวุฒิไกร และ มนัสดา ชัยสวนิยากรณ์ (2558) ได้ศึกษาผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จในการทางานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทางาน ดังนั้น ผู้บริหารธุรกิจ SMEs ในจังหวัดมุกดาหารสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติและปรับปรุงการ

บริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้องค์กรเพิ่มประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกิจการที่ดีและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนตลอดไป

นิชุดา จอเจริญรักษ์ (2554) ศึกษาปัจจัยเสี่ยงและผลกระทบต่อกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ประเภทบ้านจัดสรร ในอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้ประกอบการหรือผู้รับผิดชอบโครงการบ้านจัดสรรอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งพบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญต่อปัจจัยเสี่ยงภายนอกมากกว่าปัจจัยเสี่ยงภายใน โดยความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพการแข่งขันในอุตสาหกรรม สภาพเศรษฐกิจ ความพร้อมของผู้บริโภค นโยบายของสถาบันการเงิน สำหรับความเสี่ยงจากปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัญหาคุณภาพของการก่อสร้าง การดูแลให้ผู้รับเหมาทำงานได้ตามมาตรฐาน การส่งมอบงานล่าช้า ซึ่งล้วนส่งผลต่อความน่าเชื่อถือและภาพลักษณ์ขององค์กร ทำให้ผู้ประกอบการสูญเสียทรัพยากรและเกิดค่าเสียโอกาสในการขาย

Beasley, Clune and Hermanson (2005) ได้ศึกษานริยทัศน์นำของโลก เพื่อการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงในองค์กร (Enterprise Risk Management) พบว่า มากกว่าครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่มีการนำ ERM มาใช้ในองค์กรบางส่วนแล้วและมีบางองค์กร ได้มีการนำมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ และจากการวิจัยที่ กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่านับจากปี ค.ศ. 2005 เป็นต้นมาองค์กรทั่วโลกได้ให้ความสนใจกับการบริหารความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง นอกจากจะทำให้้องค์กรสามารถจัดการกับความไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้นได้แล้ว ยังช่วยเพิ่มความแน่นอนในการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อีกด้วย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling Technique) และแบ่งประเภท กลุ่มตัวอย่าง (Sample Target) ออกเป็นธุรกิจประเภทต่าง ๆ 7 ประเภท

1. ธุรกิจการเกษตร ได้แก่ ธุรกิจด้านการเกษตร และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร การทำปาล์ม การทำสวน การทำไร่ การทำนา การทำปศุสัตว์
2. ธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต ได้แก่ ธุรกิจผลิตสินค้าเพื่ออุปโภค แบ่งเป็น อุตสาหกรรมในครัวเรือน และอุตสาหกรรมโรงงาน
3. ธุรกิจพาณิชย์ ได้แก่ การค้าขาย, การนำเข้า, การส่งออก, การขนส่ง
4. ธุรกิจการก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ การก่อสร้าง การพัฒนาที่ดิน
5. ธุรกิจการเงิน ได้แก่ ธนาคาร บริษัทการเงิน บริษัทประกันภัย
6. ธุรกิจการให้บริการ ได้แก่ ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจการสื่อสาร ธุรกิจการท่องเที่ยว ธุรกิจการโรงแรม
7. ธุรกิจอาหาร ได้แก่ ร้านอาหาร การขายวัตถุดิบอาหาร ขายอุปกรณ์ในการทำอาหาร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง โดยการสุ่มตัวอย่างจากทั้ง 7 กลุ่มนี้ โดยใช้เทคนิค Snow ball เริ่มจากการมี Connection กับผู้ประกอบการแต่ละประเภท 1 – 2 ราย จากนั้นให้ผู้ประกอบการแนะนำเครือข่ายในธุรกิจต่อ ๆ กันไป โดยการเก็บข้อมูลเริ่มต้นตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2564 จนถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2564

2. เครื่องมือในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีประเด็นดังนี้

1. สถานการณ์โควิด ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ด้านใดบ้าง

- ก. ลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sale)
- ข. ผู้ส่งวัตถุดิบ (Suppliers)
- ค. กำลังคนในองค์กร (Man power)
- ง. สินค้าคงคลัง (Stocks)
- จ. การขนส่งสินค้า (Logistic)
- ฉ. กำลังการผลิต (Production)
- ช. ด้านอื่น ๆ (Other)

2. ท่านรับมือกับผลกระทบที่เกิดขึ้นแต่ละด้านตามข้อ 1 อย่างไร

3. ในระยะยาวท่านมีแผนและกลยุทธ์ในด้านต่าง ๆ อย่างไร

- ก. กำลังคน
- ข. กำลังการผลิต
- ค. กระบวนการทำงาน
- ง. ด้านการตลาด
- จ. ด้านอื่น ๆ

4. การที่บริษัทผ่านพ้นวิกฤติมาได้เพราะท่านมี Strength ในด้านใด

5. ในภาวะวิกฤติ ท่านได้พบว่า ท่านมี Weakness ในด้านใด

6. ในอนาคตท่านยังมองเห็นโอกาส Opportunities ของบริษัทในด้านใดบ้าง

7. จากสถานการณ์วิกฤติโควิดนี้ ท่านอยากให้รัฐบาลมีส่วนช่วยเหลือสนับสนุนต่อธุรกิจของท่านอย่างไรบ้าง

3. การรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน

โดยในการวิจัยครั้งนี้ได้ยื่นขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในคนจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยรังสิต ตามขั้นตอนดังนี้

- 1. บันทึกข้อความนำส่งโครงการวิจัยเพื่อขอใบรับรอง
- 2. แบบเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการฯ
- 3. โครงร่างวิจัย
- 4. ประวัติส่วนตัว
- 5. แบบสัมภาษณ์
- 6. เอกสารชี้แจงรายละเอียดผู้เข้าร่วมวิจัย
- 7. หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัย

4. แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์โควิด-19 เช่น สำนักงานสถิติ และข้อมูลจาก Website ขององค์การระหว่างประเทศ คือ องค์การอนามัยโลก (WHO) และข้อมูลจากศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 ของประเทศไทย ตลอดจนข้อมูลด้านการวิจัยและผลิตวัคซีนทั้งของต่างประเทศและในประเทศไทย

2. ข้อมูลปฐมภูมิ โดยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของสถานประกอบการธุรกิจที่กำหนด 7 ประเภท ได้แก่ (1) ธุรกิจการเกษตร ได้แก่ ธุรกิจการผลิตและจำหน่ายสินค้าด้านการเกษตร ธุรกิจค้าข้าวสาร (2) ธุรกิจการผลิต ได้แก่ ธุรกิจการผลิตเฟอร์นิเจอร์ ธุรกิจการผลิตเสื้อผ้า (ส่งออกและค้าปลีกในประเทศ) (3) ธุรกิจพาณิชย์ ได้แก่ บริษัทนำเข้าเคมีภัณฑ์ บริษัทนำเข้าปุ๋ย ธุรกิจค้าเสื้อผ้าออนไลน์ (4) ธุรกิจการก่อสร้าง ได้แก่ บริษัทออกแบบก่อสร้างและที่ปรึกษาโครงการ ธุรกิจบ้านจัดสรร (5) ธุรกิจการเงิน ได้แก่ ธุรกิจที่ปรึกษาด้านการประกันภัย ธุรกิจการประกันชีวิต (6) ธุรกิจให้บริการ ได้แก่ ธุรกิจการขนส่งทางรถ ธุรกิจโรงแรม (7) ธุรกิจอาหาร ได้แก่ ธุรกิจร้านอาหารญี่ปุ่น ธุรกิจสวนอาหาร

โดยได้รับความร่วมมือเข้าให้สัมภาษณ์ รวมทั้งสิ้น 15 ราย โดยมีวิธีการคือ การนัดหมายล่วงหน้า การส่งจดหมายขออนุญาตเข้าสัมภาษณ์ และการเข้าพบเพื่อการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายละเอียดประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทฤษฎี

1.1 ลำดับเหตุการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย

31 ธันวาคม 2562

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้รับแจ้งจากทางการจีนว่ามีกรณีของโรคปอดบวมรุนแรงหลายกรณีในนครอู่ฮั่น โดยที่ผู้ติดเชื้อกลุ่มแรกจำนวนมากมีความเชื่อมโยงกับตลาดค้าอาหารทะเลหูวาหน่า (South China Seafood Wholesale Market) มาก่อน ซึ่งให้เห็นว่าไวรัสดังกล่าวน่าจะมีต้นกำเนิดมาจากสัตว์รู้จักกันในชื่อ SARS-CoV-2 ซึ่งเป็นไวรัสใหม่ที่สัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับไวรัสโคโรนาในค้างคาว ไวรัสโคโรนาในลิง และไวรัสโคโรนาสายพันธุ์กลุ่มอาการทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง โดยเชื่อว่าไวรัสอาจมีต้นกำเนิดมาจากค้างคาวในสกุลค้างคาวมงกุฎ

อาการแรกสุดมีรายงานในวันที่ 1 ธันวาคม 2562 ในบุคคลที่ไม่ได้มีการสัมผัสกับตลาดค้าอาหารทะเลหูวาหน่าหรืออีก 40 คนที่เหลือของกลุ่มผู้มีอาการครั้งแรกจากไวรัสขณะที่ 2 ใน 3 ของกลุ่มแรกนี้พบว่ามีคามเชื่อมโยงกับตลาดสดซึ่งค้าสัตว์มีชีวิตแห่งนี้

POST TODAY. (21 มกราคม 2563). "โหม้ไลน์ "ไวรัสอู่ฮั่น" ระบาดถึงไทยแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/world/612320>

1 มกราคม 2563

ทางการจีนเริ่มกักตัวผู้ป่วย และเริ่มมีการสอบสวนเพื่อระบุแหล่งที่มาของโรค โดยศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคแห่งสหรัฐอเมริกา (CDC) ระบุถึงตลาดค้าอาหารทะเลแห่งหนึ่งในเมือง ที่อาจเป็นศูนย์กลางต้นกำเนิดของโรคระบาด โดยจีนสั่งปิดตลาดดังกล่าวแล้ว

POST TODAY. (21 มกราคม 2563). "โหม้ไลน์ "ไวรัสอู่ฮั่น" ระบาดถึงไทยแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/world/612320>

9 มกราคม 2563

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศพบการระบาดของไวรัสชนิดใหม่อย่างเป็นทางการโดยเกิดจากเชื้อไวรัสประเภทไวรัสโคโรนา ซึ่งเป็นไวรัสที่อยู่ในจำพวกเดียวกับโรคที่เกี่ยวข้องกับโรคไข้หวัดและโรคปอดในหลากหลายโรค ตั้งแต่ไข้หวัดใหญ่ ไปจนถึงโรคร้ายแรงอย่างโรคซาร์ส ซึ่งเคยระบาดอย่างรุนแรงเมื่อ 17 ปีก่อน

POST TODAY. (21 มกราคม 2563). โทมัสไลน์ "ไวรัสอู่ฮั่น" ระบาดถึงไต้หวันแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/world/612320>

11 มกราคม 2563

คณะกรรมการสาธารณสุขเมืองอู่ฮั่น เผยว่าชายวัย 61 ปีที่ป่วยด้วยโรคปอดปริศนาเสียชีวิตเมื่อวันที่ 11 มกราคมที่ผ่านมา ถือเป็นผู้เสียชีวิตรายแรกของประเทศ ซึ่งชายคนดังกล่าวยังมีประวัติเป็นโรคตับเรื้อรังและมีเรื่องในช่องท้อง และเคยเดินทางไปยังตลาดขายอาหารทะเลที่จำหน่ายสัตว์ป่าซึ่งเป็นจุดที่เชื่อแพร่กระจายด้วย

Thai PBS News. (11 มกราคม 2563). จีนพบผู้เสียชีวิตรายแรกจากโรคปอดปริศนา. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/world/611404>

12 มกราคม 2563

พบผู้ป่วยจากเมืองอู่ฮั่น คิดเชื่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในไทย เป็นคนแรกของประเทศไทย และเป็นผู้ติดเชื้อรายแรกนอกประเทศจีน โดยผู้ป่วยรายดังกล่าวเป็นหญิง สัญชาติจีน วัย 61 ปี ที่มีภูมิลำเนาจากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน

Thai PBS News. (28 มีนาคม 2563). วันที่ไทยรู้จัก COVID-19. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/290347>

16 มกราคม 2563

พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งแรกในญี่ปุ่น เป็นชายวัย 30 ปี จากจังหวัดคานากาวะ ซึ่งพบประวัติเคยพำนักรักษาในโรงพยาบาลในเมืองอู่ฮั่นในช่วงต้นเดือนมกราคม ซึ่งญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศที่ 3 ที่พบผู้ป่วยหลังจากประเทศจีนและไทย

POST TODAY. (21 มกราคม 2563). โทมัสไลน์ "ไวรัสอู่ฮั่น" ระบาดถึงไต้หวันแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/world/612320>

20 มกราคม 2563

จงหนานชาน ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบทางเดินหายใจและหัวหน้าคณะกรรมการสุขภาพ ทำการสอบสวนการระบาดไวรัสในอู่ฮั่น และยืนยันผ่านสื่อว่าเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการระบาดจากคนสู่คนแล้ว รวมถึงพบผู้เสียชีวิตรายที่ 4 อีกทั้งยังคาดว่าตัวเลขของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในขณะนี้สูงเกิน 200 คนแล้ว

พบตัวเลขผู้ติดเชื้อในต่างประเทศเป็นชาติที่ 3 ที่เกาหลีใต้ โดยเป็นชาวจีนที่เดินทางมาจากเมืองอู่ฮั่น

POST TODAY. (21 มกราคม 2563). โทมัสไลน์ "ไวรัสอู่ฮั่น" ระบาดถึงไต้หวันแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/world/612320>

21 มกราคม 2563

พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งแรกในสหรัฐอเมริกา รัฐวอชิงตัน เป็นชายอายุราว 30 ปี เดินทางจากเมืองอู่ฮั่นมายังท่าอากาศยานนานาชาติซีแอตเทิล-ทาโคมาในวันที่ 15 มกราคม และถูกรายงานในอีกสี่วันต่อมาไปยังศูนย์การแพทย์ภูมิภาคพรอวินซ์ในเอเวอเรต รัฐวอชิงตัน หลังจากรู้สึกป่วยด้วยอาการของโรคปอดอักเสบ

CNN Health. (22 มกราคม 2563). First US case of Wuhan coronavirus confirmed by CDC. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://edition.cnn.com/2020/01/21/health/wuhan-coronavirus-first-us-case-cdc-bn/index.html>

23 มกราคม 2563

ทางการจีนมีคำสั่งล็อกดาวน์ระงับการให้บริการเครื่องบิน รถไฟ และบริการขนส่งมวลชนทั้งหมดที่เดินทางเข้าออกเมืองอู่ฮั่น หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ถูกถามอย่างรวดเร็ว ซึ่งขณะนั้นมีผู้ติดเชื้อทั้งในจีนและในต่างประเทศแล้วกว่า 600 ราย รวมทั้งมีผู้เสียชีวิตอีกอย่างน้อย 17 ราย

BBC News บีบีซีไทย. (23 มกราคม 2563). โคโรนาสายพันธุ์ใหม่ : จีนสั่งห้ามเข้า-ออกเมืองเพิ่มเป็น 2 แห่ง ขยายการระบาดของเชื้อไวรัส. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/international-51222330>

24 มกราคม 2563

พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งแรกในฝรั่งเศสสองรายแรก ซึ่งเป็นกรณีแรกในกลุ่มสหภาพยุโรป เป็นชายวัย 48 ปี เดินทางมาจากเมืองอู่ฮั่น

Sky News. (25 มกราคม 2563). Coronavirus outbreak: First confirmed cases in Europe as France declares three infections. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.sky.com/story/coronavirus-outbreak-hospital-to-be-built-in-five-days-as-death-toll-rises-in-china-11916211>

25 มกราคม 2563

พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งแรกในออสเตรเลีย ซึ่งเป็นกรณีแรกในทวีปออสเตรเลียและโอเชียเนีย เป็นชายชาวจีนอายุประมาณ 50 ปี จากเมืองอู่ฮั่น เดินทางมายังเมืองเมลเบิร์น ในรัฐวิกตอเรีย

The Standard. (25 มกราคม 2563). ออสเตรเลียยืนยัน พบผู้ติดเชื้อ 'ไวรัสโคโรนา' รายแรก. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/863566>

12 กุมภาพันธ์ 2563

องค์การอนามัยโลก (WHO) ประกาศชื่อที่เป็นทางการสำหรับใช้เรียกโรคทางเดินหายใจที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ว่า "โควิด-19" (Covid-19) โดยชื่อนี้มาจากคำย่อในภาษาอังกฤษของคำว่าโคโรนา ไวรัส และคิซีส (Disease) ที่แปลว่าโรคภัยไข้เจ็บ รวมทั้งเลข 19 ซึ่งแสดงถึงปีที่มีรายงานการแพร่ระบาดครั้งแรก

นายเทดรอส อาดานอม เกเบเรเยซัส (Tedros Adhanom Ghebreyesus) ผู้อำนวยการใหญ่องค์การอนามัยโลก เรียกร้องให้ทั่วโลกต่อสู้กับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เท่าที่จะเป็นไปได้ หลังจากที่ตัวเลขผู้เสียชีวิตในขณะนั้นสูงเกินกว่าหนึ่งพันราย และมียอดผู้ติดเชื้อสะสมทั่วโลกกว่าสี่หมื่นรายแล้ว

POST TODAY. (12 กุมภาพันธ์ 2563). โควิด-19 : อนามัยโลกตั้งชื่อ "โควิด-19" ให้โรคทางเดินหายใจจากไวรัสสายพันธุ์ใหม่. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/features-51473472>

14 กุมภาพันธ์ 2563

พบผู้ติดเชื้อครั้งแรกในอียิปต์ ซึ่งเป็นกรณีแรกในทวีปแอฟริกา กระทรวงสาธารณสุขระบุว่าผู้ติดเชื้อเป็นชาวต่างชาติ แต่ไม่ได้เปิดเผยว่ามาจากประเทศใด

PPTV Online. (15 กุมภาพันธ์ 2563). อียิปต์พบผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19 รายแรกในทวีปแอฟริกา. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.pptvhd36.com/news/ประเด็นร้อน/119543>

26 กุมภาพันธ์ 2563

พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งแรกในบราซิล ซึ่งเป็นกรณีแรกของทวีปอเมริกาใต้ ส่งผลให้การระบาดครบทุกทวีปทั่วโลกแล้ว เป็นผู้ป่วยวัย 61 ปี ที่ได้รับการยืนยันติดเชื้อหลังเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลนครเซาเปาโล โดยพบว่ามิประวัตีเพิ่งเดินทางกลับจากท่องเที่ยวในแคว้นลอมบาร์ดี ทางตอนเหนือของอิตาลี

The Standard. (27 กุมภาพันธ์ 2563). รัฐบาลบราซิลยืนยันพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 รายแรกของประเทศ และรายแรกของลาตินอเมริกา. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://thestandard.co/coronavirus-brazil-confirms-first-covid-19-case/>

28 กุมภาพันธ์ 2563

องค์การอนามัยโลก (WHO) ยกกระตบการเตือนภัยความเสี่ยงการระบาดไปทั่วโลกของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้อยู่ระดับสูงมาก ซึ่งเป็นระดับสูงสุด เนื่องจากยอดผู้ติดเชื้อที่เพิ่มขึ้นและลุกลามไปในประเทศต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

BBC News บีบีซีไทย. (28 กุมภาพันธ์ 2563). ไวรัสโคโรนา : อนามัยโลกยกระดับเตือนภัยโควิด-19 เป็นระดับ "สูงมาก". [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/international-51679923>

11 มีนาคม 2563

องค์การอนามัยโลก (WHO) ออกแถลงการณ์ระบุว่า เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 ได้เข้าสู่ภาวะแพร่ระบาดไปทั่วโลกแล้ว หลังมีการลุกลามไปยังหลายประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วโลก

สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. (12 มีนาคม 2563). องค์การอนามัยโลกประกาศ 'โควิด-19' เข้าสู่ภาวะ 'ระบาดใหญ่' ทั่วโลกแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.hfocus.org/content/2020/03/18661>

8 เมษายน 2563

จีนยกเลิกมาตรการล็อกดาวน์เมืองอู่ฮั่น หลังปิดเมืองเพื่อควบคุมการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นานกว่า 2 เดือน เป็นครั้งแรกนับตั้งแต่วันที่ 23 มกราคม ทั้งรถไฟใต้ดิน รถเมย์ และเรือข้ามฟาก เปิดให้บริการตามปกติ รวมทั้งการสัญจรบนถนน

PPTV Online. (8 เมษายน 2563). อู่ฮั่นยกเลิกมาตรการล็อกดาวน์ หลังปิดเมืองนานกว่า 2 เดือน ทางการอนุญาตประชาชนออกนอกเมืองได้. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://thestandard.co/wuhan-eases-lockdown/>

กันยายน 2563

ค้นพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์อังกฤษ มีชื่อว่า B.1.1.7 พบเป็นครั้งแรกในประเทศอังกฤษ ตำแหน่งที่กลายพันธุ์เป็นตำแหน่งพิเศษอยู่บนผิวไวรัส ทำให้ไวรัสมีคุณสมบัติจับผิวเซลล์มนุษย์ได้ดีขึ้นและง่ายขึ้น

PPTV Online. (8 เมษายน 2564). 10 เรื่องต้องรู้ “โควิด-19 สายพันธุ์อังกฤษ” แพร่เร็วกว่าปกติ 1.7 เท่า. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.pptvhd36.com/news/สุขภาพ/145194>

ตุลาคม 2563

ค้นพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์แอฟริกาใต้ มีชื่อว่า B.1.351 พบเป็นครั้งแรกในเขตเนลสันแมนเดลา เบย์ ประเทศแอฟริกาใต้ สายพันธุ์นี้ มีการกลายพันธุ์หลายตำแหน่ง ทำให้มีความสามารถในการหลบหนีภูมิคุ้มกันหรือแม้กระทั่งวัคซีน อีกทั้งยังมีความสามารถในการแพร่กระจายเพิ่มขึ้น 50%

ค้นพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์อินเดีย มีชื่อว่า B.1.617 พบเป็นครั้งแรกในประเทศอินเดีย จากการศึกษาทางทฤษฎีพบว่าการกลายพันธุ์ของโควิดสายพันธุ์อินเดียในครั้งนี้อาจมีแนวโน้มทำให้ประสิทธิภาพการทำงานของวัคซีนลดลงได้ แต่ยังไม่มีการยืนยันทฤษฎีดังกล่าวอย่างแน่ชัด

The Standard. (23 พฤษภาคม 2564). ทำไมโควิด-19 สายพันธุ์แอฟริกาใต้ถึงน่ากังวล. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://thestandard.co/why-south-africa-coronavirus-is-fearful/>

พฤศจิกายน 2563

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์อังกฤษที่พบกว่า 1 ใน 4 ของการติดเชื้อในกรุงลอนดอน เป็นเชื้อกลายพันธุ์ชนิดใหม่

ไทยรัฐออนไลน์. (26 ธันวาคม 2564). รัฐบาลก่อนสาย ‘โควิดกลายพันธุ์จากอังกฤษ’ สุดร้าย ติดเชื้อง่าย-ตายมากขึ้น. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thairath.co.th/news/foreign /2000928>

9 พฤศจิกายน 2563

บริษัทไฟเซอร์ (Pfizer) และไบออนเทค (BioNTech) กลายเป็นผู้คิดค้นวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 เป็นรายแรกที่ประกาศผลการทดลองวัคซีนว่ามีประสิทธิภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ถึง 94% โดยข้อมูลจากการทดลองกับอาสาสมัคร 43,500 คน ใน 6 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี

บราซิล อาร์เจนตินา แอฟริกาใต้ และตุรกี พบว่าวัคซีนชนิดนี้ดูเหมือนจะมีประสิทธิภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ดีอย่างเท่าเทียมกันในคนทุกวัย และทุกเชื้อชาติ

PPTV Online. (9 พฤศจิกายน 2563). Pfizer รายงานผลวัคซีนโควิด-19 ใช้ได้ผลสูงกว่า 90% เตรียมยื่นขออนุมัติภายในเดือนนี้. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://workpointtoday.com/pfizer-vaccine-result/>

ธันวาคม 2563

ค้นพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์บราซิล มีชื่อว่า P.1 (GR) พบครั้งแรกในประเทศบราซิล โดยพบว่าพลาสมาหรือระบบภูมิคุ้มกันของมนุษย์จับกับไวรัสเหล่านี้ได้น้อยลงจริง ๆ เมื่อเทียบกับไวรัสสายพันธุ์ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเหล่านี้

PPTV Online. (20 มกราคม 2564). แคลิฟอร์เนียพบโควิด-19 กลายพันธุ์ "L425R" ระบาดตั้งแต่ปลายปี 2020. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/140460?utm_source=webpptv&utm_medium=relatelink3&utm_campaign=144356

2 ธันวาคม 2563

สหราชอาณาจักรเป็นที่แรกในโลกที่อนุมัติให้มีการใช้วัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ที่พัฒนาโดยบริษัทไฟเซอร์ (Pfizer) และไบออนเทค (BioNTech) เป็นวงกว้างในหมู่ประชาชนทั่วไป

BBC News ปิพีซีไทย. (2 ธันวาคม 2563). โควิด-19 : สหราชอาณาจักรอนุมัติการใช้วัคซีนของไฟเซอร์-ไบออนเทคเป็นชาติแรกในโลก. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/international-55156563>

8 ธันวาคม 2563

มาร์กาเร็ต คีแนน (Margaret Keenan) หญิงวัย 90 ปีจากไอร์แลนด์เหนือ กลายเป็นบุคคลแรกของโลกที่ได้รับวัคซีนชนิดนี้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการฉีดวัคซีนครั้งใหญ่ให้คนทั่วสหราชอาณาจักร

BBC News. (8 ธันวาคม 2563). Covid-19 vaccine: First person receives Pfizer jab in UK. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/news/uk-55227325>

24 ธันวาคม 2563

อังกฤษเผยพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กลายพันธุ์เพิ่มอีกชนิด ที่แพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็ว โดยมีต้นทางมาจากประเทศแอฟริกาใต้ พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กลายพันธุ์ชนิดใหม่ 2 คน ซึ่งทั้งสองคนสัมผัสกับผู้ติดเชื้อที่เดินทางมาจากประเทศแอฟริกาใต้ในช่วงไม่กี่สัปดาห์ที่ผ่านมา ซึ่งสายพันธุ์นี้สามารถแพร่เชื้อได้ง่ายกว่าและดูเหมือนจะกลายพันธุ์ต่อไปได้มากกว่า โดยเมื่อสัปดาห์ที่แล้วกระทรวงสาธารณสุขแอฟริกาใต้เปิดเผยว่าได้ค้นพบไวรัสโควิดกลายพันธุ์ชนิดใหม่นี้ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงนี้

PPTV Online. (24 ธันวาคม 2563). อังกฤษพบโควิดกลายพันธุ์เพิ่มอีกชนิด. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.pptvhd36.com/news/ประเทศไทย/138921?utm_source=webpptv&utm_medium=relatelink3&utm_campaign=139054

มกราคม 2564

องค์การอนามัยโลก (WHO) ส่งคณะผู้เชี่ยวชาญลงพื้นที่เมืองอู่ฮั่นของจีน เพื่อหาต้นตอของเชื้อไวรัสที่ทำให้เกิดโรคโควิด-19 หลังใช้เวลาเจรจาขอเข้าพื้นที่นานหลายเดือน เพื่อค้นหาคำตอบเกี่ยวกับต้นตอของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ว่ามีที่มาจากเมืองอู่ฮั่นจริงหรือไม่ โดยคาดว่าจะใช้เวลาสอบสวนประมาณ 4-5 สัปดาห์

Thai PBS News. (17 ธันวาคม 2563). WHO เตรียมเข้า "อู่ฮั่น" สอบสวนต้นตอ COVID-19. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/299264>

10 มกราคม 2564

สาธารณสุขญี่ปุ่นพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์ใหม่ในนักเดินทางจากบราซิล 4 คน พบเป็นคนที่สายพันธุ์กับในอังกฤษและแอฟริกาใต้ แต่มีการกลายพันธุ์บางจุดคล้ายกัน สำหรับนักเดินทางจากบราซิล 4 คนที่เดินทางมาถึง หนึ่งในนั้นเป็นชายช่วงอายุ 40 ปี มีปัญหาในการหายใจ อีกคนเป็นหญิงช่วง 30 ปี มีอาการปวดหัวและเจ็บคอ ส่วนชายวัยรุ่นอีกคนมีไข้ ส่วนผู้หญิงใน และสุดท้ายเป็นหญิงวัยรุ่นที่ไม่แสดงอาการใดๆ

PPTV Online. (11 มกราคม 2564). พบอีก! ญี่ปุ่นพบโควิด-19 กลายพันธุ์ชนิดใหม่จากบราซิล. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/139892?utm_source=web_pptv&utm_campaign=146846&utm_medium=RelateBox_1

มีนาคม 2564

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์อินเดียมีลักษณะของการกลายพันธุ์คู่ (Double Mutant) มีชื่อว่า B.1.617 และในขณะนั้นพบแล้วเกือบ 50 ประเทศทั่วโลก และองค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ยกระดับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์อินเดียให้เป็น สายพันธุ์ที่ต้องกังวล (Variant of Concern) โดยให้เหตุผลว่า มีความสามารถในการแพร่เชื้อที่สูงขึ้น และหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกันได้ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการระบาดระลอกที่สองในอินเดีย

PPTV Online. (21 พฤษภาคม 2564). รายละเอียด โควิด-19 สายพันธุ์อินเดีย "B.1.617" สายพันธุ์ที่น่ากังวล. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.pptvhd36.com/news/สุขภาพ/145886?utm_source=web_pptv&utm_campaign=144356&utm_medium=RelateBox_3

เมษายน 2564

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์อินเดียลักษณะของการกลายพันธุ์ 3 จุด (Triple Mutant Variant) มีชื่อว่า B.1.618 หรือที่เราเรียกกันในชื่อโควิดสายพันธุ์เบงกอล มีจุดสำคัญในการหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกัน

โรงพยาบาลเพชรเวช. (4 พฤษภาคม 2564). โควิดสายพันธุ์อินเดียความเสี่ยงที่ต้องจับตามอง. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.petcharavejhospital.com/th/Article/article_detail /India-strain-of-Covid

พฤษภาคม 2564

กระทรวงสาธารณสุขอินเดียได้รายงานสถานการณ์พบการเพิ่มขึ้นของโรคติดเชื้อราในสมองที่หายากในกลุ่มผู้ป่วยเปราะบางและผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โรคติดเชื้อราดังกล่าวมีชื่อว่า มิวคอร์โมโคซิส (Mucormycosis) มีความร้ายแรงมาก มีอัตราการเสียชีวิตสูง และผู้ป่วยโรคนี้ต้องได้รับการผ่าตัดและต้องใช้อาหารจำนวนมากจึงจะรักษาหาย ข้อมูลจากโรงพยาบาลในกรุงเดลีรายงานพบผู้ป่วยโรคติดเชื้อราในสมองดังกล่าวรวมหลายร้อยรายแล้ว ซึ่งเพิ่มขึ้นจากอัตราการพบปกติในช่วงก่อนเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาด

PPTV Online. (11 พฤษภาคม 2564). อินเดียเคราะห์ซ้ำ ผู้ป่วยโควิด-19 หลายร้อยราย "ติดเชื้อราในสมอง". [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/147203?utm_source=web&utm_medium=relateline_1&utm_campaign=148103

29 พฤษภาคม 2564

เหวียน ทัง ลัง (Nguyen Thanh Long) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเวียดนาม กล่าวว่า ได้ตรวจพบไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ในเวียดนาม ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์ของอินเดีย (B.1.617.2) และอังกฤษ (B.1.1.7) จากการทดลองเพาะเลี้ยงเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่นี้ในห้องปฏิบัติการ พบว่าสามารถแพร่เชื้อได้มากกว่าสายพันธุ์อื่น ๆ ที่รู้จักกันก่อนหน้านี้ อีกทั้งไวรัสสายพันธุ์นี้ยังสามารถจำลองตัวเองได้อย่างรวดเร็ว จึงเป็นเหตุให้มีผู้ป่วยโรคโควิด-19 รายใหม่จำนวนมากเพิ่มขึ้นในช่วงเวลาสั้น ๆ

PPTV Online. (29 พฤษภาคม 2564). เวียดนามพบโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่ “ลูกผสมสายพันธุ์อินเดียและอังกฤษ”. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/148449>

1 มิถุนายน 2564

องค์การอนามัยโลก (WHO) ประกาศระบบเรียกชื่อใหม่ของเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์ต่าง ๆ ตามอักษรกรีก แทนความนิยมของคนทั่วไปและสื่อที่เรียกชื่อสายพันธุ์ด้วยชื่อประเทศหรือสถานที่เพื่อให้ง่ายต่อการอ้างอิงและจดจำ รวมทั้งช่วยไม่ให้ประเทศหรือสถานที่ใดถูกกล่าวหาว่าเป็นต้นตอการระบาดของเชื้อโรคโควิด-19 สายพันธุ์นั้น ๆ โดยจำแนกไว้เป็น 2 กลุ่ม คือ

เชื้อกลายพันธุ์ที่น่ากังวล ซึ่งมีการกลายพันธุ์ในระดับที่มีนัยสำคัญต่อสาธารณสุขโลก เช่น แพร่ระบาดได้ง่ายขึ้น หรือทำให้วัคซีนมีประสิทธิภาพลดลง มีชื่อตามอักษรกรีกดังนี้

- อัลฟา (Alpha) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.1.7 ที่ตรวจพบครั้งแรกในสหราชอาณาจักร
- เบตา (Beta) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.351 ที่ตรวจพบครั้งแรกในแอฟริกาใต้
- แกมมา (Gamma) ใช้เรียกสายพันธุ์ P.1 ที่ตรวจพบครั้งแรกในบราซิล
- เดลตา (Delta) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.617.2 ที่ตรวจพบครั้งแรกในอินเดีย

เชื้อกลายพันธุ์ที่น่าสนใจ หรือน่าจับตา มีชื่อตามอักษรกรีกดังนี้

- เอปไซลอน (Epsilon) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.427/B.1.429 ที่ตรวจพบครั้งแรกในสหรัฐฯ

- ซีตา (Zeta) ใช้เรียกสายพันธุ์ P.2 ที่ตรวจพบครั้งแรกในบราซิล
- อีตา (Eta) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.525 ที่ตรวจพบครั้งแรกในหลายประเทศ
- थीตา (Theta) ใช้เรียกสายพันธุ์ P.3 ที่ตรวจพบครั้งแรกในฟิลิปปินส์
- ไอโอตา (Iota) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.526 ที่ตรวจพบครั้งแรกในสหรัฐฯ
- แคปปา (Kappa) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.617.1 ที่ตรวจพบครั้งแรกในอินเดีย

PPTV Online. (1 มิถุนายน 2564). อนามัยโลกเปลี่ยนชื่อสายพันธุ์โควิด-19 ลดปัญหาการตีตรา. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.pptvhd36.com/news/สุขภาพ/148606>

23 มิถุนายน 2564

อินเดียประกาศการค้นพบไวรัสโควิด-19 กลายพันธุ์ชนิดใหม่โดยระบุชื่อว่า ‘เดลต้า พลัส’ (Delta plus) หลังจากพบผู้ติดเชื้อไวรัสกลายพันธุ์ชนิดนี้หลายสิบราย ใน 3 รัฐของอินเดีย และว่าโควิดสายพันธุ์เดลต้า พลัส มีระดับการแพร่เชื้อที่สูงขึ้นกว่าสายพันธุ์เดลต้า

TNN Online. (23 มิถุนายน 2564). พวหนัก!อินเดียพบโควิดกลายพันธุ์ชนิดใหม่ “เดลต้า พลัส” ติดเชื้อง่ายกว่าเดิม. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.tnnthailand.com/news/covid19/83366/>

6 กรกฎาคม 2564

โควิด-19 สายพันธุ์เดลต้าได้กลายเป็นสายพันธุ์หลักที่แพร่ระบาดไปทั่วโลก สายพันธุ์เดลต้าสามารถติดต่อกันได้ง่ายกว่าโควิด-19 สายพันธุ์ดั้งเดิม โดยพบการแพร่ระบาดใน 100 ประเทศทั่วโลกและจะกลายเป็นสายพันธุ์หลักที่แพร่ระบาดทั่วโลก

มติชนออนไลน์. (17 กรกฎาคม 2564). สหรัฐฯ โควิดสายพันธุ์เดลต้ายึดครองโลกแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.matichon.co.th/foreign/news_2833835

14 กรกฎาคม 2564

องค์การอนามัยโลก(WHO) เพิ่มโควิด-19 3 สายพันธุ์เข้ารายชื่อ สายพันธุ์ตรวจสอบเพิ่มเติม ประกอบด้วย B.1.1.523, B.1.61 และ B.1.620

PPTV Online. (23 กรกฎาคม 2564). WHO ประกาศเพิ่มอีก 3 สายพันธุ์ "โควิด-19 สายพันธุ์ตรวจสอบเพิ่มเติม". [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/152412>

25 กรกฎาคม 2564

ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคสหรัฐฯ (CDC) ได้ออกคำแนะนำล่าสุด ขอความร่วมมือประชาชนที่รับวัคซีนครบโดสแล้ว ให้กลับมายกระดับป้องกันด้วยการสวมหน้ากากอนามัยอีกครั้งเมื่ออยู่ในสถานที่สาธารณะในร่ม โดยเฉพาะพื้นที่มีอัตราการกลับมาติดเชื้อสูง หลังพบเชื้อโควิดสายพันธุ์เดลตา ระบาดลุกลามไปอย่างรวดเร็วในหลายพื้นที่เกินครึ่งประเทศ

BBC News บีบีซีไทย. (26 กรกฎาคม 2564). โควิด-19 : สหรัฐฯ เล็งบังคับสวมหน้ากากอีกรอบ นิด วัคซีนกระตุ้น หลังเคสหายออกผู้ติดเชื้อพุ่งสูง. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/international-57971970>

30 กรกฎาคม 2564

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization-WHO) เผยแพร่รายงานสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ฉบับล่าสุดที่ระบุถึงอันตรายของโควิด-19 สายพันธุ์เดลตา ที่กำลังระบาดในหลายประเทศนั้นมีอัตราการแพร่ระบาดอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้จำนวนผู้ติดเชื้อรายใหม่ทั่วโลกเพิ่มขึ้นกว่า 80% ในช่วงเวลาเพียง 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา ได้แพร่ระบาดอย่างหนัก พบการติดเชื้อใน 124 ประเทศ ซึ่งรัฐบาลทั่วโลกจะต้องเร่งฉีดวัคซีนให้กับประชาชนให้ได้มากที่สุดก่อนที่จะมีการกลายพันธุ์เพิ่มขึ้นทำให้เกิดสายพันธุ์อื่นๆ

ไทยรัฐออนไลน์. (31 กรกฎาคม 2564). WHO ชี้โควิดเดลตา ทำทั่วโลกระบาดเพิ่ม 80% ในเดือน ก.ค. เน้นเร่งฉีดวัคซีนป้องกัน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thairath.co.th/news/foreign/2153873>

1.2 ลำดับเหตุการณ์การระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศไทย

13 มกราคม 2563

กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เปิดเผยครั้งแรกว่าพบผู้ป่วยจากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน ติดเชื้อโควิด-19 ในไทย เป็นคนแรกของประเทศไทย และเป็นผู้ติดเชื้อรายแรกนอกประเทศจีน โดยผู้ป่วยรายดังกล่าวเป็นหญิง สัญชาติจีน วัย 61 ปี ที่มีภูมิลำเนาจากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน จากการสอบสวนโรคพบว่า ออกเดินทางจากเมืองอู่ฮั่น ถึงท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเมื่อวันที่ 3 มกราคม ถัดมาอีก 2 วัน มีอาการเจ็บคอ มีไข้ หนาวสั่น และปวดหัว จึงเข้ารับการรักษาในห้องแยกโรคความดันลบของสถาบันบำราศนราดูร พบว่าผลตรวจหาเชื้อโควิด-19 เป็นบวก เมื่อทราบผล ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรคได้ติดตามอาการผู้สัมผัสความเสี่ยงสูง 40 คน และติดตามผู้สัมผัสความเสี่ยงต่ำอีก 45 คน และในวันที่เปิดเผยนั้นกระทรวงสาธารณสุขได้ระบุว่าผู้ป่วยรายนี้รักษาหาย และส่งกลับประเทศเรียบร้อยแล้ว

South China Morning Post. (13 มกราคม 2563). "Thailand confirms first case of Wuhan virus outside China". [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.scmp.com/news/hong-kong/health-environment/article/3045902/wuhan-pneumonia-thailand-confirms-first-case>

23 มกราคม 2563

นพ.สุขุม กาญจนพิมาย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2563 มีการประชุมร่วมกับองค์การอนามัยโลก ร่วมกับ 4 ประเทศคือ ไทย จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ เพื่อหารือและดูสถานการณ์ทั่วไปของโรคปอดอักเสบจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งจริง ๆ แล้วประเทศไทยยกระดับการดูแล โดยการวางมาตรการสูงสุดตั้งแต่ต้น และตั้งแต่สัปดาห์แรกของปีก็ได้สั่งให้ตรวจสอบคุณภาพของห้องแยกโรคความดันลบ ที่มีในโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป และโรงพยาบาล

ชุมชนขนาดใหญ่ทั่วประเทศ ซึ่งขณะนี้พร้อมใช้งาน พร้อมยกระดับบัญชาการระดับกรมเป็นระดับกระทรวง แล้ว ดังนั้นทุกแห่งต้องตื่นตัวเปิดศูนย์ปฏิบัติการระดับจังหวัด

สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. (24 มกราคม 2563). ไทยวางมาตรการสูงสุดเฝ้าระวัง 'ไวรัสอู่ฮั่น' ตั้งแต่ต้น หาก WHO ประกาศฉุกเฉินถือเป็นผลดี. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.hfocus.org/content/2020/01/18371>

31 ม.ค. 2563

กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) แถลงว่าพบคนขับแท็กซี่ชาวไทยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งเป็นคนไทยรายแรก ที่ไม่มีประวัติเดินทางไปจีน คาดว่าติดเชื้อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากนักท่องเที่ยวชาวจีน เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ ได้พยายามสอบสวนและพบว่าแท็กซี่คนดังกล่าว สัมผัสคนในครอบครัว ประกอบด้วย ภรรยา ลูก หลาน คนใกล้ชิด รวม 13 คน ทางเจ้าหน้าที่จึงได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบผู้ใกล้ชิดกับคนขับแท็กซี่รายนี้ทุกคน โดยผลการตรวจนั้นไม่พบผู้ติดเชื้อเพิ่มเติม

ไทยรัฐออนไลน์. (31 มกราคม 2563). สธ.แถลง พบคนขับแท็กซี่ ติดไวรัสโคโรนา เป็นคนไทยรายแรก ไม่มีประวัติไปจีน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1761053>

4 กุมภาพันธ์ 2563

เครื่องบินสายการบินไทยแอร์เอเชียได้นำคนไทย 138 คน จากเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีน เดินทางมาถึงท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่จากกองทัพอากาศและบุคลากรทางการแพทย์ ได้ทำการตรวจตามลำดับขั้นตอน ก่อนจะถูกส่งไปเฝ้าสังเกตอาการที่อาคารรับรองสัตว์ปีก ที่ฐานทัพเรือสัตหีบ ประมาณ 14 วัน

Sanook. (4 กุมภาพันธ์ 2563). เครื่องบินรับ 138 คนไทยจากอู่ฮั่น เดินทางถึงสนามบินอู่ตะเภาแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://web.archive.org/web/20200204190239if_/https://www.sanook.com/news/8025822/

29 กุมภาพันธ์ 2563

กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) ขอประชาชนให้ ระวังติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ โรคโควิด-19 เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตราย มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มีนาคม 2563 โดยกำหนดให้ประชาชน ผู้ประกอบการ มีหน้าที่ตามกฎหมายที่ต้องรายงานและแจ้งเมื่อสงสัยหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะเป็นโรคติดต่ออันตราย ผู้ที่เดินทางกลับมาจากพื้นที่ที่มีการระบาด หรือมีโอกาสใกล้ชิดกับผู้ป่วย เมื่อมีอาการไข้ หรืออาการเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ ต้องให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ตั้งแต่ขั้นตอนของการซักประวัติ เพื่อช่วยในการรักษาและป้องกันตนเองด้วย

BBC News บีบีซีไทย. (29 กุมภาพันธ์ 2563). ไวรัสโคโรนา : ราชกิจจานุเบกษา เผยแพร่ ประกาศให้โรค "โควิด-19" เป็น "โรคติดต่ออันตราย" มีผลพ่วงนี้. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-51686166>

1 มีนาคม 2563

กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) แถลงว่าผู้ป่วยโรคโควิด-19 คนไทย เสียชีวิตเป็นรายแรก เป็นชายไทย อายุ 35 ปี ที่มีประวัติสัมผัสนักท่องเที่ยวชาวจีน .

BBC News บีบีซีไทย. (1 มีนาคม 2563). ไวรัสโคโรนา : ผู้ป่วยโควิด-19 คนไทย เสียชีวิตรายแรก. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-51694727>

15 มีนาคม 2563

พบว่าสนามมวยลุมพินีเป็นคลัสเตอร์ระดับหลัก ตามที่กระทรวงสาธารณสุข แถลงว่ามีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากสนามมวย และคอนเฟิร์มเชื้อทั้งหมด 9 ราย จาก 32 รายนั้น หลังจากที่มียางานว่าพบผู้ติดเชื้อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในกลุ่มผู้ชมการแข่งขันมวยไทย จึงได้ตัดสินใจปิดสนามมวยเวทีลุมพินีทุกกรณีจนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้น

PPTV Online. (15 มีนาคม 2563). “สนามมวยลุมพินี” ประกาศปิดหลังมีข่าวแฟนมวยติดโควิด-19. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.pptvhd36.com/sport/news/121396?utm_source=web_pptv&utm_medium=relatelink_2&utm_campaign=121474

17 มีนาคม 2563

ผู้ที่เดินทางเข้าออกประเทศ ทั้งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ จะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่แจ้งไว้ คือ มีใบรับรองแพทย์อายุไม่เกิน 3 วัน ต้องมีประกันสุขภาพ และต้องยินยอมใช้แอปพลิเคชันติดตามตัว นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะดูหนังสือเดินทางของชาวต่างประเทศเพื่อตรวจสอบประเทศสุดท้ายก่อนเดินทางมาไทยว่าเป็นเขตติดต่อกับโรคหรือไม่

คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งประกอบด้วย

- มาตรการจำกัดการเดินทางและการรวมตัวของคนหมู่มาก
- มาตรการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ
- มาตรการควบคุมคนที่เดินทางเข้าออกประเทศ
- มาตรการด้านการจัดเตรียมเวชภัณฑ์ป้องกัน

BBC News บีบีซีไทย. (17 มีนาคม 2563). ไวรัสโคโรนา : ครม.สั่งปิดสถานศึกษา-สถานบันเทิง ชาวต่างชาติจากเขตโรคติดต่อต้องมีใบรับรองแพทย์. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-51923686>

26 มีนาคม 2563

รัฐบาลประกาศใช้ พ.ร.ก. การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ระหว่างวันที่ 26 มีนาคม - 30 เมษายน นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ซึ่งเป็นหน่วยงานพิเศษเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อำนวยการ

BBC News บีบีซีไทย. (24 มีนาคม 2563). ไวรัสโคโรนา : รัฐบาลประกาศ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน สกัดโควิด-19 วันพฤหัสบดีนี้. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-52014435>

ไทยโพสต์. (25 มีนาคม 2563). เปิดคำสั่งตั้ง 'ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19' บิ๊กผู้นำทัพด้านไวรัส นรก. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thaipost.net/main/detail/60887>

2 เมษายน 2563

พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ยกระดับมาตรการในการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพิ่มเติม โดยกำหนดเคอร์ฟิวทั่วประเทศ ระหว่างเวลา 22.00 - 04.00 น. ตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน 2563 เป็นต้นไป จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง ยกเว้นผู้มีความจำเป็นที่จะต้องเดินทาง ได้แก่ บุคลากรทางการแพทย์ การขนส่งเวชภัณฑ์ การขนส่งผู้ป่วย การขนส่งด้านพลังงาน และการขนย้ายประชาชนผู้พื้นที่ควบคุม

Thai PBS News. (2 เมษายน 2563). เคอร์ฟิวทั่วประเทศ ห้ามออกนอกบ้าน 22.00-04.00 น. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/clip/585215>

30 เมษายน 2563

พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ 7 ราย เป็นจำนวนที่ต่ำกว่าหลักสิบ วันที่ 4 ติดต่อกัน ยอดรวมผู้ติดเชื้อสะสม 2,954 ราย และมีผู้ที่ยังรักษาตัวในโรงพยาบาล 213 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิตเพิ่มเติม รวมผู้เสียชีวิตสะสม 54 ราย ทำให้ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ได้ออกมาตรการผ่อนปรนสำหรับกิจการและกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำ 6 กลุ่ม ให้กลับมาดำเนินการได้ โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคม 2563

BBC News บีบีซีไทย. (30 เมษายน 2563). โควิด-19 : ศบค. เาะมาตรการผ่อนปรน 6 กลุ่มกิจการ-กิจกรรม เริ่ม 3 พ.ค. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-52481798>

3 พฤษภาคม 2563

ได้เริ่มบังคับใช้มาตรการผ่อนปรนระยะที่ 1 ภายใต้เงื่อนไขว่าผู้ประกอบการจะต้องปฏิบัติตามมาตรการควบคุมโรคอย่างเคร่งครัด วางแผนการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโรคเป็น 4 ระยะ ครอบคลุมระยะเวลา 2 เดือน สำหรับระยะแรกนั้น กำหนดให้ผ่อนปรนเฉพาะกิจการและกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำทั้งหมด 6 กลุ่ม คือ โดยจะประเมินผลหลังจากครบ 14 วัน ตลาด ร้านจำหน่ายอาหาร กิจการค้าปลีก-ส่ง กีฬาสันทนาการ ร้านเสริมสวย และร้านเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง

BBC News บีบีซีไทย. (30 เมษายน 2563). โควิด-19 : ศบค. เาะมาตรการผ่อนปรน 6 กลุ่มกิจการ-กิจกรรม เริ่ม 3 พ.ค. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-52481798>

13 พฤษภาคม 2563

ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) แถลงว่าประเทศไทยไม่พบผู้ป่วยรายใหม่เป็นวันแรก และเป็นวันที่ 17 ที่จำนวนผู้ป่วยติดเชื้อต่ำกว่าวันละ 10 คน นอกจากนี้

ภายใน 28 วันที่ผ่านมา มี 50 จังหวัดที่ไม่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่เพิ่ม โดยจำนวนผู้ป่วยสะสมยังคงมากใน กรุงเทพมหานครและภาคใต้

BBC News บีบีซีไทย. (13 พฤษภาคม 2563). โควิด-19 : ไทยไม่พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนารายใหม่เป็นวันแรก [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-52643841>

17 พฤษภาคม 2563

ได้เริ่มบังคับใช้มาตรการผ่อนปรนในระยะที่ 2 โดยอนุญาตให้เปิดห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานออกกำลังกายบางส่วน

BBC News บีบีซีไทย. (15 พฤษภาคม 2563). โควิด-19 : ศบค. เดินหน้าผ่อนปรนมาตรการระยะ 2 ลดเวลาเคอร์ฟิว เปิดห้างใหญ่-สนามกีฬา 17 พ.ค. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-52672470>

1 มิถุนายน 2563

ได้เริ่มบังคับใช้มาตรการผ่อนปรนในระยะที่ 3 ซึ่งกลุ่มกิจกรรมที่ได้รับการผ่อนปรนคือ

1. กิจกรรมด้านเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิต-ห้างสรรพสินค้า
2. กิจกรรมด้านการออกกำลังกาย การดูแลสุขภาพหรือสันทนาการ
3. การควบคุมการเดินทางเข้าราชอาณาจักรทั้งทางบก น้ำ และอากาศ ทุกช่องทางอนุญาตให้เดินทางข้ามได้

พร้อมปรับมาตรการห้ามออกนอกเคหสถาน หรือ เคอร์ฟิว เป็นเวลา 23.00 - 03.00 น.

ฐานเศรษฐกิจ. (29 พฤษภาคม 2563). "ผ่อนคลายเป็นลำดับ" ระยะที่ 3 มีเหตุผลและเงื่อนไขอย่างไร. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thansettakij.com/content/436438>

15 มิถุนายน 2563

ยกเลิกการห้ามออกนอกเคหสถาน และสามารถใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียน หรือสถานศึกษา สถาบันกวดวิชา และสามารถเปิดโรงแรม โรงมหรสพ ห้องประชุม ศูนย์ประชุม ศูนย์แสดงสินค้า โรงภาพยนตร์ ร้านอาหาร และเครื่องดื่มทั่วไป อนุญาตให้มีการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้ ยกเว้นสถานบริการ สถานประกอบการที่มีลักษณะคล้ายสถานบริการประเภทผับ บาร์ คาราโอเกะ สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานดูแลผู้สูงอายุ สถานที่พำนักราชภัฏ สามารถเปิดได้แต่ต้องมีมาตรการ ยกเว้นสถานบันเทิง สถานแข่งขัน

ไทยรัฐออนไลน์. (14 มิถุนายน 2563). กทม. ประกาศผ่อนปรนระยะ 4 เช็ก 11 สถานที่เปิดได้ ส่วนอีก 5 ยังหมดสิทธิ์. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thairath.co.th/news/society /1868751>

8 กรกฎาคม 2563

พบกรณีทหารอียิปต์จากเครื่องบินทหารพบติดโควิด-19 แต่ไม่ได้กักตัว และ 10 กรกฎาคม พบผู้ป่วยเด็กครอบครัวของอุปทูตชูดานติดโควิด-19 แต่ไม่ได้กักตัวที่ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ

กรุงเทพมหานคร. (14 กรกฎาคม 2563). สรุปรอบ! ประเด็น 'ทหารอีอีพี' และ 'ลูกทูดูดาน' บัวยโค
วิด-19 เลียงระบาคในไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/889212>

21 สิงหาคม 2563

โฆษกศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ประกาศ
ว่าที่ประชุมมีมติขยายเวลาสถานการณ์ฉุกเฉินไปอีก 1 เดือน จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2563 เพื่อควบคุมการ
เดินทางเข้าประเทศของคนต่างด้าวหลายเส้นทาง พร้อมกับให้เหตุผลว่า ประชาชนไม่ได้รับผลกระทบจาก
พบก. ฉุกเฉิน และที่ประชุม ศบค. ได้ผ่อนปรนการบังคับใช้กฎหมายมาแล้ว เช่น เปิดให้มีการเรียนการสอน
ในสถานศึกษา

POST TODAY. (21 สิงหาคม 2563). ศบค.ชุดใหญ่ เคาะต่ออายุ พบก.ฉุกเฉินอีก 1 เดือน. [ออนไลน์].
สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/politic/news/631168>

3 กันยายน 2563

อธิบดีกรมควบคุมโรค แถลงยืนยันว่าพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในประเทศรายแรก หลังไม่มี
รายงานการติดเชื้อนาน 100 วัน โดยเป็นผู้ต้องขังชายในคดียาเสพติด ที่พบการติดเชื้อระหว่างกักกันตัว
ผู้ต้องขังก่อนส่งตัวเข้าแดนในเรือนจำทัณฑสถานบำบัดพิเศษกลาง(บางเขน)

BBC News บีบีซีไทย. (3 กันยายน 2563). โควิด-19 : พบผู้ต้องขังชายติดเชื้อก่อนส่งตัวเข้าแดน
ทางการเร่งติดตามผู้ใกล้ชิดป้องกันการระบาดระลอก 2. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก :
<https://www.bbc.com/thai/thailand-54011834>

27 พฤศจิกายน 2563

ได้มีการลงนามในสัญญาการจัดหาวัคซีนโควิด-19 โดยการจองล่วงหน้าระหว่างกระทรวง
สาธารณสุข (สธ.) กับแอสตราเซนเนกา (AstraZeneca) บริษัทผลิตวัคซีนสัญชาติอังกฤษ-สวีเดน โดยมี บริษัท
สยามไบโอไซเอนซ์ จำกัด ซึ่งรัฐบาลคาดว่าคนไทยจะมีวัคซีนโควิด-19 ใช้ในปี 2564

BBC News บีบีซีไทย. (27 พฤศจิกายน 2563). โควิด-19: ไทยเซ็นสัญญาซื้อวัคซีน สยามไบโอไซ
เอนซ์ บริษัทในพระปรมาภิไธย ร่วมดำเนินการ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก :
<https://www.bbc.com/thai/55097716>

19 ธันวาคม 2563

พบการระบาดคลัสเตอร์ใหม่ในจังหวัดสมุทรสาคร มีผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กว่า 1,300 คนใน
27 จังหวัดที่เชื่อมโยง จากคลัสเตอร์นี้เป็นแรงงานเข้าเมืองจากประเทศพม่าเป็นหลัก กระทรวงสาธารณสุข
(สธ.) จึงประกาศการระบาดระลอกใหม่ในไทย

BBC News บีบีซีไทย. (20 ธันวาคม 2563). โควิด-19: สธ. ประกาศการระบาดระลอกใหม่ในไทย ผู้
ติดเชื้อจากกรณีสมุทรสาครเกือบ 700 รายใน 3 วัน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก :
<https://www.bbc.com/thai/thailand-55383363>

20 ธันวาคม 2563

พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กล่าวว่าจากการเรียกประชุมด่วน คณะกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อกรุงเทพมหานคร เพื่อหาวิธีมาตรการป้องกันและรับมือกับ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ข้อสรุปมาตรการต่าง ๆ รวม 10 มาตรการ ดังนี้

- ปิดโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในสังกัด กทม.ที่มีพื้นที่ติดต่อกับ จ.สมุทรสาคร
- ข้าราชการ และบุคลากรที่เดินทางไป-กลับ กทม.-สมุทรสาคร หรือมีที่พักอาศัยอยู่ใน จังหวัดสมุทรสาคร ให้ปรับเปลี่ยนเป็นการทำงานที่บ้าน

- ขอความร่วมมือภาครัฐและเอกชน งดจัดกิจกรรมที่มีการรวมตัวของประชาชนจำนวนมาก
- ตั้งด่านคัดกรองแรงงานต่างด้าว
- ให้ใช้สวนสาธารณะเพื่อการออกกำลังกาย งดการรวมตัว
- สำนักงานเขตดำเนินการคัดกรองเชื้อ โควิดในแรงงานต่างด้าวในแคมป์คนงานก่อสร้างอย่าง ต่อเนื่อง

- จัดเจ้าหน้าที่ตรวจค้นหาเชื้อโควิด-19 เจริญในแรงงานต่างด้าว 100 % ที่ทำงานในตลาดสดทุก แห่งทั่วกรุงเทพฯ ทั้ง 472 แห่ง รวมถึงพ่อค้าแม่ค้าคนกลางที่มีการติดต่อซื้อขายสินค้าอาหารทะเลจาก จ.สมุทรสาคร

- ขอความร่วมมือศาสนสถานต่าง ๆ ในพื้นที่กรุงเทพฯ งดให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำกิจกรรม
- ให้โรงเรียนกทม.สำรวจ ผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นแรงงานต่างด้าว เพื่อเข้าสู่กระบวนการคัด กรอง COVID-19

- สถานประกอบการร้านอาหาร โรงแรม ห้างสรรพสินค้า และสถานบริการ ผับ บาร์ คาราโอเกะ ต้องเข้มงวดในการตรวจคัดกรองผู้ที่เข้าไปใช้บริการ สวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่างของโต๊ะอาหาร พร้อมทำความสะอาดสถานที่ตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้

Thai PBS News. (20 ธันวาคม 2563). เช็กด่วน! กทม.ประกาศ 10 มาตรการสกัด COVID-19. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/299416>

30 ธันวาคม 2563

ตามที่มีการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร และระยอง ซึ่งได้มีการแพร่ ระบาดออกไปยังหลายจังหวัด เพื่อป้องกันการระบาดของโรคติดต่อโรคนี้ให้ขยายไปในวงกว้าง รวมทั้ง ก่อให้เกิดความเสียหายอื่น ๆ เว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษาจึงเผยแพร่ประกาศประกาศหัวหน้าผู้รับผิดชอบใน การแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินในส่วนที่เกี่ยวกับความมั่นคง เรื่องห้ามการชุมนุม การทำกิจกรรม การมั่วสุม ที่ ก่อให้เกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

Thai PBS News. (31 ธันวาคม 2563). "ราชกิจจานุเบกษา" เผยประกาศคำสั่งห้ามมั่วสุม-ชุมนุมฝ่าฝืนจำคุก 2 ปี. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/299775>

ต้นเดือนเมษายน 2564

พบคลัสเตอร์การระบาดใหม่จากคริสตลคลับ สถานบันเทิงย่านทองหล่อ-เอกมัย กรุงเทพมหานคร มีนักการเมืองและศิลปิน-คาราทยกคนเป็นกลุ่มเสี่ยง หนึ่งในนั้นมีนายศักดิ์สยาม จิตชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม เป็นรัฐมนตรีคนแรกในรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นับว่าเป็นการระบาดระลอกใหม่ ครั้งที่ 3 และระลอกนี้เป็นสายพันธุ์กลายพันธุ์ในประเทศอังกฤษ (B117) ซึ่งระบาดเร็วขึ้น 1.7 เท่าเมื่อเทียบกับสายพันธุ์ก่อน

ฐานเศรษฐกิจ. (6 เมษายน 2564). ผ่าอาณาจักร “คริสตลคลับ” คลัสเตอร์ทองหล่อ “โควิดรอบ3”. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thansettakij.com/content/business/474840>

6 เมษายน 2564

ช่วง 1 เดือนเศษที่ผ่านมานับตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 - 6 เมษายน 2564 ประเทศไทยกระจายวัคซีนโควิด-19 ไปฉีดให้ประชาชนครบ 2 โดส เพียง 10.45% จากวัคซีน 2 ยี่ห้อ จำนวนรวม 949,557 โดส ซึ่งแบ่งเป็นวัคซีน Sinovac จำนวน 863,677 โดส และวัคซีนแอสตราเซนเนกา (AstraZeneca) จำนวน 85,880 โดส รวม 949,557 โดส

THE STANDARD. (7 เมษายน 2564). 1 เดือนผ่านไปไทยกระจายวัคซีนฉีดครบ 2 เข็มเพียง 10.45% ของวัคซีนทั้งหมด. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://thestandard.co/1-month-passed-thailand-distributed-2-vaccinations-only-10-45percent/>

10 เมษายน 2564

ศ.นพ.ยง ภู่วรวรรณ หัวหน้าศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านไวรัสวิทยา คลินิกภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เผยเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์อังกฤษ ที่พบในไทยเหมือนสายพันธุ์ที่พบในกัมพูชา 100% แต่เมื่อเปรียบเทียบกับสายพันธุ์อังกฤษที่พบในประเทศอื่นๆ จะเห็นว่ารหัสพันธุกรรมไม่เหมือนกันร้อยเปอร์เซ็นต์ ข้อมูลดังกล่าวจึงสนับสนุนว่าสายพันธุ์ที่พบในประเทศไทย กับสายพันธุ์ที่พบในกัมพูชา มีความเหมือนกัน ไวรัสนี้ระบาดที่กัมพูชาก่อนถึง 6 สัปดาห์ จึงมาตรวจพบในประเทศไทย จึงเป็นการยืนยันได้ว่าสายพันธุ์จากประเทศไทยที่สถานบันเทิง เกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กันกับสายพันธุ์กัมพูชาอย่างแน่นอน

MGR Online. (10 เมษายน 2564). “หมอยง” คอนเฟิร์มโควิด-19 จากสถานบันเทิงในไทย เป็นสายพันธุ์อังกฤษที่พบในกัมพูชา. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://mgronline.com /onlinesection/detail /9640000034326>

29 เมษายน 2564

ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) มีมติให้ยกระดับมาตรการป้องกันโรคโควิด-19 โดยประกาศให้ 6 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพฯ ชลบุรี เชียงใหม่ นนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการเป็นพื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด หรือพื้นที่สีแดงเข้ม มีการกำหนดระยะเวลา

ปิด-ปิดของห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ห้ามนั่งรับประทานอาหารที่ร้าน และห้ามเดินทางออกนอกเขตพื้นที่ เริ่มตั้งแต่ 1 พฤษภาคม เป็นต้นไป

MATICHON ONLINE. (29 เมษายน 2564). สบค.ยกระดับ 6 จังหวัด คม โควิด ‘พื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด’ ห้ามนั่งกินในร้าน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก :

https://www.matichon.co.th/covid19/news_2697914

5 พฤษภาคม 2564

พญ.อภิสมัย ศรีรังสรรค์ ผู้ช่วยโฆษก ศบค. แถลงว่าพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์บราซิลในสถานกักกันของรัฐ ซึ่งผู้ป่วยได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ยังไม่มีกระบาดในชุมชน โดยเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์บราซิล P.1 นั้นมีการกลายพันธุ์ที่ทำให้ติดเชื้อง่ายขึ้น แพร่เชื้อง่ายขึ้น และหลบหลีกภูมิคุ้มกันง่ายขึ้น ขณะที่ผู้ติดเชื้อรายใหม่ในไทยเพิ่มขึ้น 2,112 คน รวมป่วยสะสม 74,900 คน และเสียชีวิตเพิ่ม 15 คน

PPTV Online. (5 พฤษภาคม 2564). “โควิด-19 สายพันธุ์บราซิล” เข้าไทยแล้ว รุนแรงหรือไม่? [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.pptvhd36.com/news/สุขภาพ/146846>

10 พฤษภาคม 2564

ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) แถลงยืนยันพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์อินเดีย (Indian various) ในไทย เป็นคนไทย 2 คนที่เดินทางมาจากปากีสถาน

BBC News บีบีซีไทย. (10 พฤษภาคม 2564). โควิด-19: ศบค. เผยพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์อินเดีย 2 รายแรก. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-57053772>

11 พฤษภาคม 2564

พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ประกาศให้การฉีดวัคซีนเป็นวาระแห่งชาติและวิงวอนให้ประชาชนเข้ารับการฉีดวัคซีน เพื่อควบคุมการระบาดระลอก 3 โดยรัฐบาลตั้งเป้าหมายว่าจะฉีดให้ได้เดือนละ 15 ล้านโดสตั้งแต่เดือน มิ.ย. เป็นต้นไป และยืนยันว่ารัฐบาลจะหาวัคซีนโควิด-19 มาให้เพียงพอประชาชนทุกคน

BBC News บีบีซีไทย. (11 พฤษภาคม 2564). โควิด-19: นายกฯ คัดการฉีดวัคซีนเป็น "วาระแห่งชาติ" ประกาศจะไม่หยุดหาเพิ่ม. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-57073032>

12 พฤษภาคม 2564

กรมราชทัณฑ์ออกเอกสารข่าวชี้แจงว่าได้ตรวจหาเชื้อเชิงรุกทั้งในเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และผู้ต้องขัง 100% พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวม 2,835 ราย อยู่ในทัณฑสถานหญิงกลางรวม 1,040 ราย และเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครรวม 1,795 ราย นับเป็นครั้งแรกที่มีการติดเชื้อเป็นกลุ่มก้อนขนาดใหญ่ในเรือนจำ เป็นคลัสเตอร์เรือนจำที่แรก

BBC News บีบีซีไทย. (12 พฤษภาคม 2564). ราษฎร: รุ่ง-ปณัสฯ แจงติดเชื้อโควิด-19 ด้านราชทัณฑ์ ยอมรับผู้ต้องขังกว่า 2 พันคนติดโควิดในเรือนจำ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-57082911>

20 พฤษภาคม 2564

มีรายงานสถานการณ์การระบาด 35 คลัสเตอร์ กระจายอยู่ใน 23 เขต โดยพบการระบาดในใจกลางกรุงเทพมหานคร ได้แก่ เขตคลองเตย เขตราชเทวี เขตปทุมวัน เขตบางรัก เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตหลักสี่ เขตดินแดง คนงาน 15 คน ในแคมป์หลักสี่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์อินเดีย ขณะนี้อยู่ในการดูแลของเจ้าหน้าที่ พร้อมควบคุมไม่ให้เดินทางข้ามเขตระหว่างแคมป์คนงาน และจัดระเบียบชุมชนควบคุมการแพร่ระบาด

Thai PBS News. (21 พฤษภาคม 2564). พบเชื้อโควิด "สายพันธุ์อินเดีย" ใน 15 คนงานแคมป์หลักสี่. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/304546>

23 พฤษภาคม 2564

นพ.ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน โฆษกศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) รายงานว่า ขณะนี้ได้รับรายงานจากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข กรณีการพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์แอฟริกาใต้ที่ อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส 3 ราย ซึ่งเป็นสายพันธุ์พบมากในทวีปแอฟริกา โดยเริ่มจากเพศชายคนไทยอายุ 32 ปี เริ่มป่วยช่วงเดือนเมษายน กระทั่งได้รับวินิจฉัยว่าเป็นโรคโควิด-19 และส่งรักษาตัวที่โรงพยาบาล ซึ่งขณะนี้หายดีแล้ว

สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. (23 พฤษภาคม 2564). คลัสเตอร์ดากใบ “สายพันธุ์แอฟริกาใต้” พบต้นตอจากผู้ป่วยรายแรกสัมผัสศรัทธาลอบเข้าไทยจากมาเลเซีย. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.hfocus.org/content/2021/05/21723>

28 พฤษภาคม 2564

อังกฤษตรวจพบเชื้อกลายพันธุ์ชนิดใหม่หรือสายพันธุ์ไทยที่พบครั้งแรกในประเทศไทย จากผู้ที่เดินทางมาจากอียิปต์ โดยสายพันธุ์ C.36.3 ถูกจัดให้เป็นสายพันธุ์ที่อยู่ในระหว่างการสอบสวน หลังจากพบผู้ติดเชื้อสายพันธุ์นี้ 109 คน ซึ่งในจำนวนนี้อาศัยอยู่ในกรุงลอนดอน 33 คน

Thai PBS News. (28 พฤษภาคม 2564). อังกฤษพบ COVID-19 กลายพันธุ์ที่พบครั้งแรกในไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/304725>

23 มิถุนายน 2564

ด้วยยอดผู้ติดเชื้อโควิด-19 ที่เพิ่มขึ้นเป็นหลัก 3,000-4,000 คนต่อวัน ส่งผลให้หลายโรงพยาบาลประกาศงดตรวจหาเชื้อโควิด เนื่องจากเตียงเต็มไม่สามารถรับผู้ติดเชื้อเข้าทำการรักษาได้ จึงขอรับเฉพาะผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤต หรือฉุกเฉินเร่งด่วนเท่านั้น

ฐานเศรษฐกิจ. (23 มิถุนายน 2564). เช็กที่นี่ โรงพยาบาลชื่อดังแห่ ปิดให้บริการตรวจเชื้อโควิด. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thansettakij.com/general-news/485239>

1 กรกฎาคม 2564

จัดตั้งภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์ โครงการใหม่ที่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวที่ได้รับวัคซีนครบโดสแล้วสามารถเข้าประเทศไทย โดยไม่ต้องกักตัว 14 วัน ก่อนได้รับอนุญาตให้เดินทางไปยังพื้นที่อื่น ๆ ในไทยหลังครบ 14 วัน หากตรวจไม่พบเชื้อโควิด-19 เป็นหนึ่งในแผนการฟื้นฟูการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยอยู่ในระยะแรกหรือระยะที่ 1 ของแผนการเปิดประเทศใน 120 วัน

workpointTODAY. (7 กรกฎาคม 2564). สรุป 'ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์' ถึง 'สมุย พลัส โมเดล' ก่อนเปิดประเทศใน 120 วัน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://workpointtoday.com/phuket-sandbox-samui-plus/>

15 กรกฎาคม 2564

เปิดโครงการ สมุย พลัส โมเดล เป็นพื้นที่นำร่องแห่งที่ 2 เพื่อรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่ฉีดวัคซีนครบโดสแล้วเดินทางมาเที่ยว 3 เกาะใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ เกาะสมุย เกาะพะงัน ซึ่งต่อเนื่องมาจากโครงการ ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์

กรุงเทพธุรกิจ. (16 กรกฎาคม 2564). เปิด 'สมุย พลัส โมเดล' ตั้งเป้าเดือนแรกทัวริสต์เยือน 1 พันคน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/949190>

17 กรกฎาคม 2564

ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) รายงานยอดผู้ติดเชื้อ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่พบสถิติสูงสุดของไทย ด้วยยอดผู้ติดเชื้อทะลุ 1 หมื่นคน และผู้เสียชีวิตทะลุร้อยคน

BBC News บีบีซีไทย. (17 กรกฎาคม 2564). โควิด-19 : ผู้ป่วยใหม่ทะลุหมื่น ดाय 141 ราย หมอโอกาสชี้หากไม่ยกระดับมาตรการ ยอดจะสูงต่อ 3-4 เดือน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-57871648>

1.3 ลำดับเหตุการณ์การวิจัยการผลิตและการกระจายวัคซีน

เมษายน 2563

โครงการมุ่งสนับสนุนการพัฒนา จัดซื้อ และส่งวัคซีนโควิด-19 ไปยังกว่า 180 ประเทศทั่วโลก โดยมี องค์การอนามัยโลก (WHO) เป็นผู้นำ ร่วมกับองค์กรพันธมิตรเพื่อวัคซีน (The Vaccine Alliance หรือ Gavi) ที่ก่อตั้งโดยบิล เกตส์ และภรรยา รวมถึงกลุ่มพันธมิตรความร่วมมือด้านนวัตกรรมเพื่อรับมือโรคระบาด (Coalition for Epidemic Preparedness Innovations หรือ Capi) เพื่อหาเงินทุน เร่งการวิจัยและพัฒนาการผลิต และการเข้าถึงอย่างยุติธรรมทั่วโลกสำหรับชุดตรวจโควิด วิธีการรักษา และการได้ใบอนุญาตเพื่อผลิตวัคซีน โดยมีโปรแกรมพัฒนาโดยเฉพาะที่เรียกว่า โคแวกซ์ (COVAX Pillar) โครงการนี้ตั้งเป้าว่าจะเริ่มจัดส่งวัคซีนในเดือนกุมภาพันธ์ 2564 โดยประเทศที่มีฐานะระดับยากจนและปานกลางจะได้รับวัคซีน และปลายปี 2021 จะจัดวัคซีนไปทั่วโลกให้ได้ 2 พันล้านโดส

BBC News บีบีซีไทย. (1 กุมภาพันธ์ 2564). วัคซีนโควิด: โครงการโคแวกซ์ (Covax) ที่จะจัดวัคซีนให้กว่า 180 ประเทศคืออะไร ทำไมไทยไม่เข้าร่วม. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก :

<https://www.bbc.com/thai/international-55879187>

9 พฤศจิกายน 2563

บริษัทไฟเซอร์ (Pfizer) และไบออนเทค (BioNTech) กลายเป็นผู้คิดค้นวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 เป็นรายแรกที่ประกาศผลการทดลองวัคซีนว่ามีประสิทธิภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ถึง 94% โดยข้อมูลจากการทดลองกับอาสาสมัคร 43,500 คน ใน 6 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา เยอรมนี บราซิล อาร์เจนตินา แอฟริกาใต้ และตุรกี พบว่าวัคซีนชนิดนี้ดูเหมือนจะมีประสิทธิภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ดีอย่างเท่าเทียมกันในคนทุกวัย และทุกเชื้อชาติ

PPTV Online. (9 พฤศจิกายน 2563). Pfizer รายงานผลวัคซีนโควิด-19 ใช้ได้ผลสูงกว่า 90% เตรียมยื่นขออนุมัติภายในเดือนนี้. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://workpointtoday.com/pfizer-vaccine-result/>

2 ธันวาคม 2563

สหราชอาณาจักรเป็นที่แรกในโลกที่อนุมัติให้มีการใช้วัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ที่พัฒนาโดยบริษัทไฟเซอร์ (Pfizer) และไบออนเทค (BioNTech) เป็นวงกว้างในหมู่ประชาชนทั่วไป

BBC News บีบีซีไทย. (2 ธันวาคม 2563). โควิด-19 : สหราชอาณาจักรอนุมัติการใช้วัคซีนของไฟเซอร์-ไบออนเทคเป็นชาติแรกในโลก. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/international-55156563>

8 ธันวาคม 2563

มาร์กาเร็ต คีแนน (Margaret Keenan) หญิงวัย 90 ปีจากไอร์แลนด์เหนือ กลายเป็นบุคคลแรกของโลกที่ได้รับวัคซีนชนิดนี้ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของโครงการฉีดวัคซีนครั้งใหญ่ให้คนทั่วสหราชอาณาจักร

BBC News. (8 ธันวาคม 2563). Covid-19 vaccine: First person receives Pfizer jab in UK. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/news/uk-55227325>

14 ธันวาคม 2563

แซนดรา ลินด์เซย์ (Sandra Lindsay) คือคนแรกที่ได้รับวัคซีนโควิด-19 ของไฟเซอร์ในสหรัฐอเมริกา คือ พยาบาลประจำแผนกผู้ป่วยหนัก ซึ่งทำหน้าที่รักษาผู้ป่วยโควิด-19 มานานหลายเดือน เป็นหนึ่งในกลุ่มเสี่ยงโควิด-19 ที่ต้องได้รับวัคซีนโควิด-19 เธอได้รับวัคซีนที่ศูนย์การแพทย์ลองไอส์แลนด์ในเขตควีนส์ของนครนิวยอร์ก ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการระบาดของโรคโควิด-19 ของสหรัฐอเมริกา

PPTV Online. (15 ธันวาคม 2563). ชาวอเมริกันคนแรกได้รับวัคซีนโควิด-19 ไฟเซอร์แล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/138340>

30 ธันวาคม 2563

วัคซีนแอสตราเซนเนกา (AstraZeneca) ได้รับการอนุมัติให้ใช้ในสหราชอาณาจักร โดยจะเริ่มฉีดกับกลุ่มคนชรา และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

BBC News. (30 ธันวาคม 2563). Covid-19: Oxford-AstraZeneca vaccine approved for use in UK. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/news/health-55280671>

31 ธันวาคม 2563

องค์การอนามัยโลกได้อนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 ที่พัฒนาโดยบริษัทไฟเซอร์ (Pfizer) ร่วมกับไบโอเอ็นเทค (BioNTech) ในกรณีฉุกเฉินแล้ว ซึ่งเป็นเหมือนการเปิดทางให้ประเทศต่างๆ มั่นใจในความปลอดภัยและประสิทธิภาพของวัคซีนดังกล่าวมากขึ้น ทั้งการอนุมัติขององค์การอนามัยโลกยังเป็นเหมือนการอนุญาตให้องค์กรช่วยเหลือต่างๆ เช่นยูนิเซฟ (UNICEF) ส่งวัคซีนของไฟเซอร์ไปยังประเทศต่างๆ ได้ทันทีอีกด้วย

workpointTODAY. (1 มกราคม 2564). องค์การอนามัยโลกอนุมัติวัคซีนโควิด-19 ของ Pfizer-BioNTech ใช้กรณีฉุกเฉิน ผู้ผลิตกังวลผลิตวัคซีนไม่ทัน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://workpointtoday.com/who-pfizer-covid-vaccine/>

4 มกราคม 2564

Brian Pinker ผู้ป่วยฟอกไต วัย 82 ปี เป็นบุคคลแรกที่ได้รับวัคซีนโควิด-19 จาก แอสตราเซนเนกา (AstraZeneca)

BBC News. (4 มกราคม 2564). Covid: Brian Pinker, 82, first to get Oxford-AstraZeneca vaccine. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/news/uk-55525542>

16 กุมภาพันธ์ 2564

องค์การอนามัยโลกได้อนุมัติฉุกเฉินการใช้งานวัคซีนโควิด-19 ที่พัฒนาโดยบริษัทแอสตราเซนเนกา (Astrazeneca Plc.) เตรียมจัดส่งวัคซีนตามโครงการ โคแวกซ์ (COVAX) ให้กับประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนาทั่วโลก

ประชาชาติธุรกิจ. (16 กุมภาพันธ์ 2564). อนามัยโลกอนุมัติวัคซีนโควิดแอสตราเซนเนกา เตรียมจัดส่งประเทศ “โคแวกซ์”. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.prachachat.net/world-news/news-614648>

กุมภาพันธ์ 2564

องค์การอนามัยโลกได้อนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 โคแวกซ์ (Covaxin) แอสตราเซนเนกาที่ผลิตในอินเดีย ในกรณีฉุกเฉินแล้ว

World Health Organization. (15 กุมภาพันธ์ 2564). WHO lists two additional COVID-19 vaccines for emergency use and COVAX roll-out. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.who.int/news/item/15-02-2021-who-lists-two-additional-covid-19-vaccines-for-emergency-use-and-covax-roll-out>

12 มีนาคม 2564

องค์การอนามัยโลกได้อนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 ที่พัฒนาโดย บริษัท จอห์นสันแอนด์จอห์นสัน (Johnson & Johnson) ในกรณีฉุกเฉินแล้ว ซึ่งเป็นการปูทางไปสู่การเพิ่มวัคซีนจำนวน 500 ล้านโดสเข้าสู่โครงการกระจายวัคซีน โคแวกซ์ (COVAX)

มติชนออนไลน์. (13 มีนาคม 2564). อนามัยโลกอนุมัติใช้วัคซีนจอห์นสัน&จอห์นสัน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.matichon.co.th/foreign/news_2622289

30 เมษายน 2564

องค์การอนามัยโลกได้อนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 ที่พัฒนาโดย บริษัท โมเดอร์นา ในกรณีฉุกเฉินแล้ว

มติชนออนไลน์. (1 พฤษภาคม 2564). อนามัยโลกอนุมัติวัคซีน โมเดอร์นา ให้ใช้เป็นการฉุกเฉินแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.matichon.co.th/foreign/news_2701855

8 พฤษภาคม 2564

องค์การอนามัยโลกอนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 ที่พัฒนาโดย บริษัท ซิโนฟาร์มจากจีนเป็นกรณีฉุกเฉิน ส่งผลให้วัคซีนตัวนี้เป็นวัคซีนตัวแรกจากซีกโลกตะวันออกที่ได้รับอนุญาตจากองค์การอนามัยโลก

Thai PBS News. (8 พฤษภาคม 2564). องค์การอนามัยโลกไฟเขียววัคซีน "ซิโนฟาร์ม". [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/304138>

1 มิถุนายน 2564

องค์การอนามัยโลกอนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 โคโรนาแวก พัฒนาโดย บริษัท ซิโนแวก ที่เป็นกรณีฉุกเฉิน หลังจากพบว่าวัคซีนตัวนี้ปลอดภัย มีคุณภาพและประสิทธิภาพหลังการฉีดครบ 2 เข็ม นอกจากนี้ยังจัดเก็บได้ง่าย เป็นวัคซีนตัวที่ 2 ของจีนที่ได้รับการรับรองต่อจากวัคซีนซิโนฟาร์ม

Thai PBS News. (2 มิถุนายน 2564). WHO รับรองใช้วัคซีน "ซิโนแวก" กรณีฉุกเฉิน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/304864>

1.4 ผลกระทบของสถานการณ์โควิด 19 ต่อเศรษฐกิจโลก

มิถุนายน 2563

ธนาคารโลก (World Bank) ได้เผยแพร่รายงานผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ได้ทำให้เศรษฐกิจโลกพังเสียหายเป็นวงกว้างที่สุด นับตั้งแต่ปี ค.ศ.1870 หรือ พ.ศ.2413 เป็นความเสียหายที่สุดในรอบ 150 ปี โดยประเมินว่าเศรษฐกิจโลกปีนี้จะติดลบประมาณร้อยละ 5.2 ซึ่งถือเป็นแนวโน้มที่น่ากังวล และเป็นความท้าทายทางเศรษฐกิจอย่างสำคัญ ขณะเดียวกันความรุนแรงของวิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้ อาจจะทำให้ประชากรโลก 70-100 ล้านคน เข้าสู่ภาวะยากจนสุดขีด มากกว่าตัวเลข 60 ล้านคน ที่เคยประเมินไว้

ส่วนในปี 2564 แม้จะประเมินว่าเศรษฐกิจโควิดโลกจะเริ่มกระเตื้องและเติบโตได้ประมาณ ร้อยละ 4.2 แต่ก็ยังมีความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดระลอกที่ 2 ของโควิด-19 ซึ่งจะเป็นการบ่อนทำลายการฟื้นตัวทำให้สถานการณ์เลวร้ายลง และเปลี่ยนให้วิกฤตเศรษฐกิจครั้งนี้กลายเป็นวิกฤตทางการเงินซึ่งจะมีกระแสการผันผวนชำระหนี้ของบริษัทต่าง ๆ

นักเศรษฐศาสตร์พยายามที่จะประเมินความเสียหาย โดยเทียบเคียงกับภัยธรรมชาติแต่ก็ยังไม่สามารถเทียบเคียงได้ เนื่องจากผลกระทบเกิดขึ้นเป็นวงกว้างในหลายมิติ และตามไปทั่วทุกภูมิภาคของโลก หากสถานการณ์เข้าขั้นเลวร้ายที่สุด คาดการณ์ว่า เศรษฐกิจโลกอาจจะติดลบถึงร้อยละ 8

สำหรับจีนเกือบจะเป็นประเทศเดียวในโลกที่เศรษฐกิจยังมีแนวโน้มเติบโตเป็นบวกได้ในปีนี้ แต่ก็เตือนว่าภาวะชะลอตัวของเศรษฐกิจจีนจะมีส่วนฉุดรั้งการฟื้นตัวของประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะชาติที่พึ่งพาการส่งออก และเศรษฐกิจจีนในปีนี้จะเติบโตประมาณร้อยละ 1 ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ ส่วนมีแนวโน้มขยายตัวเป็นลบ เช่น สหรัฐอเมริกา ติดลบร้อยละ 6.1, กลุ่มยูโรโซนติดลบร้อยละ 9.1, ญี่ปุ่นติดลบร้อยละ 6.1, บราซิลติดลบร้อยละ 8, เม็กซิโก ติดลบร้อยละ 7.5 และอินเดียติดลบร้อยละ 3.2

Thai PBS News. (10 มิถุนายน 2563). ธนาคารโลก ชี้ COVID-19 ทำเศรษฐกิจโลกเสียหายหนักรอบ 150 ปี. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/293470>

มกราคม 2564

ธนาคารโลก (World Bank) คาดการณ์เศรษฐกิจโลกปี 2021 นี้จะเติบโตแค่ 4% เท่านั้น แม้ว่าวัคซีนป้องกันจะเริ่มมีการกระจายในหลายๆ ประเทศแล้วก็ตาม นอกจากนี้ธนาคารโลกเองก็ยังกังวลถึงเศรษฐกิจโลกหลังจากนี้ด้วย

บทวิเคราะห์ของธนาคารโลกได้มองย้อนกลับในปี 2020 เศรษฐกิจโลกถดถอยน้อยกว่าคาด โดยล่าสุดคาดว่าจะถดถอยอยู่ที่ -4.3% มีปัจจัยสำคัญจากเศรษฐกิจจีนที่ฟื้นตัวอย่างแข็งแกร่ง ขณะเดียวกันเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วนั้นถดถอยน้อยกว่าคาด ซึ่งมาจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจากธนาคารกลาง และนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศเหล่านี้

อย่างไรก็ดีในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาในปี 2020 ที่ผ่านมานั้นกลับมีมุมมองที่ย่ำแย่เนื่องจากเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศเหล่านี้หยุดชะงัก สร้างผลกระทบต่อครัวเรือนและธุรกิจให้มีความเปราะบางมากกว่าเดิม

ขณะที่ประเด็นสำคัญที่ธนาคารโลกมองในระยะสั้นก็คือเรื่องของกระจายวัคซีน เพื่อที่จะเป็นการสนับสนุนการฟื้นตัวของเศรษฐกิจในแต่ละประเทศ รวมถึงเรื่องในอนาคตอย่างการแก้ไขปัญหานี้ (ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา) การจัดสรรงบประมาณของรัฐบาล นโยบายธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ และการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ

การคาดการณ์ GDP ล่าสุดของธนาคารโลก

- เศรษฐกิจโลก เติบโต 4%
- สหรัฐอเมริกา เติบโต 3.5%
- ยูโรโซน เติบโต 3.6%
- จีน เติบโต 7.9%
- ญี่ปุ่น เติบโต 2.5%

- ไทย เติบโต 4%
- มาเลเซีย-เติบโต 6.7%
- อินโดนีเซีย เติบโต 4.4%
- เวียดนาม เติบโต 6.7%

BrandInside. (6 มกราคม 2564). World Bank ปรับคาดการณ์เศรษฐกิจโลกปี 2021 โตเหลือแค่ 4% กังวลเรื่องการแพร่ระบาด COVID-19 รอบใหม่. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://brandinside.asia/world-bank-forecasts-2021-gdp-at-4-percent-concern-new-pandemic-6-jan-2021/>

ต่อมาเมื่ออัตราจีดีพีขึ้นทะลุเป้า ธนาคารโลกรายงานคาดการณ์เศรษฐกิจโลก Global Economic Prospects ของธนาคารโลก ปรับเพิ่มการคาดการณ์อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกขึ้นอีก 1.5% เพิ่มการคาดการณ์อัตราการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจโลกเป็น 5.6% ในปีนี้

แต่การฟื้นตัวครั้งนี้ยังไม่เป็นไปอย่างสมอภาคกัน กล่าวคือประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่บางประเทศ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาจะฟื้นตัวเร็วกว่า เนื่องจากความสำเร็จของโครงการวัคซีนและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ ในขณะที่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่บางประเทศยังคงเผชิญกับการระบาดและจำนวนผู้ติดเชื้อที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งปัญหาขาดแคลนวัคซีน

ด้านเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาคาดว่าจะขยายตัว 6.8% ในปีนี้ เพิ่มขึ้น 3.3% จากการคาดการณ์เมื่อเดือนมกราคม ส่วนเศรษฐกิจของกลุ่มยุโรป คาดว่าจะเติบโตที่ 4.2% ขณะที่เศรษฐกิจจีน คาดว่าจะขยายตัว 8.5% ในปีนี้ ซึ่งเป็นเพราะความต้องการสินค้าจากทั่วโลกเพิ่มขึ้นในช่วงที่การระบาดเริ่มลดลง

สำหรับปีนี้ รายงานของธนาคารโลกคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจโลกจะขยายตัวที่ระดับ 4.3% และอาจเพิ่มเป็น 5% หากการแจกจ่ายวัคซีนไปยังประเทศยากจนทำได้รวดเร็วขึ้น

VOA. (9 มิถุนายน 2564). ธนาคารโลกเพิ่มคาดการณ์เศรษฐกิจโลกโต 5.6% ปีนี้ หลังอัตราจีดีพีขึ้นทะลุเป้า. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.voathai.com/a/world-bank-global-economy-forecast/5921330.html>

นิตยสาร The Economist ได้คำนวณว่ามูลค่าทางเศรษฐกิจของโลกในปี 2563-2564 ที่สูญเสียไปจากการระบาดของโควิด-19 คิดเป็นเงินมากถึง 10.3 ล้านล้านดอลลาร์ สำหรับปี 2563 คำนวณจากการลดลงของจีดีพีโลกในอัตรา 6.6% เมื่อเทียบกับการคาดการณ์ในกรณีไม่มีโควิด-19 ที่จีดีพีโลกควรจะเติบโตได้ 2.5% จึงคิดออกมาเป็นความสูญเสียเท่ากับ 5.6 ล้านล้านดอลลาร์ (จีดีพีโลกมีมูลค่าประมาณ 86 ล้านล้านดอลลาร์)

The Economist. (7 มกราคม 2564). What is the economic cost of covid-19?. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.economist.com/finance-and-economics/2021/01/09/what-is-the-economic-cost-of-covid-19>

1.5 การดำเนินการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจอันเกิดจากสถานการณ์โควิด 19 :

กรณีศึกษาประเทศสหรัฐอเมริกา

เดือนมีนาคม 2564 โจ ไบเดน (Joe Biden) ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาได้ลงนามในกฎหมายแพ็คเกจมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ (American Rescue Plan) ในวงเงิน 1.9 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจที่ตกต่ำของสหรัฐอเมริกาอันเกิดจากสถานการณ์โควิด-19 โดยมีมาตรการในการเยียวยาชาวอเมริกันดังนี้

- การจ่ายเงินสดช่วยเหลือโดยตรงจำนวน 1,400 ดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 43,000 บาท ให้แก่ประชาชนที่มีรายได้ไม่เกิน 75,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อปี การจ่ายเงินช่วยเหลือครั้งนี้ ถือเป็นมาตรการเยียวยารอบที่ 2 ทำให้ยอดเงินช่วยเหลือที่รัฐบาลสหรัฐอเมริกาแจกให้ประชาชน รวมอยู่ที่คนละ 2,000 ดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นจำนวนที่วุฒิสมาชิกของพรรคเดโมแครต (Democratic Party) ให้คำมั่นกับชาวอเมริกันไว้เมื่อเดือนธันวาคม หัวหน้าครัวเรือน (Head of Household) ที่มีรายได้น้อยกว่า 112,500 ดอลลาร์สหรัฐ และคู่สมรสที่มีรายได้รวมน้อยกว่า 150,000 ดอลลาร์สหรัฐ จะได้รับเงินช่วยเหลือเต็มจำนวน ซึ่งทำเนียบขาวเชื่อว่าบุคคลที่มีบัญชีเงินฝากลงทะเบียนกับกระทรวงการคลังและสรรพากรสหรัฐ (IRS) จะได้รับเช็คเงินสดอย่างรวดเร็วในช่วงสุดสัปดาห์นี้

- เพิ่มเงินชดเชยว่างงานคนละ 300 ดอลลาร์ต่อสัปดาห์ จนถึงวันที่ 6 กันยายน แพ็คเกจเยียวยารอบนี้ขยายระยะเวลาโครงการจ่ายเงินพิเศษช่วยเหลือผู้ว่างงาน คนละ 300 ดอลลาร์สหรัฐต่อสัปดาห์ออกไปจนถึงวันที่ 6 กันยายน ซึ่งผู้มีสิทธิ์ได้รับเงินพิเศษนี้ จะต้องเป็นผู้ว่างงานที่ได้รับเงินชดเชยจากโครงการช่วยเหลือการว่างงานในภาวะโรคระบาด ตลอดจนผู้ประกอบการอาชีพอิสระ ผู้รับเหมา และพนักงานพาร์ทไทม์ ขณะที่กฎหมายยังกำหนดให้เงินชดเชยการว่างงาน 10,200 ดอลลาร์แรก ไม่ต้องเสียภาษี

- เงินลดหย่อนภาษีบุตรตั้งแต่ 3,000 ถึง 3,600 ดอลลาร์ ขยายการลดหย่อนภาษีบุตรสำหรับพ่อแม่ที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 6 ขวบ จะได้รับเงินลดหย่อนภาษีสูงสุดถึง 3,600 ดอลลาร์สหรัฐต่อบุตร 1 คน ส่วนครอบครัวที่มีบุตรอายุ 17 ปี หรือต่ำกว่า จะได้รับเงินลดหย่อนภาษี 3,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อบุตร 1 คน

- คุ้มครองสวัสดิการประกันสุขภาพผู้ว่างงาน 100% สำหรับแรงงานที่ถูกเลิกจ้าง รัฐบาลสหรัฐฯ จะยังคงสนับสนุนค่าใช้จ่าย 100% เต็ม แก่สวัสดิการประกันสุขภาพ COBRA (Consolidated Omnibus Budget Reconciliation Act) หรือประกันสุขภาพสำหรับผู้ถูกเลิกจ้าง ซึ่งเป็นกฎหมายของรัฐบาลกลางที่มีมาตั้งแต่ปี 1986 จากข้อมูล พบว่าประกันสุขภาพฉบับนี้ มีค่าใช้จ่ายต่อปีก่อนข้างสูง เฉลี่ยสำหรับ 1 คน อยู่ที่ 7,470 ดอลลาร์สหรัฐ และ 21,342 ดอลลาร์สหรัฐต่อ 1 ครอบครัว

- เงินอุดหนุน 34,000 ล้านดอลลาร์สำหรับโอบามาแคร์ แพ็คเกจเยียวยาฉบับนี้จะให้เงินอุดหนุนวงเงิน 34,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สำหรับชาวอเมริกันที่ซื้อแผนประกันสุขภาพที่มาจากกฎหมายประกันสุขภาพ Affordable Care Act (ACA) หรือที่รู้จักในชื่อโอบามาแคร์ ซึ่งโครงการนี้จะเดินหน้าต่อไปจนถึงสิ้นปี 2022

- 350,000 ล้านดอลลาร์ สำหรับรัฐบาลประจำรัฐและท้องถิ่นต่าง ๆ พรรคเดโมแครตยอมรับข้อเสนอให้ความช่วยเหลือโดยตรงแก่รัฐต่าง ๆ ในระหว่างการเจรจาแผนกระตุ้นเศรษฐกิจรอบสองฉบับนี้ โดยไบเดนอนุมัติการสนับสนุนเงินช่วยเหลือโควิด-19 วงเงิน 350,000 ล้านดอลลาร์สำหรับรัฐบาลระดับรัฐ ท้องถิ่นและเขตแดนต่าง ๆ ซึ่งจะถูกนำไปใช้ในการแจกจ่ายวัคซีน คงการจ้างงาน และคงการให้บริการของภาครัฐ

- 170,000 ล้านดอลลาร์ สำหรับโรงเรียนระดับ K12 และมหาวิทยาลัย นอกเหนือจากที่สภาองเกรสอนุมัติเงิน 82,000 ล้านดอลลาร์สำหรับช่วยเหลือโรงเรียนต่าง ๆ ไปเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา ในแพ็คเกจเยียวยาฉบับนี้ จะสนับสนุนงบประมาณ 170,000 ล้านดอลลาร์สำหรับ เพื่อช่วยเหลือมหาวิทยาลัยและโรงเรียนระดับ K-12 หรือโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ ป.1 ถึง ม.6 ให้เรียนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือกลับมาเปิดการเรียนการสอนได้โดยเร็ว

- 20,000 ล้านดอลลาร์สำหรับ สำหรับการฉีดวัคซีนทั่วประเทศ งบประมาณเพิ่มเติม 20,000 ล้านดอลลาร์สำหรับ สำหรับสนับสนุนโครงการฉีดวัคซีนแก่ประชาชนในรัฐต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งจะช่วยในการขยายศูนย์ฉีดวัคซีนในชุมชนต่าง ๆ และส่งหน่วยฉีดวัคซีนเคลื่อนที่ ไปฉีดวัคซีนให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณแก่บุคลากรทางการแพทย์อีกกว่า 100,000 คน ที่ลงพื้นที่ฉีดวัคซีนให้ประชาชน

- 50,000 ล้านดอลลาร์สำหรับตรวจโควิด-19 แพ็คเกจเยียวยาฉบับนี้ครอบคลุมงบประมาณ 50,000 ล้านดอลลาร์สำหรับเพิ่มการตรวจโควิด-19 แก่ชาวอเมริกันทั่วประเทศ ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณสำหรับการตรวจเชื้อแบบรวดเร็ว และขยายขีดความสามารถของห้องปฏิบัติการตรวจเชื้อ รวมทั้งสนับสนุนการตรวจเชื้อของโรงเรียน และทางการท้องถิ่นต่าง ๆ ด้วย

The Standard. (13 มีนาคม 2564). เปิดรายละเอียดแพ็คเกจเยียวยา-กระตุ้นเศรษฐกิจ 1.9 ล้านล้านดอลลาร์ ของไบเดน ความสำเร็จใหญ่ครั้งแรกในฐานะประธานาธิบดีสหรัฐฯ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://thestandard.co/whats-in-joe-bidens-stimulus-package-plan/>

นโยบายกระตุ้นสหรัฐอเมริกา ทำเศรษฐกิจทั่วโลกฟื้นตัว เดิมเชื่อไฟให้เศรษฐกิจโลกกลับมาดีขึ้นอีกครั้ง ด้วยการที่นโยบายกระตุ้นช่วยเพิ่มระดับอุปสงค์ของสหรัฐอเมริกาและถูกส่งต่อไปสู่เศรษฐกิจในระดับโลก โดยองค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ทำการปรับการคาดการณ์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของปี 2564 ใหม่ไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยให้เหตุผลไว้อย่างชัดเจนว่าตัวแปรสำคัญอย่างนโยบายกระตุ้นชุดใหญ่ช่วยให้โลกฟื้นตัวจากวิกฤติเร็ว เมื่อเทียบกับการคาดการณ์เศรษฐกิจที่ปล่อยออกมาในช่วงปลายปีที่ผ่านมา โดยคาดการณ์กันว่าในปีนี้เศรษฐกิจโลกจะขยายตัว 5.6% เพิ่มขึ้นจากเดิม 1.4% เป็นไปในทิศทางเดียวกับ Goldman Sachs ที่มองว่า GDP ของสหรัฐเติบโตได้ถึง 6.6%

BrandInside. (10 มีนาคม 2564). กระตุ้นเศรษฐกิจต้องแบบนี้ ไบเดนอัดเงิน 1.9 ล้านล้าน ทำ GDP โลกเพิ่ม 1%. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://brandinside.asia/biden-stimulus-bill-save-the-world/>

นอกจากนี้สหรัฐอเมริกายังมี

- บัญญัติความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การช่วยเหลือและการบรรเทาผลกระทบไวรัสโคโรนา (Coronavirus Aid, Relief, and Economic Security Act) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า Care Act

- กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund--IMF) ระบุว่า ผลกระทบของโควิด-19 ต่อสหรัฐอเมริกาอยู่ที่ 2.3 ล้านล้านดอลลาร์ (ประมาณ 70.9 ล้านล้านบาท) หรือราว 11% ของรายได้ประจำปีของสหรัฐอเมริกาผลกระทบนี้รวมถึงเงินพิเศษมากกว่า 5 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 15.5 ล้านล้านบาท) ที่ทางการมอบให้ประชาชนในรูปของเงินคืนภาษีและสิทธิประโยชน์จากการว่างงาน

- เงินกู้ "ที่อาจไม่ต้องใช้คืน" สำหรับธุรกิจขนาดเล็ก เพื่อให้พวกเขาจ้างงานคนงานต่อไปได้ ในทางปฏิบัติอาจจะเรียกได้ว่าเป็นเงินให้เปล่า เพราะผู้กู้เงินไม่ต้องใช้เงินคืนเต็มจำนวน ถ้าพวกเขาชำระเงินไขที่กำหนด

- เงินจำนวน 2.5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 7.76 แสนล้านบาท) สำหรับระบบความช่วยเหลือด้านอาหารแก่คนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด ซึ่งรวมถึงการขยายโครงการที่ช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยและครอบครัวในการซื้อหาอาหาร (บางครั้งเป็นที่รู้จักกันในชื่อ แสตนป้ออาหาร)

- การออกกฎหมายในเวลาต่อมายังมีผลทำให้มีการใช้จ่ายเงิน 1 แสนล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (ประมาณ 3.1 ล้านล้านบาท) ในด้านที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขเพิ่มเติมด้วย โดยในจำนวนนี้ 1 ใน 4 มีการใช้ในการเพิ่มการตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่โดยเฉพาะ

BBC News บีบีซีไทย. (13 กรกฎาคม 2563). โควิด-19: สหรัฐฯ และประเทศเศรษฐกิจใหญ่ในยุโรปรับมือกับเศรษฐกิจตกต่ำอย่างไร. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com /thai/international-53354253>

1.6 การดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจอันเกิดจากสถานการณ์โควิด 19 :

กรณีศึกษาประเทศเยอรมนี

ในยุโรปดัชนีตลาดหุ้นพากันติดลบในระดับตัวเลข 2 หลัก แต่ดัชนีตลาดหุ้นเยอรมนีจึงแทบจะไม่ลดลงนับตั้งแต่ต้นปีนี้ โดยหนึ่งในเหตุผลคือ มาตรการกระตุ้นด้านการคลังของเยอรมนีถือว่าจัดหนักกว่าประเทศอื่นๆ

เริ่มจากมาตรการแรกมูลค่า 1.3 แสนล้าน ยูโรหรือ 3% ของจีดีพีที่รัฐบาลเยอรมนีประกาศออกมา อันประกอบด้วยมาตรการลดภาษีการจ่ายเงินโดยตรงให้กับครัวเรือนต่างๆ และมาตรการใช้จ่ายเงินในรูปแบบต่างๆ ของภาครัฐในระยะเวลาอีก 2 ปีต่อจากนี้ ซึ่งในส่วนนี้เป็นการกระตุ้นเพิ่มเติมจากงบดุลภาครัฐของเยอรมนีแบบปกติ ที่มีการผูกเงินไขให้งบประมาณภาครัฐเพิ่มขึ้น เมื่อเศรษฐกิจชะลอตัวหรือที่เรียกกันว่า Automatic Stabilizer เพื่อที่จะทำหน้าที่เป็นกันชนต่อการชะลอตัวลงของเศรษฐกิจ

ในขณะที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะปกติด้วยบทบาทบัญญัติในรัฐธรรมนูญเยอรมนีและวัฒนธรรมทางการเมืองเยอรมนีเอง ความพยายามที่จะลดมูลค่าการขาดดุลภาครัฐ รวมถึงการเน้นการประหยัดและขึ้นขอบการออมเงิน ถือเป็นสิ่งที่เราได้เรียนรู้กันมาอย่างยาวนานตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา และด้วยธรรมชาติของการเก็บออมเงินทั้งในภาครัฐและเอกชนตลอดเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมาเอง จึงทำให้ในช่วงโควิด-19 รัฐบาลเยอรมนีสามารถออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยเม็ดเงินที่มากกว่าประเทศอื่น ๆ ในยุโรป หรือนั่นคือการดึงเม็ดเงินออกมาจากใช้ในช่วงที่เศรษฐกิจเฟื่องฟู

นอกจากนี้ด้วยความที่เศรษฐกิจเยอรมนีสามารถเติบโตได้ดี ซึ่งส่วนหลักมาจากการส่งออกเป็นหลัก ซึ่งทำให้รัฐบาลเยอรมนีต้องเน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจมากกว่าเพื่อน เนื่องจากโควิด-19 มีผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกแบบหนักหนากว่าในวิกฤติทุกครั้งที่ผ่านมา

จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ นักเศรษฐศาสตร์ชื่อดังระดับโลกเคยกล่าวไว้ว่าบทเรียนสำคัญจากวิกฤติทุกครั้งที่ผ่านมาได้แก่ กลไกตลาดของภาคเอกชนไม่สามารถที่จะสร้างเม็ดเงินการลงทุนให้เพียงพอต่อเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลงทุนในสินค้าทุนใหม่ๆ และมีประสิทธิภาพ (ซึ่งเป็นหนึ่งในที่มาของวลีที่ว่า In the long run, we are all dead.) แต่หากพิจารณาในกรณีของเศรษฐกิจเยอรมนี จะเห็นได้ชัดว่ามีระดับของความไม่สมดุลระหว่างการออมและการลงทุนในระดับรุนแรงกว่าหลายประเทศ โดยส่วนต่างของไม่สมดุลดังกล่าวในช่วงที่ผ่านมา ได้กลายเป็นดุลการค้าที่เกินดุลต่อประเทศอื่น ๆ ซึ่ง ณ ตอนนี้อาจไม่สามารถจะหาเช่นนี้ได้อีกต่อไป

โดยมาตรการภาครัฐของเยอรมนีที่ออกมา มีขนาดใหญ่มากถึงเกือบครึ่งหนึ่งของจีดีพีขณะนี้ ก็เพื่อตอบโต้ภัยกับสถานการณ์โควิด-19 ในครั้งนี้ และนอกจากจะมีมาตรการกระตุ้นด้านการคลังแบบปกติของรัฐแล้ว ยังมีการจ่ายเงินให้กับบริษัทเอกชนเพื่อไม่ให้พนักงานของตนเองเป็นผู้ว่างงาน โดยที่ถูกจ้างยังได้รับค่าจ้างถึง 87% จากอัตราปกติ ซึ่งปัจจุบันมีผู้ลงทะเบียนแล้ว 5.6 ล้านคน แม้จะทำงานด้วยจำนวนชั่วโมงที่น้อยลง รวมถึงขยายเวลามาตรการความช่วยเหลือด้านการเงินต่อจนถึงสิ้นปีหน้า ให้กับบริษัทเอกชนที่ทั้งมีปัญหานี้โดยไม่สามารถจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่ได้และที่ไม่มีสภาพคล่องเพียงพอ โดยมีบริษัทเอกชนเยอรมันถึงกว่า 40% ของทั้งหมดที่ได้รับความช่วยเหลือนี้

กรุงเทพธุรกิจ. (28 สิงหาคม 2563).เยอรมัน...แชมป์กระตุ้น สก.สู้โควิด. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/650987>

คณะรัฐมนตรีของรัฐบาลเยอรมนีเห็นพ้องร่วมกันระหว่างการประชุมฉุกเฉิน โดยเตรียมออกมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ 2 มาตรการ ได้แก่

- การลดภาษีมูลค่าเพิ่มจากระดับ 19% สู่ระดับ 16% เป็นการชั่วคราวนับตั้งแต่ 1 ก.ค. ถึง 31 ธ.ค. โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ โดยคาดว่าจะส่งผลต่อรายได้ภาครัฐราว 20,000 ล้านยูโร

- การแจกเงินสดเยาวชนชาวเยอรมนีผ่านผู้ปกครองอีก 300 ยูโรต่อคน ซึ่งมาตรการดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการอัดฉีดมูลค่า 130,000 ล้านยูโร

ซึ่งคาดการณ์ว่า จะเพิ่มอัตราการเติบโตของเศรษฐกิจเยอรมนีราว 1.3% ในปี 2020 และ 2021 ซึ่งทางรัฐสภาเยอรมนีจะประชุมเร่งด่วนในวันที่ 29 มิ.ย. นี้ เพื่อลงมติรับรอง

ประชานิยม (12 มิถุนายน 2563).เยอรมนีเตรียมออกมาตรการกระตุ้น แจกเงินเยวชน 300 ยูโร/คน ลด VAT อีก 3%. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.prachachat.net/world-news/news-476883>

โครงการ Kurzarbeit

โครงการ Kurzarbeit หรือ Short-time Working แปลว่า การทำงานระยะสั้น ซึ่งช่วงที่โควิด-19 ระบาดทำให้บริษัทหลายแห่งทั่วโลกต้องหยุดดำเนินกิจการไปโดยปริยาย ส่งผลให้พนักงานหลายล้านคนเสี่ยงต่อการถูกเลิกจ้าง ถูกพักงานชั่วคราวโดยไม่ได้รับค่าจ้าง แต่รัฐบาลหลายประเทศในยุโรปมีโครงการช่วยเหลือทั้งนายจ้างและลูกจ้าง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการปลดพนักงานในช่วงวิกฤตนี้ เยอรมนีจึงผูกโครงการทำงานระยะสั้น อนุญาตให้นายจ้างที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 สามารถใช้วิธีการลดชั่วโมงทำงานของพนักงานให้น้อยลงในระยะเวลานึง แทนการเลิกจ้าง ช่วยให้พนักงานรักษางานไว้ได้ ขณะที่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณช่วยบริษัทเหล่านี้จ่ายเงินเดือนให้พนักงาน 60% ของเงินเดือนปกติก่อนเกิดโควิด-19 และ 67% สำหรับรายที่มีบุตร เพื่อชดเชยรายได้ที่ลูกจ้างขาดหายไป

วิธีนี้ถือเป็นการช่วยทั้งนายจ้าง ลูกจ้าง และเศรษฐกิจของประเทศ ในมุมมองของนายจ้างก็ยังสามารถรักษาแรงงานที่มีฝีมือไว้โดยไม่ต้องแบกรับภาระมากเกินไปในช่วงที่เศรษฐกิจชะงัก เพราะวัฒนธรรมของธุรกิจเยอรมนีมองว่าพนักงานคือการลงทุน ส่วนลูกจ้างก็ยังมีเงินจับจ่ายใช้สอย เป็นการช่วยกระตุ้นการฟื้นตัวของเศรษฐกิจประเทศไปในตัว รัฐบาลคาดว่าชาวเยอรมันจะได้ประโยชน์จากโครงการนี้ราว 2.35 ล้านคน ซึ่งต้องใช้งบประมาณอย่างน้อย 10,000 ล้านยูโร หรือ 353,421 ล้านบาท แต่ก็ไม่ใช่ภาระหนักของรัฐบาล เนื่องจากได้กัณเงินส่วนนี้ไว้ราว 26,000 ล้านยูโร หรือ 919,014 ล้านบาท

และโครงการนี้เคยใช้ได้ผลมาแล้วในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี 2009 หรือวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ ทำให้เยอรมนีฟื้นตัวจากวิกฤตปี 2009 ได้เร็วกว่าประเทศอื่น ในขณะนั้นเศรษฐกิจเยอรมันหดตัวถึง 5% โดยมีแรงงานตกงานราว 1.1 ล้านคน แต่ภายในช่วงสิ้นปีของปีเดียวกันหลังจากรัฐบาลนำโครงการ Kurzarbeit เข้ามาแก้ปัญหา ตัวเลขชาวเยอรมันว่างงานอยู่ที่ 7.6% ซึ่งต่ำกว่าตัวเลขของปี 2008 ซึ่งให้เห็นว่าโครงการนี้ช่วยแก้ปัญหาคนตกงานได้ส่วนหนึ่ง

POST TODAY. (9 มิถุนายน 2563).ส่องไม้เด็ดรัฐบาลยุโรป ไม่แจกเงิน แต่ทุกคนรอดจากโควิด. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/world/625634>

1.7 ผลกระทบของสถานการณ์โควิด 19 ต่อเศรษฐกิจไทย

การระบาดของโควิด-19 ในระลอก 1

การระบาดของโควิด-19 รอบที่ 1 ของไทยเริ่ม ในปลายปี 2562 และต่อเนื่องไปยังปี 2563 ตลอดทั้งปี แม้ความรุนแรงของการระบาดยังไม่มากนัก แต่ทางรัฐบาลก็ใช้มาตรการ Lock Down ห้ามการเดินทางเข้าออกต่างประเทศ และมาตรการเคอร์ฟิวในประเทศ ทำให้เศรษฐกิจซึ่งอาการไม่ค่อยดีมาตั้งแต่ปีที่

2562 เริ่มได้รับผลกระทบ เพราะสถานการณ์โควิด-19 มีผลต่อการส่งออกและการท่องเที่ยวเป็นหลัก ซึ่งสองอย่างนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย

เริ่มตั้งแต่การขยายตัวทางเศรษฐกิจไทยในปี 2562 มีการขยายตัวที่ต่ำกว่าปี 2561 ในทุกไตรมาส ส่งผลให้ Gross Domestic Product (GDP) มีการขยายตัวลดลงเหลือ 2.3% เทียบกับปี 2561

และเมื่อมีการระบาดของโควิด-19 คอนตันปี 2563 ทำให้เศรษฐกิจซึ่งอาการไม่ค่อยดีขึ้นตั้งแต่ปี 2562 เริ่มได้รับผลกระทบ แต่สำหรับผู้ถูกกระทบทั้งภาคธุรกิจและประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนได้รับการเยียวยาจากมาตรการของรัฐในหลายๆ รูปแบบด้วยเงินงบประมาณตามปกติและเงินกู้เกือบ 2 ล้านล้านบาท คาดว่าจะทำให้เศรษฐกิจของไทยฟื้นตัวได้ในไตรมาสที่เหลือของปี 2563 แต่โชคไม่ดีที่เกิดการระบาด COVID-19 รอบ 2 ในช่วงปลายเดือนธันวาคม 2563 ทำให้การขยายตัวของเศรษฐกิจที่คาดว่าจะฟื้นตัวต้องติดลบทุกไตรมาส ส่งผลให้การขยายตัวตลอดทั้งปี ติดลบถึง 6.1%

TDRI. (21 เมษายน 2564).ผลกระทบ COVID-19 ระบาดรอบ 2 ต่อเนื่องรอบ 3 กับทิศทางตลาดแรงงานไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://tdri.or.th/2021/04/covid-19-2-3-affected-thai-labor-market/>

NESDC ECONOMIC REPORT. (16 พฤศจิกายน 2563).ภาวะเศรษฐกิจ ไทยไตรมาสที่สามของปี 2563 และแนวโน้ม ปี 2563 - 2564. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=10956

การระบาดของโควิด-19 ในระลอก 2

ในปี 2563 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 มีแนวโน้มที่จะดีขึ้น ทำให้มีการคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวขึ้นในปี 2564 แต่ประเทศไทยกลับต้องเผชิญการระบาดระลอกใหม่ ตั้งแต่ปลายปี 2563 ทำให้ที่การคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวราว 2-3% จากปี 2563 (ซึ่งในตอนแรกคาดการณ์เอาไว้ว่าจะขยายตัว 3-4%) แต่การขยายตัวดังกล่าวยังคงต่ำกว่าปี 2562 ซึ่งเป็นช่วงก่อนการระบาดของโควิด-19

การฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยในยุคโควิด-19 ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับ การส่งออกและการท่องเที่ยว หากประเทศหลักในโลกสามารถฉีควัคซีนได้ภายในครึ่งแรกของปี 2564 จะทำให้เศรษฐกิจในประเทศเหล่านั้นเริ่มฟื้นตัวได้ตั้งแต่ไตรมาส 3 นั้นหมายถึงการส่งออกและการท่องเที่ยวของประเทศไทยจะเริ่มฟื้นตัวได้ในครึ่งปีหลังของปี 2564 แต่หากสถานการณ์การระบาดระลอกใหม่ในประเทศไทยยังไม่คลี่คลาย จะทำให้การท่องเที่ยวในปี 2564 ฟื้นตัวล่าช้าออกไปกว่าที่คาดการณ์ รายได้จากการท่องเที่ยวจะยังคงไม่กลับไปสู่ระดับเดิมก่อนโควิด-19 จนกว่าการระบาดสิ้นสุดลง

ขณะที่การส่งออกของไทยคาดว่าจะขยายตัวราว 4-5% ในปีนี้ หลังจากที่เคยหดตัวมากกว่า 7% ในปี 2563 โดยเฉพาะการส่งออกไปยังตลาดหลักอย่าง สหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น และยุโรปที่เริ่มฟื้นตัว คาดว่าจะกลับไปสู่ระดับเดิมก่อนโควิดได้ในปี 2565

การหดตัวของ การส่งออกและการท่องเที่ยว ยังทำให้รายได้ของธุรกิจและการจ้างงานในประเทศ ไทยลดลง โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs ที่มีการจ้างงานมากกว่า 13 ล้านคน ซึ่งส่วนใหญ่อยู่นอกภาคการเกษตร และนอกภาครัฐ จำนวนชั่วโมงการทำงานของแรงงานในประเทศในปีที่ผ่านมาลดลงไปกว่า 10% แม้คาดว่าจะเริ่มฟื้นตัวในปีนี้แต่ยังคงต่ำกว่าระดับเดิมก่อนการแพร่ระบาดของโควิด-19 อีกทั้งรายได้เกษตรกรได้รับผลกระทบจากการระบาดของโควิดด้วยเช่นกัน นอกจากนี้อีกปัจจัยหลักของการฟื้นตัวของเศรษฐกิจไทยคือ วัคซีน หากการฉีดวัคซีนมีความล่าช้าอาจทำให้การฟื้นตัวต่ำกว่าที่คาดการณ์

กรุงเทพธุรกิจ. (15 มกราคม 2564). 'เศรษฐกิจไทย' ปี 64 ในวิกฤติโควิดระลอกใหม่. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/917370>

การระบาดของโควิด-19 ในระลอก 3 ถึง 31 กรกฎาคม 2564

สถานการณ์การระบาดระลอกใหม่ ทั้งในและต่างประเทศที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ส่งผลกระทบต่อ จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติรวมถึงกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศ ภาครัฐควรมีความต่อเนื่องของ นโยบายจัดหาและกระจายวัคซีน พร้อมเร่งเบิกจ่ายมาตรการ เยียวยาและกระตุ้นเศรษฐกิจ ที่น่ากังวลคือ ข้อมูลทางการแพทย์เกี่ยวกับประสิทธิภาพวัคซีนในประเทศ ตัวเลขรายวันทั้งผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตที่เพิ่ม ต่อเนื่อง มีโอกาสสูงที่ประเทศไทยจะเผชิญวิกฤตโควิดต่อไป ซึ่งทำให้เศรษฐกิจไทยถดถอยลงยิ่งกว่าเดิม แม้ จะได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากการใช้จ่ายภาครัฐ แต่ก็ยังไม่สู้ดี เพราะคนไทยยังเข้าไม่ถึงวัคซีน รวมถึง ตัวเลขผู้ติดเชื้อรายวันยังคงเพิ่มขึ้น

เดือนเมษายน 2564 ธนาคารโลกปรับตัวเลขประมาณการการเติบโตทางเศรษฐกิจไทยในปี 2564 ลดลงมาที่ 2.2% จากเดิม 3.4% ที่เคยคาดการณ์ไว้เมื่อเดือนมีนาคม 2654 ปัจจัยสำคัญคือ ผลกระทบจากการ แพร่ระบาดของโควิด-19 ระลอกที่ 3 ที่ทำให้การบริโภคภาคเอกชนลดลง ในขณะที่แนวโน้มนักท่องเที่ยว ต่างชาติที่เดินทางเข้ามาในจำนวนที่ต่ำมาก ด้านนายเกียรติพงศ์ อริยปรัชญา นักเศรษฐศาสตร์อาวุโสประจำ ประเทศไทยของธนาคารโลกระบุว่า ยังคงมี 3 ปัจจัยเสี่ยงหลักที่รุนแรงเศรษฐกิจไทย ประกอบด้วย

1. การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 อย่างรุนแรงต่อเนื่อง โดยเฉพาะไวรัสสายพันธุ์ใหม่ ๆ
2. มาตรการล็อกดาวน์เพื่อควบคุมและจำกัดการเคลื่อนย้าย ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคการบริโภคและการดำเนินธุรกิจนับตั้งแต่การระบาดระลอกเดือน เม.ย.
3. การฉีดวัคซีนด้านโควิด-19 ที่ล่าช้า รวมทั้งการจัดหาวัคซีนให้เพียงพอต่อการกระจาย เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันหมู่

BBC News บีบีซีไทย. (15 กรกฎาคม 2564). โควิด-19 : ธนาคารโลกชี้ฉีดวัคซีนล่าช้าถ่วงเศรษฐกิจ ไทยโด นายกฯเปิด "สมุยพลัสโมเดล". [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com /thai/57846572>

ด้านศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ประเมินว่าการระบาดระลอก 3 ในรอบ เดือนเมษายน 2564 อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทยเป็นมูลค่า 60,000 – 100,000 ล้านบาท โดยเฉพาะช่วง สงกรานต์ที่มีการเดินทางข้ามจังหวัดซึ่งคาดว่าจะคิดเป็นมูลค่าความเสียหาย 1 – 2 แสนล้านบาท รวมถึงความ

กังวลเพิ่มต่อการใช้จ่ายที่หายไป 5 - 10 % ต่อวันในช่วงสงกรานต์นี้ เพราะการไม่เดินทางออกนอกบ้าน กิจกรรม และยกเลิกแผนเดินทาง เหลือ 2- 5 พันล้านบาทต่อวันต่อขนาดของจังหวัด

หากสถานการณ์การแพร่ระบาดยังมีตัวเลขสูงและคนระมัดระวังใช้จ่ายทุก 1 เดือน จะเสียหาย 3 - 5 หมื่นล้านบาทต่อเดือน สถิติย้อนหลังเมื่อเกิดการแพร่ระบาดรอบใหม่กว่าจะใช้เวลาควบคุมและความเชื่อมั่น ใช้จ่ายเกิดอีกครั้งก็ประมาณ 1 - 2 เดือน เท่ากับเงินใช้จ่ายต่าง ๆ จะหายไปจากระบบ 6 หมื่นถึง 1 แสนล้านบาท กระทบต่อจีดีพี 0.3 - 0.5%

มติชนออนไลน์. (10 เมษายน 2564). ศูนย์พยากรณ์ศก.ชี้โควิดรอบ3 เสียหาย 6หมื่น-1 แสนล้าน ส. แอลกอฮอล์ คาคะทบสงกรานต์ 1-2 แสนล้าน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก

https://www.matichon.co.th/economy/news_2667335

ด้านนักเศรษฐศาสตร์คาดการณ์เศรษฐกิจให้ต่ำกว่า 2% โดยมองอีกว่าเศรษฐกิจไทยอาจขยายตัวต่ำกว่า 1% หรือถึงขั้นติดลบเป็นปีที่ 2 ติดต่อกันได้ หากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิดสายพันธุ์เดลต่ายังรุนแรงและเลวร้ายมากขึ้น ประกอบกับความเชื่อมั่นทั้งนักลงทุนและผู้บริโภคที่ลดลง น่าจะมีผลให้เศรษฐกิจช่วงไตรมาสที่ 3 นี้หดตัวเทียบไตรมาสที่ 2 (หลังปรับฤดูกาล) เรียกว่าหดตัวเทียบไตรมาสต่อไตรมาสเป็นระยะเวลา 2 ไตรมาสติดต่อกัน หรือที่นักเศรษฐศาสตร์เรียกว่าภาวะถดถอยทางเทคนิค

ซึ่งรูปแบบการฟื้นตัวที่หดตัวลงมาเป็นรอบที่ 2 หลังการระบาดรอบแรก อาจมีลักษณะคล้ายตัว W แม้ขาหลังที่ลงจะไม่ลึกมากเท่ารอบแรก แต่ก็ส่งผลให้การฟื้นตัวสะดุดและเศรษฐกิจในปีต่อ ๆ ไปก็เสี่ยงโด่ซาลง การบริโภคชะลอแรง การท่องเที่ยวยังอ่อนแอ มีเพียงภาคการส่งออกสินค้า การผลิตกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับสินค้าส่งออก และการใช้จ่ายจากภาครัฐยังพอเป็นแรงขับเคลื่อน

The Standard. (19 กรกฎาคม 2564). เมื่อ 'นักเศรษฐศาสตร์' ใจร้าย หั่น GDP กันอุตลุด. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://thestandard.co/economist-and-gdp/>

ต่อมรายงานประมาณการเศรษฐกิจไทย ได้คาดการณ์เศรษฐกิจปี 2564 ว่าจะขยายตัวที่ร้อยละ 1.3 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 0.8 ถึง 1.8)เมื่อเทียบกับประมาณการครั้งก่อน ณ เดือนเมษายน 2564 ที่ร้อยละ 2.3 ต่อปี เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการระบาดระลอกใหม่ของโควิด-19 ที่เริ่มต้นในช่วงปลายไตรมาส 2 ปี 2564 ส่งผลกระทบต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจของไทย ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางระหว่างประเทศ และจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทาง มาในประเทศไทย ส่วนการส่งออกสินค้าน้ำมันปรับตัวดีขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลก ซึ่งในช่วง 5 เดือนแรก ของปี 2564 มูลค่าการส่งออกสินค้าขยายตัวสูงที่ร้อยละ 14.5 ต่อปี คาดว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าของไทย ในปี 2564 จะขยายตัวร้อยละ 16.6 ต่อปี (โดยมีช่วงคาดการณ์ที่ร้อยละ 16.1 ถึง 17.1)

ข่าวกระทรวงการคลัง. (29 กรกฎาคม 2564). รายงานประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2564. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.mof.go.th/th/view/attachment/file/3136303339/ข่าวแถลงกระทรวงการคลังฉบับที่%20160-2564%20%28รายงานประมาณการเศรษฐกิจไทยปี%202564%29.pdf>

1.8 การดำเนินการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจอันเกิดจากสถานการณ์โควิด 19 :

กรณีศึกษาประเทศไทย

การดำเนินการแก้ไขเศรษฐกิจในการระบาดของโควิด-19 ระลอก 2

จากการประชุมศูนย์บริหารสถานการณ์เศรษฐกิจจากผลกระทบการระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) ได้รับทราบและพิจารณาเห็นชอบวาระกระตุ้นเศรษฐกิจที่สำคัญ ดังนี้

ด้านแรงงาน

ข้อเสนอมาตรการเศรษฐกิจรายสาขาจากภาคเอกชน

1. เพิ่มสภาพคล่องธุรกิจ อาทิ การสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft loan) และจัดตั้งกองทุนพิเศษ การผ่อนปรนหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อ การขยายเวลาชำระหนี้สำหรับธุรกิจ การขยายการค้าประกันสินเชื่อของบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) และการปรับโครงสร้างหนี้

2. ลดต้นทุนและภาระค่าใช้จ่าย อาทิ การลดภาษี/ยกเว้นการจัดเก็บ ภาษี การให้นำค่าใช้จ่ายมาหักลดหย่อนภาษี การลด/ยกเว้นค่าปรับและค่าธรรมเนียมของภาครัฐ การเร่งรัดการ จ่ายเงินภาครัฐ การขยายสิทธิประโยชน์กองทุนประกันสังคม และการสนับสนุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ อาทิ ค่าใช้จ่ายในการขออนุญาตฐานผลิตภัณฑ์ การพัฒนาแรงงาน

3. กระตุ้นตลาดและการใช้จ่ายของผู้บริโภค อาทิ การสนับสนุน สินค้าที่ผลิตในประเทศ (Made in Thailand) ให้เป็นวาระแห่งชาติ และการส่งเสริมด้านการตลาดและการใช้จ่าย

4. รักษาการจ้างงานและยกระดับฝีมือแรงงาน อาทิ การรักษาการจ้างงาน และการพัฒนาคุณภาพฝีมือแรงงาน

5. กระตุ้นการลงทุนของนักลงทุนไทยและต่างชาติ อาทิ การขยายสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการลงทุน การจูงใจ ให้เกิดการลงทุนภายในประเทศ การอำนวยความสะดวกให้ผู้เชี่ยวชาญ/นักลงทุนต่างชาติเดินทางเข้าประเทศ

6. ลดอุปสรรคจากการดำเนินงานภาครัฐ อาทิ การปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ และการสร้างระบบนิเวศให้เอื้ออำนวย นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการฯ ยังได้เสนอมาตรการเศรษฐกิจเฉพาะสาขา ธุรกิจ ซึ่งครอบคลุมภาคการผลิตที่สำคัญ อาทิ ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคการท่องเที่ยว ภาคการค้า และ ภาคบริการ

รับทราบความคืบหน้ามาตรการเศรษฐกิจที่สำคัญ

● มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย เสนอโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย 3 ระยะที่สำคัญ ดังนี้

1. การเยียวยาช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อย SMEs Corporate ได้แก่ ลูกหนี้ รายย่อย รวมมูลค่า 3.84 ล้านล้านบาท จำนวน 10.97 ล้านบัญชี ลูกหนี้ SMEs รวมมูลค่า 2.14 ล้านล้านบาท จำนวน 1.12 ล้านบัญชี และลูกหนี้ corporates รวมมูลค่า 0.92 ล้านล้านบาท จำนวน 37,114 บัญชี

2. สถาบันการเงินติดตามดูแลลูกหนี้อย่างต่อเนื่อง โดยให้ติดต่อลูกหนี้ ไปเยี่ยมกิจการ เพื่อประเมินผลกระทบ รวมทั้งจัดทำช่องทางให้ลูกหนี้แจ้งสถานะและความประสงค์ในการรับความช่วยเหลือเพิ่มเติม เช่น การปรับปรุง โครงสร้างหนี้ เป็นต้น

3. การเตรียมมาตรการรองรับการฟื้นตัวของธุรกิจในระยะต่อไป โดยลูกหนี้ธุรกิจที่มีเจ้าหนี้หลายรายสามารถสมัครเข้าร่วมโครงการ DR BIZ ซึ่งเป็นระบบ One Stop Service ให้ลูกหนี้ได้ติดต่อเจ้าหนี้ เพื่อแก้ไขหนี้เดิม และมีโอกาสได้สินเชื่อใหม่

- มาตรการด้านแรงงาน เสนอโดยกระทรวงแรงงาน ผลการดำเนินงานมาตรการด้านแรงงาน ด้านงานเพื่อล้านคน ประกอบด้วย

1. งาน Job Expo Thailand 2020
2. เว็บไซต์ไทยมีงาน

- มาตรการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษ (Smart Visa) เสนอโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน โดยมีความคืบหน้าการปรับปรุงมาตรการ Smart Visa ที่สำคัญดังนี้

1. ปรับปรุงขอบเขตอุตสาหกรรมเป้าหมายให้กว้างขึ้น ไม่จำกัดอยู่ในอุตสาหกรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการพัฒนาและบริหารกิจการที่เกี่ยวข้องกับ Startup Ecosystem และนวัตกรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสาขาอื่นนอกเหนือจากด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2. เพิ่มเดิมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ อีสาระที่ไม่มีสัญญาจ้างงานในประเทศ อาทิ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ผ่อนคลายหลักเกณฑ์เงินได้ขั้นต่ำสำหรับผู้เชี่ยวชาญทักษะสูงบางกลุ่มในธุรกิจ วิสาหกิจและขนาดย่อม (SMEs) และผ่อนปรนหลักเกณฑ์เกี่ยวกับประสบการณ์การทำงาน และวุฒิ การศึกษาของผู้บริหารระดับสูง

4. การอนุญาตให้ผู้ถือ Smart Visa ทำงานนอกเหนือจากที่ได้รับการรับรองได้ในบางกรณี โดยให้สามารถ ทำงานในกิจการอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจการหรือความเชี่ยวชาญที่ได้รับการรับรองได้ อาทิ กิจการในเครือ กิจการที่มีความเชื่อมโยงหรือสนับสนุน เป็นต้น

- โครงการคนละครึ่ง เสนอโดยกระทรวงการคลัง ความคืบหน้าล่าสุด ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2563 ของการลงทะเบียนร้านค้าโครงการคนละครึ่ง เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2563 มีรายละเอียดดังนี้

- มาตรการด้านการท่องเที่ยว เสนอโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ประกอบด้วย

1. โครงการเราเที่ยวด้วยกัน
2. โครงการกำลังใจ
3. แนวทางการเปิดรับนักท่องเที่ยว ประเภทพิเศษ Special Tourist VISA (STV)

4. โครงการ Thailand Elite Member Quarantine (TEMQ)

5. โครงการกระตุ้นการเดินทาง Workcation Thailand ทำงานเที่ยวได้ ภูมิใจช่วยชาติ ประชาชาติธุรกิจ. (7 ตุลาคม 2563). เปิดผลประชุมสบศ.(7ต.ค) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ-ท่องเที่ยว-ช้อปดีมีคืน ครบที่นี้ !! [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.prachachat.net/economy/news-533582>

มาตรการลดหย่อนภาษี ช้อปดีมีคืน

จุดประสงค์เพื่อกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ รวมไปถึงกระตุ้นผู้ประกอบการร้านค้าต่าง ๆ ให้เข้าสู่ระบบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม หรือ VAT และช่วยเหลือผู้ประกอบการและประชาชนผู้มีภาระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

- สินค้าและบริการที่เมื่อซื้อแล้วสามารถนำมาลดหย่อนภาษีได้ตามโครงการนี้จะได้แก่ 1. สินค้าและบริการจากผู้ประกอบการที่จด VAT 2. สินค้า OTOP และ 3. หนังสือ

- สำหรับสินค้ากลุ่มแรก (สินค้าและบริการจากผู้ประกอบการที่จด VAT) ต้องขอใบกำกับภาษีเต็มรูปด้วย ส่วนวิธีการที่จะทำให้รู้ว่าร้านค้าไหนจด VAT หรือไม่จด VAT ง่าย ๆ เลยเพียงแค่ถามค้ว่าร้านสามารถออกใบกำกับภาษีให้เราได้หรือไม่

- ส่วนสินค้ากลุ่มที่ 2 (สินค้า OTOP) และ 3 (หนังสือ) สามารถซื้อแล้วนำมาลดหย่อนภาษีได้ถึงแม้ร้านค้าจะไม่ได้จด VAT แต่ต้องขอใบเสร็จที่มีการลงรายละเอียดสำคัญ เช่น ชื่อและเลขบัตรประจำตัวประชาชนของเรา ชื่อสินค้าหรือบริการที่ซื้อ ราคาสินค้า และวันที่ของใบเสร็จก็ต้องลงเป็นวันที่ในช่วงระหว่างวันที่ 23 ตุลาคมถึง 31 ธันวาคม 2563

- ผู้มีเงินได้ สามารถหักลดหย่อนค่าซื้อสินค้าหรือค่าบริการเท่าที่ได้จ่ายให้กับผู้ประกอบการ/ร้านค้าที่จำหน่ายสินค้านี้ดังกล่าว ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 30,000 บาท

- สามารถนำไปลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในปีภาษี 2563

- ระยะเวลาโครงการ: 23 ตุลาคม 2563 – 31 ธันวาคม 2563

- หากใช้สิทธิในโครงการนี้แล้ว จะไม่สามารถใช้สิทธิของอีก 2 มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจได้ นั่นคือ 1) โครงการคนละครึ่ง และ 2) โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ

FINNOMENA. (13 พฤศจิกายน 2563). สรุปมาตรการลดหย่อนภาษี “ช้อปดีมีคืน”: เทียบกับ “คนละครึ่ง” แล้วอันไหนเหมาะกับเรา? I TAX เพื่อนๆ EP1. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.finnomena.com/z-admin/shop-dee-return/>

โครงการเราเที่ยวด้วยกัน

มาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยว เริ่มตั้งแต่กรกฎาคม ถึง ตุลาคม 2563 โดยรัฐบาลสนับสนุนค่าใช้จ่ายโรงแรมที่พัก และค่าบัตรโดยสารเครื่องบิน

ไทยรัฐออนไลน์. (11 กรกฎาคม 2563).สรุปมาตรการ "เราเที่ยวด้วยกัน" เปิดให้ลงทะเบียนชิง 3 สิทธิ์ ฉบับเข้าใจง่าย. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thairath.co.th/business/economics/1886915>

การดำเนินการแก้ไขเศรษฐกิจในการระบาดของโควิด-19 ระลอก 2

พระราชกำหนด (พ.ร.ก.) 3 ฉบับ วงเงินรวม 1.9 ล้านล้านบาท

1. พ.ร.ก.กู้เงินฯ 1 ล้านล้านบาท เพื่อเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

พ.ร.ก. กู้เงินฯ นี้แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ วงเงินสาธารณสุข 4.5 หมื่นล้านบาท วงเงินเยียวยา 5.55 แสนล้านบาท และวงเงินฟื้นฟูเศรษฐกิจ 4 แสนล้านบาท เมื่อต้นปีนี้รัฐบาลเหลือวงเงินเยียวยากว่า 2.1 ล้านล้านบาทและวงเงินฟื้นฟู 2.6 แสนล้านบาท รวม 4.69 แสนล้านบาทที่ใช้ต่อได้ และยังมีเงินงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินฯ ของ พ.ร.บ. งบประมาณปี 64 ที่เหลือ 1.4 แสนล้านบาทมาสมทบ

ในช่วงต้นปีรัฐบาลได้ออกมาตรการลดค่าครองชีพ ช่วยค่าน้ำ-ค่าไฟ-ค่าอินเทอร์เน็ต 2 เดือน และมีแผนจะเร่งเบิกจ่ายเงินเยียวยารอบใหม่ให้ผู้ได้รับผลกระทบทุกกลุ่ม เช่น แรงงานนอกระบบ ผู้ประกอบอาชีพอิสระ เกษตรกร ผู้ประกันตนที่เข้าเกณฑ์ รวมกว่า 30 ล้านคน คิดเป็นวงเงินกว่า 2 แสนล้านบาท แต่หากสถานการณ์โควิด-19 ชีดยืด และแหล่งเงินพิเศษเหล่านี้หมดลงไม่มีมาเสริมอีก แรงกระตุ้นการคลังปีนี้ก็อาจแผ่วลงได้ในที่สุด

2. พ.ร.ก. Soft loan 5 แสนล้านบาทช่วยผู้ประกอบการ SMEs

ปีที่แล้วธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) มีวงเงินให้ธนาคารพาณิชย์กู้ดอกเบี้ยต่ำ เพื่อปล่อยสินเชื่อดอกเบี้ย 2% ได้นาน 2 ปี แต่วงเงินยังออกไปไม่มาก SMEs ส่วนหนึ่งเข้าไม่ถึง สาเหตุที่กล่าวถึงกันมากเพราะไม่เข้าเกณฑ์ ต่อมาธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)จับมือกับรัฐบาลขอให้บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เข้าค้ำประกันสินเชื่อในช่วงปีที่ 3 - 8 ให้ภายใต้โครงการ Soft loan พลัส วงเงิน 5.7 หมื่นล้านบาท รวมถึงช่วงปลายปีได้ปรับเกณฑ์นิยามกลุ่ม SMEs ให้ครอบคลุมมากขึ้น และให้กู้ได้ 2 ครั้งรวมไม่เกิน 20% ของยอดสินเชื่อเดิม

3. มาตรการช่วยเหลือลูกหนี้

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.)ออกมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้รอบใหม่ในเดือนมกราคม 2564 ขอความร่วมมือให้แบงก์และนอแบงก์ต่อเวลาช่วยเหลือลูกหนี้รายย่อยจนถึง 30 มิถุนายน 2564 และให้สถาบันการเงินช่วยเหลือลูกหนี้ทุกประเภทตามประเภทสินเชื่อและความเสี่ยง โดยให้เร่งปรับโครงสร้างหนี้ให้เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจและพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ

4. มาตรการการเงินผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐ

ช่วยเหลือสภาพคล่องประชาชนและธุรกิจที่ได้รับผลกระทบและเข้าไม่ถึงธนาคารพาณิชย์ได้อีกกลุ่มใหญ่ ผ่านโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ

5. มาตรการภาษี

รัฐบาลออกชุดมาตรการภาษีเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในช่วงโควิดระลอกใหม่ในเดือน มกราคม 2564 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นมาตรการที่ออกในปีก่อน ได้แก่ (1) มาตรการลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างปี 2564

ลง 90% (2) มาตรการลดค่าธรรมเนียมการโอนอสังหาริมทรัพย์จาก 2% และค่าจดทะเบียนการจำนองอสังหาริมทรัพย์จาก 1% เหลือ 0.01% สำหรับการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ราคาไม่เกิน 3 ล้านบาทภายในปี 2564 นี้ และ (3) มาตรการเลื่อนเวลาการยื่นชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย โดยทั้ง 3 มาตรการจะขยายเวลาขึ้นถึง 30 มิถุนายน 2564 เฉพาะผู้ที่ยื่นผ่านอินเทอร์เน็ต

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (). แก้มมาตรการการเงินการคลังสู้โควิดสอง. [ออนไลน์]. สืบค้น

จาก : https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_16Feb2021.aspx

การดำเนินการแก้ไขเศรษฐกิจในการระบาดของโควิด-19 ระลอก 3

สำนักนโยบายเศรษฐกิจมหภาค สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้ติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 อย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะสามารถกระตุ้นและฟื้นฟูเศรษฐกิจได้ในขนาดใหญ่ มีความรวดเร็ว และทดแทนกับมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สูญเสียไปในช่วงของการแพร่ระบาดของโควิด-19 กระทรวงการคลังได้ออกมาตรการดูแลและเยียวยาผลกระทบจากไวรัสโควิด-19 ต่อเศรษฐกิจไทยทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมทั้งหมดแล้ว 3 ระยะ โดยในระยะที่ 3 กระทรวงการคลังได้ออก

มาตรการบรรเทาผลกระทบต่อประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจ ซึ่งประกอบไปด้วย

- โครงการเราชนะ จำนวนกลุ่มเป้าหมายประมาณ 32.9 ล้านคน
- โครงการ ม.33 เรารักกัน จำนวนกลุ่มเป้าหมายประมาณ 9.27 ล้านคน
- โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ระยะที่ 3 จำนวน

กลุ่มเป้าหมายประมาณ 13.65 ล้านคน

- โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ จำนวน

กลุ่มเป้าหมายประมาณ 2.5 ล้านคน

มาตรการกระตุ้นกำลังซื้อของประชาชนในกลุ่มที่มีรายได้ปานกลางและรายได้สูง

โครงการคนละครึ่ง ระยะที่ 3 เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจจนถึงระดับฐานราก เพิ่มอุปสงค์การบริโภคภายในประเทศ

โครงการยังใช้ยั้งได้ โดยรัฐสนับสนุน e - Voucher ให้กับประชาชนที่ใช้จ่ายซื้อสินค้าอาหาร และเครื่องดื่มและค่าบริการกับผู้ประกอบการที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม

มาตรการข้างต้นจะเป็นการช่วยเหลือกลุ่มคนทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นผู้มีรายได้น้อยไปจนถึงกลุ่มผู้มีรายได้สูง และกลุ่มผู้ประกอบการระดับ SMEs การออกมาตรการนโยบายทางการคลังรอบนี้ คาดว่า จะทำให้มีเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจประมาณ 558,500 ล้านบาท หรือคิดเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจได้ถึงประมาณร้อยละ 1.5 และเมื่อดำเนินการควบคู่กับการเร่งฉีดวัคซีนให้แก่คนส่วนมากโดยมีเป้าหมายให้คนไทยเกิดภูมิคุ้มกันหมู่ (Herd Immunity) โดยเร็วที่สุดแล้ว ก็จะยิ่งจะส่งเสริมให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวได้เร็วมากขึ้น

ที่สำคัญคือเมื่อเริ่มมีการฉีดวัคซีนโควิด-19 ได้ในวงกว้าง จะส่งผลดีต่ออุปทานทางเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ทั้งนี้ สำหรับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย

จะสามารถกลับมาเปิดต้อนรับนักท่องเที่ยวได้อีกครั้งภายหลังการฉีดวัคซีน ซึ่งกระทรวงการคลังคาดว่า ในปี 2564 จะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 2 ล้านคนกลับเข้ามาในประเทศไทย ขณะที่ด้านการส่งออกของไทยก็เริ่มฟื้นตัวอย่างเห็นได้ชัด

POST TODAY. (21 พฤษภาคม 2564). มาตรการดูแลเศรษฐกิจในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ของกระทรวงการคลัง. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/finance-stock/columnist/653467>

พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม จากผลกระทบของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564

โดยมีวงเงินทั้งสิ้น 5 แสนล้านบาท และการใช้เงินกู้นี้จะใช้เฉพาะ โดยแผนงานการใช้จ่าย แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. เพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19
2. เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชย ให้แก่ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19
3. เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19

POST TODAY. (25 พฤษภาคม 2564). คลอดแล้ว! "พรก.กู้ 5 แสนล้าน" ไขแก้ปัญหาคovid. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/finance-stock/news/653821>

ภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์

ต้นเดือนกรกฎาคม 2564 ก็ได้เปิดโครงการต้อนรับผู้มาเยี่ยมชมเยือน ภูเก็ต แซนด์บ็อกซ์ (Phuket Sandbox) เพื่อสร้างกลไกการมีส่วนร่วมที่จะไปสู่แผนการบริหารจัดการท่องเที่ยว รองรับบริการให้บริการท่องเที่ยววิถีใหม่

ไทยรัฐออนไลน์. (29 กรกฎาคม 2563). "เศรษฐกิจไทย" รั้งท้าย เชื้อมั่นคง กว่าจะฟื้นเท่าก่อนโควิดใช้เวลา 5 ปี. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2151516>

1.9 การฉีดวัคซีนโควิด 19 ในประเทศไทย

27 พฤศจิกายน 2563

ประเทศไทยได้มีการลงนามในสัญญาการจัดหาวัคซีนโควิด-19 โดยการจองล่วงหน้าระหว่างกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กับแอสตราเซนเนกา (AstraZeneca) บริษัทผลิตวัคซีนสัญชาติอังกฤษ-สวีเดน โดยมี บริษัท สยามไบโอไซเอนซ์ จำกัด ดำเนินการบรรจุและแจกจ่ายวัคซีน ซึ่งรัฐบาลคาดว่าคนไทยจะมีวัคซีนโควิด-19 ใช้ในปี 2564

BBC News บีบีซีไทย. (27 พฤศจิกายน 2563). โควิด-19: ไทยเซ็นสัญญาซื้อวัคซีน สยามไบโอไซเอนซ์ บริษัทในพระปรมาภิไธย ร่วมดำเนินการ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/55097716>

5 มกราคม 2564

คณะรัฐมนตรีอนุมัติงบประมาณให้กระทรวงสาธารณสุขดำเนินการจัดหาวัคซีนโควิด-19 โดยจะได้อัตราที่หนึ่ง 8 หมื่นโดส ในปลายเดือนมีนาคม 2564 สำหรับประชาชน 4 แสนคน โดยกลุ่มเป้าหมายแรกเป็นบุคลากรทางการแพทย์ที่มีความเสี่ยง ผู้ป่วยโรคเรื้อรังและผู้สูงอายุ โดยวัคซีนทั้งหมดต้องผ่านมาตรฐานองค์การอาหารและยา (อย.) ของไทยและต่างประเทศ

และได้สั่งจองเพิ่มวัคซีนจากบริษัท แอสตราเซนเนกา อีก 35 ล้านโดส ซึ่งจะเพียงพอกับประชาชน 66 ล้านคน โดยแบ่งฉีด 2 ครั้งต่อ 1 คน พร้อมกันนั้นจะดำเนินการตามข้อตกลงกับ แอสตราเซนเนกา ที่จะผลิตร่วมกับบริษัท สยามไบโอไซเอนซ์ ให้ได้ปีละ 200 ล้านโดส ซึ่งจะเพียงพอทั้งประเทศ

POST TODAY. (5 มกราคม 2564). กรม.ไฟเขียวงบซื้อวัคซีนโควิดเพิ่ม35ล้านโดส ฉีดให้คนไทย66 ล้าน. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/politic/news/642002>

และยังจัดหาวัคซีนเพิ่มเติมในกรณีเร่งด่วนกับบริษัท ซิโนแวค ไบโอเทค (Sinovac Biotech) เพื่อจัดหาวัคซีนจำนวน 2 ล้านโดส โดยวัคซีนที่จะได้รับอนุญาตเข้ามาใช้กับประชาชนคนไทย จะต้องขึ้นทะเบียนต่อสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ประเทศจีน และเมื่อผ่านจากประเทศจีนแล้วจะต้องนำมาให้ อย.ของประเทศไทยอนุมัติเพิ่มเติมด้วย ซึ่งองค์การเภสัชกรรมจะเป็นผู้ดำเนินการ และกรมควบคุมโรคเป็นผู้จัดซื้อและกระจายไปสู่ประชาชน โดยมีวงเงินจัดสรร 1,228 ล้านบาท ในการจัดหาวัคซีนจำนวน 2 ล้านโดสโดยเร่งด่วน

มติชนออนไลน์. (5 มกราคม 2564). กรม.ไฟเขียว 1,228 ล้าน ซื้อวัคซีนโควิด-19 ล็อตแรกเข้าไทย ก.พ. พร้อมจัดหาเพิ่มเป็น 63 ล้านโดส. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://mgronline.com/politics/detail/9640000000617>

20 มกราคม 2564

นพ.ไพศาล ดั่นคุ้ม เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ลงนามรับรองการขึ้นทะเบียนวัคซีนโควิด-19 ของบริษัท แอสตราเซนเนกา (AstraZeneca plc) ฐานการผลิตในประเทศอิตาลี หลังจากได้รับเอกสารที่ขอขึ้นทะเบียนในไทย เพื่อใช้ฉีดภาวะฉุกเฉินตั้งแต่วันที่ 22 ธันวาคม 2563 โดยได้พิจารณาเรื่องประสิทธิภาพ คุณภาพ และความปลอดภัยเป็นสำคัญ ซึ่งการขึ้นทะเบียนวัคซีนนี้มีระยะเวลา 1 ปี เป็นวัคซีนรายที่ 1 ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนใช้ในประเทศไทย

ไทยรัฐออนไลน์. (21 มกราคม 2564). อย. ขึ้นทะเบียนวัคซีนโควิด "แอสตราเซนเนกา" จากอิตาลี ล็อตแรกแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thairath.co.th/news/local/2017365>

22 กุมภาพันธ์ 2564

นพ.ไพศาล ดั่นคุ้ม เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ลงนามรับรองการขึ้นทะเบียนวัคซีนโควิด-19 ของบริษัท ซิโนแวค ไบโอเทค จำกัด (SINOVAC BIOTECH CO., LTD.) ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ผ่านการรับรองโดย อย.ไทย และสามารถฉีดวัคซีนดังกล่าวได้ในประเทศแล้ว ซึ่งการขึ้นทะเบียนวัคซีนนี้มีระยะเวลา 1 ปี เป็นวัคซีนรายที่ 2 ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนใช้ในประเทศไทย

กรุงเทพธุรกิจ. (23 กุมภาพันธ์ 2564). อย. ขึ้นทะเบียน 'วัคซีนซิโนแวค' เรียบร้อย. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/924027>

24 กุมภาพันธ์ 2564

วัคซีนของซิโนแวคที่ชื่อว่า โคโรนาแวค (CoronaVac) จำนวน 200,000 โดส และวัคซีนของแอสตราเซนเกา (AstraZeneca) จำนวน 117,000 โดส รวมทั้งหมด 317,000 โดส นับเป็นวัคซีนโควิด-19 ล็อตแรก ที่เดินทางมาถึงไทย

BBC News บีบีซีไทย. (24 กุมภาพันธ์ 2564). วัคซีนโควิด-19 ล็อตแรกถึงไทยแล้ว แต่ผลสำรวจพบบุคลากรทางแพทย์ฯ แค่ 55% พร้อมฉีด. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com/thai/thailand-56178246>

28 กุมภาพันธ์ 2564

นายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เป็นบุคคลแรกที่เข้ารับการฉีดวัคซีนโควิด-19 ของซิโนแวค รวมถึงได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายกลุ่มแรกตามแผนจัดการวัคซีนของคณะกรรมการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค โดยกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่มแรกที่จะได้รับวัคซีนประกอบด้วย

- บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข
- ผู้ที่มีโรคประจำตัว
- ผู้มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป
- เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมโรคโควิด-19 ที่มีโอกาสสัมผัสผู้ป่วย

BBC News บีบีซีไทย. (28 กุมภาพันธ์ 2564). วัคซีนโควิด: "อนุทิน" นำ 3 รัฐมนตรีอายุไม่เกิน 60 ปี ฉีดวัคซีนโควิด-19 เข็มแรก. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.bbc.com /thai/thailand-56227686>

20 มีนาคม 2564

นพ.วิฑูรย์ ค่านวิบูลย์ ผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรม(GPO) ได้รับมอบวัคซีนโควิด-19 ของซิโนแวค ล็อตที่ 2 จำนวน 800,000 โดส จากสาธารณรัฐประชาชนจีน

Thai PBS News. (20 มีนาคม 2564). ข่าวดี! วัคซีนซิโนแวค 800,000 โดส จากจีนถึงไทยแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/302607>

22 มีนาคม 2564

องค์การเภสัชกรรมร่วมกับคณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ทดสอบวัคซีนโควิด – 19 ชนิด NDV-HXP-S ในมนุษย์ระยะที่ 1 ซึ่งร่วมพัฒนากับสถาบัน PATH ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นวัคซีนโควิด-19 ตัวแรกของไทยที่ได้รับการอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ให้เริ่มการทดสอบทางคลินิกในมนุษย์ได้

PPTV Online. (22 มีนาคม 2564). "NDV-HXP-S" วัคซีนโควิด-19 โดยคนไทยตัวแรกที่ได้รับอนุมัติให้ทดสอบในมนุษย์. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.pptvhd36.com/news/สุขภาพ/144178>

25 มีนาคม 2564

นพ.ไพศาล ดั่นคุ้ม เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ลงนามรับรองการขึ้นทะเบียนวัคซีนโควิด-19 ของจอห์นสันแอนด์จอห์นสัน (Johnson & Johnson) แล้ว เป็นวัคซีนรายที่ 3 ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนใช้ในประเทศไทย แต่ยังต้องใช้ในสถานการณ์ฉุกเฉิน

Thai PBS News. (25 มีนาคม 2564). อย.ขึ้นทะเบียนวัคซีน COVID-19 "จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน". [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/302781>

22 เมษายน 2564

ศูนย์วิจัยวัคซีน คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันการวิจัยทางการแพทย์ที่ได้รับความร่วมมือจากนักวิจัยทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์ ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก เพื่อผลิตวัคซีนมาอย่างต่อเนื่อง ได้ประกาศเปิดรับสมัครอาสาสมัครสุขภาพดี โดยมี 2 กลุ่มเป้าหมายได้แก่

1. ผู้ใหญ่ อายุ 18-55 ปี
2. ผู้สูงอายุ อายุ 65-75 ปี

เพื่อทดลองวัคซีนจุฬาคอฟ 19 (ChulaCov19) หาปริมาณวัคซีนที่เหมาะสม และประเมินความปลอดภัยในการตอบสนองของภูมิคุ้มกันต่อวัคซีน

ประชาชาติธุรกิจ. (22 เมษายน 2564). จุฬาฯ เปิดรับ อาสาสมัครทดลองวัคซีนโควิด สัญชาติไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.prachachat.net/general/news-653298>

Aroundonline. (23 เมษายน 2564). วัคซีน 'CHULACOV19' อีกความหวังของคนไทย พร้อมเดินทางทดสอบในอาสาสมัคร ดันเดือนพฤษภาคมนี้!! [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.aroundonline.com/health-10/>

13 พฤษภาคม 2564

นพ.ไพศาล ดั่นคุ้ม เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ลงนามรับรองการขึ้นทะเบียนวัคซีนโควิด-19 ของ บริษัท โมเดอร์นา จากประเทศสเปน ซึ่งการขึ้นทะเบียนวัคซีนนี้มีระยะเวลา 1 ปี เป็นวัคซีนรายที่ 4 ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนใช้ในประเทศไทย

POST TODAY. (13 พฤษภาคม 2564). อย.ขึ้นทะเบียนวัคซีนโมเดอร์นาป้องกันโควิด-19เป็นตัวที่ 4 ในไทย. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.posttoday.com/social/general/652772>

28 พฤษภาคม 2564

นพ.ไพศาล ดั่นคุ้ม เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ลงนามรับรองการขึ้นทะเบียนวัคซีนทางเลือก (mRNA) โควิด-19 ซิโนฟาร์ม ของบริษัท ไบโอจีนีเทค จำกัด ผลิตโดยสถาบันชีววัตถุแห่งกรุงปักกิ่ง ประเทศจีน ซึ่งนำเข้าโดยราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ การขึ้นทะเบียนวัคซีนนี้มีระยะเวลา 1 เป็นวัคซีนรายที่ 5 ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนใช้ในประเทศไทย

ประชาชาติธุรกิจ. (28 พฤษภาคม 2564). ซิโนฟาร์ม อย. อนุมัติการขึ้นทะเบียนแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.prachachat.net/marketing/news-678874>

ซึ่งแผนการจัดสรรและกระจายวัคซีนซิโนฟาร์มของราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงสิงหาคม 2564 จำนวน 10 ล้านโดส มีดังนี้

วันที่ 20 มิถุนายน 2564 : จำนวน 1 ล้านโดส

วันที่ 4 กรกฎาคม 2564 : จำนวน 1 ล้านโดส

วันที่ 18 กรกฎาคม 2564 : จำนวน 1 ล้านโดส

วันที่ 25 กรกฎาคม 2564 : จำนวน 1 ล้านโดส

วันที่ 1 สิงหาคม 2564 : จำนวน 1 ล้านโดส

วันที่ 15 สิงหาคม 2564 : จำนวน 1 ล้านโดส

วันที่ 22 สิงหาคม 2564 : จำนวน 2 ล้านโดส

วันที่ 29 สิงหาคม 2564 : จำนวน 2 ล้านโดส

คมชัดลึก. (2 สิงหาคม 2564). เปิด Time Line วัคซีน"ซิโนฟาร์ม" 10 ล้านโดสเข้าไทย เตรียมเปิดจองรอบ 2 ส.ค.นี้. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.komchadluek.net/news/regional/476897>

7 มิถุนายน 2564

รัฐบาลจัดให้บริการฉีดวัคซีนโควิด-19 แบบปูพรมพร้อมกันทั่วประเทศเป็นวันแรก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ระบาด ซึ่งตามแผนการจัดสรรวัคซีนของกรมควบคุมโรค(คร.) กระทรวงสาธารณสุข(สธ.) จะเน้นให้ใช้วัคซีนแอสตราเซนเนกา (Astra Zeneca) ส่วนวัคซีนซิโนแวค (Sinovac) ให้ใช้กับประชาชนที่ฉีดเข็มที่ 2 ตามกำหนด และอาจจะเลือกใช้ในบางกรณี โดยตั้งเป้าหมายการจัดสรรวัคซีนโควิด-19 ในช่วงวันที่ 7-19 มิถุนายน 2564 ทั้งซิโนแวค และแอสตราเซนเนกาทั่วประเทศ จำนวน 4 ครั้ง รวม 3.5 ล้านโดส

และขณะนี้ได้มีการจัดจุดฉีดวัคซีนโควิด-19 ในต่างจังหวัดรวม 993 จุด ส่วนกรุงเทพมหานครมีจุดฉีด 25 จุด สำนักงานประกันสังคมมี 25 จุด อีกจุดคือของทางมหาวิทยาลัยต่างๆ รวม 11 แห่ง และยังมีจุดฉีดกลางแจ้งอีก 10 แห่ง เช่น สถานีกลางบางซื่อ สถาบันราชานุกูลสำหรับเด็กพิเศษและผู้ด้อยโอกาสผู้พิการ ศูนย์กลางแพทย์บางรัก โดยแต่ละจุดฉีดจะมีการปรับเปลี่ยนได้ต่อไป

ฐานเศรษฐกิจ. (7 มิถุนายน 2564). "ฉีดวัคซีนโควิด-19" เช็กเลขกลุ่มจังหวัดไหนได้วัคซีนอะไรเท่าไร ครบจบ. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก :

https://www.thansettakij.com/content/covid_19/482859

พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวว่าได้มีการลงนามสัญญาสั่งซื้อวัคซีนจอห์นสัน แอนด์จอห์นสัน (Johnson & Johnson) อีกประมาณ 25 ล้านโดส

ข่าวสด. (7 มิถุนายน 2564). ประยุทธ์ ลงนามแล้ว นำเข้าวัคซีน 'จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน' 25 ล้านโดส. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก :

https://www.khaosod.co.th/covid-19/news_6439531

20 มิถุนายน 2564

ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์รับมอบวัคซีนตัวเลือกซิโนฟาร์มจำนวน 1 ล้านโดสแรก ซึ่งขนส่งจากเมืองปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน สำหรับ 5,199 องค์กร มีผู้รับวัคซีน 476,682 คน ภาคธุรกิจที่จะได้รับวัคซีนสูงสุด 4 อันดับแรก ได้แก่ ภาคธุรกิจบริการด้านอุปโภคและบริโภค 17.42%, ภาคอุตสาหกรรมและการผลิต 14.80%, ภาคธุรกิจการเงิน 11.58%, กลุ่มองค์กรด้านการแพทย์และการสาธารณสุข 10.82%

Thai PBS News. (20 มิถุนายน 2564). วัคซีน "ซิโนฟาร์ม" ล็อตแรก 1 ล้านโดสถึงไทยแล้ว. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/305353>

24 มิถุนายน 2564

นพ.ไพศาล ดั่นคุ้ม เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ลงนามรับรองการขึ้นทะเบียนวัคซีนโควิด-19 ไฟเซอร์-ไบออนเทค (Pfizer-BioNTech) ของบริษัท ไฟเซอร์ จำกัด นำเข้าโดยบริษัท ไฟเซอร์ ประเทศไทย จำกัด เป็นวัคซีนโควิด-19 รายการที่ 6 ของไทยแล้ว

Thai PBS News. (24 มิถุนายน 2564). อย.ขึ้นทะเบียนวัคซีน "ไฟเซอร์". [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://news.thaipbs.or.th/content/305497>

25 มิถุนายน 2564

เริ่มฉีดวัคซีนซิโนฟาร์มพร้อมกันทั่วประเทศ

ประชาชาติธุรกิจ. (25 มิถุนายน 2564). วัคซีนซิโนฟาร์ม เริ่มฉีดวันนี้ (25 มิ.ย.) ผู้สูงอายุ-พิการ-รายได้น้อย จิตฟรี!. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.prachachat.net/general/news-697571>

6 กรกฎาคม 2564

คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบให้กระทรวงสาธารณสุข จัดหาวัคซีนไฟเซอร์เพื่อฉีดให้ประชาชนฟรี ไม่มีค่าใช้จ่าย โดยให้อธิบดีกรมควบคุมโรคลงนามในสัญญากับผู้ผลิต เบื้องต้นมีจำนวน 20 ล้านโดส

ไทยรัฐออนไลน์. (6 กรกฎาคม 2564). ครม.เห็นชอบจัดหาไฟเซอร์ 20 ล้านโดส เป็นวัคซีนหลักฉีดให้คนไทยฟรี. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก : <https://www.thairath.co.th/news /politic/2133787>

15 กรกฎาคม 2564

สภากาชาดไทยได้เจรจาจัดซื้อวัคซีนทางเลือก (mRNA) โมเดอร์นา กับบริษัทผู้ผลิตเรียบร้อยแล้ว จำนวน 1 ล้านโดส เพื่อนำเข้ามาฉีดให้ประชาชนโดยไม่มีค่าใช้จ่าย โดยขั้นตอนการนำเข้าจะอยู่ที่องค์การเภสัชกรรมเป็นผู้รับผิดชอบ

ตอนที่ 2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

A. ธุรกิจเกษตร

ก. ธุรกิจการผลิตและจำหน่ายสินค้าด้านการเกษตร

“กลุ่มตัวอย่างที่เข้าสัมภาษณ์เป็นธุรกิจการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ซึ่งดำเนินการตั้งแต่การผลิตแปรรูป และจัดจำหน่าย ทั้งที่เป็นการผลิตและค้าปลีก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งนับว่าเป็น Modern trade รายใหญ่ของประเทศไทย มีตราสินค้าเป็นของตนเอง มีร้านค้าย่อยทั่วประเทศไทยมากกว่า 300 สาขา เป็นที่รู้จักกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบต่อธุรกิจเมื่อเกิดวิกฤตการณ์โควิด 19

1.1 ด้านลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sale)

เนื่องจากธุรกิจที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้มีลักษณะเป็นการผลิตและจัดจำหน่ายสู่ลูกค้าจำนวนมาก บริษัทจึงพยายามไม่ทำให้มีผลกระทบต่อสังคม ทั้งนี้บริษัทจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานในหลายๆ วิธี ดังนั้นถ้าจะพูดถึงการเกิดวิกฤตการณ์โควิด 19 มีผลกระทบต่อยอดขายหรือไม่ ต้องบอกว่าไม่มีผลกระทบ เพราะบริษัทมีฐานลูกค้าจำนวนมากทั้งภายในและภายนอกประเทศ และแม้จะเกิดวิกฤตใด ๆ อาหารก็ยังคงเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพที่จำเป็นต่อทุกคน

1.2 ผู้ส่งวัตถุดิบ (Supplier)

เนื่องจากธุรกิจของบริษัทจะเน้นการให้ความรู้กับผู้ส่งวัตถุดิบด้วย และยังส่งเสริมวิจัยทดลองร่วมกับเกษตรกร เช่น การปลูกข้าวโพดเพื่อนำมาเป็นอาหารสัตว์ และอาหารสัตว์เหล่านั้นก็จะนำมาสู่ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ของบริษัท ซึ่งมีทั้งฟาร์มหมู ไก่ เป็ด กุ้ง ปลา เป็นต้น ทั้งนี้ ผลผลิตของบริษัทก็จะมาจากฟาร์มของเกษตรกรที่อยู่ในโครงการของบริษัท และฟาร์มของเกษตรกรโดยตรง เพราะฉะนั้นการผลิตของบริษัทจึงเป็น Continuous Product line ในประเด็นวัตถุดิบจึงแทบจะไม่มีปัญหาใด ๆ

1.3 กำลังคนในองค์กร (Manpower)

เนื่องจากบริษัทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่มีการจัดการด้านอาหารมาเป็นเวลายาวนาน และมีการจัดการอย่างเป็นระบบ และมีจำนวนคนงานมาก บริษัทเคยผ่านประสบการณ์วิกฤต เช่น กรณีไข้หวัดนก หรือโรคในสุกร มาแล้ว บริษัทจึงได้เคยเรียนรู้และมีพัฒนาการให้คนงานมีการเรียนรู้ในการทำงาน และในสถานการณ์โควิด 19 ก็ดำเนินการในระบบปิด กรณีคนทำงานในฟาร์มจึงไม่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19

นอกจากนี้ บริษัทยังมีหน่วยงานที่ดูแลคนงานให้มีการทำงานในลักษณะ Social distancing หรือแม้แต่ใน Canteen ก็จะมีการเว้นระยะ และยังมีการคัดกรองคนงานทุกๆ เช้า ทุกๆ เทียง ทั้งกะเช้า และกะเย็น ในกรณีที่คนงานมีอุณหภูมิสูงเกินไป บริษัทจะให้หยุดงานทันที

1.4 การขนส่ง (Logistics)

เนื่องจากบริษัทมีระบบทำงานครอบคลุมลูกค้าทั้งภายในและภายนอกประเทศ ระบบการส่งสินค้า บริษัทมีการวางแผนและตรวจสอบการขนส่งตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทางในช่วงการเกิดโควิด 19 นี้ กรณีที่มีการชะงักเนื่องจากกำลังคน ผู้บริหารในระดับต้นจะดำเนินการหาค่าล้างทดแทนทันที และจะแจ้งให้หัวหน้าในระดับต่อไปทราบทันที

2. การบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด 19

เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 บริษัทมีมาตรการต่าง ๆ ของบริษัทเพื่อให้พนักงานปรับตัวและทำงานได้อย่างสะดวกและบริษัทก็ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลอย่างเคร่งครัด

ในส่วนของบริษัท จะมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณากำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ออกมาอย่างชัดเจน และการประชุมร่วมกับหน่วยปฏิบัติ เพื่อให้มาตรการต่าง ๆ สามารถนำไปสู่ภาคการปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ยากสำหรับสถานการณ์โควิด 19 นี้คือ ทางบริษัทไม่รู้เลยว่าในวันข้างหน้าโควิด 19 จะไปในทิศทางไหน จะหมดไปเมื่อไหร่ จึงทำให้บริษัทตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา เพื่อติดตามทิศทางของสถานการณ์และความรุนแรงของสถานการณ์ได้อย่างทันทั่วถึง

3. การวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็งขององค์กร (Strength) ที่มีอยู่ คือ ความเชี่ยวชาญในธุรกิจด้านสินค้าเกษตร ที่มีระบบการทำงานที่ทันสมัยทั้งเครื่องจักร และกำลังคนที่มีความ Professional

จุดอ่อน (Weakness) คือ ในบางครั้งองค์กรใหญ่ก็จะมีการสื่อสารล่าช้า ซึ่งก็เป็นธรรมชาติขององค์กรขนาดใหญ่

สำหรับโอกาส (Opportunity) จากสถานการณ์โควิด 19 ที่เกิดขึ้น ทุกคนต้องยอมรับธุรกิจต่าง ๆ มีผลกระทบมาก บางธุรกิจก็ล้มไปเลย แต่ธุรกิจสินค้าเกษตรที่เป็นต้นทางของอาหารเพื่อส่งให้ประชาชนยังเป็นสิ่งที่จำเป็นตลอด ซึ่งไม่มีทางล้มได้ ยังไง ๆ ผู้คนก็ต้องรับประทาน เพราะฉะนั้นธุรกิจสินค้าเกษตรที่นำมาแปรรูปเป็นอาหารแบบครบวงจรอย่างองค์กรของเราก็มีการพัฒนาต่อไปเสมอ

สำหรับข้อจำกัด (Threats) ในภาวะเช่นนี้อุปสรรคที่สำคัญที่สุดคือ การไม่มีความรู้เกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่นี้ รัฐบาลเองก็ยังลองถูกลองผิดกับการลองวัคซีน ไม่ใช่แค่รัฐบาลไทยและรัฐบาลทั่วโลก แต่ไทยอาจจะช้ากว่าประเทศอื่นบ้าง ดังนั้นข้อจำกัด คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับวัคซีนเกี่ยวกับการป้องกันโรค ซึ่งก็ทำให้การทำงานล่าช้าลงไปบ้าง

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

ปกติทางองค์กรของเราเป็นองค์กรขนาดใหญ่ขายสินค้าเกษตรที่เป็นอาหารทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้นเราจะปรับตัวอยู่เสมอ เพราะเราจะต้องบริหารอยู่ภายใต้สถานการณ์ของแต่ละประเทศแต่ละสาขาของเราก็มีการ Share ข้อมูลกันตลอดเพื่อช่วยเหลือและเรียนรู้ร่วมกัน และปรับตัวอยู่เสมอเราคงไม่

ใช้กลยุทธ์เชิงรุกหรือเชิงรับ หรือถดถอยตลอดเวลา ไม่มีสูตรสำเร็จเรื่องกลยุทธ์แต่เป็นการปรับตัวตามสถานการณ์มากกว่า แต่ไม่ว่ากลยุทธ์จะเป็นแบบใด บริษัทเน้นหนักเรื่องผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และมีทีมงานที่เข้มแข็ง จึงจะสู้กับสถานการณ์วิกฤตได้

ข. ธุรกิจค้าข้าวสาร

“กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารและเจ้าของธุรกิจค้าข้าว อันดับต้น ๆ ของกรุงเทพมหานคร โดยขายส่งและขายปลีกในกรุงเทพฯ และปริมณฑล มานานเป็นเวลากว่า 25 ปี มีโกดังเก็บข้าวสารขนาดใหญ่ สามารถจัดซื้อและเก็บข้าวได้ครั้งละหลายสิบล้านกิโลกรัม”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญต่อไปนี้

1. ผลกระทบต่อธุรกิจจากสถานการณ์โควิด 19

1.1 ลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sales)

ในระลอกแรกของโควิด 19 คือ เดือนกุมภาพันธ์ – กรกฎาคม 2563 ผลที่ได้รับเป็นไปในทางบวก คือ มียอดการสั่งซื้อเข้ามาเพิ่มขึ้นถึง 3 เท่า ทั้งนี้เพราะลูกค้าเกิดความตระหนกในการเกิดสถานการณ์โควิด 19 ในระยะแรกจึงมีการกักตุนข้าวสารไว้ใช้ในยามจำเป็น ถือว่าเป็นผลดีต่อธุรกิจ

อย่างไรก็ตาม ในช่วงระลอก 2 – 3 ของวิกฤตโควิด 19 ยอดขายกลับเข้าสู่ภาวะปกติ แต่ในช่วงระลอก 3 ต่อเนื่องระลอกที่ 4 ที่เกิดสายพันธุ์เดลต้ากลับทำให้มียอดสั่งซื้อต่ำลง ลูกค้าชาบบัวบางรายถึงกับลดยอดการสั่งซื้อ หรือยกเลิกการสั่งซื้อไป

ในส่วนลูกค้ารายย่อย ประเภทร้านอาหาร มีผลกระทบมากที่สุด พบว่า กระทบขนาดหนัก เพราะร้านอาหารในกรุงเทพฯ และปริมณฑลถูกมาตรการ lockdown ให้ปิดหรือให้ขายเฉพาะส่งกลับบ้าน ความต้องการข้าวสารจึงลดลงมาจากลูกค้ารายย่อยประเภทร้านอาหาร

1.2 ผู้ส่งวัตถุดิบ (Supplier)

กรณีของการนำข้าวเข้าโกดังในช่วงโควิด 19 ระลอกแรก คือ ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2563 - กรกฎาคม 2563 นั้น ต้องระดมการส่งข้าวสารจากโรงสีเข้ามาจำนวนมากเพื่อให้ทันต่อความต้องการของลูกค้า แต่ในช่วงโควิด 19 ระลอก 2 – 4 ในปัจจุบันต้องพยายามปล่อยข้าวสารออกจากโกดัง เพื่อไม่ให้ข้าวล้นโกดัง

1.3 กำลังคนในองค์กร (Manpower)

พนักงานขนข้าว คนขับรถ เป็นกำลังสำคัญในการขนส่งและจัดเก็บในระลอกแรก ทางบริษัทไม่พบปัญหาการติดเชื้อโควิด 19 และไม่ได้ลดกำลังคนงาน เนื่องจากคนงานบางส่วนเป็นแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย ก็ไม่อยากจะเดินทางกลับประเทศตนเอง ในระลอกที่ 3 ตั้งแต่เดือนเมษายน 2564 มา นี้ ทางบริษัทได้ให้พนักงานฉีดวัคซีน 2 เข็ม แต่ก็ยังมีปัญหาการติดเชื้อ แต่ไม่มีอาการรุนแรง ทางบริษัทได้แยกกักตัวใน Community in solution

1.4 สินค้าคงคลัง (Stocks)

พบว่า ในช่วงแรกของสถานการณ์โควิด 19 แทบจะไม่มีสินค้าคงคลังเลย เนื่องจากลูกค้ามีความต้องการข้าวสารมากจนแทบจะไม่มีข้าวในโกดังเลย แต่ในโควิด 19 ระยะต่อมา เมื่อความต้องการข้าวสารลดลง ก็จะต้องมีการส่งข้าวจากโรงสีให้น้อยลงเพื่อให้ลด Stock ข้าวลง

1.5 การขนส่งสินค้า (Logistic)

ในระลอกแรกของการระบาดการขนส่งข้าวไปส่งลูกค้าไม่มีปัญหา ไม่ได้รับผลกระทบใดๆ จากสถานการณ์เนื่องจากโกดังมีคนงานและรถ 6 ล้อที่พร้อมจะส่งข้าวตลอดเวลา ส่วนในระลอกที่ 3 แม้คนงานบางส่วนต้องหยุดงานเพราะติดเชื้อโควิด 19 อย่างไรก็ตามความต้องการของลูกค้าก็น้อยลงด้วย จึงไม่มีผลกระทบใดๆ

2. การบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด 19

โดยปกติโกดังจะสั่งซื้อข้าวจากโรงสีในเวลาที่จะขายราคาข้าว การมีโกดังขนาดใหญ่ จึงทำให้สามารถเก็บข้าวได้จำนวนมาก ที่อยู่ในสภาพสมดุลกับความต้องการของลูกค้า ซึ่งส่วนมากเป็นลูกค้าประจำที่โกดังจะคาดการณ์ความต้องการได้ การบริหารเช่นนี้จะเกิดความสมดุลไม่ทำให้ข้าวค้างในโกดังนานเกินไป เพราะหากข้าวค้างนานเกินไป จะต้องฉีกพันยาเพื่อไม่ให้มอดกิน ดังนั้นในสภาวะปกติ จึงไม่มีปัญหาเพราะสามารถบริหารได้สมดุล

แต่ในสถานการณ์โควิด 19 การคาดการณ์ความต้องการของลูกค้าเป็นไปได้ยาก ทั้งนี้เนื่องจากความไม่ชัดเจนเรื่องการล็อกดาวน์ การให้ร้านค้าหยุดการนั่งรับประทานในร้านบ้าง ทำให้ลูกค้าของโกดังมีการชะลอการสั่ง เลื่อนการสั่ง และหยุดการสั่งซื้อบ้าง นับเป็นความยากในการจัดการมากขึ้น

ทางออกของโกดัง คือ พยายามส่งข้าวให้อยู่ในสภาวะที่น้อยกว่าปกติ แต่มีการติดต่อล่วงหน้ากับโรงสีที่เป็นพันธมิตรการค้ากันมานาน ในกรณีที่มีความต้องการเพิ่มอย่างรวดเร็ว ก็สามารถส่งข้าวเพิ่มได้ทันที

3. การวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strength) คือ การค้าขายมาเป็นระยะเวลานาน จนมีลูกค้ามากมาย และเชื่อถือคุณภาพของข้าวของทางโกดัง การจัดส่งข้าวที่มีคุณภาพให้กับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ลูกค้ายังอยู่กับบริษัทอย่างเหนียวแน่น

จุดอ่อน (Weakness) คือ ข้าวมีอายุการจัดเก็บสั้น หากไม่มีทางการวางแผนที่ดีที่จะบริหารจัดการจัดเก็บอย่างเหมาะสมกับเวลา จะทำให้เกิดความเสียหายได้ และการดูแลรักษาข้าวให้มีคุณภาพดีเสมอต้องการใช้ความชำนาญอย่างมาก

โอกาส (Opportunity) ในธุรกิจข้าว ก็คือ ข้าวเป็นอาหารหลักของคนไทย ถึงแม้จะมีช่วงขดตก เพราะสถานการณ์ต่าง ๆ แต่ถึงอย่างไรคนไทยก็ต้องรับประทานข้าวอยู่ดี

ข้อจำกัด (Threats) ในธุรกิจนี้ในช่วงโควิด 19 คือ การ lockdown ทำให้ประชากรชะลอความต้องการข้าว และการมีเคอร์ฟิวทำให้ต้องรับจัดส่งข้าวให้ทันเวลาบางครั้งเราต้องไปส่งต่างจังหวัดก็ต้องบริหารเวลาให้รถกลับมาที่โกดังก่อนเคอร์ฟิว

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

โกดังของเราอยู่ในขนาดกลางหรือจะเรียกว่าใหญ่ก็ได้ ก็ต้องจัดการเรื่องการตัดสินใจซื้อเวลาที่ข้าวราคาถูกลงและรอขายในเวลาที่ข้าวราคาขึ้นเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ ในช่วงโควิด 19 เราก็คงใช้กลยุทธ์เช่นนี้อยู่ เพียงแต่ต้องลงรายละเอียดในการคัดจำนวนที่จะส่งเข้ามาในโกดังให้สมดุลและบริหารสินค้าในโกดังได้ดี

B. ธุรกิจการผลิต

ก. ธุรกิจการผลิตเฟอร์นิเจอร์

“กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลนี้เป็นธุรกิจการผลิตเฟอร์นิเจอร์ในรูปแบบ OEM ให้กับแบรนด์ระดับโลก ดำเนินธุรกิจมาเป็นเวลามากกว่า 20 ปี เป็นที่น่านเชื่อถือจนลูกค้ามอบความไว้วางใจให้เป็นบริษัทเดียวในประเทศไทยที่เป็นผู้ผลิตแบรนด์นี้”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นดังนี้

1. ผลกระทบต่อธุรกิจเมื่อเกิดวิกฤตการณ์โควิด 19

1.1 ลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sales)

โดยปกติบริษัทมียอดขายประมาณปีละ 2000 กว่าล้าน เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 กลับมีผลกระทบในทางบวก คือ มีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้น ประมาณ 15 – 20% โดยส่งไปประเทศยุโรป ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนอยู่บ้านกันมากขึ้น บางประเทศลูกค้าถือโอกาสปรับเปลี่ยนเฟอร์นิเจอร์ ทำให้ยอดขายเฟอร์นิเจอร์ใหม่เพิ่มขึ้น

1.2 ผู้ส่งวัตถุดิบ (Suppliers)

สำหรับโรงงานเฟอร์นิเจอร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ ไม่ได้รับผลกระทบจากผู้ส่งวัตถุดิบ (Supplier) เพราะในรอบปีแต่ละปีจะมีแผนการผลิต และการส่งวัตถุดิบไว้ล่วงหน้า

1.3 กำลังคนในองค์กร (Manpower)

เนื่องจากบริษัทเฟอร์นิเจอร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ใช้เครื่องจักรเป็นหลักในการผลิต โดยการผลิตใช้เครื่องจักรขนาดใหญ่และหุ่นงานทำงาน โดยระบบคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องควบคุมการทำงานทั้งหมด ในส่วนแรงงานซึ่งถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับกำลังการผลิต จะเป็นแรงงานที่มีความชำนาญสูง และอยู่กับ

บริษัทมาเป็นเวลานานและที่สำคัญ คนงานทั้งหมดเข้าใจในการปรับตัวตามนโยบายการรักษาความปลอดภัยจากสถานการณ์โควิด 19 ที่บริษัทกำหนดขึ้น ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยของตนเองและครอบครัว และไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการปิดบริษัทจากภัยโควิด 19 ด้วย

1.4 สินค้าคงคลัง (Stocks)

บริษัทผลิตเฟอร์นิเจอร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ มีการบริหารระบบผลิตและการส่งออก ตั้งแต่ขั้นตอนการสั่งซื้อจากลูกค้าจนกระทั่งถึงกำหนดการส่ง ดังนั้นจึงแทบจะไม่มีสินค้าค้างในคลังสินค้า (Stocks) ซึ่งในช่วงแรกของการเกิดโควิด 19 เมื่อความต้องการของลูกค้าเพิ่มขึ้นกลับต้องเพิ่มกำลังการผลิต จึงไม่ส่งผลกระทบต่อสินค้าค้างในคลังสินค้า (Stocks) เลย

1.5 การขนส่งสินค้า (Logistics)

บริษัทผลิตเฟอร์นิเจอร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ มีแผนการผลิตต่อเนื่องไปยังแผนการส่งสินค้า โดยมีการส่งสินค้าผ่านบริษัทขนส่งประมาณวันละ 3 ตู้สินค้า (Containers) เป็นประจำทุกวัน อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 ปรากฏว่า ตู้สินค้า (Containers) ต้องไปติดการตรวจสอบความปลอดภัยจากโควิด 19 ที่ประเทศปลายทาง ทำให้การหมุนเวียนของตู้สินค้า (Containers) ถ่าช้าไปบ้าง แต่ก็มิได้มีผลกระทบมากจนถึงกับทำให้เกิดสินค้าค้างในคลังสินค้า (Stocks)

1.6 กำลังการผลิต (Productivity)

บริษัทผลิตเฟอร์นิเจอร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ มีกำลังพนักงาน 1,600 คน และใช้เครื่องจักรที่ทันสมัย การผลิตส่วนใหญ่ใช้เครื่องจักร จึงไม่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19

เมื่อเกิดโควิด 19 โรงงานปรับตัวด้วยการสร้างมาตรฐานข้อกำหนดต่าง ๆ ที่กระทรวงสาธารณสุข และสคบ. กำหนด เช่น การมีเครื่องวัดอุณหภูมิ การใส่หน้ากาก การเว้นระยะห่าง การคอยติดตามสุขภาพของพนักงานอยู่อย่างสม่ำเสมอและช่วงที่รัฐประกาศให้ล็อกดาวน์ คือ เมษายน 2563 บริษัทได้ปฏิบัติตาม

2. การบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด 19

ทางบริษัทได้ดำเนินการตามนโยบายของภาครัฐ คือ การรักษาระยะห่าง การตรวจคัดกรอง และการตรวจสุขภาพพนักงานอยู่เสมอ

ในช่วงระยะโควิด 19 ระลอก 3 ที่เริ่มเดือนเมษายน 2564 นี้ เป็นช่วงที่หนักที่สุด ที่สายพันธุ์เดลต้าเข้ามาระบาด ทำให้โรงงานต้องคัดกรองคนงานอย่างละเอียด กรณีมีคนงานติดโควิด 19 บริษัทดูแลเป็นอย่างดี กรณีมีพนักงานที่มีญาติติดโควิด 19 บริษัทดำเนินการช่วยเหลือ โดยหาที่พักให้คนงานแยกส่วนจากญาติ

ในส่วนลูกค้า เนื่องจากบริษัททำเฟอร์นิเจอร์ในลักษณะ OEM ให้กับเฟอร์นิเจอร์แบรนด์ใหญ่ระดับโลกและบริษัทเป็นฐานการผลิตใหญ่ในเอเชีย สิ่งที่บริษัททำคือการต่อรองราคากับลูกค้า เพื่อขึ้นราคาให้กับบริษัทอยู่ตลอดเวลา แต่เนื่องจากลูกค้าเป็นแบรนด์ใหญ่ที่มีอำนาจต่อรองสูง และกำลังซื้อในแต่ละปี

มาก อำนาจการต่อรองของบริษัทจึงน้อย ทางออกของบริษัทคือการมองหาลูกค้ารายใหม่ทางญี่ปุ่น ตะวันออกกลาง และอเมริกา และการพัฒนาปรับปรุงระบบการทำงานเพื่อมีเป้าหมายการทำตลาดเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์เป็นบริษัทมหาชนต่อไป

ในส่วนการสนับสนุนจากภาครัฐ บริษัทมองเห็นปัญหาที่เราต้องนำเข้าวัตถุดิบ เช่น ไม้จากจีน ซึ่งในความเป็นจริงไม้ที่ใช้เป็นวัตถุดิบนั้นคือ ไม้ไผ่ ที่ประเทศไทยเองก็มีมาก แต่ติดขัดว่าเป็นไม้นุรักษ์ จึงทำให้เราต้องสั่งจากจีน ซึ่งเป็นการเสียโอกาสทางรายได้ที่ประเทศควรจะมีรายได้จากไม้นี้ แต่กลับต้องซื้อจากจีน ทำให้เสียเงินออกนอกประเทศปีละมาก ๆ จึงอยากให้รัฐบาลพิจารณากฎหมายเกี่ยวกับพืชอนุรักษ์นี้

ในส่วนของสถานการณ์โควิด 19 บริษัทหวังให้ภาครัฐหาวัคซีนที่มีคุณภาพให้กับประชาชนที่กำลังเดือนร้อนหาวัคซีนไม่ได้จนทำให้เกิด Cluster ต่าง ๆ มากในกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่มาก หากกระทบการผลิตถึงกับต้องปิดโรงงานจะส่งผลถึงรายได้ระดับชาติต่อไป

3. การวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strength) ของบริษัท คือ การเป็นบริษัทแห่งเดียวที่ได้รับใบอนุญาตให้ทำ OEM ให้กับแบรนด์นี้ จึงทำให้บริษัทเป็นที่รู้จักในตลาดสินค้าเฟอร์นิเจอร์นอร์ดิก ซึ่งทำให้เราสามารถขยายฐานลูกค้าไปยังประเทศอเมริกาและญี่ปุ่นได้ เนื่องจากชื่อเสียงและ Profile ของบริษัทและบริษัทก็มีแผนที่จะทำธุรกิจเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์

จุดอ่อน (Weakness) ของบริษัท คือ การผลิตให้กับแบรนด์ใหญ่ระดับโลกแบรนด์เดียว ทำให้ขาดอำนาจในการต่อรองกับลูกค้า

โอกาส (Opportunity) ของธุรกิจ ในช่วงสถานการณ์วิกฤตโควิด 19 บริษัทมองเห็นว่าเฟอร์นิเจอร์ยังสามารถอยู่รอดได้เพราะเป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับดำรงชีพ ในส่วนของที่อยู่อาศัยลูกค้าย่อมต้องการเฟอร์นิเจอร์

ข้อจำกัด (Threats) คือ ความไม่แน่นอนของสถานการณ์โควิด 19 ซึ่งแต่ละประเทศในโลกแตกต่างกันไป และบริษัทมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ ทำให้บริษัทอาจจะขาดข้อมูลในเชิงลึกเกี่ยวกับประเทศนั้น ๆ เช่น กรณีที่ตู้ Container ไปติดอยู่ที่ port ของบางประเทศ

ส่วนในประเทศไทย ภาครัฐควรเข้ามาสนับสนุนการปลูกไม้ไผ่ให้เป็นพืชเศรษฐกิจ จะช่วยลดข้อจำกัด และเป็นการหมุนเวียนเงินอยู่ในประเทศไทยเท่านั้น ไม่ต้องซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศ

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

การปรับตัวตามสถานการณ์เป็นสิ่งสำคัญ และการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า ธุรกิจแบบ B to B อย่างบริษัทเราย่อมต้องการ relationship ที่ดี ในการรักษารฐานลูกค้าและยอดการสั่งซื้อไว้ได้นาน ๆ นอกจากนี้ยังมีเรื่องมาตรฐานการผลิตที่โรงงานของบริษัทให้ความสำคัญที่ต้องมีมาตรฐานการผลิตที่ได้คุณภาพเป็นที่รับรองจากองค์กรรับรองมาตรฐานการผลิตจากหลายองค์กรในระดับชาติและระดับนานาชาติ

ข. ธุรกิจการผลิตเสื้อผ้า (ส่งออกและค้าปลีกในประเทศ)

“ธุรกิจผลิตเสื้อผ้า (ส่งออกและค้าปลีกในประเทศ) ที่เป็นบริษัทกลุ่มตัวอย่างนี้ เป็นหุ้นส่วนกับบริษัทธุรกิจออกแบบและตัดเย็บแห่งหนึ่งในประเทศญี่ปุ่น ทำการผลิตและส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่น อังกฤษ และดูไบ และอีก 20% ผลิตขายในประเทศไทยรวมทั้งสิ้น 2 แปรณค์”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบเมื่อเกิดวิกฤตการณ์โควิด

1.1 ลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sale)

เมื่อสถานการณ์โควิด 19 ในช่วงเดือนมกราคม 2563 นั้น มีผลทำให้ยอดขายลดลง 15 – 20% ทั้งนี้ เพราะลูกค้าในต่างประเทศและในประเทศไทย มีความต้องการเสื้อผ้าแฟชั่นน้อยลง การ Lock down ทำให้ประชาชนไม่สามารถออกจากบ้าน การทำงาน work for home ทำให้เกิดความต้องการสวมใส่แฟชั่นเสื้อผ้าน้อยลงมาก

ต่อมาในช่วงโควิด 19 ระยะที่ 3 – 4 ในเดือนพฤศจิกายน 2563 นั้น ยังส่งผลกระทบมากขึ้น คือ ทำให้แผนการผลิตเสื้อผ้าที่โดยปกติบริษัทจะมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะถึง season ของการกระจายสินค้าต้องเกิดการชะงัก ทำให้เกิด Stock ค้าง จำนวนมาก บริษัทถึงกับต้องปิดโรงงานผลิต 1 โรงงาน ในส่วนของการค้าปลีกในประเทศก็มีความจำเป็นต้องลดสาขาที่อยู่ในห้างสรรพสินค้าลง

1.2 ผู้ส่งวัตถุดิบ (Suppliers)

เนื่องจากการผลิตส่วนหนึ่งใช้เส้นผ้ายจากประเทศไทยและมีบางส่วนใช้เส้นผ้ายและใยผ้าจากประเทศจีน เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 จึงเกิดความล่าช้าในการส่งวัตถุดิบจากประเทศจีนอยู่บ้างแต่ไม่มากนัก เนื่องจากสินค้าแฟชั่นจะมีการออกแบบตัดเย็บไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะถึง season นั้น ๆ

1.3 กำลังคนในองค์กร (Manpower)

เนื่องจากโรงงานมีการใช้แรงงานที่มีความชำนาญ มีอายุการทำงานเป็นเวลานาน เช่น งานดีไซน์ งานย้อมสี เป็นต้น แต่อีกส่วนหนึ่งเป็นแรงงานทั่วไป ในส่วนแรงงานตัดเย็บทั่วไปนี้ ในระยะแรกที่เกิดโควิด 19 โรงงานยังคงพยายามจ่ายค่าตอบแทนปกติ แต่เมื่อเกิดโควิด 19 ระบาดมากขึ้น จนกระทั่งโรงงานต้องลดกำลังการผลิต โรงงานจึงจำเป็นต้องงดการจ่าย OT จึงทำให้พนักงานบางส่วนออกไปอยู่กับโรงงานคู่แข่งที่จ่ายแพงกว่า อย่างไรก็ตามไม่ได้กระทบกับคำสั่งผลิต เนื่องจากมีการผลิตลดลงอยู่แล้ว

ต่อมาเมื่อเดือนกันยายน 2563 สถานการณ์โควิด 19 ของโลกดีขึ้น ประกอบกับมีแผนการผลิตสำหรับ Winter 2563 โรงงานจึงประกาศให้ OT เหมือนเดิม ทำให้พนักงานบางส่วนที่ออกไปกลับมา

แต่ปัจจุบันการผลิตชะงักอีกครั้ง เนื่องจากทางอังกฤษเกิด โควิด 19 รอบ 4 ขึ้นอีก จึงมีผลทำให้ต้องชะลอการผลิตลงอีก บริษัทจึงค่อนข้างประสบปัญหาเรื่องกำลังคนที่ย้ายออกและย้ายเข้าทำให้กำลังการผลิตไม่ต่อเนื่อง

1.4 สินค้าคงคลัง (Stocks)

เมื่อเกิดสถานการณ์โควิดและความต้องการเสื้อผ้าแฟชั่นลดลง จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะทำให้เกิด Stock บวม ทางบริษัทจึงเริ่มส่งเสริมการขายแบบ Online และการใช้ promotion ด้วยการลดราคา และแจกของแถม

1.5 การขนส่งสินค้า (Logistic)

การขนส่งส่วนมากส่งทางอากาศ (Airplane) จึงมีผลกระทบบ้าง แต่เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีความคงทน ไม่เน่าเสีย จึงเป็นผลเพียงทำให้เกิดความล่าช้าเท่านั้น

1.6 กำลังการผลิต (Production)

เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ใช้กำลังคนเป็นหลัก จึงค่อนข้างมีปัญหาในการผลิต การที่ต้องลดกำลังคนหรือเพิ่มกำลังคนให้สมดุลกับกำลังผลิต

2. การบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด 19

ทางด้านการตลาด

1. เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 ขึ้น โรงงานต้องใช้วิธีการปรับราคา โดยการลดราคาลง การเสนอ promotion ใหม่ ๆ

2. การร่วมมือกับห้างสรรพสินค้า เพื่อขอลดราคาค่าเช่า การจัด promotion ร่วมกับห้างสรรพสินค้า

3. การเพิ่มช่องทางการขาย online ทั้งของ brand ตัวเอง คือ การมี line@ มีการ live สด ซึ่งได้ผลดี และกลับเป็นการเพิ่มฐานลูกค้าใหม่ได้อีกด้วย

ในส่วนความร่วมมือกับห้างสรรพสินค้าเพื่อขายสินค้า online นั้น ได้ผลน้อยเนื่องจากห้างมีการ online หลาย ๆ brand ไม่ได้เจาะลูกค้าเฉพาะกลุ่ม

3. การวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strength) ของบริษัท คือ แรนด้อมของบริษัทเป็นแบรนด์ระดับ premium มีคู่แข่งค่อนข้างน้อย ลูกค้าจะเป็นกลุ่มที่ชื่นชอบเนื้อผ้าที่นุ่มใส่สบายให้สัมผัสที่เบา ในเรื่องของแบบตัดเย็บแบรนด์ของบริษัทมีเอกลักษณ์โดดเด่น และมีสีที่เป็นที่ถูกใจของลูกค้า ซึ่งทางโรงงานทำการออกแบบตัดเย็บ ย้อมสีผ้าเอง แบบครบวงจรด้วย

จุดอ่อน (Weakness) ที่พบในช่วงโควิด 19 คือ แรงงานที่ขาดแคลน ธุรกิจเสื้อผ้าเป็นธุรกิจที่ใช้แรงงานคนมากกว่าเครื่องจักร เมื่อมีสถานการณ์โควิด 19 ทำให้กระทบต่อสภาพการจ้างและการจ่ายค่าตอบแทนทำให้คนงานจำนวนหนึ่งต้องลาออกไป

โอกาส (Opportunity) ทางธุรกิจ ในช่วงวิกฤตโควิด 19 นี้ บริษัทเห็นช่องทางขาย online เข้ามามีบทบาทมาก ทำให้บริษัทเปิดขายช่องทาง online เป็นครั้งแรก ซึ่งได้ผลดีพอสมควร เนื่องจากบริษัทมีฐานลูกค้าประจำเดิมอยู่แล้ว

อุปสรรค (Threats) การชะงักงันของการสั่งซื้อทำให้เกิดปัญหาต้นทุนจม เพราะสินค้าแฟชั่นบริษัทจะต้องทำล่วงหน้าก่อนที่ season ใหม่จะเกิดขึ้นอุปสรรค คือ บริษัทได้คาดการณ์ไว้ว่าสถานการณ์โควิด 19 จะดีขึ้นเมื่อประมาณ กุมภาพันธ์, มีนาคม 2564 บริษัทจึงวางแผนออกแบบตัดเย็บตั้งแต่ ตุลาคม 2563 แต่ปรากฏว่า สถานการณ์โควิด 19 กลับแย่ลงมากในเดือนเมษายน 2564 ดังนั้นข้อมูลการบริหารงานของภาครัฐที่ประกาศให้ประชาชนทราบจึงเป็นเรื่องสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

การใช้กลยุทธ์ในการบริหารต้องแยกแยะ เช่น กลยุทธ์ด้านแรงงาน บริษัทพยายามจ่ายค่าจ้างค่าตอบแทนให้เป็นปกติให้นานที่สุด ไม่อยากให้กระทบต่อลูกจ้าง เพราะเข้าใจว่าพนักงานทำงานมานานมีการครอบครัวยุติแล้วเมื่อไม่ไหวจริง ๆ บริษัทก็ต้องค่อย ๆ ถอยด้วยการลดเงิน OT

ในส่วนกลยุทธ์ทางการตลาด บริษัทใช้ Channel ในการสื่อสาร online ในขณะเดียวกันก็มีการ promotion ด้วยการลดราคา

C. ธุรกิจพาณิชย์

ก. บริษัทนำเข้าเคมีภัณฑ์

“กลุ่มตัวอย่าง คือ ธุรกิจนำเข้าเคมีภัณฑ์เพื่ออุตสาหกรรมหนัก เปิดดำเนินการตั้งแต่เดือน มีนาคม 2526 จนถึงปัจจุบัน มียอดขายปีละประมาณ 400 ล้านบาท”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19

1.1 ด้านลูกค้าและยอดขาย (Customers and Sales)

ลูกค้าหลักของบริษัทนี้ บริษัทที่ต้องการผลิตภัณฑ์เคมีเป็น Base ในการผลิตสินค้าของตน เช่น โรงงานที่ผลิตสี โรงงานผลิตกาว โรงงานผลิตหมึกพิมพ์ โรงงานผลิตพลาสติก เป็นต้น เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 ทำให้โรงงานเหล่านั้น ลดการผลิตลงเพราะ ลูกค้าปลายทางที่เป็นผู้ใช้ผลิตภัณฑ์มีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ น้อยลง ทำให้ยอดขายของบริษัทลดลงประมาณ 20 – 35% เมื่อไตรมาสที่ 2/2563 จนถึงปัจจุบัน

1.2 ด้านผู้ส่งสินค้าหรือวัตถุดิบ (Suppliers)

เนื่องจากเรานำเข้าเคมีภัณฑ์จากต่างประเทศ เช่น สหภาพยุโรป, ออสเตรเลีย, เกาหลี, ญี่ปุ่น, อินเดียและจีน เมื่อเกิดวิกฤตโควิด 19 พบปัญหาการส่งสินค้าทางเรือล่าช้า จึงทำให้การส่งสินค้าไปให้ลูกค้าช้าลงบ้าง แต่เนื่องจากลูกค้ามีความสัมพันธ์ที่ดีจึงเข้าใจสถานการณ์และเมื่อสินค้าเข้าทางเรือ บริษัทรีบจัดส่งสินค้าให้ทันทีจึงพอแก้ไขความล่าช้าไปได้บ้าง

1.3 ด้านกำลังคน (Manpower)

เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 เราไม่ได้ลดกำลังคน เนื่องจากบริษัทเป็น SME ที่ใช้กำลังคนไม่มาก มีพนักงานและผู้บริหารรวม ประมาณ 40 คน ในช่วงโควิด 19 บริษัทเน้นมาตรการเว้นระยะห่างและการ Work for home

1.4 ด้านสินค้าคงคลัง (Stock)

จากสถานการณ์โควิด 19 เรามีสินค้าคงคลังเพียงพอ เนื่องจากสินค้าที่เราทำธุรกิจนั้นไม่เหมือนสินค้าเกษตรที่มีการหมดอายุและมีอายุการใช้งานสั้น แต่ผลิตภัณฑ์เคมีสามารถจัดเก็บได้เป็นระยะเวลานาน อย่างไรก็ตามการเก็บสินค้าต้องมีการป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด โดยสรุปเมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 บริษัทไม่มีกรณีสินค้าขาด สต็อก

1.5 การขนส่งสินค้า (Logistic)

ในกรณีที่สินค้าเข้ามาจากต่างประเทศผ่านพิธีการทางกงสุลเรียบร้อยแล้วนั้น เรานำสินค้าเข้าสต็อก และเมื่อนำส่งลูกค้าบริษัทมีรถบรรทุกและรถขนส่งของตนเอง เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 จึงไม่เกิดปัญหาใด ๆ

2. การบริหารจัดการในสถานการณ์วิกฤตโควิด 19

จากการเกิดโควิด 19 ถือว่าบริษัทได้รับผลกระทบอยู่บ้างไม่มากนัก เนื่องจากสินค้าเป็นผลิตภัณฑ์เคมีที่มีการจัดเก็บได้ระยะยาว และอีกเหตุผลคือ บริษัทไม่มีคนกลาง ไม่มีนายหน้า บริษัทนำเข้าเคมีภัณฑ์และส่งขายให้กับลูกค้าโดยตรงเลย

ในส่วนการบริหารจัดการในช่วงโควิด 19 ทำให้บริษัทให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีมากขึ้น โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่จะนำมาช่วยในการขายตรง เช่น Application ต่าง ๆ รวมถึงระบบการประชุม Conference แบบ Online นอกจากนี้การนำเสนอสารสนเทศเข้ามาช่วยมากขึ้น เพื่อการใช้กำลังคนให้น้อยลง ที่สำคัญที่สุด คือ การรักษาฐานลูกค้าเก่าที่เป็นลูกค้าประจำ โดยการสื่อสารการตลาดและกระชับความสัมพันธ์กับลูกค้ากลุ่มนี้อยู่เสมอ โดยปกติที่ไม่ใช่สถานการณ์โควิด ผู้บริหารระดับสูงจะออกไปพบลูกค้าด้วยตนเอง และมีการดูแลลูกค้าอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้บริษัทยังคงให้ความสำคัญต่อระบบการขนส่งและปรับปรุงการขนส่งให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเสมอ

ในส่วนความช่วยเหลือจากภาครัฐ เราติดต่อกับสมาคมผู้ผลิตนี้ ผู้ค้าเคมี และหอการค้า และได้รับความร่วมมือและติดต่อกับทางราชการอย่างต่อเนื่องด้วยเสมอมา

3. การวิเคราะห์ SWOT

จากสถานการณ์โควิด 19 นี้ บริษัทเช็คข้อมูลความแข็งแกร่งของบริษัท (Strength) พบว่าบริษัทเป็นที่ยอมรับของลูกค้าซึ่งเป็น Business Partner กันมาเป็นระยะเวลายาวนานและสินค้าที่บริษัทนำเข้ามีคุณภาพดี และมีการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ บริษัทพยายามแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้นำเข้าเพื่อผลิตเคมีภัณฑ์ที่ไม่มีผลกระทบต่อภาวะโลกร้อน ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการผลิตเคมีภัณฑ์นั้น ๆ หรือตัวผลิตภัณฑ์เมื่อ end uses นำมาใช้จะไม่ผลต่อสุขภาพ

ในส่วนของคุณค่าของบริษัทในบางครั้งการมีลูกค้าเป็นจำนวน 100 ราย และบริษัทเป็น SME ที่ใช้พนักงานจำนวนไม่มากการบริหารอาจไม่ทันความต้องการของลูกค้า ซึ่งเราได้พยายามพัฒนาให้มีองค์ความรู้ ความชำนาญเรื่อง IT มากขึ้น และใช้ระบบ Software ที่ทันสมัยมาช่วย

ในส่วนของโอกาสทางธุรกิจ (Opportunity) ขึ้นอยู่กับสภาพทางเศรษฐกิจ ซึ่งหากเศรษฐกิจดี การเมืองมั่นคง end uses มีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์เพื่อการก่อสร้างมากขึ้น บริษัทก็ย่อมมีโอกาสมากขึ้น

ในส่วนของการกดดันหรือข้อจำกัดต่าง ๆ (Threats) นั้น ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 บริษัทคาดการณ์ความต้องการของลูกค้ายาก การจัดซื้อสินค้ามาสต็อกต้องใช้ข้อมูลที่ละเอียดอ่อนมากเพื่อให้สินค้าล้นสต็อก

4. กลยุทธ์ที่ใช้ในสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

บริษัทใช้วิธีติดตามเหตุการณ์อย่างละเอียดเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลด้านการฉีดวัคซีน การเปิดประเทศ หรือการ lock down ที่สำคัญ คือ บริษัทรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ

ข. บริษัทนำเข้าปุ๋ย

“กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์นี้เป็นบริษัทที่ดำเนินธุรกิจนำเข้าและค้าส่งเคมีเกษตรภัณฑ์ และปุ๋ยจากต่างประเทศ เช่น ออสเตรเลีย, เม็กซิโก, สเปน, อิสราเอล, จีน, ไต้หวัน และเกาหลี ให้กับผู้ค้าในประเทศไทย”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1 ผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19

1.1 ผลกระทบต่อลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sale)

จากสถานการณ์โควิด 19 พบว่า ในส่วนพฤติกรรมของลูกค้านั้น ทางบริษัทจะติดต่อกับลูกค้ามากขึ้น เนื่องจากลูกค้ากลัวการระบาดของโควิด 19

ในส่วนของการยอดขายแม้ว่าจะเกิดสถานการณ์โควิด 19 แต่ธุรกิจการเกษตรยอดขายจะขึ้นอยู่กับสภาพธรรมชาติด้วย และปีนี้ฝนดี น้ำเยอะทำให้การเพาะปลูกข้าวทำได้ดี จึงทำให้ไม่กระทบต่อยอดขายมากนัก

1.2 ผู้ส่งวัตถุดิบ (Suppliers)

บริษัท นำเข้าสินค้า เป็นหลัก ผลจากโควิด 19 ทำให้การขนส่งทางเรือจากต่างประเทศล่าช้ากว่ากำหนด เพราะบริษัทเรือล้มละลาย, แรงงานในการขนส่งทางเรือขาดแคลน เพราะติดโควิด 19, บางโรงงานในต่างประเทศ Work from Home บางโรงงานสลับมาทำงาน ทำให้การผลิตล่าช้าขนส่ง ก็ช้าตามทำให้เราไม่ได้รับสินค้า ตาม กำหนด

1.3 กำลังคนในองค์กร (Man power)

บริษัทดำเนินนโยบายไม่เพิ่มคน กำลังคนที่มีอยู่ยังรองรับงานได้และใช้มาตรการเชิญชวนให้พนักงานทุกคนเข้มงวดเรื่องการรักษาระยะห่าง สวมหน้ากาก ล้างมือ โดยบริษัทเพิ่มจุดที่ล้างมือ แอลกอฮอล์ทำความสะอาดให้ทั่วถึง บริษัทจึงยังไม่มีผลกระทบเรื่องแรงงานหรือต้องหยุดการผลิต เพราะมีพนักงานติดโควิด 19

1.4 สินค้าคงคลัง (Stocks)

บริษัทมีการเตรียมสินค้าไว้ล่วงหน้าบ้างเพราะทราบว่าจะมีผลกระทบจาก สถานการณ์โควิดสินค้าไม่ขาดแต่อาจจะมีการล่าช้าบ้าง

1.5 การขนส่งสินค้า (Logistic)

บริษัทใช้ขนส่ง outsource เริ่มได้รับผลกระทบ ส่งสินค้าให้ลูกค้าไม่ได้เพราะบริษัทขนส่งที่เราใช้บริการมีพนักงานติดโควิด 19 ต้องปิดบริษัทหรือสาขาเพื่อกักตัว เป็นเวลาอย่างน้อย 10 วัน โดยเฉพาะในระลอกที่ 3 ในช่วงเดือนมิถุนายน – เดือนกรกฎาคม 2563 เริ่มกระทบมากขึ้นเพราะมีกิจการขนส่งหยุดชั่วคราวหลายแห่ง

2. การบริหารจัดการสถานการณ์โควิด 19

2.1 ในด้านการสื่อสารกับลูกค้า เพื่อแก้ปัญหาการที่ต้องมี Social distancing และยังคงมีการติดต่อกับลูกค้าตลอด ทางบริษัทใช้การสื่อสารทางโทรศัพท์และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ รวมถึงการสนทนาที่มี interactive กันได้ตลอดเวลา เช่น Zoom, Google meet

2.2 ในด้านขนส่งสินค้า จะมีการวางแผนระยะสั้นและระยะยาว เพื่อคาดการณ์ความต้องการของลูกค้าในฤดูกาลนั้น ๆ และยังพิจารณาให้มีสต็อกเพิ่มเติมจำนวนหนึ่งไว้สำรองกรณีส่งสินค้าไม่ทันเวลาเนื่องจากบริการขนส่งต้องหยุดกิจการเนื่องจากสถานการณ์โควิด 19

2.3 ในด้านขนส่งสินค้า บริษัทมองเห็นปัญหาเรื่องขนส่งล่าช้าตั้งแต่ก่อนเกิดโควิด 19 บริษัทจึงทำการส่งสินค้าล่วงหน้าก่อนฤดูการขาย

2.4 ในด้านกำลังคน บริษัทเน้นการรับคนที่สามารถพัฒนาและใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ รวมทั้งการฝึกอบรมพนักงานที่มีอยู่ให้พัฒนาเท่าทันกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อจะไม่ต้องรับพนักงานใหม่เพิ่มมากนัก

2.5 ในด้านการสื่อสารการตลาด บริษัทเน้นการนำสินค้าไปให้ผู้บริโภคและทำการทดลองร่วมกับผู้ใช้ เช่น ทำแปลงทดลองเพื่อให้เกษตรกรได้เห็นคุณภาพที่เกิดขึ้นจริง และแม้ว่าจะจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาด เช่น การจัดบูธตาม fair ต่าง ๆ ไม่ได้ บริษัทก็ให้พนักงานเข้าไปเยี่ยมเยียนเกษตรกรและชาวสวนตลอด

2.6 ในด้านวัตถุดิบ บริษัทมองเห็นความต้องการของตลาดที่มีแนวโน้มมากที่จะเน้นการใช้สินค้า organic มาแทนปุ๋ยเคมี ซึ่งเรามีบริษัท supplier ที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ Organic ที่ใช้กับพืชได้ดี และไม่เป็นพิษต่อผู้ใช้ ซึ่ง Trend นี้กำลังเป็นที่ต้องการอย่างมาก แทนสารเคมีที่มีสารตกค้างในพืช

2.7 ในส่วนของความต้องการให้รัฐบาลมาสนับสนุนแบ่งเป็น
ทางอ้อม

อยากให้รัฐบาล ช่วยทำให้ ราคาข้าว ราคาพืช ผัก ผลไม้ ให้มีราคา ดีกว่านี้ นอกจากนี้ให้รัฐบาลส่งเสริม สนับสนุน การบริโภค ข้าว การแปรรูป ข้าว ผลไม้ เพื่อเพิ่มมูลค่า

ทางตรง

อยากให้ ฉีดวัคซีน กับ พนักงาน ในโรงงาน ซึ่งเป็นคนหมู่มาก ที่ต้องทำงาน ใกล้ชิดกัน ก่อน และ เร็วกว่านี้ นอกจากนี้ให้รัฐบาล จัดหาเงินกู้ ดอกเบี้ย ต่ำ ให้ บริษัท เพื่อเป็นเงินหมุนเวียน

3. การวิเคราะห์ SWOT

ในส่วนจุดแข็ง (Strength) ของบริษัทนั้น บริษัทมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับผู้จัดส่งสินค้าให้มีผลิตภัณฑ์ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภค เช่น การผลิตปุ๋ย Organic

ในส่วนจุดอ่อน (Weakness) คือ การขนส่งสินค้าสู่ลูกค้าที่บริษัทต้องใช้บริษัทขนส่งอีกต่อหนึ่ง ทำให้การควบคุมเวลาในการขนส่งได้ยาก

ในส่วนของโอกาส (Opportunity) ของบริษัท คือ ผลกระทบที่ใช้ประกอบธุรกิจเกษตรกรรม ซึ่งเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักของประเทศไทย ดังนั้นหากภาวะเศรษฐกิจดี สภาพธรรมชาติ คือ น้ำฝน อำนวย โอกาสของธุรกิจย่อมมีเสมอ เพราะลูกค้าต้องการปุ๋ยเพื่อบำรุงดินและพืชตลอด

ในส่วนของอุปสรรค (Threats) นั้น เราพบว่า เมื่อเกษตรกรพบปัญหาการขาดผลผลิตการเกษตร ตกต่ำในปีถัดมา เกษตรกรก็จะลดคำสั่งการผลิตเพราะ ไม่มีต้นทุนซื้อเมล็ดพันธุ์และปุ๋ย ซึ่งมีผลกระทบต่อ บริษัท

4. กลยุทธ์ที่ใช้ในสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

เนื่องจากโควิด 19 เป็นเรื่องใหม่และมีผลกระทบเป็นวงกว้าง แม้ว่าจะไม่กระทบโดยตรงต่อเกษตรกร แต่ก็มีผลกระทบต่อการขนส่ง และการติดต่อลูกค้าที่เป็นผู้จำหน่ายรายย่อย วิธีการที่บริษัท จัดการ คือ การวางแผนการส่งสินค้าทั้งระยะสั้น ระยะยาว เพื่อให้ส่งสินค้าได้ทันเวลา และกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ การเข้าไปร่วมกันทำแปลงสาธิต แปลงทดลองปุ๋ยกับเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรเห็นผลอย่างจริงจัง และ ทำให้เกษตรกรมั่นใจในผลิตภัณฑ์ โดยรวมกลยุทธ์ที่ใช้คือ การรักษาสมดุลของการนำเข้าและขายสินค้า โดยไม่ลดการดำเนินการส่งสินค้าใด ๆ

ก. ค้าขายเสื้อผ้า Online

“กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์นี้ ทำธุรกิจขายเสื้อผ้าสำเร็จรูปและผ้าไหม อยู่ที่จังหวัดทางภาค ตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ลูกค้าส่วนใหญ่ คือ คนไทยที่เดินทางไปท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัด เปิดทำธุรกิจมากกว่า 15 ปี แต่เพิ่มเปิดเป็นธุรกิจ Online เมื่อปี 2561 ก่อนเกิดโควิด 19 ประมาณ ปีกว่า ๆ”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19

1.1 ด้านลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sales)

เมื่อเกิดวิกฤตการณ์โควิด 19 มีผลกระทบต่อยอดขายหน้าร้านเกือบ 100% แต่การขาย Online กลับดีมาก โดยเฉพาะในช่วงแรกที่เกิดโควิด 19 คือ ประมาณเดือนมกราคม – เดือนพฤศจิกายน 2563 แต่ในช่วงหลังการเกิดโควิด 19 ในระลอก 2 และ 3 จนถึงปัจจุบัน ปรากฏว่า ยอดขายเสื้อผ้าและผ้าไหมตกลง ไปอย่างมาก ทั้งนี้เพราะลูกค้า Work for home ไม่มีความจำเป็นในการแต่งตัวมากมายเหมือนช่วงก่อนเกิด โควิด 19 ซึ่งในช่วงการเกิดโควิด 19 ระลอก 3 -4 ยอดขายหายไปเกือบครึ่ง แม้ว่ายอดลูกค้าที่ติดตามไลฟ์สดจะ ยังคงมีอยู่จำนวนมากก็ตาม แต่ลูกค้าส่วนใหญ่เป็นเพียงผู้ชม มิได้ซื้อสินค้ามากเหมือนระยะแรก

1.2 การขนส่งสินค้า (Logistic)

ในระหว่างการเกิดโควิด 19 ช่วงแรก ไม่พบปัญหาของบริษัทที่รับจัดส่งสินค้า แต่เมื่อเกิดช่วงที่เชื้อโควิด 19 สายพันธุ์เดลต้าระบายนั้น บริษัทขนส่งบางศูนย์บางสาขาต้องปิดชั่วคราว เนื่องจากพนักงานขนส่งติดเชื้อโควิด 19 จึงทำให้สินค้าถึงปลายทางล่าช้ามาก

1.3 กำลังคน (Manpower)

กำลังคนที่มีอยู่เป็นพนักงานที่อยู่มานานเหมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน มีทั้งจ้างรายวันและรายเดือน เมื่อเกิดโควิดระยะแรกยอดขาย Online ค่อนข้างดี เราต้องจ้างพนักงานรายวันมาเสริมเพื่อ pack ของ แต่เมื่อโควิด 19 ระยะที่ 4 เชื้อเดลต้าเข้ามา ทำให้ยอดขายตกลง เราต้องลดพนักงานรายวันลง แต่ก็ลดไม่มากนักเพียงประมาณ 10% ซึ่งตัวพนักงานเองก็กลัวโควิด 19 ไม่ประสงค์ที่จะทำงานด้วย ก็ถือว่าเป็นการจกกันด้วยดี

1.4 สินค้าคงคลัง (Stocks)

ที่ร้านมีคลังสินค้าขนาดใหญ่ สามารถจัดเก็บผ้าไหมและเสื้อผ้าสำเร็จรูปได้มาก สต็อกไม่ล้นเพราะในช่วงแรกของการเกิดโควิด 19 ขาย Online ได้ดีมาก ในระยะต่อมาเมื่อยอดขายลดลงเราก็ส่งสินค้าเข้าสต็อกน้อยลงด้วย เพื่อป้องกันต้นทุนจม

2. การบริหารจัดการสถานการณ์โควิด 19

เมื่อเกิดโควิด 19 เรามองว่า ตลาด Online จะไปได้ดี เราปรับเทคโนโลยี เช่น การจัดการคลังที่มีความซับซ้อนมากขึ้น การจัดแสง และระบบ Software ให้ลูกค้าสั่งซื้อสินค้าได้สะดวก และใช้ admin จำนวนน้อยเป็นระบบ AI ทั้งหมด ซึ่งได้ผลดีมาก การรับจองสินค้าทำได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องแม่นยำ

นอกจากนี้เราจัดหาเสื้อผ้าหลากหลายรูปแบบทั้งของสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ ที่เป็นทั้งผ้าไหมและผ้าฝ้าย และยังมีสินค้าต่อเนื่อง คือ กระเป๋าผ้าไหม เครื่องประดับแบบ Costume Jewelry เพื่อให้ลูกค้าได้ใช้เข้าชุดกับเสื้อผ้าด้วย

3. การวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strength) ของทางร้าน คือ การมีฐานลูกค้าเดิมอยู่แล้วจำนวนหนึ่ง ก่อนที่จะเปิดขาย Online และสินค้าของทางร้านมีราคาถูกกว่าร้านอื่น ๆ ความจริงใจที่มีให้กับลูกค้าเป็นอีกเหตุผลที่มีลูกค้าจำนวนมากและสั่งซื้อเป็นประจำ เรารักษาลูกค้าประจำด้วยความรับผิดชอบ กรณีสินค้ามีความชำรุดเสียหายอันเกิดจากการขนส่ง เราก็รับผิดชอบให้ตลอด

จุดอ่อน (Weakness) คือ การมีคนไลฟ์ที่เป็นที่คุ้นหน้าคุ้นตาของลูกค้าเพียงคนเดียว โดยเคยทดลองให้พนักงานคนอื่นมาไลฟ์ก็ไม่สามารถกระตุ้นการขายได้เท่ากับเจ้าของที่มาทำเอง ซึ่งอันนี้น่าจะเป็นจุดอ่อนของไลฟ์สดของธุรกิจ Online ทุกร้าน

โอกาส (Opportunity) ในทางธุรกิจ การขายของ Online ถือว่าสะดวก เหมาะกับยุคโควิด 19 ที่ลูกค้าไม่ต้องออกจากบ้านมาซื้อสินค้า แต่เลือกอยู่ที่บ้านเหมือนซื้อเองและส่งสินค้าถึงบ้าน และการ Online ก็ไม่ได้เหมาะกับสินค้าทุกอย่างทุกรูปแบบ ผู้ขาย Online ก็ต้องค่อย ๆ ปรับกันไป

อุปสรรค (Threats) ที่สำคัญ คือ เมื่อลูกค้าของสินค้าเข้ามาในไลฟ์แล้วไม่โอนเงินหรือโอนเงินเข้ามา ในระยะแรก ๆ เราก็ทิ้งระยะเวลาประมาณ 7 วันบ้าง ต่อมาลดลงเหลือ 3 วัน ต่อมาให้โอนวันต่อวัน เมื่อเราพบว่าฐานลูกค้ามากพอ เราก็จะ Block คนที่ไม่โอนเงินภายในเวลาที่กำหนด

4. กลยุทธ์ที่ใช้ในสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

เราปรับเปลี่ยนตลอด ตัวสินค้าหลักเราก็หาสินค้าที่มีความหลากหลายเข้ามา ต่อมาเราเห็นแนวโน้มเสื้อผ้ายอดขายลดลงมาก เราก็ทดลองนำอาหารทางภาคอีสาน เช่น หมูยอ แหนมมาขาย เพื่อรักษาฐานลูกค้าไว้ก็พอไปได้อยู่ แต่การสั่งอาหารก็ค่อนข้างมีอุปสรรค โดยเฉพาะเมื่อขนส่งมีปัญหา แต่เราก็ยังไม่ถอย รักษาฐานลูกค้าไว้แล้ว หาสินค้าใหม่ ๆ เข้ามาเรื่อย ๆ

D. ธุรกิจการก่อสร้าง

ก. บริษัทออกแบบก่อสร้างและที่ปรึกษาโครงการ

“กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูล เป็นบริษัทออกแบบก่อสร้างและที่ปรึกษาโครงการก่อสร้างบ้านพักอาศัย โดยมีฐานลูกค้าเป็นทั้งลูกค้ารายย่อย และลูกค้าที่เป็นนักลงทุนที่สร้างโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ให้เป็นโครงการบ้านจัดสรรระดับแนวหน้าของประเทศไทย”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบต่อธุรกิจจากสถานการณ์โควิด 19

1.1 ด้านลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sale)

จากสถานการณ์โควิด 19 นี้ ในแง่การออกแบบให้คำปรึกษารายย่อยถือว่ามีผลกระทบบ้าง กรณีบ้านเดี่ยวที่ผู้อาศัยติดต่อเพื่อออกแบบก่อสร้างด้วยตนเองที่เป็นลูกค้าตรง คือ วิธีการติดต่อที่เป็นอุปสรรคที่ทางบริษัทไม่สามารถพบปะกับลูกค้าโดยตรง เนื่องจากการต้องรักษาระยะห่าง อย่างไรก็ตาม บริษัทก็ใช้วิธีการคุยผ่านระบบ Zoom. ซึ่งถือเป็นอุปสรรคน้อยที่อาจทำให้การติดต่อสื่อสารล่าช้า

ส่วนในกรณีลูกค้าใหม่ที่เป็นรายย่อยที่จะสร้างบ้าน เมื่อเทียบอัตราส่วนจากในปีที่ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด 19 จะพบว่า ลูกค้ารายย่อยเข้ามาน้อยลง แต่ลดลงในอัตราส่วนไม่มากนัก

กรณีลูกค้าที่เป็นนักลงทุนที่ต้องการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างโครงการบ้านจัดสรรซึ่งทางบริษัทเริ่มโครงการให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ตลอดกระบวนการ ตั้งแต่เริ่มที่ดินเริ่มการออกแบบ Landscape ออกแบบตัวอาคารภายนอก ออกแบบภายใน ออกแบบระบบสถาปัตยกรรมองค์รวม ในด้านการบริหาร โครงการทางบริษัทให้คำปรึกษาแหล่งเงินทุนไปจนกระทั่งการตลาด ในแง่การ

สื่อสารการตลาดด้วย ซึ่ง Platform ที่บริษัทเริ่มทำมากกว่า 5 ปีแล้ว มีโครงการใหญ่ ๆ เป็นลูกค้ากับบริษัท ตั้งแต่กระบวนการเริ่มต้น จนกระทั่งปิดโครงการไปหลายโครงการ เงินลงทุนโครงการต่าง ๆ เหล่านั้นอยู่ระหว่าง 250 ล้านถึงหลายพันล้าน และหลายโครงการดำเนินการจนปิดการขายโครงการไปแล้ว

เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 เป็นที่น่าแปลกใจที่นักลงทุนหลายโครงการมิได้ชะลอ หรือหยุดโครงการ แต่ยิ่งไปกว่านั้น นักลงทุนหลายรายกลับเริ่มต้นโครงการใหม่และดำเนินงานจนเกือบจะแล้วเสร็จ ทั้ง ๆ ที่เกิดสถานการณ์วิกฤติเช่นนี้ ทางบริษัทพบว่า นักลงทุนเหล่านั้น มีวิสัยทัศน์ที่มองการณ์ไกลมองเห็นโอกาสในวิกฤติและไม่รอที่จะให้โควิด 19 หมดลงก่อน โดยลูกค้านักลงทุนเหล่านั้น บอกว่า “แม้สถานการณ์จะเจ็บบแต่พวกเขาไม่ยอมเดินตามหลัง ไม่รอให้โควิด 19 หมด แต่กลับมองว่า เมื่อโควิด 19 หมดลงไป โครงการเขาก็พร้อมรองรับลูกค้าทันที” ลูกค้าเหล่านั้น เช่น โครงการโรงแรมกึ่งฟิตเนสที่ภูเก็ต โรงแรมแบบเวลเนส (Hotel and wellness) ที่กระบี่ และโครงการโรงแรมที่ระยอง เป็นต้น

1.2 ผู้ส่งวัตถุดิบ (Supplier)

เนื่องจากบริษัทเป็นที่ปรึกษาการทำการก่อสร้างและการลงทุนด้านอสังหาริมทรัพย์ บริษัทจึงมีกลุ่มผู้รับเหมาอยู่ในรายชื่อผู้รับเหมาก่อสร้าง เพื่อจะแนะนำลูกค้าในกรณีที่ลูกค้าหาผู้รับเหมาไม่ได้ หรือหากลูกค้าจะติดต่อบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างเอง ทางบริษัทก็จะทำหน้าที่ให้บริการด้านออกแบบและควบคุมการก่อสร้างให้ ซึ่งในสถานการณ์โควิด 19 นี้ ถ้าถามว่า มีผลกระทบต่อการหาผู้รับเหมาหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับว่ามีผล ยิ่งกรณีที่รัฐบาลประกาศปิด Site งานก่อสร้างในโครงการใหญ่ ๆ ก็จะมีผลในการจัดหาคนงาน และบริหารคนงานในเวลาฉุกเฉิน และบริษัทก็ต้องทำตามนโยบายด้วย ซึ่งก็เป็นเรื่องที่บริษัทต้องปรับกลยุทธ์

1.3 กำลังคนในองค์กร (Manpower)

กรณีเป็นบริษัทรับออกแบบและให้คำปรึกษาในการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ บริษัทใช้กำลังคนไม่มากนัก แต่เป็นกำลังคนที่เป็น intellectual expertise ที่มีประสบการณ์และผ่านงานมาหลายปี ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นลูกจ้างประจำ แต่อีกส่วนหนึ่งเป็น Freelance ซึ่งจะเข้ามาร่วมงานเฉพาะโครงการหนึ่ง ๆ ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น โดยทั่วไปสถานการณ์โควิด 19 ไม่มีผลกระทบต่อกำลังคน ในด้านรายละเอียดของวิธีการทำงาน บริษัทจะใช้วิธี Tele conference ทั้งกับทีมงานและกับลูกค้าอยู่เสมอ

ในส่วนงานที่ต้องออกไป site งานนั้น จะมีผลกระทบบ้างกรณีการที่ต้องรักษาระยะห่างและการต้องใส่แมส ซึ่งกรณีเช่นนี้ทีมงานของบริษัทก็ปรับตัวได้ดี

2. การบริหารจัดการในสถานการณ์วิกฤติกรณีโควิด 19

เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด ในระยะแรกสิ่งที่บริษัทดำเนินการคือ เร่งรัดการก่อสร้างให้กับลูกค้า เพื่อให้โครงการจบโดยเร็ว ทั้งนี้เพราะเราไม่ทราบสถานการณ์โควิดว่าจะอยู่นานเท่าไร หลังจากนั้นเมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 ต่อเนื่องมาเป็นเวลาปีกว่า ทางบริษัทต้องปรับตัวให้เปิดการตลาดกับลูกค้าราย

ใหม่ ๆ ซึ่งยอมรับว่าเป็นเรื่องยากมาที่จะหาฐานลูกค้าใหม่ในสถานการณ์เช่นนี้ได้ เพราะบริษัทเป็นธุรกิจขนาดกลางที่ต้องพึ่งพิงทั้งการตัดสินใจลงทุนจากลูกค้า ซึ่งก็เป็นลูกค้าขนาดกลางเช่นกัน

ในส่วนของการสนับสนุนจากภาครัฐ บริษัทไม่ได้หวังจากภาครัฐมากมายนัก เพียงแต่ขอให้กำหนดนโยบายให้ชัดเจน การ lockdown ที่มีการบอกล่วงหน้าและมีกำหนดวันเปิดธุรกิจล่วงหน้า เพื่อธุรกิจต่าง ๆ จะได้วางแผนได้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการประกาศปิด camp คนงาน ซึ่งมีผลกระทบมากต่อการก่อสร้าง จึงอยากให้ภาครัฐพิจารณาบริหารจัดการวัคซีนให้มีประสิทธิภาพมากกว่านี้ เพราะการปิด camp เพียงอย่างเดียว มีแต่จะทำให้โครงการชะงัก หากไม่มีวัคซีนก็คงจะลำบาก การปิด camp ก็ไม่ได้เป็นการแก้ปัญหาที่ต้นตอเลย

3. การวิเคราะห์ SWOT

ทางบริษัทมีจุดแข็ง (Strength) คือ เรามีช่องทางการสื่อสารกับลูกค้าและผู้สนใจทั่วไป ที่เป็นช่องทางหลัก คือ การมีรายการทีวีเป็นของตนเอง ออกอากาศทุกสัปดาห์ ซึ่งในช่องทางนี้ถือว่าการเปิดประตูสู่ลูกค้าได้ดี ลูกค้าใหม่เกินกว่าร้อยละ 30 รู้จักบริษัทผ่านทางช่องทางนี้ ที่เหลือจะเป็นการแนะนำบอกต่อจากเพื่อนที่เป็นลูกค้าเก่า และอีกส่วนคือ การติดตาม Page ของบริษัท ซึ่งบริษัทก็จะมีการ update page ให้น่าสนใจอยู่เสมอ ซึ่งถือว่าเป็นจุดแข็งที่ดึงดูดลูกค้าได้เป็นอย่างดี

ในส่วนจุดอ่อน (Weakness) คือ บริษัทเป็นบริษัทขนาดกลางที่อยู่ระหว่างการที่จะก้าวไปสู่ธุรกิจขนาดใหญ่ จำเป็นต้องมีกำลังคนที่มีความชำนาญเฉพาะด้านคือ สถาปนิก/การออกแบบ และนอกจากนี้ในปัจจุบันคนเหล่านี้ต้องมี Skill ด้านเทคโนโลยีมากขึ้นด้วย

โอกาส (Opportunity) ที่บริษัทอยู่ในปัจจุบัน คือ การพัฒนาสู่การเป็นที่ปรึกษาโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ รวมถึงการเข้าไปลงทุนร่วมกับโครงการเหล่านั้นด้วย ซึ่งทางบริษัทกำลังดูแลแนวโน้มทางเศรษฐกิจ และสถานการณ์โควิดของไทยและของโลกอยู่ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณา

ข้อจำกัด (Threats) หรือ อุปสรรคของการทำงานในช่วงโควิด 19 นี้ ข่าวสารข้อมูลที่ได้รับจากภาครัฐไม่ค่อยมีความชัดเจน การบริหารจัดการวัคซีนที่มีความล่าช้า และไม่ทั่วถึงถือว่าเป็นอุปสรรคต่อการทำงานเป็นอย่างมาก

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

จริง ๆ แล้ว สถานการณ์วิกฤตเกิดได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นอุบัติเหตุระหว่างการก่อสร้าง การขาดวัสดุก่อสร้างหรือการขาดกำลังคน แต่ครั้งนี้ในสถานการณ์โควิด 19 ถือว่าเป็นวิกฤตใหญ่และขยายวงกว้างไปทั่วทั้งโลก ในแง่บริษัทธุรกิจก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ถ้าเป็นโครงการใหญ่มากก็คงจะได้รับผลกระทบไม่มาก แต่ถ้าเป็นขนาดกลางและเล็กคงต้องส่งผลกระทบแน่นอน บริษัทเป็นบริษัทก่อสร้างและที่ปรึกษาโครงการที่แน่นอนว่าได้รับผลกระทบ เมื่อลูกค้าไม่มั่นใจในสถานการณ์ ก็ไม่ต้องการลงทุนสร้างบ้าน ขยายต่อเติมบ้าน ดังนั้น บริษัทจึงกระทบในแง่ลูกค้าน้อยลง ไม่กระทบในแง่เงินทุนจม กลยุทธ์ที่

ใช้ คือ การรักษาสถานภาพเดิมของธุรกิจไว้ โดยรักษาลูกค้าเดิมไว้เพื่อให้บอกต่อกันไป เพราะบ้านไม่ใช่สิ่ง
ที่คนจะปลูกสร้างกันได้บ่อยๆ อย่างไรก็ตามบริษัทก็พยายามมีการสื่อสารการตลาดเพื่อรักษาพื้นที่การรับรู้
ของประชาชนว่ายังมีบริษัทอยู่ในธุรกิจนี้ ในช่วงนี้บริษัทคงทำได้เพียงนี้

ในส่วนของลูกค้าที่เป็นนักลงทุนรายใหญ่ สิ่งที่ทำคือ รักษาคุณภาพการบริการ เพื่อให้
ลูกค้าบอกต่อ

ข. ธุรกิจบ้านจัดสรร

“กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์นี้ ดำเนินธุรกิจโครงการบ้านจัดสรรในเขตชานเมือง
กรุงเทพมหานคร เขตมีนบุรี หนองจอก และเขตต่อเนื่องจังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นโครงการขนาดกลางบน
พื้นที่ประมาณ 30 – 50 ไร่ พัฒนาเป็นบ้านประมาณ โครงการละ 40 หลัง ประกอบธุรกิจมาเป็นเวลากว่า 15 ปี
มีโครงการทั้งสิ้น 7 โครงการ โครงการที่ดำเนินการในระยะแรกๆ ขายหมดและปิดโครงการเป็นที่เรียบร้อย”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบต่อธุรกิจจากการเกิดสถานการณ์โควิด 19

1.1 ลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sale)

เมื่อเกิดโควิด 19 สถานการณ์นี้ทำให้ลูกค้าหยุดชะงัก เนื่องจากลูกค้าไม่แน่ใจใน
สถานการณ์ที่อาจจะต่อเนื่องยาวนานและตัดสินใจไม่ซื้อ โดยหลายรายยังคงอยู่กับครอบครัวเดิมไม่แยกบ้าน
จึงทำให้โครงการที่ยังขายไม่หมดหยุดชะงัก เมื่อเกิดโควิด 19 บริษัทปิดการขายได้น้อยมาก บางโครงการปิด
การขายไม่ได้เลยใน 6 เดือน

1.2 ผู้ส่งวัตถุดิบ (Supplier)

เนื่องจากโครงการได้ดำเนินการก่อสร้างไปกว่า 80% บริษัทจึงไม่มีปัญหาเรื่องวัสดุ
ก่อสร้าง แรงงาน ในส่วนที่ค้างอยู่ยังก่อสร้างไม่เสร็จ บริษัทจึงหยุดก่อสร้าง เนื่องจากแนวโน้มความต้องการ
ลดลงมาก บริษัทจึงปล่อยเป็นที่ดินว่างเปล่าไว้ก่อนจนกว่าสถานการณ์จะดีขึ้น ในส่วนบ้านบางหลังที่
ก่อสร้างไปแล้ว ทางโครงการก็เร่งดำเนินการเพื่อจบงานก่อสร้าง เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่รัฐให้หยุด Camp
คนงานก่อสร้าง

1.3 กำลังคน (Manpower)

กำลังคนแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนก่อสร้างก็จะเป็นบริษัทรับเหมาที่มาเช่าช่วงจาก
บริษัท ซึ่งบริษัทก็ร่วมมือกับบริษัทรับเหมาเป็นอย่างดี เพื่อเลี่ยงปัญหาการขาดแคลนแรงงานในกรณีคนงาน
ติดโควิด บริษัทให้หยุดงานทันที เพราะโครงการของบริษัทมีบ้านบางหลังที่ลูกค้าบ้านเช่าอยู่แล้ว

กำลังคนในส่วนที่ 2 คือ พนักงาน office ซึ่งมีไม่มากนัก บริษัทให้เว้นระยะห่าง
(Social distance) และคัดกรอง ในช่วงโควิดระลอกที่ 3 นี้ บริษัทให้พนักงาน Work from home เกือบ 100%

2. การบริหารงานในสถานการณ์โควิด 19

เนื่องจากบริษัทเป็นธุรกิจขนาดเล็กถึงขนาดกลาง ไม่มีเงินทุนจำนวนมาก บริษัทจึงได้รับผลกระทบมากที่สุด ลูกค้าหยุดการซื้อ ธนาคารไม่ปล่อยกู้ให้กับลูกค้าโดยการกำหนดกฎเกณฑ์มากมาย บริษัทจึงแทบจะเรียกว่า จะยอมปิดโครงการทั้ง ๆ ที่ยังขายไม่หมด ปิด คือ การไม่สร้างเพิ่ม จากเดิมที่บริษัทมีนโยบายสร้างไปขายไป หรือในยุคที่เศรษฐกิจดี ๆ บริษัทเห็นแนวโน้มความต้องการของลูกค้า และธนาคารปล่อยกู้ในอัตราต่ำ บริษัทจะลงทุนสร้างรอลูกค้าเลย แต่ในสถานการณ์ที่บริษัทยอมรับว่าเหนื่อยแถมก็ยังโชคดี ที่บริษัทเหลือโครงการที่ยังขายไม่หมดน้อยมาก โครงการส่วนใหญ่ปิดการขาย ปิดโครงการไปก่อนหน้านี้ 2 – 3 ปีแล้ว

3. การวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็งของโครงการ (Strength) คือ ราคาและคุณภาพในเขตด้านเมืองฝั่งตะวันตกนี้ โครงการของบริษัทเป็นที่รู้จัก และราคาแข่งขันได้เมื่อเทียบกับ Brand ใหญ่ ๆ ซึ่งราคาจะแพงกว่ามาก แต่คุณภาพใกล้เคียงกัน

ในส่วนจุดอ่อน (Weakness) คือ บริษัทตั้งใจที่จะทำธุรกิจเฉพาะในย่านนี้ ฐานลูกค้าของบริษัทจึงไม่ได้กระจายทั่วไป จะเรียกว่าจุดอ่อนก็ไม่เชิง ถือว่า บริษัทวิเคราะห์ตัวเองแล้วเห็นว่า บริษัทพอเพียงแค่นี้ และไม่ได้หวังจะขยายฐานลูกค้า หรือสร้าง Brand เพื่อสู้กับ Brand ใหญ่ ๆ ซึ่งจุดนี้ก็ทำให้บริษัทปลอดภัยเมื่อเกิดวิกฤต

ในสถานะที่จะเป็น โอกาส (Opportunity) บริษัทบอกเลยว่า สำหรับธุรกิจสังหาริมทรัพย์ขนาดกลาง แทบจะเรียกได้ว่า จบเลย เพราะเจอทั้งวิกฤตโควิด และข้อจำกัด (Threat) อื่น ๆ บริษัทมองไม่เห็นโอกาสสำหรับการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ขนาดประมาณนี้ เคยคิดว่าจะลงไปเล่นกับ Platform ใหม่ เพื่อเลี่ยงข้อจำกัดด้านกฎหมายจัดสรรที่ดินที่มีข้อจำกัดและรายละเอียดมาก โดยการพัฒนาที่ดินขนาดเล็กไม่เกิน 2 ไร่ สร้างได้ไม่เกิน 8 แปลง เพื่อเลี่ยงกฎหมายจัดสรร บริษัทก็ไม่ทำเพราะบริษัททำโครงการใหญ่กว่านั้นมาแล้ว พุดง่าย ๆ ว่า เหนื่อยมากแล้ว พอแล้ว

ข้อจำกัดและอุปสรรค (Threats) หลายเรื่อง เช่น ธนาคารไม่ปล่อยกู้ให้ลูกค้า และข้อจำกัดจากกฎหมายจัดสรรที่ดินทำให้โครงการจัดสรรขนาดกลางและขนาดเล็ก ต้องลงทุนเพิ่มทั้งการมีพื้นที่ส่วนกลางมากขึ้น การดูแลสาธารณูปโภคส่วนกลางมากขึ้น เป็นต้น ทำให้เป็นข้อจำกัดที่โครงการขนาดกลางต้องเผชิญ แบบโคตรเดียว คือ ภาครัฐไม่สนับสนุนและยังออกกฎหมายมาเป็นอุปสรรคด้วย

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

บริษัทใช้วิธีหยุดเพื่อดูข้อมูล ดูจังหวะของเหตุการณ์ เพราะธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีความเสี่ยงมาก ใช้เงินทุนจำนวนมาก ดังนั้น บริษัทจึงต้องยอมหยุด และขายบ้านที่มีอยู่ออกไปให้หมดเพื่อเก็บทุนคืน เรียกว่า บางหลังที่บริษัทปล่อยออกไปราคาเกือบติดต้นทุน แต่บริษัทก็จำเป็นดีกว่าต้นทุนจม

E. ธุรกิจการเงิน

ก. ธุรกิจที่ปรึกษาด้านการประกันภัย

“บริษัทที่ทำธุรกิจด้านการประกันภัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์นี้ เป็นธุรกิจที่ปรึกษาประกันภัยรายใหญ่ที่มีต่างชาติเป็นผู้ลงทุน เพื่อทำธุรกิจประกันภัยในประเทศไทย ในรูปที่ปรึกษาด้านการประกันภัย ซึ่งมีลูกค้าที่เป็นทั้งภาครัฐและเอกชนที่ทำโครงการขนาดใหญ่ เช่น โรงไฟฟ้า หรือโครงการสร้างเขื่อน เป็นต้น ตลอดจนให้บริการประกันภัยกับธุรกิจขนาดใหญ่หลายแห่งในประเทศไทย”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบต่อธุรกิจเมื่อเกิดจากสถานการณ์โควิด 19

1.1 ลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sale)

จากการเกิดสถานการณ์โควิด 19 ตั้งแต่ปี 2019 อย่างต่อเนื่องมาจนกระทั่งปี 2021 ในปัจจุบันนั้น ส่งผลกระทบต่อลูกค้าขนาดกลางค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพราะหลายธุรกิจที่เป็นลูกค้าที่จะทำประกันภัยต้องล้มเลิกธุรกิจไป หรือหากไม่ล้มอำนาจในการซื้อประกันภัยในงบประมาณเดิมทางบริษัทของลูกค้าก็จำเป็นต้องปรับให้ลดลง

ในส่วนลูกค้ารายใหญ่ที่เป็นบริษัทก่อสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน (infrastructure) หรือการสร้าง Megaproject ต่าง ๆ ก็ชะงัก แทนที่โครงการจะสามารถเดินไปตามแผนโครงการก็จะช้าลง หรือไม่สร้างโครงการใหม่ ๆ ความจำเป็นในเรื่องการประกันภัยจึงไม่เกิดขึ้น ดังนั้นรายได้ที่จะเกิดจากการเงินที่ปรึกษาประกันภัยในโครงการเหล่านั้น แทนที่จะเกิดตามแผนที่วางไว้ก็ต้องเลื่อนออกไป

1.2 ผู้ส่งวัตถุดิบ (Suppliers) / คู่ค้าทางธุรกิจ (Business Partner)

เนื่องจากธุรกิจที่ปรึกษาประกันภัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้คือกลุ่มบริษัทประกันภัยอื่น ๆ ที่รับเบี้ยประกันของลูกค้า ซึ่งถือว่าเป็นคู่ค้าทางธุรกิจ ซึ่งแน่นอนว่าบริษัทรับทำประกันย่อมมีความเสี่ยงสูงในสถานการณ์โควิด 19 นี้ บริษัทผู้รับทำประกันย่อมต้องการขึ้นราคาเบี้ยประกัน หน้าที่ของบริษัทกลุ่มตัวอย่าง คือการเป็นที่ปรึกษา เป็นคนกลางในการเจรจาให้จ่ายเบี่ยน้อยหรือการแบ่งจ่ายอย่างไรให้บริษัทลูกค้าได้รับผลด้านเงินสดหมุนเวียนน้อยที่สุด ก็เป็นความยากในการเจรจามากกว่าในเวลาที่ไม่สถานการณ์ปกติ

1.3 กำลังคนในองค์กร (Manpower)

เมื่อสถานการณ์โควิด 19 ทำให้ไม่สามารถทำงานในที่ทำงานได้ ทางบริษัทจึงจำเป็นต้องปรับวิธีการทำงานให้มีการทำงานจากที่บ้าน การใช้โทรศัพท์ที่จะให้ลูกค้าได้คุยตรงกับพนักงานที่ดูแลแต่ละเคส ดังนั้นจึงแทบไม่มีผลต่อลูกค้าเลย อย่างไรก็ตามก็อาจจะมีผลในเรื่องความล่าช้าที่ลูกค้าจะได้รับเอกสารผ่าน line ผ่าน email ซึ่งไม่เหมือนกับการเจอลูกค้าด้วยตนเองที่พนักงานสามารถนำเอกสารไปให้ลูกค้าได้ทันที

2. การบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด 19

2.1 ในแง่การบริหารลูกค้า โดยปกติที่ปรึกษาประกันภัย คือ บริษัทที่ให้บริการคำปรึกษาด้านการบริหารความเสี่ยง สถานการณ์โควิด คือ หนึ่งในสถานการณ์เสี่ยง ซึ่งโดยทั่วไปบริษัทจะมี BCP (Business Continuity Plan) อยู่แล้ว โดยเฉพาะบริษัทเป็นลูกค้าขนาดใหญ่ที่เป็นบริษัทข้ามชาติ ทุกบริษัทต้องทำ BCP สำหรับกรณีการเกิดไฟไหม้ หรือภัยพิบัติต่างๆ ดังนั้น BCP ก็สามารถนำมาประยุกต์กับสถานการณ์โควิดได้

ในกรณีการบริการลูกค้ารายย่อย บริษัทที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ จะทำหน้าที่ในการเจรจาต่อรองให้มีการทยอยจ่าย ไม่ต้องจ่ายก้อนเดียว ซึ่งจะช่วยให้ลูกค้าสามารถบริหารกระแสเงินสดได้ดีขึ้น

2.2 การค้นหาจุดแข็งจากสถานการณ์โควิด บริษัทที่ปรึกษา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ มีการแบ่ง Segment ของลูกค้า และจะเจาะลูกค้าเฉพาะกลุ่มและดูแลให้บริการลูกค้าเป็นอย่างดี ดังนั้น บริษัทจึงรักษารฐานลูกค้าได้เป็นอย่างดี ทำให้แม้เกิดสถานการณ์โควิด จึงไม่กระทบยอดขายในภาพรวมมากนัก

จุดแข็งอีกข้อคือ คน บริษัทมีทีมทำงานที่มีความชำนาญและปฏิบัติงานมานาน จนสามารถดูแลแต่ละเคสได้อย่างต่อเนื่อง พนักงานจะรู้จักลูกค้าเป็นอย่างดี ตัวอย่างเช่น ในการก่อสร้างโรงไฟฟ้าโรงหนึ่ง ต้องใช้เวลาก่อสร้าง 6 – 7 ปี บริษัทที่ปรึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้จะมีทีมงานที่ดูแลอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการ turnover ของคนงานระหว่างการทำงานแต่ละ project เลย ซึ่งจะสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าได้อย่างมาก

3. การวิเคราะห์ SWOT

เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 บริษัทพบว่า บริษัทมีจุดแข็ง (Strength) คือ มี Brand เป็นที่ยอมรับในระดับโลก และการไม่ค่อยมีคู่แข่งสำหรับ Platform การเป็นบริษัทประกันภัยกับโครงการใหญ่ๆ ในประเทศไทยจะพูดได้ว่า มีบริษัทเราเป็นบริษัทเดียว

จุดแข็งอีกข้อคือ พนักงานที่ทำงานกับบริษัทมาเป็นเวลานาน ดูแลลูกค้าได้โดยอาศัยข้อมูลนี้ ทำธุรกิจต่อเนื่องกันเป็นเวลายาวนาน

ส่วนจุดอ่อน (Weakness) ที่พบในเมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤติโควิด 19 คือ การใช้เวลาในการเจรจาการค้าเพิ่มขึ้น เนื่องจากลูกค้ามีข้อจำกัดทางการเงินที่มีกำลังซื้อน้อยลง แม้ว่าทางบริษัทจะให้พนักงานระดับบริหารเข้าร่วมเจรจา แต่เนื่องจากสถานการณ์โควิด 19 มีความไม่แน่นอน และเป็นโรคอุบัติใหม่ของโลก ทุกฝ่ายมีข้อมูลน้อยจึงตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ซ้ำลง ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาไม่ใช่เรื่องที่จะบริหารไม่ได้

ในเรื่องโอกาสทางธุรกิจ (Opportunity) บริษัทยังเห็นโอกาสว่ายังมีสถานการณ์วิกฤตบริษัทต่าง ๆ โดยเฉพาะบริษัทที่เป็นผู้ลงทุนขนาดใหญ่ ยังจะเห็นความสำคัญของการประกันภัยมากขึ้น แต่ประเด็นที่บริษัทจะปรับราคาเบี้ยประกันกับการบริการความเสี่ยง และกำลังซื้อของลูกค้าให้สมดุลกันอย่างไรเท่านั้น

ในภาวะวิกฤติโควิด 19 ข้อจำกัด (Threats) มีมากมายตรงที่ไวรัสนี้กระจายจากคนสู่คน ดังนั้นจึงเป็นอุปสรรคที่พนักงานของบริษัทจะไปพบกับลูกค้า การต้องปรับตัวโดยใช้ AI ให้มากขึ้นจะช่วยบรรเทาสถานการณ์นี้ได้

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

จริง ๆ ธุรกิจการประกันภัย เป็นธุรกิจที่ต้องอยู่กับความเสี่ยงตลอด ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบอัคริภัย ภัยธรรมชาติ หรือภัยจากการก่อการร้ายต่าง ๆ กลยุทธ์ที่บริษัทใช้คือการติดตามข่าวสารให้ลึกและละเอียด การมี BCP ที่ชัดเจนถึงขอบข่ายความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย บริษัทคงไม่เพิ่มลูกค้ามากมายนัก แต่ยังคงรักษารฐานลูกค้าเก่าไว้อย่างดี คือ กลยุทธ์ของบริษัท

ข. ธุรกิจการประกันชีวิต

“กลุ่มตัวอย่างที่ 2 ในภาคธุรกิจการเงิน คือ ธุรกิจประกันชีวิต ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้เป็นผู้จัดการหน่วยขายบริษัทประกันชีวิตแห่งหนึ่ง จากการสัมภาษณ์ได้ข้อมูลของการเกิดผลกระทบต่อการขายประกันชีวิต ดังนี้”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบต่อธุรกิจเมื่อเกิดจากสถานการณ์โควิด 19

1.1 ลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sales)

พบว่า ยอดขายของหมวดสุขภาพเพิ่มขึ้น ในขณะที่ประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์ และบำนาญ ยอดขายตกลงประมาณ 15% เมื่อเทียบกับก่อนเกิดวิกฤตโควิด 19

1.2 คู่ค้าทางธุรกิจ (Business Partner)

ในประเด็นนี้สำหรับธุรกิจประกันชีวิต หมายถึง นโยบายของบริษัทในการเสนอบริการประกันชีวิตประเภทใหม่ ๆ ที่ออกมา เพื่อการบริการที่หลากหลาย และตรงกับความต้องการของ

ลูกค้าตามยุคสมัยหรือสถานการณ์ ตลอดจนทันต่อการแข่งขันกับคู่แข่ง พบว่าบริษัทได้ออกแบบประกัน ๆ คือ ประกันสุขภาพเด็ก ประกันโรคร้ายแรง เป็นต้น

1.3 กำลังคน (Manpower)

พบว่า ในธุรกิจประกันชีวิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ มีลูกค้าจำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถปรับตัวกับการขายแบบ New Normal ได้ ก็จะหายไปจากธุรกิจประกันชีวิต ซึ่งถือว่าทำให้ผลกระทบต่อผลงานรวมของทีมงานพอสมควร

1.4 การให้บริการและส่งกรมธรรม์ (Logistic)

จากสถานการณ์โควิด 19 ไม่มีผลกระทบใด ๆ เพราะมีการส่งเอกสารโดยบริษัทเอกชนที่รวดเร็ว

2. การบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด 19

2.1 การรักษาฐานลูกค้าเดิม ตัวแทนขายจะเพิ่มช่องทางการขาย Online ตลอดจนลงทุนค่าโฆษณา ทั้งใน Facebook, Google, IG รวมถึงการทำช่องของตนเองใน YouTube โดยทำ content ที่เป็นประโยชน์เป็นความรู้แก่คนที่สนใจ ด้วยวิธีนี้นอกจากจะรักษาฐานลูกค้าเดิมแล้ว ยังสามารถเพิ่มฐานลูกค้าใหม่ ๆ ได้อย่างเกินความคาดหมายด้วย

2.2 เนื่องจากโควิด 19 ทำให้คนตระหนักแล้วว่า อาชีพเดียวไม่พอไม่มั่นคง จะขยายฐานลูกค้า part time (ลูกค้าที่มีงานประจำ) ให้มากขึ้น

2.3 การออกไปตั้งบูธ / การเดิน knock door แทบจะทำได้เลย เพราะวิกฤติโควิด 19 ลูกค้าไม่สะดวกใจที่จะสนทนาเปิดใจยาว ๆ ทำให้การขายผ่านช่องทางนี้แทบจะเป็นศูนย์

2.4 เนื่องจากประกันตอนนี้ สามารถซื้อผ่าน online ได้แล้ว แต่วางกันที่คนบริการ ดังนั้นการอบรมแบบประกันให้ทีมแบบเชิงลึก จึงสำคัญเพราะความรู้ จะสร้างความเชื่อมั่นให้ลูกค้า

2.5 การลงทุนค่าโฆษณาทั้งใน Facebook, Google, IG ทำช่องตนเองใน YouTube ทำ content เป็นประโยชน์แก่คนที่สนใจประกัน ไม่เน้น content ขาย และทักทายประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ แก่ลูกค้าเดิมเป็นระยะ เพราะการบอกต่อของลูกค้าเก่ามีประสิทธิภาพเสมอ

3. การวิเคราะห์ SWOT

เมื่อมาสำรวจจุดแข็ง (Strength) พบว่า ตัวกรมธรรม์เป็นสิ่งแรกที่ลูกค้าสนใจ อย่างไรก็ตามการตัดสินใจซื้อส่วนใหญ่ ลูกค้าซื้อเพราะตัวแทนที่มีความสามารถในการแนะนำกรมธรรม์ การให้ข้อมูลในเชิงความรู้ (Knowledge sharing) มากกว่าที่จะเร่งปิดการขาย คือ เป็นจุดแข็งที่สำคัญของทีมงาน

ในส่วนจุดอ่อน (Weakness) พบว่า เมื่อมีการ lockdown ทำให้การสื่อสารระหว่างทีมงานกับลูกค้ายากขึ้น ทีมขายที่ไม่อดทนและเพิ่งเข้าสู่ธุรกิจนี้ มักจะย่อท้อทำให้ทีมงานออกไปมาก มีผลต่อยอดขายที่ตกลงพอสมควร

โอกาสในการทำธุรกิจ (Opportunity) ด้วยเป็นธุรกิจประกันชีวิต ในช่วงโควิด มีผู้สนใจมากขึ้นในกรณีกรรมวิธีแบบประกันสุขภาพ ส่วนการประกันแบบออมเงินลูกค้าให้ความสนใจน้อยลง ตลาดกลุ่มนี้ค่อนข้างจะถดถอย

ประเด็นข้อจำกัดหรืออุปสรรค (Threats) ในภาวะโควิด 19 อุปสรรคสำคัญ คือ ลูกค้าไม่มีความมั่นใจที่จะซื้อ (กรณีประกันแบบออมเงิน) เพราะลูกค้าไม่แน่ใจในกำลังทางการเงินที่จะส่งเบี้ยประกันหลายปี และกว่าจะได้ผลตอบแทนโดยเฉลี่ย (ประกันแบบออมเงิน) ประมาณ 10 ปีขึ้นไป

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

การใช้กลยุทธ์สื่อสารการตลาดแบบการให้ความรู้ (knowledge sharing) เป็นเรื่องสำคัญ และการ Recruit ทีมงานเพิ่มอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มสมาชิกในทีมงาน ซึ่งจะมีผลต่อการเพิ่มตัวแทนและเพิ่มลูกค้าต่อไป

F. ธุรกิจบริการ

ก. ธุรกิจการขนส่งทางรถ

“กลุ่มตัวอย่างที่ได้ให้ข้อมูล เป็นธุรกิจการขนส่งรถ ประเภทรับจ้างไม่ประจำทาง ในเขตจังหวัดนนทบุรี ดำเนินธุรกิจตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เป็นธุรกิจขนาดกลาง มีรถบัสนาค 40 คัน และรถตู้ 15 คัน รวมจำนวน 30 คัน”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบต่อธุรกิจเมื่อเกิดจากสถานการณ์โควิด 19

1.1 ลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sale)

ตั้งแต่วิกฤตโควิด 19 ระลอกที่ 1 ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2563 ถึงล่าสุดวันที่ 20 กรกฎาคม 2564 บริษัทได้รับผลกระทบจากกลุ่มลูกค้าท่องเที่ยวคนไทยท่องเที่ยวภายในประเทศที่ไม่สามารถเดินทางได้ เนื่องจากโรคระบาด รายได้ส่วนนี้ลดลงเดือนละประมาณ 500,000 บาท ส่วนลูกค้าหลักให้บริการตามปกติ (ปี 2563 ถึงปัจจุบัน) คือ ลูกค้าในบริษัทในนิคมอุตสาหกรรม ยังให้บริการรถปรับอากาศของบริษัทฯ เพื่อเป็นสวัสดิการด้านการขนส่ง รับ-ส่ง พนักงานของตนเอง อย่างไรก็ตามมีรายได้ลดลงบ้างเนื่องจาก การทำงานล่วงเวลาของลูกค้าลดลงเป็นบางช่วง นอกจากนี้ช่วงคันๆ ของโรคระบาด บริษัทในนิคมอุตสาหกรรมหยุดผลิตบ้างอีกด้วย

1.2 กำลังคนในองค์กร (Manpower)

บริษัทลดกำลังคนและลดขนาดธุรกิจ โดยไม่ลงทุนเพิ่มตั้งแต่ต้นปี 2560 ก่อนเกิดโควิด ทั้งนี้เพราะเกิดคู่แข่งขึ้นอีกมากมาย เพราะการเข้ามาของรถบัสจากจีนที่มีราคาถูก ทำให้เกิดผู้ประกอบการ

รายย่อยรายใหม่วิ่งรอดโดยสารท่องเที่ยวมากขึ้น และกฎหมายเปิดโอกาสให้จัดตั้งบริษัทเดินรถท่องเที่ยวง่ายขึ้น

บริษัทมองเห็นสถานการณ์แข่งขันที่รถบัสเข้ามาจากจีนมาตีธุรกิจบัสไทย ด้วยกลยุทธ์ตัดราคานั้นการขายรถบัสจีนที่นำเข้ามาจากจีน คำนวณต่ำ ผ่อนนาน ทำให้ผู้อยากทำธุรกิจรถรับจ้างเกิดขึ้นอีกมากมาย เพราะต้นทุนในการซื้อรถบัสต่ำมาก จึงทำให้เกิดการตัดราคาค่าขนส่ง บางรายตัดราคาจนไม่เหลือกำไร ทำให้ขาดสภาพคล่องไม่มีเงินส่งรถและโดนยึดไปหลายราย ด้วยเหตุนี้บริษัทจึงลดกำลังคนและลดขนาดธุรกิจลงตั้งแต่นั้นมา

1.3 สินค้าคงคลัง (Stock)

ทางบริษัทพยายามสต็อกสินค้าจำนวน ขางอะไหล่ น้ำมันหล่อลื่นให้น้อยที่สุด เพื่อไม่ให้เกิดต้นทุนจมและเรื่องรถ บริษัทมีรถพร้อมที่จะให้บริการท่องเที่ยว แต่เมื่อเกิดทุนจีนเข้ามาบริษัททยอยขายรถออกไปบ้าง แต่เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ โควิด 19 การขายรถออกไปชะงักไป

2. การบริหารจัดการในสถานการณ์วิกฤติโควิด 19

เมื่อพูดถึงสถานการณ์วิกฤติ ก่อนเกิดโควิด 19 ก็นับได้ว่าเราเจอกับสถานการณ์วิกฤติ จากการที่ทุนจีนเข้ามาตีตลาดรถบัสไทย ทำให้เกิดคู่แข่งรายใหม่ง่ายขึ้นและมากขึ้น ช่วงนั้นเราเห็นทิศทางของธุรกิจรถบัสให้บริการนำเที่ยวแล้วว่า คงจะอยู่ในขาลง ส่วนบริการรับ-ส่งพนักงาน เราก็ยังคงรักษาสถานลูกค้าที่เป็นบริษัทไว้ให้ได้มากที่สุด ช่วงปี 2560 ก่อนเกิดโควิด 19 ในช่วงนั้นเราเริ่มลดกำลังคน และไม่ขยายธุรกิจแล้ว ดังนั้น เมื่อเกิดโควิด 19 ในปี 2563 ถือว่า เราได้รับผลกระทบไม่มากเท่าไร กลายเป็นเรื่องโชคดีที่เราได้เรียนรู้จากกรณีที่ทุนจีนเข้ามาทำให้ทางบริษัทปรับตัวตั้งแต่ช่วงนั้น

เมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19 เราได้เรียนรู้ว่า เรามีจุดแข็งคือทีมผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และมีการมองการณ์ไกล และที่สำคัญคือไม่โลก เราจึงประคองตัวอยู่ได้ แม้ว่าจะพบจุดอ่อนว่า เมื่อเกิดโควิด 19 เงินทุนหมุนเวียนจะน้อยลง ไม่สามารถต่อสู้กับเงินทุนต่างประเทศ (จีน) ที่เข้ามาลงทุนได้

ในกรณีที่อยากให้รัฐบาลสนับสนุนอะไรบ้าง เพื่อให้ธุรกิจก้าวหน้าหรือเดินต่อไปได้ในสถานการณ์วิกฤติโควิด 19 นี้ ต้องบอกว่า การบริหารจัดการที่ชัดเจน เรื่องวัคซีนไม่มีการเมืองในการกระจายวัคซีน จะช่วยให้สถานการณ์ดีขึ้นมาก

ส่วนในอนาคตหวังว่าประเทศไทยจะได้ขับเคลื่อนด้วยคนรุ่นใหม่ รัฐบาลควรเปิดใจรับฟังคนรุ่นใหม่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนรุ่นใหม่และควรสนับสนุน SME อย่างแท้จริง

3. การวิเคราะห์ SWOT

ตั้งแต่เกิดวิกฤตการณ์การเข้ามาของรถม้าจากจีน บริษัท พบว่า บริษัทมีจุดแข็ง (Strength) คือ ทีมงาน หมายถึง ผู้บริหารและคนขับรถ ที่ทำงานร่วมกันมานาน อยู่กันแบบครอบครัว เมื่อเกิดวิกฤตการณ์เงินเข้ามา ทุกฝ่ายร่วมมือกันทำงานอย่างเข้มแข็งและไม่ทอดทิ้งกัน ถือเป็นจุดแข็งที่สำคัญ

จุดอ่อน (Weakness) ที่สำคัญ คือ บริษัทเป็นธุรกิจขนาดกลางที่มีทุนไม่มากนัก การที่จะเผชิญกับทุนใหญ่จากจีน หรือเจอกับวิกฤตโควิด 19 นี้ เป็นเรื่องที่ยากที่จะรักษาธุรกิจไว้ได้

โอกาส (Opportunity) บริษัทคงไม่มองโอกาสของการทำธุรกิจการบริการรถม้าเท่านั้น บริษัทมองธุรกิจอื่น เช่น ธุรกิจพาร์กเมนต์ บ้านเช่า เป็นต้น

ข้อจำกัด (Threats) การจัดการเรื่องการ lockdown ที่ทำให้หลายธุรกิจต้องปิดตัวลงส่งผลกระทบต่อ การหยุดการรับบริการรถม้า ซึ่งบริษัทเองก็ต้องทำตามนโยบายของภาครัฐ และหวังให้การบริการจัดการ วัคซีนของภาครัฐมีประสิทธิภาพ และจะได้ผ่อนปรนมาตรการ lockdown เพื่อธุรกิจจะได้ฟื้นกลับสู่ภาวะปกติ

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

บริษัทยอมรับว่า บริษัทต้องถอยและหยุดอยู่หนึ่ง เนื่องจากธุรกิจบริการรถม้า เป็นธุรกิจ เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว ซึ่งมีผลกระทบมาก กลยุทธ์การหยุดและลดการดำเนินงานเหมาะสมที่สุด เพราะ บริษัทแทบไม่มีลูกค้าเลย

ข. ธุรกิจโรงแรม

“กลุ่มตัวอย่างผู้ในสัมภาษณ์นี้เป็นเจ้าของธุรกิจในภูเก็ต โรงแรมขนาด 4-5 ดาว มีโรงแรมในเครือ จำนวน 3 โรงแรม โดยทำธุรกิจโรงแรมด้วยการบริหารงานเอง ใช้แบรนด์ของตัวเองไม่ได้ใช้แบรนด์ หรือดำเนินธุรกิจแบบ Hotel chain management ที่อาศัยแบรนด์ต่างประเทศเข้ามาดำเนินการ

นอกจากโรงแรมในเครือ 3 โรงแรมแล้ว กลุ่มตัวอย่างนี้ยังเป็นเจ้าของคอนโดมิเนียมอีก 4 แห่ง โดยกลุ่มลูกค้าได้แก่ ชาวจีน ที่นิยมเข้ามาเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตและในช่วงหลังชาวจีนนิยมที่จะมาลงทุนซื้อห้องชุดแล้วปล่อยให้เช่า เจ้าของธุรกิจผู้ให้สัมภาษณ์นี้ก็ให้บริการบริหารการเช่าให้ด้วย”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบต่อธุรกิจเมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19

1.1 ด้านลูกค้า (Customer)

จากการเกิดโควิด 19 ตั้งแต่มีนาคม 2563 ทำให้ลูกค้าหยุดการมาท่องเที่ยวที่ภูเก็ตทันที โปรแกรมที่จองไว้ล่วงหน้ากระทบทั้งหมด โดยเฉพาะกลุ่มลูกค้าชาวจีนที่เป็นนักลงทุนห้องชุด ประมาณ

80% หยุตส่งค่างวดและยกเลิกสัญญากลางคัน ทำให้มีผลกระทบอย่างมาก เพราะทางบริษัทไม่ได้ขายกระดาษ แต่เราสร้างตึกจนเสร็จแล้วขาย เรียกได้ว่า เราคาดการณ์ความต้องการของนักลงทุนชาวจีนว่าสนใจการลงทุนในห้องชุด ซึ่งก่อนเกิดโควิด 19 เรามีคู่แข่งน้อยมาก เหมือนเรากำลังจะเปลี่ยน platform ธุรกิจโรงแรมมาเป็นห้องชุดขาย ซึ่งเราทำไป 2 ตึก ก็เกิดโควิด 19 อีก 2 แห่ง ที่กำลังจะเริ่มก่อสร้างก็พับโครงการไป แต่เราก็คงหวังว่าในอนาคตธุรกิจตัวนี้จะเกิดขึ้นอีก

ในส่วนของนักท่องเที่ยวที่มาพักกับโรงแรมในเครือ 85% เป็นชาวจีน อีก 15% เป็นยุโรป ซึ่งมีผลกระทบแน่นอน เพราะก่อนเกิดโควิด 19 Supply ของจำนวนห้องในภูเก็ตก็มากกว่า demand อยู่แล้ว จะดูว่าโรงแรมเต็ม และ demand มากกว่า ก็ในช่วงฤดูท่องเที่ยวเท่านั้น ในที่สุดก็ต้องปิดโรงแรมทั้ง 3 แห่ง

1.2 กำลังคน (Manpower)

แน่นอนว่า เมื่อไม่มีลูกค้าและโรงแรมต้องปิดตัวลงทางโรงแรมก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเลิกจ้าง แต่ก่อนจะถึงวิธีการเลิกจ้างทางโรงแรมก็เริ่มด้วยการให้พนักงานใช้วันหยุดหมุนเวียนกันมาทำงาน ลดเวลาทำงานล่วงหน้า ค่อย ๆ ลดจำนวนพนักงานที่เคยมีเกินความต้องการในบางหน่วยให้เหลือน้อยลง และสุดท้ายเมื่อโรงแรมต้องปิดตัวลง เราก็จำเป็นต้องบอกเลิกจ้าง

2. - การบริหารจัดการในสถานการณ์วิกฤติโควิด 19

ในมิติของลูกค้า เรายังคงมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าบางกลุ่ม ที่เป็นลูกค้าตั้งแต่แรกเริ่มเปิดโรงแรม เรายังคงติดต่อกันทาง email ลูกค้ากลุ่มนี้เหมือนเป็นครอบครัวเดียวกับเรา เขาเข้าใจสถานการณ์และกลับเป็นฝ่ายให้กำลังใจเราเสียอีก และยัง commit ว่าจะกลับมาเที่ยวภูเก็ตและมาพักที่โรงแรมเราอีก แต่อย่างไรก็ตามสถานการณ์โควิด 19 ก็นานเวลาปีกว่าแล้ว หลายสิ่งก็อาจจะเปลี่ยนไป

ในส่วนโรงแรมสิ่งที่เราทำได้ คือ บำรุงรักษาสภาพโรงแรมให้ดี แต่ก็ทำให้เรามีค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษา ซึ่งใช้เงินจำนวนมาก ในที่สุดเราก็ยอมลดโดยประกาศขายโรงแรมไป 2 แห่ง ซึ่งขณะที่อยู่ในระหว่างการต่อรองราคากันอยู่ ยังไม่ทราบผลว่านักลงทุนรายใหม่ตัดสินใจอย่างไร ดังนั้นจึงพูดได้อย่างเดียวว่า รอเวลาที่โอกาสจะกลับมา

ในมิติของพนักงาน เรามีความห่วงใยพนักงานมาก บางคนอยู่กันมาเป็น 10 ปี ก็จำเป็นต้องจากลากันไป ในกรุงเทพฯ โรงแรมหลายแห่งยังพอประวิงเวลาด้วยการเปลี่ยนเป็นธุรกิจ Food provider บ้าง delivery อาหารบ้าง แต่ที่ภูเก็ตมันไม่ใช่ มันจบแบบ game over ที่เห็นถนนบางตา เงียบสงัด เพราะลูกค้าของเราคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นส่วนใหญ่

เป็นที่ทราบกันดีว่า ธุรกิจโรงแรมอยู่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นำรายได้หลักเข้าสู่ประเทศ โดยรายได้หลักจะมาจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ การที่รัฐบาลพยายามส่งเสริมให้เกิดโครงการสนับสนุนให้นักท่องเที่ยวไทยเที่ยวในประเทศ ก็แทบจะไม่มีผลกับภูเก็ตเลย เพราะคำสั่งซื้อของคนไทยและจำนวนนักท่องเที่ยวไทยยังไม่มากพอ ที่จะทำให้โรงแรมเปิดรอนักท่องเที่ยว เช่น โรงแรม

ขนาด 300 ห้อง มีนักท่องเที่ยวไทยเข้ามาแค่ 10 ห้อง และเข้ามาเฉพาะช่วงสุดสัปดาห์ บอกได้เลยว่าไม่คุ้มที่เราจะเปิดโรงแรมจ้างคนงานรอนักท่องเที่ยววนั้น

สิ่งที่รัฐควรทำ คือ การจัดหาวัคซีนให้เร็วและมากเพียงพอ และกำหนดนโยบายให้ชัดเจนว่าจะเปิดประเทศเมื่อใด ไม่ใช่เดี๋ยวเปิดเดี๋ยว lockdown หรือจะจัดการเปิดประเทศเป็น zone ก็น่าจะทดลองทำดู อย่างภูเก็ตก็น่าจะเปิดได้โดยมีวิธีการคัดกรองที่ชัดเจน แล้วเปิดรับนักท่องเที่ยวเข้ามาเฉพาะภูเก็ต (ขณะสัมภาษณ์ยังไม่มีโครงการภูเก็ต Sand box) ดังนั้นในระยะเวลาดังนี้สิ่งที่คาดหวังคือ ให้จัดหาวัคซีนให้เร็วที่สุดและมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็งของโรงแรม (Strength) คือ การบริการที่ทำให้ลูกค้าประทับใจ Style ของการบริการแบบไทย ที่บริษัทบริหารเองจะค่อนข้างยืดหยุ่นปรับตามความต้องการของลูกค้า ประกอบกับราคาที่แข่งขันได้เมื่อเทียบกับโรงแรมระดับเดียวกันใน location ใกล้ป่าตอง ใกล้แหล่งท่องเที่ยวเป็นจุดแข็งที่บริษัทยืนหยัดมาได้หลายปี มีลูกค้ามารับบริการซ้ำต่อเนื่องกันหลายปี

ส่วนจุดอ่อน (Weakness) คือ การใช้พนักงานจำนวนมากในการบริการ ทำให้เมื่อเกิดวิกฤตโควิด 19 ทางโรงแรมต้องแบกภาระอยู่ระยะหนึ่ง จนสุดท้ายต้องเลิกจ้าง ซึ่งทำให้มีผลกระทบทำให้พนักงานจำนวนมากขาดรายได้ ต้องเดินทางกลับภูมิลำเนา ซึ่งแรงงานเหล่านั้นก็ไม่มีรายได้และยังค่อนข้างยากจนด้วย

โอกาส (Opportunity) ในธุรกิจท่องเที่ยวนี้ ในวิกฤตโควิด 19 แทบจะไม่เห็นโอกาสที่จะดำเนินธุรกิจต่อไป

- ในข้อจำกัด (Threats) ธุรกิจโรงแรมมีข้อจำกัดมากขึ้นอยู่กับนักท่องเที่ยว เมื่อไม่มีนักท่องเที่ยวทุกอย่างก็หยุด

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

ต้องยอมรับว่า บริษัทต้องค่อย ๆ ถอย พยายามให้กระทบกับลูกค้าจ้าน้อยที่สุด บริษัทขายกิจการโรงแรม 3 แห่ง ในราคาค้นทุน ทั้งนี้ทั้งนั้นรองลงมาสถานการณ์โควิด 19 ของโลกจะดีขึ้น ค่อยพิจารณาว่าจะทำอย่างไรต่อไป

ก. ธุรกิจอาหาร

ก. ธุรกิจร้านอาหารญี่ปุ่น

“กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูล ทำธุรกิจอาหารขนาดเล็ก ที่มีลักษณะเป็นอาหาร Premium และทำตามสั่งแบบญี่ปุ่น (Omagase) ซึ่งเปิดให้บริการทั้งสิ้น 2 แบรินด์ รวมทั้งสิ้น 5 สาขา ในเขตสาทรและสุขุมวิท”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบต่อธุรกิจเมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19

1.1 ลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sales)

ลูกค้าและยอดขายลดลงจนต้องปิดสาขา จากการเกิดโควิด 19 ในระลอกแรก ทำให้มีผลต่อการ lock down ช่วงเดือนเมษายน 2563 เป็นเวลาประมาณ 2 เดือน ทำให้สำนักงานในย่านสุขุมวิทมีพนักงานมาทำงานน้อยลง ทั้งนี้พนักงาน office เป็นลูกค้าประจำของร้านที่สาขาสุขุมวิท ในที่สุดทางบริษัทก็ต้องปิดสาขาที่สุขุมวิทลง ทั้งนี้เพื่อรักษาสาขาสีลมเอาไว้ ในส่วนของแบรนด์ที่เป็นโอมากาสะนั้น พบว่าลูกค้าเดิมยังคงสนับสนุนร้านอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะบริบทของการทานอาหารในรูปโอมากาสะ มีจำนวนลูกค้าน้อยและมีความเป็นส่วนตัวเฉพาะกลุ่มไม่ปะปนกับลูกค้าอื่น ๆ ดังนั้นในส่วนโอมากาสะจึงไม่มีผลกระทบมากนักในช่วงโควิดระลอก 1

ในเวลาต่อมาที่เกิดโควิด 19 ระลอก 2 จนถึงปัจจุบัน (เมษายน 2564) สถานการณ์โควิด 19 มีแนวโน้มจะดีขึ้นในเดือนมกราคม, กุมภาพันธ์, มีนาคม 2564 แต่เมื่อเกิดการเข้ามาของสายพันธุ์อังกฤษ และสุดท้ายเมื่อสายพันธุ์อินเดียหรือเดลต้า เข้ามาสถานการณ์ยิ่งเลวร้ายลง และรัฐบาลมีนโยบายที่ไม่ชัดเจน ทำให้บริษัทไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะมี lock down อีกเมื่อใด หรือจะเป็นนโยบายการไม่ให้ทานอาหารในร้านแต่แน่นอนว่า ในครั้งนี้มีผลกระทบค่อนข้างมาก เพราะคนกลัวไม่กล้าออกมาทานอาหารนอกบ้าน ในขณะที่เดียวกันอาหารญี่ปุ่นเป็นอาหารที่มีรูปแบบทานดิบ ที่เมื่อเกิดโควิด 19 ลูกค้าหลายคนก็บอกตรง ๆ เลยว่า มีความเสี่ยงมากเพราะอาหารไม่ผ่านการปรุงให้สุก

สรุปในภาพรวม โควิด 19 ที่เกิดขึ้นมาตลอดตั้งแต่ต้นปี 2563 จนถึงปัจจุบัน มีผลต่อบริษัทมาก ๆ ที่เดียว

1.2 ผู้ส่งวัตถุดิบ (Supplier)

ในกรณีที่ผู้ส่งวัตถุดิบในช่วงแรกที่โควิด 19 เข้ามาในประเทศไทย ถือว่ามีผลมากทีเดียว เพราะในขณะที่โควิด 19 ระลอกแรกประเทศไทยดูเหมือนมีการบริหารได้ดี มีข้อผู้คิดเชื่อน้อยมาก แต่ในเวลานั้นผู้ส่งวัตถุดิบที่สำคัญของร้าน คือ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศนอร์เวย์ หรือประเทศอื่น ๆ ที่ทางบริษัทส่งวัตถุดิบ นั้น สถานการณ์โควิด 19 ก่อนข้างรุนแรง จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการส่งวัตถุดิบ ซึ่งนับเป็นปัญหาหนัก เพราะ Style ของอาหารที่ร้านทั้ง 5 สาขา นั้น ต้องเป็นวัตถุดิบที่สดมากที่สุด คือ ส่งเข้ามาไม่เกิน 24 ชั่วโมง จะต้องส่งถึงลูกค้า (รวมเวลาการปรุงและการบริการด้วย) ตรงนี้ทำให้เกิดปัญหาหนักจริง ๆ

1.3 กำลังคนในองค์กร (Manpower)

กรณีกำลังคน เนื่องจากธุรกิจอาหารเป็นธุรกิจที่ต้องใช้กำลังคนเป็นหลัก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหารญี่ปุ่นต้องอาศัยเชฟที่มีความชำนาญ ทั้งในเรื่องฝีมือการทำอาหารและมีมนุษย

สัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าด้วย เมื่อเกิด โควิด 19 พนักงานก็เกิดความหว่นไหวพอสมควร ในช่วง lock down ในเดือนเมษายน 2563 - พฤษภาคม 2563 ประมาณ 2 เดือน บริษัทก็ยังจ่ายเงินเดือนเต็มและดำเนินการขอค่าเสียหายที่รัฐบาลประกาศช่วยเหลือด้วย

ถ้าถามว่า บริษัทยังบริหารคนงานได้หรือไม่ บอกว่าได้ เพราะพนักงานที่อยู่กับเราก็คงยังอยากอยู่กับเราต่อไป ในส่วนสาขาที่ปิดการดำเนินการนั้น เราก็จ่ายค่าชดเชยให้ ก็ถือว่าจากกันด้วยดี ส่วนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันพนักงานก็ปรับตัวและเข้าใจ แต่ก็ทำให้เหนื่อย คือบริษัทพยายามจองวัคซีนแต่ก็ไม่ได้ หรือที่ได้ก็ถูกเลื่อนไป แต่เราก็ไม่หมดหวังยังคงพยายามจองให้พนักงานทุกคนได้รับวัคซีน

1.4 การขนส่งสินค้า (Logistic)

ประเด็นนี้ต้องแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ คำนวณที่ส่งวัตถุดิบนำเข้า ซึ่งเราก็แก้ไขโดยการติดต่อกับ Supplier รายใหญ่ ในส่วนปลายทางบริการส่งสินค้าที่บ้าน เนื่องจากลูกค้าไม่ออกนอกบ้าน เราก็ดำเนินการ delivery ทั้งนี้เราไม่ได้เข้าร่วมกับบริษัทที่มี application รับ-ส่งสินค้า เพราะเมื่อเราสมัครไปนั้น เราจะต้องเสียค่าบริการมากถึง 30% ทางร้านจึงใช้วิธีการให้ลูกค้าส่งสินค้ากับเราโดยตรงและเราส่งโดยการเรียก Rider โดยตรงให้ส่งถึงมือลูกค้า โดยเรา Support ค่าบริการส่งให้ลูกค้า ซึ่งก็พอที่จะแก้ไขปัญหาเมื่อต้องปรับเป็นการ delivery

2. การบริหารจัดการสถานการณ์วิกฤตโควิด 19

ในด้านการบริหารจัดการ เราก็มามสำรวจตัวเองว่า เรามีจุดแข็ง คือ เรามีฐานลูกค้าเดิมที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับทางร้าน เราก็พยายามรักษาลูกค้ากลุ่มนี้ไว้โดยเฉพาะอย่างยิ่งลูกค้าร้านโอมากาสะ ที่สนับสนุนร้านเป็นอย่างดีมาโดยตลอด เรามักจะเป็นผู้ริเริ่มการบริการ Omagase ที่บ้าน หรือ Home Omagase รายแรกๆ คือ เรายกทีมยกเครื่องมีอุปกรณ์การรับประทานไปบริการที่บ้าน ซึ่งได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี แต่ก็มีอุปสรรคพอสมควร เมื่อรัฐบาลประกาศเคอร์ฟิว ซึ่งทำให้เราต้องจัดเวลาบริการให้เร็วขึ้น ซึ่งบางครั้งก็ไม่สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้า

นอกจากนี้ทางร้านเราก็ปรับเมนูให้เหมาะกับการบริการแบบ delivery แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เพราะอาหารญี่ปุ่นจะเรียกว่าได้ว่าไม่ค่อยเหมาะกับการ delivery เท่าไหร่ แต่ทางร้านก็พยายามหาวิธีการให้ส่งได้เร็วที่สุด เพื่อให้อาหารส่งถึงลูกค้าอย่างมีคุณภาพดีเหมือนกับรับประทานที่ร้าน

3. การวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strength) ของบริษัท กรณีโอมากาสะ คือ การเข้าถึงลูกค้า คุณภาพอาหาร และการบริการที่ดี สถานที่สะอาด ทำให้ลูกค้ายังคงสนับสนุนร้านอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าในช่วง lockdown ลูกค้าประจำก็ยังคงให้ delivery

ในส่วนของคุณด้อย (Weakness) ต้นทุนอาหารญี่ปุ่นสูงมากอยู่แล้วค่าแรง Chef ก็เช่นกัน ในช่วง lockdown บริษัทจำเป็นต้องรักษา Chef ไว้ ก็แทบจะไม่ลดเงินเดือน Chef เลย ก็คือว่า บริษัทแบกภาระหนักมาก

โอกาสธุรกิจ (Opportunity) หากมีการ lockdown เป็นระยะเวลานาน ยังมองไม่เห็นโอกาสที่จะทำธุรกิจต่อไปเลย

ข้อจำกัด (Threats) การเกิดวิกฤตโควิด 19 ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคมาก เพราะร้านอาหารเป็นที่รวมของลูกค้า เมื่อต้องรักษาระยะห่าง จำนวนลูกค้าที่ร้านสามารถรับตามกฎหมายก็ยิ่งน้อยลงจากเดิม ซึ่งร้านมีขนาดไม่ใหญ่มากอยู่แล้ว ในส่วนของพนักงานเองก็กลัวในการให้บริการ เพราะกลัวการติดโควิด 19

ข้อจำกัดอีกประการคือ ความไม่แน่นอนของนโยบายการจัดการวัคซีนของภาครัฐ

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

บริษัทยังคงพยายามผลิตเมนูอาหารใหม่ ๆ เพื่อให้ลูกค้าได้ลอง เช่น การเพิ่มเมนูอาหารสุก – ข้าวแกงกะหรี่ญี่ปุ่น, โซบะ เป็นต้น เพื่อประคองให้ธุรกิจพออยู่ได้

ในส่วนโอมากาสะ บริษัทมีการเสริมบริการ Home Omagase แต่ก็ยังไม่ค่อยเป็นที่นิยม เพราะลูกค้าเองก็ยังกังวลที่จะพบปะกับผู้คนทั่วไป

สรุปได้ว่า บริษัทใช้กลยุทธ์เชิงรับและเชิงรุกตามสถานการณ์และจังหวะ เรียกว่า บริษัทปรับแทบจะทุกอาทิตย์

ข. ธุรกิจสวนอาหาร

“กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลนี้เป็นผู้บริหารธุรกิจสวนอาหารขนาดใหญ่ ย่านชานเมืองของกรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ทำสวนอาหารทั้งสิ้นประมาณ 16 ไร่ เปิดดำเนินการมาเป็นเวลากว่า 10 ปี”

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญดังนี้

1. ผลกระทบต่อธุรกิจเมื่อเกิดสถานการณ์โควิด 19

1.1 ด้านลูกค้าและยอดขาย (Customer and Sales)

จากการเกิดไวรัสโควิด 19 ทำให้บริษัทต้องปิดกิจการเดิมที่บริษัทตั้งใจสร้างสวนอาหารขนาดใหญ่แอ่นขึ้นมา เพื่อตอบโต้ลูกค้ากลุ่มผู้หญิงที่มีไลฟ์สไตล์ของการถ่ายรูป ชอบเช็คอิน สถานที่สวย ๆ รวมทั้งกลุ่มลูกค้าที่เป็นครอบครัวที่จะใช้เวลาด้วยกันในวันหยุด ในที่สุดผลตอบรับเป็นอย่างดีจากการมี Social จากการ Check in ทำให้ร้านกลายเป็น destination ของกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติที่อยากจะเข้ามาชม มาทานอาหารและถ่ายรูป แต่เมื่อเกิดวิกฤตการณ์โควิด 19 เกิดการ lock down ประเทศ ไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามา บริษัทต้องปิดตัวลงชั่วคราว โดยบริษัทก็ถือโอกาสนี้ Renovate พื้นที่และปรับปรุงร้านไปเลย

1.2 ผู้ส่งวัตถุดิบ (Supplier)

เมื่อเกิดวิกฤตในช่วงแรก บริษัทยังคงประทับประครองร้านให้อยู่ได้ แต่เนื่องจากร้านต้องพึ่งพิงลูกค้าที่เป็นนักท่องเที่ยว การปิดบาง zone ไม่สามารถทำได้กับ Scale ร้านที่ใหญ่แบบนี้ บริษัทจึงหยุดดำเนินการแต่ในส่วน Supplier บริษัทก็ยังคงมี Relationship ที่ติดต่อกันอยู่

1.3 กำลังคน (Manpower)

เรื่องที่เป็นเรื่องหนักใจ เพราะบริษัทวางแผนในการบริหารคนแบบเป็นครอบครัว บริษัทวาง Concept ร้านให้เป็นร้านที่เมื่อทุกคนมาจะมีความสุข รวมทั้งพนักงานที่ทำงานก็จะมีความสุขด้วย บริษัทไม่มีนโยบายการหักเงินพนักงานถ้าลดเมนูหรือส่งอาหารผิด แต่บริษัทชี้แนะให้พนักงานดูแลลูกค้าเหมือนพนักงานเป็นตัวแทนของเจ้าของ ลูกค้า 1,600 โต๊ะ บริษัทใช้พนักงานเกือบ 1,000 คน เพราะฉะนั้นเมื่อเกิดวิกฤตโควิด 19 บริษัท Suffer มากที่ต้องให้คนงานออก เพราะเขามีภาระการเลี้ยงดูครอบครัว เขาไม่ได้แค่อยากได้เงินชดเชย แต่เขาอยากมีงานทำที่มั่นคงเป็นระยะเวลายาวนาน แต่ก็ไม่มีใครคาดคิดว่าเหตุการณ์แบบนี้จะเกิดขึ้น บริษัทกับพนักงานก็ต้องแยกกันไปด้วยดี ก็ได้แต่หวังว่าเมื่อเหตุการณ์กลับมาปกติ บริษัทจะจ้างงานได้เหมือนเดิม

2. การบริหารจัดการในสถานการณ์โควิด 19

การจัดการของบริษัทในระยะแรก ที่บริษัทไม่มีข้อมูลของโรคนี้เลย มีแค่จีนปิดประเทศ ซึ่งนักท่องเที่ยวจีน คือ กลุ่มลูกค้าใหญ่ และบริษัททัวร์ก็ยกเลิกการจองทั้งหมดแบบกะทันหัน ในขณะเดียวกันโควิด 19 ระลอกแรกประเทศไทยก็ lock down ทันที ทั้ง ๆ ที่การระบาดยังไม่ถึงไทย เท่ากับบริษัทหมดลูกค้าแบบสายฟ้าแลบ บริษัทก็พยายาม clear stock ด้วยการทำอาหารกล่องขายอยู่ระยะหนึ่ง แต่ก็ไม่ตอบโจทย์ที่บริษัทจะช่วยพยุงพนักงานไว้ เพื่อให้เขามีรายได้ ในที่สุดบริษัทก็ยอม แต่บริษัทไม่หยุดแน่นอน

3. การวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strength) คือ บริษัทมีเอกลักษณ์ที่เป็นร้านอาหารแนว Theme park ที่มีขนาดใหญ่ ลูกค้ามิใช่เพียงเข้ามาทานอาหาร แต่เหมือนมาเที่ยว มาพักผ่อน มาสวนสนุก และมีความสุข ที่คนทุกเพศทุกวัยเมื่อมาแล้วเขาว่า เขาแปลกตา เขาคาดไม่ถึงว่านี่คือสวนอาหาร แต่เหมือนไปเที่ยวต่างประเทศด้วย

จุดอ่อน (Weakness) โดยทั่วไป จุดอ่อนของร้านอาหาร คือ หลังบ้านที่จะมีการรั่วไหล มีการใช้ต้นทุนมากกว่าที่ควร แต่บริษัทก็แก้ปัญหาได้โดยที่บริษัทมีเมนูและ recipe ที่ชัดเจนว่าจะใช้วัตถุดิบอะไรบ้าง ในส่วนพนักงานก็ถือว่าเป็นส่วนของความท้าทายมากเพราะร้าน 1,600 ที่นั่ง การมีพนักงานที่เข้าใจบริบทของร้าน และมีความสุขที่จะให้บริการ ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ดีว่าท้าทาย แต่บางครั้งเมื่อพนักงาน

อ่อนแอก็เป็นโจทย์ที่ยาก โดยเฉพาะในระยะแรกที่เกิดวิกฤต ก็มีบางส่วนอยากออกเลย บางส่วนไม่อยากจะออกเลย บริษัทก็ค่อย ๆ แก้ปัญหาไป

สำหรับโอกาส (Opportunities) บริษัทยังไม่หมดโอกาส บริษัทมองว่า เรื่องอาหารเย็น ไม่ว่าจะใครคนก็ต้องการทานอาหาร แต่กลุ่มที่เป็นลูกค้าของบริษัท บริษัทให้มากกว่าการอื่นท้อง บริษัทให้การอื่นใจด้วย เพราะฉะนั้นหากมองโลกในแง่บวกไว้ บริษัทมีโอกาสเสมอ

ข้อจำกัด (Threats) การไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีน การบริหารงานที่ไม่ชัดเจนของรัฐ เป็นข้อจำกัดมาก ๆ แต่ก็เข้าใจเพราะบริษัทไม่ใช่ธุรกิจเดียวที่ได้รับผลกระทบ และไม่ใช่ว่าเฉพาะประเทศไทยเท่านั้น

4. กลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤต (โควิด 19)

ก็ต้องยอมรับว่าในช่วงแรกก็ยังมึน ๆ แต่พอวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ และมองบวกไว้ บริษัทก็ไม่ถอย บริษัทมีพันธมิตรที่จะไปร่วมกับแบรนด์อื่น ๆ ที่จะเกิดธุรกิจใหม่ ๆ ในช่วงนี้หากวิกฤตยังอยู่อีกนานก็จะเปิด Scale ที่เล็กลง เพราะเจ้าของเองก็มาจากครอบครัวคนทำอาหาร ในส่วน Theme park ก็ปิดปรับปรุงชั่วคราวไปก่อน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยที่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและจากสัมภาษณ์

1. ข้อมูลทุติยภูมิ สรุปประเด็นหลักสำคัญได้ดังนี้

1.1 สรุปสถานการณ์โควิดทั่วโลก (Time Line)

31 ธันวาคม 2562

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้รับแจ้งจากทางการจีนว่ามีกรณีของโรคปอดบวมรุนแรงหลายกรณี ในนครอู่ฮั่น

1 มกราคม 2563

ทางการจีนเริ่มกักตัวผู้ป่วย และเริ่มมีการสอบสวนเพื่อระบุแหล่งที่มาของโรค

9 มกราคม 2563

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศพบการระบาดของไวรัสชนิดใหม่อย่างเป็นทางการโดยเกิดจากเชื้อไวรัสประเภทไวรัสโคโร

11 มกราคม 2563

คณะกรรมการสาธารณสุขเมืองอู่ฮั่น เผยว่าชายวัย 61 ปีที่ป่วยด้วยโรคปอดปรีศนาเสียชีวิตเมื่อวันพฤหัสบดีที่ผ่านมา ถือเป็นผู้เสียชีวิตรายแรกของประเทศ

12 มกราคม 2563

พบผู้ป่วยจากเมืองอู่ฮั่น ติดเชื้อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในไทย เป็นคนแรกของประเทศไทย และเป็นผู้ติดเชื้อรายแรกนอกประเทศจีน

16 มกราคม 2563

พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งแรกในญี่ปุ่น เป็นชายวัย 30 ปี

20 มกราคม 2563

หัวหน้าคณะกรรมการสุขภาพ ทำการสอบสวนการระบาดไวรัสในเมืองอู่ฮั่น และยืนยันผ่านสื่อว่าเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการระบาดจากคนสู่คนแล้ว

21 มกราคม 2563

พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งแรกในสหรัฐอเมริกา รัฐวอชิงตัน

23 มกราคม 2563

ทางการจีนมีคำสั่งล็อกดาวน์ระงับการให้บริการเครื่องบิน รถไฟ และบริการขนส่งมวลชนทั้งหมดที่เดินทางเข้าออกเมืองอู่ฮั่น

24 มกราคม 2563

พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งแรกในฝรั่งเศสสองรายแรก

25 มกราคม 2563

พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งแรกในออสเตรเลีย

12 กุมภาพันธ์ 2563

องค์การอนามัยโลก (WHO) ประกาศชื่อที่เป็นทางการสำหรับใช้เรียกโรคทางเดินหายใจที่เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ว่า "โควิด-19" (Covid-19)

14 กุมภาพันธ์ 2563

พบผู้ติดเชื้อครั้งแรกในอียิปต์ ซึ่งเป็นกรณีแรกในทวีปแอฟริกา

26 กุมภาพันธ์ 2563

พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งแรกในบราซิล

28 กุมภาพันธ์ 2563

องค์การอนามัยโลก (WHO) ยกระดับการเตือนภัยความเสี่ยงการระบาดไปทั่วโลกของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้อยู่ระดับสูงมาก

11 มีนาคม 2563

องค์การอนามัยโลก (WHO) ออกแถลงการณ์ระบุว่า เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด-19 ได้เข้าสู่ภาวะแพร่ระบาดไปทั่วโลกแล้ว

กันยายน 2563

ค้นพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์อังกฤษ มีชื่อว่า B.1.1.7 พบเป็นครั้งแรกในประเทศอังกฤษ

ตุลาคม 2563

ค้นพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์แอฟริกาใต้ มีชื่อว่า B.1.351

9 พฤศจิกายน 2563

บริษัทไฟเซอร์ (Pfizer) และไบออนเทค (BioNTech) เป็นผู้คิดค้นวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 เป็นรายแรกที่ประกาศผลการทดลองวัคซีนว่ามีประสิทธิภาพในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ถึง 94%

ธันวาคม 2563

ค้นพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์บราซิล มีชื่อว่า P.1(GR) พบครั้งแรกในประเทศบราซิล

2 ธันวาคม 2563

สหราชอาณาจักรเป็นที่แรกในโลกที่อนุมัติให้มีการใช้วัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ที่พัฒนาโดยบริษัทไฟเซอร์ (Pfizer) และไบออนเทค (BioNTech)

24 ธันวาคม 2563

อังกฤษเผยพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กลายพันธุ์เพิ่มอีกชนิด ที่แพร่ระบาดได้อย่างรวดเร็ว โดยมีต้นทางมาจากประเทศแอฟริกาใต้

มกราคม 2564

องค์การอนามัยโลก (WHO) ส่งคณะผู้เชี่ยวชาญลงพื้นที่เมืองอู่ฮั่นของจีน เพื่อหาต้นตอของเชื้อไวรัสที่ทำให้เกิดโรคโควิด-19

10 มกราคม 2564

สาธารณสุขญี่ปุ่นพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์ใหม่ในนักเดินทางจากบราซิล 4 คน พบเป็นคนละสายพันธุ์กับในอังกฤษและแอฟริกาใต้ แต่มีการกลายพันธุ์บางจุดคล้ายกัน สำหรับนักเดินทางจากบราซิล 4 คนที่เดินทางมาถึง หนึ่งในนั้นเป็นชายช่วงอายุ 40 ปี มีปัญหาในการหายใจ อีกคนเป็นหญิงช่วง 30 ปี มีอาการปวดหัวและเจ็บคอ ส่วนชายวัยรุ่นอีกคนมีไข้ส่วนผู้หญิงใน และสุดท้ายเป็นหญิงวัยรุ่นที่ไม่แสดงอาการใดๆ

มีนาคม 2564

พบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์อินเดียมีลักษณะของการกลายพันธุ์คู่ (Double Mutant) มีชื่อว่า B.1.617

เมษายน 2564

พบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์อินเดียในเชื้อโควิดสายพันธุ์เบงกอล มีจุดสำคัญในการหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกัน

29 พฤษภาคม 2564

เหวียน ทัง ลัง (Nguyen Thanh Long) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเวียดนาม กล่าวว่าได้ตรวจพบไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ในเวียดนาม ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สายพันธุ์ของอินเดีย (B.1.617.2) และอังกฤษ (B.1.1.7)

1 มิถุนายน 2564

องค์การอนามัยโลก (WHO) ประกาศระบบเรียกชื่อใหม่ของเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์ต่างๆ ตามอักษรกรีก

เชื้อกลายพันธุ์ที่น่ากังวล ซึ่งมีการกลายพันธุ์ในระดับที่มีนัยสำคัญต่อสาธารณสุขโลก เช่น แพร่ระบาดได้ง่ายขึ้น หรือทำให้วัคซีนมีประสิทธิภาพลดลง มีชื่อตามอักษรกรีกดังนี้

- อัลฟา (Alpha) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.1.7 ที่ตรวจพบครั้งแรกในสหราชอาณาจักร
- เบตา (Beta) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.351 ที่ตรวจพบครั้งแรกในแอฟริกาใต้
- แกมมา (Gamma) ใช้เรียกสายพันธุ์ P.1 ที่ตรวจพบครั้งแรกในบราซิล
- เดลตา (Delta) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.617.2 ที่ตรวจพบครั้งแรกในอินเดีย

เชื้อกลายพันธุ์ที่น่าสนใจ หรือน่าจับตา มีชื่อตามอักษรกรีกดังนี้

- เอปไซลอน (Epsilon) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.427/B.1.429 ที่ตรวจพบครั้งแรกใน

สหรัฐฯ

- ซีตา (Zeta) ใช้เรียกสายพันธุ์ P.2 ที่ตรวจพบครั้งแรกในบราซิล
- อีตา (Eta) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.525 ที่ตรวจพบครั้งแรกในหลายประเทศ
- थीตา (Theta) ใช้เรียกสายพันธุ์ P.3 ที่ตรวจพบครั้งแรกในฟิลิปปินส์
- ไอโอตา (Iota) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.526 ที่ตรวจพบครั้งแรกในสหรัฐฯ
- แคปปา (Kappa) ใช้เรียกสายพันธุ์ B.1.617.1 ที่ตรวจพบครั้งแรกในอินเดีย

23 มิถุนายน 2564

อินเดียประกาศการค้นพบไวรัสโควิด-19 กลายพันธุ์ชนิดใหม่โดยระบุชื่อว่า ‘เดลต้า พลัส’

(Delta plus)

6 กรกฎาคม 2564

โควิด-19 สายพันธุ์เดลต้าได้กลายเป็นสายพันธุ์หลักที่แพร่ระบาดไปทั่วโลก

25 กรกฎาคม 2564

ศูนย์ควบคุมและป้องกันโรคสหรัฐฯ (CDC) ได้ออกคำแนะนำล่าสุด ขอความร่วมมือประชาชนที่รับวัคซีนครบโดสแล้ว ให้กลับมายกระดับป้องกันด้วยการสวมหน้ากากอนามัยอีกครั้ง

30 กรกฎาคม 2564

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization-WHO) เผยแพร่รายงานสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ฉบับล่าสุดที่ระบุถึงอันตรายของโควิด-19 สายพันธุ์เดลตา

1.2 สรุปการพัฒนาของการผลิตและฉีดวัคซีนให้กับประชาชน

เมษายน 2563

เกิดโครงการมุ่งสนับสนุนการพัฒนา จัดซื้อ และส่งวัคซีนโควิด-19 ไปยังกว่า 180 ประเทศทั่วโลก โดยมี องค์การอนามัยโลก (WHO) เป็นผู้นำ ร่วมกับองค์กรพันธมิตรเพื่อวัคซีน (The Vaccine Alliance หรือ Gavi) ที่ก่อตั้งโดยบิล เกตส์ และภรรยา

9 พฤศจิกายน 2563

บริษัทไฟเซอร์ (Pfizer) และไบออนเทค (BioNTech) กลายเป็นผู้คิดค้นวัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 เป็นรายแรก

2 ธันวาคม 2563

สหราชอาณาจักรเป็นที่แรกในโลกที่อนุมัติให้มีการใช้วัคซีนป้องกันโรคโควิด-19 ที่พัฒนาโดยบริษัทไฟเซอร์ (Pfizer) และไบออนเทค (BioNTech)

14 ธันวาคม 2563

แซนดรา ลินด์เซย์ (Sandra Lindsay) คือคนแรกที่ได้รับวัคซีนโควิด-19 ของไฟเซอร์ในสหรัฐอเมริกา

30 ธันวาคม 2563

วัคซีนแอสตราเซนเนกา (AstraZeneca) ได้รับการอนุมัติให้ใช้ในสหราชอาณาจักร

31 ธันวาคม 2563

องค์การอนามัยโลกได้อนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 ที่พัฒนาโดยบริษัทไฟเซอร์ (Pfizer) ร่วมกับไบออนเทค (BioNTech) ในกรณีฉุกเฉินแล้ว

16 กุมภาพันธ์ 2564

องค์การอนามัยโลกได้อนุมัติฉุกเฉินการใช้งานวัคซีนโควิด-19 ที่พัฒนาโดยบริษัทแอสตราเซนเนกา (Astrazeneca Plc.)

กุมภาพันธ์ 2564

องค์การอนามัยโลกได้อนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 โคแวกซีน (Covaxin) แอสตราเซนเนกาที่ผลิตในอินเดีย ในกรณีฉุกเฉินแล้ว

12 มีนาคม 2564

องค์การอนามัยโลกได้อนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 ที่พัฒนาโดย บริษัท จอห์นสัน แอนด์จอห์นสัน (Johnson & Johnson) ในกรณีฉุกเฉินแล้ว

30 เมษายน 2564

องค์การอนามัยโลกได้อนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 ที่พัฒนาโดย บริษัท โมเดอร์นา ในกรณีฉุกเฉินแล้ว

8 พฤษภาคม 2564

องค์การอนามัยโลกอนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 ที่พัฒนาโดย บริษัท ซิโนฟาร์มจากจีน เป็นกรณีฉุกเฉิน

1 มิถุนายน 2564

องค์การอนามัยโลกอนุมัติการใช้งานวัคซีนโควิด-19 โคโรนาแวค พัฒนาโดย บริษัท ซิโนแวค ที่เป็นกรณีฉุกเฉิน

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารธุรกิจ

ทั้งสิ้น 7 ประเภท รวมทั้งหมด 15 บริษัท สรุปสาระสำคัญ เรื่องผลกระทบจากวิกฤตการณ์เกิดโรคระบาดของไวรัสโควิด-19 ต่อภาคธุรกิจ การบริหารจัดการความเสี่ยงของภาคธุรกิจเมื่อเกิดภาวะวิกฤต ตลอดจนกลยุทธ์ของภาคธุรกิจที่จะนำไปปรับใช้ในวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตต่อไป

2.1 ธุรกิจการเกษตร

ธุรกิจการเกษตรส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับภาวะธรรมชาติที่สามารถได้รับผลจากการเกิดวิกฤตทางธรรมชาติในรอบปีอยู่แล้ว เช่น การเกิดฝนแล้ง น้ำท่วม โรคระบาด ดังนั้นผู้บริหารธุรกิจเกษตรจึงมีความพร้อมที่จะรับมือกับภาวะวิกฤตต่าง ๆ พอสมควร อย่างไรก็ตามการเกิดสถานการณ์โควิด 19 ไม่ได้มาจากสาเหตุทางธรรมชาติตามปกติของวงจรฤดูกาลในแต่ละปี แต่กลับกระจายตามระบบวงจรธุรกิจทั้งหมด เช่น กระทบธุรกิจต้นน้ำ คือ แหล่งส่งสินค้า (Supplier) เช่นกรณี ผู้ส่งสินค้าที่มาจากต่างประเทศจะหยุดชะงัก เพราะการระบาดของโควิดเกิดขึ้นทั่วโลก (จากกรณีกลุ่มตัวอย่างที่ดำเนินธุรกิจนำเข้าปุ๋ย) หรือการขนส่งสินค้า เพราะบริษัทขนส่งต้องหยุดดำเนินการ กระทบการบริหารกำลังคนที่ต้องมีการหยุดชะงักเพราะพนักงานติดโควิด 19 ต้องจัดสรรกำลังคน เพื่อไม่ให้กระทบกำลังการผลิต เป็นต้น ในส่วนธุรกิจเองมีผลกระทบต่อกู้ค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเจรจาต่อรองการค้า ที่ไม่สามารถพบปะพูดคุยกันตามปกติได้

ในส่วนกลยุทธ์ที่ใช้ของธุรกิจเกษตร พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง มีการปรับตัวไปตามสถานการณ์ธุรกิจการเกษตรขนาดใหญ่ ที่มีระบบการดำเนินการอย่างดี มีการดำเนินธุรกิจมาเป็นเวลานาน มีทุนสูงจะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 น้อยกว่า ธุรกิจนำเข้าสินค้าเกษตรที่มีต้นทุนต่ำ และเป็นบริษัทขนาดเล็กกว่า

2.2 ธุรกิจการผลิต

ธุรกิจการผลิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนี้ ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 ในสภาพที่แตกต่างกัน ตามประเภทของธุรกิจ คือ ธุรกิจที่ผลิตสินค้าจำเป็นภายในครัวเรือน (เฟอ์นิเจอร์) ไม่ได้รับผลกระทบในทางลบในประเด็นยอดขาย แต่กลับได้รับผลดีจากการเกิดสถานการณ์โควิด 19 ทั้งนี้เพราะลูกค้า Work for home และได้รับผลกระทบจากนโยบาย lock down ซึ่งรัฐบาลประกาศใช้ทั่วประเทศ ทำให้มีความต้องการผลิตภัณฑ์ด้านเฟอร์นิเจอร์มากขึ้น ในทางตรงกันข้ามกับอุตสาหกรรมการผลิตเสื้อผ้า ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับผลกระทบในประเด็นยอดขายลดลงเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะลูกค้า Work for home จึงไม่มีความต้องการเสื้อผ้าและการแต่งกายน้อยลง การ lock down ยังมีผลกระทบต่อความต้องการเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายน้อยลง จึงสรุปได้ว่า ประเภทของธุรกิจที่แตกต่างกันมีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจแตกต่างกัน

ในส่วนกลยุทธ์ของธุรกิจการผลิตที่ใช้นั้น พบว่า ธุรกิจการผลิตประเภทของสินค้าที่แตกต่างกัน เมื่อได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 ที่แตกต่างกัน ก็จะมีการกำหนดกลยุทธ์ที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประเภทของผลิตภัณฑ์ บริบทของธุรกิจ ต้นทุน อย่างไรก็ตามสิ่งหนึ่งที่สอดคล้องกันในธุรกิจการผลิตทั้ง 2 ตัวอย่าง คือ การรักษาสภาพความสมดุลของ Input คือ วัตถุดิบ กำลังคน ที่นำเข้าสู่ระบบการผลิต กับความต้องการของตลาด

อย่างไรก็ตามจากการเก็บข้อมูล พบว่า สถานการณ์โควิด 19 ที่มีความยืดเยื้อยาวนาน ที่มีผลในวงกว้างทั่วโลก อาจทำให้ธุรกิจการผลิตขนาดเล็ก ที่ผลิตสินค้าประเภทแฟชั่นเสื้อผ้า อาจจะต้องปิดการดำเนินการไปในที่สุด

2.3 ธุรกิจการพาณิชย์

ธุรกิจการพาณิชย์ หมายถึง ธุรกิจการค้าขาย เช่น การนำเข้าสินค้า หรือส่งสินค้าออก ระหว่างประเทศ กลุ่มตัวอย่าง 2 ธุรกิจ ดำเนินการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ คือ 1) ผลิตภัณฑ์เคมี และ 2) ปุ๋ยเพื่อการเกษตรกรรม พบว่า ธุรกิจทั้ง 2 ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 ทั้งเหมือนและแตกต่างกัน ในประเด็นที่เหมือนกัน คือ 1) ระบบ logistic ที่ได้รับผลกระทบจากการที่พนักงานของบริษัทขนส่งติดโควิด 19 หรือ การเดินเรือระหว่างประเทศเกิดความล่าช้าตามท่าเรือ port ในหลายประเทศ เนื่องจากแต่ละประเทศมีนโยบายการคัดกรองเรือสินค้า และการกักกันสินค้า เพื่อให้ความปลอดภัยจากโควิด 19 จึงทำให้การขนส่งสินค้าเกิดความล่าช้า 2) มียอดขายลดลง จากข้อมูลของธุรกิจทั้ง 2 ธุรกิจที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ลูกค้านี้มีความต้องการสินค้าลดลง แต่มีใช้มาจากสาเหตุของสถานการณ์โควิด 19 นั่นคือ กรณีของธุรกิจนำเข้าเคมีภัณฑ์ ยอดขายลดลงเพราะ end user มีความต้องการในการก่อสร้าง การปรับปรุงอาคารบ้านเรือนน้อยลง ธุรกิจนำเข้าเคมีภัณฑ์เป็นต้นน้ำของการผลิตสี, กาว และยาง และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ซึ่งจะส่งให้ end user อีกต่อหนึ่ง จึงได้รับผลกระทบจากยอดขายที่ลดลงไปด้วย ในส่วนของธุรกิจนำเข้าปุ๋ย ยอดขายลดลงมีส่วนมาจากทั้งสถานการณ์โควิด 19 และเนื่องจากปีนี้ฝนตกคือน้ำดีมาก ทำให้ความต้องการในการใช้ปุ๋ยเคมีน้อยลงในประเด็นที่แตกต่างกัน คือ การพบปะลูกค้าในธุรกิจนำเข้าปุ๋ยได้รับผลกระทบมาก เพราะไม่สามารถพบลูกค้าในวิถีปกติได้ เพราะในการพบปะลูกค้าต้องมีการแสดงสินค้าตัวอย่าง หรือการทำการทดลองในแปลงสาธิต (2) ความแตกต่างที่เกิดจากสถานการณ์โควิด 19 เนื่องจากธุรกิจนำเข้าเคมีภัณฑ์ เป็นธุรกิจ B to B มีความสัมพันธ์กับลูกค้ามาเป็นเวลานาน การนำเสนอสินค้าง่ายและสะดวก โดยใช้เทคโนโลยีมาช่วย ในขณะที่ธุรกิจนำเข้าปุ๋ย เป็นธุรกิจค้าปลีก เป็นธุรกิจที่ถึง end user โดยตรง จึงมีความละเอียดในข้อมูลของ end user ในแต่ละราย สรุปได้ว่า ผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 ต่อธุรกิจการพาณิชย์ มีทั้งที่เหมือนและแตกต่างกันตามบริบทของธุรกิจนั้น ๆ

ในส่วนของกลยุทธ์การบริหารงาน พบว่า ธุรกิจการพาณิชย์ที่มีลักษณะบริบทขององค์กรแตกต่างกัน จะมีการกำหนดกลยุทธ์แตกต่างกันไป ตามลักษณะสินค้าที่นำเข้า

2.4 ธุรกิจการก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

ธุรกิจก่อสร้าง เป็นธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับอสังหาริมทรัพย์ จากการศึกษาพบว่า สถานการณ์โควิด 19 มีผลกระทบต่อธุรกิจการก่อสร้างในลักษณะที่แตกต่างกัน คือ ในธุรกิจก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นโครงการขนาดใหญ่ ไม่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 ทั้งนี้เพราะนักลงทุนเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่มีเงินลงทุนจำนวนมาก และมีนักลงทุนต่างชาติถือหุ้นร่วมด้วย จะมีแนวคิดที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องและรอดสถานการณ์โควิด 19 เมื่อดีขึ้นจะสามารถรับลูกค้าได้เลย ในส่วนของโครงการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ขนาดกลางและขนาดเล็ก จะได้รับผลกระทบต่อสถานการณ์โควิด 19 ค่อนข้างมาก เพราะลูกค้าชะลอการซื้อ ประกอบกับธนาคารปล่อยสินเชื่อเพื่อสร้างบ้านค่อนข้างเข้มงวด จึงมีผลกระทบต่อธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ขนาดกลางและเล็กเป็นอย่างมาก

นอกจากนี้โครงการขนาดกลางและเล็กยังได้รับผลกระทบจากราคาวัสดุก่อสร้างในอัตราค่อนข้างสูง คือ ราคาเหล็ก ทั้งนี้เพราะผลกระทบจากธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการบ้านอยู่อาศัยแบบบ้านเดี่ยวมีมากขึ้นในช่วงเดือนมิถุนายน - กรกฎาคม 2564 ทำให้ราคาเหล็กสูงขึ้นมาก ซึ่งมีผลต่อต้นทุนการก่อสร้างโครงการ ซึ่งเป็นอุปสรรคที่โครงการขนาดกลางและขนาดเล็กที่ต้องรับภาระต้นทุนการก่อสร้างอีกด้วย

ในส่วนของกลุ่มธุรกิจในการดำเนินการบริหารจัดการสถานการณ์วิกฤตโควิด 19 นี้ ธุรกิจก่อสร้างและพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ได้พยายามปรับตัวโดยการใช้กลยุทธ์ปรับการทำงานธุรกิจ เช่น การเปิดเฟสขนาดเล็กไม่เกิน 2 ไร่ เพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายการจัดสรร หรือในกรณีบริษัทที่ปรึกษาทางการออกแบบโครงการก็จะเน้นการรับบริการให้คำปรึกษาทางธุรกิจมากกว่ารับงานก่อสร้าง เป็นต้น

2.5 ธุรกิจการเงิน

จากการศึกษาพบว่า ธุรกิจการบริการด้านการเงินได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 ในมิติที่แตกต่างกัน คือ ในมิติของลูกค้า พบว่า ลูกค้ามีกำลังซื้อน้อยลง คือ กรณีหากลูกค้าซื้อประกันและจะต่อประกันภัย พบว่า ลูกค้าจะพยายามต่อรองให้มีการส่งเบี้ยประกันน้อยลง หรือ ให้มีระยะเวลาการผ่อนเบี้ยประกัน ในมิติของการสื่อสารกับลูกค้า สถานการณ์โควิด 19 ส่งผลให้การติดต่อสื่อสารกับลูกค้าผ่านวิถีของ Social ผ่านระบบ VDO call หรือระบบ online conferences ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจซื้อของลูกค้าพอสมควร อย่างไรก็ตามในกรณีบริษัทที่ปรึกษาประกันภัย พบว่า เนื่องจากเป็นบริษัทที่มี Scale ขนาดใหญ่ จะได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 น้อยกว่า ในธุรกิจประกันชีวิตขนาดเล็ก สรุปได้ว่า ธุรกิจการเงินที่เป็นกลุ่มตัวอย่างบริษัทหนึ่ง คือ บริษัทที่ปรึกษาประกันภัย จะได้รับผลน้อยกว่า ในบริษัทที่ขายประกันชีวิตที่เป็นลูกค้ารายย่อย Retail นั่นเอง

ในด้านกลยุทธ์ในการบริหารจัดการสถานการณ์วิกฤตในธุรกิจการเงิน พบว่า ทีมงานมีความสำคัญเป็นอย่างมากทั้ง 2 ธุรกิจให้ความสำคัญเหมือน ๆ กัน กับการมีทีมงานที่เข้มแข็งการรักษาขวัญ

และกำลังใจของทีมงาน มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะเป็นผู้รักษาความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าไว้ ดังนั้นกลยุทธ์ที่สำคัญเพื่อรักษาธุรกิจให้ยั่งยืน คือ การสร้างและรักษาทีมงานนั่นเอง

2.6 ธุรกิจบริการ

จากการศึกษาข้อมูลทฤษฎีและการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ธุรกิจบริการมีความเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งจากการเกิดสถานการณ์โควิด 19 ทำให้ไม่มีนักท่องเที่ยวทั้งของไทยและนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ดังนั้นจึงส่งผลกระทบต่อธุรกิจบริการอย่างแน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจโรงแรมและธุรกิจบริการอื่น ๆ ค่อเนื่อง เช่น รถทัวร์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ ธุรกิจหยุดชะงัก จากการศึกษข้อมูลทฤษฎีเพิ่มเติม พบว่า ธุรกิจโรงแรมได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 อย่างรุนแรงและยาวนาน

ส่วนการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานการณ์วิกฤตนี้ ธุรกิจบริการที่มีขนาดเล็กต้องหยุดการดำเนินการ และได้พยายามรวมตัวกันเพื่อขอความช่วยเหลือจากภาครัฐ โดยผ่านสมาคมการท่องเที่ยวระดับจังหวัดและระดับภูมิภาค เพื่อรองรับข้อมูลความต้องการความช่วยเหลือต่าง ๆ ไปยังรัฐบาล เพื่อให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ ทั้งนี้เพราะรายได้จากการท่องเที่ยว คือ รายได้หลักของรัฐบาลเช่นกัน

2.7 ธุรกิจอาหาร

ธุรกิจอาหารนับว่าได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19 อย่างมาก เนื่องจากการใช้นโยบาย lock down ทำให้ไม่มีลูกค้า หรือ แม้ว่าผ่อนคลายการ lock down แล้ว ลูกค้ายังคงลดลงเพราะไม่แน่ใจว่าจะติดเชื้อหรือไม่ และเพราะยังไม่ได้รับวัคซีนอย่างทั่วถึง เจ้าของธุรกิจต้องปรับตัวให้ผ่านสถานการณ์ พบว่า ธุรกิจอาหารที่มีทุนมาก จะได้เปรียบธุรกิจอาหารขนาดเล็ก อย่างไรก็ตามธุรกิจอาหารขนาดเล็กที่มีบริการแบบ made to order หรือ chef table ที่ให้บริการลูกค้าอย่างใกล้ชิด มีลูกค้ากลุ่มหนึ่งที่เป็นลูกค้าประจำอย่างต่อเนื่องจะมีโอกาสอยู่รอดมากกว่า ธุรกิจที่เป็น mass แม้ว่าจะลงทุนสูงกว่าก็ตาม

ในส่วนของกลยุทธ์ที่ธุรกิจอาหารใช้นั้นพบว่า ธุรกิจอาหารทั้ง 2 บริษัทที่กลุ่มตัวอย่าง ขอมใช้กลยุทธ์ถดถอย คือ ปิดสาขา และปิดกิจการ เพื่อรอให้สถานการณ์โควิด 19 ดีขึ้น จึงจะเริ่มดำเนินธุรกิจต่อไป ซึ่งจะเป็นธุรกิจอาหารในรูปแบบใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ New normal ของโลกปัจจุบันต่อไป

โดยสรุปสถานการณ์โควิด 19 มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจทุกประเภท และกระทบวงจรของการทำธุรกิจทุกมิติ ตั้งแต่ ระบบวัตถุดิบนำเข้า (supplier) ระบบการส่งสินค้า (logistic) และระบบกำลังคน (human reuses) ระบบการขายและการตลาด (sale and marketing)

การดำเนินธุรกิจทุกประเภทมีความจำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และสร้างกลยุทธ์ใหม่ ๆ ตามความบริบทขององค์กร ธุรกิจที่ปรับตัวได้เร็ว เข้าใจสถานการณ์ และมีข้อมูลที่จะคาดการณ์สถานการณ์

อภิปรายผล

จากการเก็บข้อมูลทฤษฎี จะเห็นได้ว่า สถานการณ์ของการเกิดการระบาดของโควิด 19 นับว่าเป็นสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ (Business environment) ที่ไม่มีธุรกิจใดคาดการณ์ว่าเกิดขึ้น โดยสถานการณ์การระบาดแพร่กระจายไปอย่างกว้างขวางทั่วทุกประเทศทุกภูมิภาคของโลก และการแพร่ระบาดเป็นไปอย่างต่อเนื่องยาวนานเนื่องจากไวรัสโควิด 19 ก็มีการปรับเปลี่ยนสายพันธุ์เพื่อการแพร่กระจายตัวอย่างไม่หยุดยั้ง แม้ว่าจะมีการวิจัยและผลิตวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้คนสามารถต่อสู้กับไวรัสโควิด 19 ได้ แต่ก็ยังไม่มีใครสามารถคาดการณ์ได้ว่าสถานการณ์จะหยุดเมื่อใด หรือจะมีการชะลอตัวของการระบาดเมื่อใด ดังนั้นในส่วนของธุรกิจจึงต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เพื่อให้ธุรกิจอยู่รอด ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Contingency Theory

ซึ่งจากการเก็บข้อมูลปฐมภูมิโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารจากธุรกิจ 7 ประเภทนั้น พบว่า ธุรกิจทุกประเภทมีการปรับตัวจึงจะสามารถสร้างความสมดุลกับสถานการณ์การระบาดของโควิด 19 นี้ บางธุรกิจได้รับผลกระทบทางลบ บางธุรกิจได้รับผลกระทบทางบวก ซึ่งธุรกิจเหล่านั้นได้เลือกใช้กลยุทธ์ต่างๆ ที่สอดคล้องกับทฤษฎี Tow Matrix กล่าวคือ

บางธุรกิจพบ จุดอ่อนในการดำเนินการแต่ยังมองเห็นโอกาสจากสถานการณ์ จึงทำการการเลือกหยุดผลิตบางส่วนเช่นธุรกิจ การผลิตเสื้อผ้า (โปรดอ่านรายละเอียดใน บทที่ 4) หรือบางธุรกิจเลือกที่จะเปลี่ยน Platform การทำธุรกิจไปทำด้านอื่น ๆ เช่น การทำธุรกิจก่อสร้าง (โปรดอ่านรายละเอียดใน บทที่ 4) ซึ่งเป็นกลยุทธ์เชิงพัฒนา (WO)

ในขณะเดียวกันยังคงมีบางธุรกิจมีจุดแข็งและมองเห็นโอกาสที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด จึงใช้กลยุทธ์เชิงรุก (SO) เช่น ธุรกิจการผลิตและส่งออกเฟอร์นิเจอร์ ที่พบว่ามียอดขายสูงขึ้น สถานการณ์การระบาดของโควิด 19 จนสามารถเพิ่มกำลังผลิตในช่วงเวลาดังกล่าว (โปรดอ่านรายละเอียดใน บทที่ 4)

นอกจากนั้น มีธุรกิจที่พบว่า มีจุดแข็งในการทำธุรกิจแต่ต้องเผชิญกับอุปสรรคที่เกิดจากสถานการณ์ระบาดของโควิด 19 เลือกใช้กลยุทธ์เชิงรับ (ST) ได้แก่ การลดคนงานบางส่วนเลิกพนักงานที่เป็นกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลในการทำงานสูงเพื่อเป็นกลุ่มที่จะหารายได้ให้กับหน่วยงาน เช่น ธุรกิจที่ปรึกษาด้านการประกันภัยและธุรกิจประกันชีวิต หรือ ธุรกิจการผลิตและการจำหน่ายสินค้าเกษตร ที่นำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทนกำลังคน เพื่อให้ธุรกิจดำเนินต่อไปได้ และประหยัดต้นทุนด้านแรงงานจำนวนมาก นอกจากนี้มีธุรกิจที่ผันตัวเองมาเป็นการขาย Online เช่น ธุรกิจเสื้อผ้าส่งออก หรือ การเลือกวิธีการที่จะรักษาลูกค้าเดิมไว้ของธุรกิจการนำเข้าเคมีภัณฑ์และปุ๋ย (โปรดอ่านรายละเอียดใน บทที่ 4)

ในขณะเดียวกันบางธุรกิจมีจุดอ่อนเดิมอยู่แล้วจะพบกับอุปสรรคจากการระบาดของโควิด 19 และยากที่จะดำเนินธุรกิจต่อไปได้ จึงจำเป็นต้องเลือกกลยุทธ์เชิงถดถอย (WT) คือ การหยุดกิจการ เช่น ธุรกิจโรงแรมและร้านอาหาร และธุรกิจบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการนักท่องเที่ยว (โปรดอ่านรายละเอียดใน บทที่ 4)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการดำเนินธุรกิจ สถานการณ์วิกฤต

1. รักษาลูกค้าเดิม โดยการสื่อสารทางตรงและการรักษาคุณภาพของสินค้าและบริการจะทำให้อยู่รอดในภาวะวิกฤต
2. การรักษสัมพันธ์ทางธุรกิจ เช่น Supplier หรือแหล่งเงินทุน จะช่วยให้เกิดการประนีประนอม เช่น การขอผ่อนปรนค่าปรับ การขอยืดเวลาส่งเงินให้กับ Supplier จะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนจากภาวะวิกฤติได้ สมาคมหรือองค์กรที่ธุรกิจเป็นสมาชิกอยู่
3. การรักษากำลังคน การเอาใจใส่และดูแลคนงานเป็นอย่างดีและต่อเนื่อง จะช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี เมื่อเกิดภาวะวิกฤตกำลังคนเหล่านี้ก็จะเข้าใจและสามารถช่วยเหลือองค์กรในลักษณะพึ่งพิงซึ่งกันและกันได้
4. การมีข้อมูลรอบด้าน ในสถานการณ์วิกฤตองค์กรย่อมเกิดการชะงักงัน การตัดสินใจดำเนินการเป็นตอนข้างยาก จึงต้องอาศัยการมีข้อมูลรอบด้านที่เป็นข้อมูลที่ผ่านการคัดกรองให้เป็นข้อมูลที่ดีที่ถูกต้องเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจ
5. การเปิดธุรกิจบน Platform online จะเป็นช่องทางในการดำเนินธุรกิจในสภาวะการณ์ที่เกิดโรคระบาดจากคนสู่คน การทำธุรกิจ online จะเป็นช่องทางการติดต่อสื่อสารได้สะดวกและปลอดภัยจากการแพร่เชื้อโรคระบาดโควิด 19
6. การลดขนาดองค์กร Down Sizing โดยมุ่งเป้าหมายเฉพาะเจาะจงกับกลุ่มลูกค้าขนาดเล็กและพยายามรักษารฐานลูกค้าไว้เพื่อให้ผ่านพ้นภาวะวิกฤตไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในสถานการณ์วิกฤตโควิด 19 ที่ต่อเนื่องเป็นเวลายาวนานเช่นนี้ การวิจัยเก็บข้อมูลในครั้งต่อไปควรจะเกิดขึ้นโดยเร็วอย่างต่อเนื่อง เพื่อการเก็บข้อมูลได้อย่างต่อเนื่องจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
2. ควรศึกษาธุรกิจประเภทเดียวกันและเปรียบเทียบกับธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันแบบเจาะลึก
3. ควรศึกษาธุรกิจใหม่ ๆ เช่น ธุรกิจ online ของสินค้าประเภทต่าง ๆ เพื่อทำการเปรียบเทียบกัน

บรรณานุกรม

- กองช่าง องค์การบริหารส่วนตำบลบางกรูด. ความเสี่ยงการประมาณราคา. [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา www.bangkrud.go.th/files/dynamiccontent/file-52723-14649358631214813914.docx
- กาญจนา เชนฐศิริ. (2556). การประเมินความเสี่ยงในเรื่องทุจริตกระบวนการบริหารสินค้าคงเหลือ กรณีศึกษา บริษัท XYZ จำกัด. (การค้นคว้าด้วยตนเอง มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, สาขาวิชาการตรวจสอบภายใน.
- การรถไฟฟ้านครหลวงแห่งประเทศไทย. (2559). คู่มือบริหารความเสี่ยง. น. 17.
- ชนิษฐา ชัยรัตนวรรณ. การบริหารความเสี่ยงสากล ISO 3100 กับระบบการศึกษาของไทย: วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University. [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา <http://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/7589>
- คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (2558). คู่มือบริหารความเสี่ยง.
- จิรพร สุเมธีประสิทธิ์. (2557). การบริหารความเสี่ยงอย่างมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- จิรพร สุเมธีประสิทธิ์ และคณะ. (2556). การบริหารความเสี่ยงอย่างมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล.
- จันทนา สาขาร และคณะ. (2548). การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จุฑามาศ พิมพ์. (2553). การบริหารความเสี่ยงตามแนวคิด COSO ERM และการกำกับดูแลกิจการที่ดีกับความเชื่อมั่นของงบการเงินในมุมมองผู้ใช้งการเงิน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉัตรปวีณ์ จรัสวรวัฒน์. (2556). “การบริหารงานในองค์กรในช่วงเหตุการณ์ที่วิกฤต” วารสารบัณฑิตศึกษามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2556, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ฐิตารีย์ น่องสวนอ้อย (2559) การประเมินความเสี่ยงของผู้ประกอบการอสังหาริมทรัพย์ขนาดเล็กถึงขนาดกลางในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี. การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. กรอบบริหารความเสี่ยง (ERM Framework). [ออนไลน์]. 2558. แหล่งที่มา https://www.set.or.th/th/about/overview/files/Risk_2015_v2.pdf
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์. [ออนไลน์]. 2557. แหล่งที่มา http://www.set.or.th/th/about/overview/setcg_p3.html
- ประคัลภ์ ปันทพลงกู. ความเสี่ยงทางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล. [ออนไลน์]. 2556. แหล่งที่มา <https://prakal.wordpress.com/2014/>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ประเสริฐ อัครประดมพงศ์. (2552). *การบริหารความเสี่ยง: การอบรมเชิงปฏิบัติการ Risk Management in Higher Education*. หน่วยวิจัยและบริการด้านวิศวกรรมคุณภาพจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, น. 18.
- พงษ์มนัส คือด. ผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการประกอบ อาชีพบริการจัดส่งอาหาร. วารสารมหาจุฬานาครพรรณ์, ปีที่ 7 ฉบับที่ 6 เดือนมิถุนายน 2563 [ออนไลน์]. 2563. แหล่งที่มา
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/download/244529/165526/>
- ฝ่ายวิจัยนโยบายทรัพยากรมนุษย์ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. ผลกระทบโควิด-19 ต่อการจ้างงานในภาคบริการของประเทศไทย. [ออนไลน์]. 2563. แหล่งที่มา
<https://tdri.or.th/2020/09/services-sectors-affected-by-the-covid-19/>
- มงคล กิตติวุฒิไกร และ มนัสดา ชัยสวนิยากรณ์. (2558). “ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อความสำเร็จในการทำงานของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนุกดาหาร” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2558, มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- วสาคร ศรีมุข. การส่งออกผลไม้ของประเทศไทย ในช่วงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ปีที่ 10 ฉบับที่ 11 มิถุนายน 2563 [ออนไลน์]. 2563 แหล่งที่มา
https://www.senate.go.th/document/Ext23819/23819909_0002.PDF
- วิจัยกรุงศรี บทวิเคราะห์ Research Intelligence เดือนเมษายน 2563 ในหัวข้อ Covid-19 Impact on the Thai Economy and Vulnerability of Thai Firms [ออนไลน์]. แหล่งที่มา
<https://www.krungsri.com/bank/th/plearn-plearn/economic-covid-impact.html>
- ศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2554). *การบริหารความเสี่ยง กลไกการกำกับดูแลกิจการ: วารสารบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์*.
- ศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค. [ออนไลน์]. 2563. แหล่งที่มา
<https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situation-no191-120763.pdf>
- สุพรรณิ คลาวาส. (2558). *การกำกับดูแลกิจการและการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์กร: หลักฐานเชิงประจักษ์จากธุรกิจเซรามิก จังหวัดลำปาง*. วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, น. 75.
- อบรม เขาว์นเลิศ. (2554). *หลักการและวิธีกำหนด Risk appetite และ Risk tolerance: การบรรยายวิชาการ ศูนย์วิจัยธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.
- อังสนา ศรีประเสริฐ. (2553). *การบริหารความเสี่ยงกับงานตรวจสอบภายใน: วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ปีที่ 30 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มีนาคม 2553*.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Saardchom, N. (2010), *Collateral Valuation in Clearing and Settlement System*, Journal of Business and Policy Research, Vol 5, Issue2, pp. 40-57.
- Shrivastava, P. Mitroff, I.I., Miller, D. and A. Miglani, " Understanding industrial crises". *Journal of Management Studies*, 1988, 25, 4, 285-304.
- Seeger, M. W.; Sellnow, T. L.; Ulmer, R. R. (1998). "Communication, organization and crisis". *Communication Yearbook*. 21: 231-275.
- Venette, S. J. (2003). Risk communication in a High Reliability Organization: APHIS PPQ's inclusion of risk in decision making. Ann Arbor, MI: UMI Proquest Information and Learning

อ้างอิงจาก Website

- POST TODAY. (21 มกราคม 2563). โทมัสไลน์ "ไวรัสอู่ฮั่น" ระบาดถึงไต้หวันแล้ว. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/world/612320>
- Thai PBS News. (11 มกราคม 2563). จีนพบผู้เสียชีวิตรายแรกจากโรคปอดปริศนา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/world/611404>
- Thai PBS News. (28 มีนาคม 2563). วันที่ไทยรู้จัก COVID-19. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/290347>
- CNN Health. (22 มกราคม 2563). First US case of Wuhan coronavirus confirmed by CDC. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://edition.cnn.com/2020/01/21/health/wuhan-coronavirus-first-us-case-cdc-bn/index.html>
- BBC News บีบีซีไทย. (23 มกราคม 2563). โคโรนาสายพันธุ์ใหม่ : จีนสั่งห้ามเข้า-ออกเมืองเพิ่มเป็น 2 แห่งยับยั้งการระบาดของเชื้อไวรัส. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/international-51222330>
- Sky News. (25 มกราคม 2563). Coronavirus outbreak: First confirmed cases in Europe as France declares three infections. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.sky.com/story/coronavirus-outbreak-hospital-to-be-built-in-five-days-as-death-toll-rises-in-china-11916211>
- The Standard. (25 มกราคม 2563). ออสเตรเลียยืนยัน พบผู้ติด 'ไวรัสโคโรนา' รายแรก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/863566>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- POST TODAY. (12 กุมภาพันธ์ 2563). โควิด-19 : อนามัยโลกตั้งชื่อ "โควิด-19" ให้โรคทางเดินหายใจจากไวรัสสายพันธุ์ใหม่. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/features-51473472>
- PPTV Online. (15 กุมภาพันธ์ 2563). อียิปต์พบผู้ป่วยติดเชื้อโควิด-19 รายแรกในทวีปแอฟริกา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.pptvhd36.com/news/ประเด็นร้อน/119543>
- The Standard. (27 กุมภาพันธ์ 2563). รัฐบาลบราซิลยืนยันพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 รายแรกของประเทศ และรายแรกของลาตินอเมริกา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://thestandard.co/coronavirus-brazil-confirms-first-covid-19-case/>
- BBC News บีบีซีไทย. (28 กุมภาพันธ์ 2563). ไวรัสโคโรนา : อนามัยโลกยกระดับเตือนภัยโควิด-19 เป็นระดับ "สูงมาก". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/international-51679923>
- สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. (12 มีนาคม 2563). องค์การอนามัยโลกประกาศ 'โควิด-19' เข้าสู่ภาวะ 'ระบาดใหญ่' ทั่วโลกแล้ว. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.hfocus.org/content/2020/03/18661>
- PPTV Online. (8 เมษายน 2563). ผู้สั่นยกเลิกมาตรการล็อกดาวน์ หลังปิดเมืองนานกว่า 2 เดือน ทางการอนุญาตประชาชนออกนอกเมืองได้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://thestandard.co/wuhan-eases-lockdown/>
- PPTV Online. (8 เมษายน 2564). 10 เรื่องต้องรู้ "โควิด-19 สายพันธุ์อังกฤษ" แพร่เร็วกว่าปกติ 1.7 เท่า. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.pptvhd36.com/news/สุขภาพ/145194>
- The Standard. (23 พฤษภาคม 2564). ทำไมโควิด-19 สายพันธุ์แอฟริกาได้ถึงนำกังวล. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://thestandard.co/why-south-africa-coronavirus-is-fearful/>
- ไทยรัฐออนไลน์. (26 ธันวาคม 2564). รัฐบาลก่อนสาย 'โควิดกลายพันธุ์จากอังกฤษ' สู้ร้ายติดเชื้อง่าย-ตายมากขึ้น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thairath.co.th/news/foreign/2000928>
- PPTV Online. (9 พฤศจิกายน 2563). Pfizer รายงานผลวัคซีนโควิด-19 ใช้ได้ผลสูงกว่า 90% เตรียมยื่นขออนุมัติภายในเดือนนี้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://workpointtoday.com/pfizer-vaccine-result/>
- PPTV Online. (20 มกราคม 2564). แคลิฟอร์เนียพบโควิด-19 กลายพันธุ์ "L425R" ระบาดตั้งแต่ปลายปี 2020. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/140460?utm_source=web_pptv&utm_medium=relatelink_3&utm_campaign=144356
- BBC News บีบีซีไทย. (2 ธันวาคม 2563). โควิด-19 : สหราชอาณาจักรอนุมัติการใช้วัคซีนของไฟเซอร์-ไบออนเทคเป็นชาติแรกในโลก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/international-55156563>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- BBC News. (8 ธันวาคม 2563). Covid-19 vaccine: First person receives Pfizer jab in UK. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/news/uk-55227325>
- PPTV Online. (24 ธันวาคม 2563). อังกฤษพบโควิดกลายพันธุ์เพิ่มอีกชนิด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/138921?utm_source=web_pptv&utm_medium=relatelink_3&utm_campaign=139054
- Thai PBS News. (17 ธันวาคม 2563). WHO เตรียมเข้า "อุ้ยอ้าน" สอบสวนต้นตอ COVID-19. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/299264>
- PPTV Online. (11 มกราคม 2564). พบอีก! ญี่ปุ่นพบโควิด-19 กลายพันธุ์ชนิดใหม่จากบราซิล. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/139892?utm_source=web_pptv&utm_campaign=146846&utm_medium=RelateBox_1
- PPTV Online. (21 พฤษภาคม 2564). รายละเอียด โควิด-19 สายพันธุ์อินเดีย "B.1.617" สายพันธุ์ที่น่ากังวล.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.pptvhd36.com/news/สุขภาพ/145886?utm_source=web_pptv&utm_campaign=144356&utm_medium=RelateBox_3
- โรงพยาบาลเพชรเวช. (4 พฤษภาคม 2564). โควิดสายพันธุ์อินเดียความเสี่ยงที่ต้องจับตามอง. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : https://www.petcharavejhospital.com/th/Article/article_detail/India-strain-of-Covid
- PPTV Online. (11 พฤษภาคม 2564). อินเดียเคราะห์ซ้ำ ผู้ป่วยโควิด-19 หลายร้อยราย "ติดเชื้อรากินสมอง".
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/147203?utm_source=web_pptv&utm_medium=relatelink_1&utm_campaign=148103
- PPTV Online. (29 พฤษภาคม 2564). เวียดนามพบโควิด-19 สายพันธุ์ใหม่ "ลูกผสมสายพันธุ์อินเดียและอังกฤษ". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/148449>
- PPTV Online. (1 มิถุนายน 2564). อนามัยโลกเปลี่ยนชื่อสายพันธุ์โควิด-19 ลดปัญหาการตีตรา. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <https://www.pptvhd36.com/news/สุขภาพ/148606>
- TNN Online. (23 มิถุนายน 2564). ผวาหนัก! อินเดียพบโควิดกลายพันธุ์ชนิดใหม่ "เดลต้า พลัส" ติดเชื้อง่ายกว่าเดิม. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.tnnthailand.com/news/covid19/83366/>
- มติชนออนไลน์. (17 กรกฎาคม 2564). สหรัฐฯ โควิดสายพันธุ์เดลต้ายึดครองโลกแล้ว. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : https://www.matichon.co.th/foreign/news_2833835
- PPTV Online. (23 กรกฎาคม 2564). WHO ประกาศเพิ่มอีก 3 สายพันธุ์ "โควิด-19 สายพันธุ์ตรวจสอบเพิ่มเติม". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/152412>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- BBC News บีบีซีไทย. (26 กรกฎาคม 2564). โควิด-19 : สหรัฐฯ เล็งบังคับสวมหน้ากากอีกรอบ นิดวัคซีน กระตุ้น หลังเคลดาทำยอดผู้ติดเชื้อพุ่งสูง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/international-57971970>
- ไทยรัฐออนไลน์. (31 กรกฎาคม 2564). WHO ชี้โควิดเคลดา ทำทั่วโลกระบาดเพิ่ม 80% ในเดือนก.ค. เน้นเร่งฉีดวัคซีนป้องกัน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thairath.co.th/news/foreign/2153873>
- South China Morning Post. (13 มกราคม 2563). "Thailand confirms first case of Wuhan virus outside China". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.scmp.com/news/hong-kong/health-environment/article/3045902/wuhan-pneumonia-thailand-confirms-first-case>
- สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. (24 มกราคม 2563). ไทยวางมาตรการสูงสุดเฝ้าระวัง 'ไวรัสอู่ฮั่น' ตั้งแต่ต้น หาก WHO ประกาศฉุกเฉินถือเป็นผลดี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.hfocus.org/content/2020/01/18371>
- ไทยรัฐออนไลน์. (31 มกราคม 2563). สธ.แถลง พบคนขับแท็กซี่ ติดไวรัสโคโรนา เป็นคนไทยรายแรก ไม่มีประวัติไปจีน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/1761053>
- Sanook. (4 กุมภาพันธ์ 2563). เครื่องบินรับ 138 คนไทยจากอู่ฮั่น เดินทางถึงสนามบินอู่ตะเภาแล้ว. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://web.archive.org/web/20200204190239if_/https://www.sanook.com/news/8025822/
- BBC News บีบีซีไทย. (29 กุมภาพันธ์ 2563). ไวรัสโคโรนา : ราชกิจจานุเบกษา เผยแพร่ ประกาศให้โรค"โควิด-19" เป็น"โรคติดต่ออันตราย" มีผลพ่วงนี้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-51686166>
- BBC News บีบีซีไทย. (1 มีนาคม 2563). ไวรัสโคโรนา : ผู้ป่วยโควิด-19 คนไทย เสียชีวิตรายแรก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-51694727>
- PPTV Online. (15 มีนาคม 2563). "สนามมวยลุมพินี" ประกาศปิดหลังมีข่าวแฟนมวยติดโควิด-19. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.pptvhd36.com/sport/news/121396?utm_source=web_pptv&utm_medium=relatelink_2&utm_campaign=121474
- BBC News บีบีซีไทย. (17 มีนาคม 2563). ไวรัสโคโรนา : กรม.สั่งปิดสถานศึกษา-สถานบันเทิง ชาวต่างชาติ จากเขตโรคติดต่อต้องมีใบรับรองแพทย์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-51923686>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- BBC News บีบีซีไทย. (24 มีนาคม 2563). ไวรัสโคโรนา : รัฐบาลประกาศ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน สกัดโควิด-19 วันพฤหัสบดีนี้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-52014435>
- Thai PBS News. (2 เมษายน 2563). เคอร์ฟิวทั่วประเทศ ห้ามออกนอกบ้าน 22.00-04.00 น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/clip/585215>
- BBC News บีบีซีไทย. (30 เมษายน 2563). โควิด-19 : ศบค. เคารพมาตรการผ่อนปรน 6 กลุ่มกิจการ-กิจกรรม เริ่ม 3 พ.ค. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-52481798>
- BBC News บีบีซีไทย. (30 เมษายน 2563). โควิด-19 : ศบค. เคารพมาตรการผ่อนปรน 6 กลุ่มกิจการ-กิจกรรม เริ่ม 3 พ.ค. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-52481798>
- BBC News บีบีซีไทย. (13 พฤษภาคม 2563). โควิด-19 : ไทยไม่พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนารายใหม่เป็นวันแรก [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-52643841>
- BBC News บีบีซีไทย. (15 พฤษภาคม 2563). โควิด-19 : ศบค. เดินหน้าผ่อนปรนมาตรการระยะ 2 ลดเวลาเคอร์ฟิว เปิดห้างใหญ่-สนามกีฬา 17 พ.ค. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-52672470>
- ฐานเศรษฐกิจ. (29 พฤษภาคม 2563). "ผ่อนคลาคล็อกดาวน์" ระยะที่ 3 มีเหตุผลและเงื่อนไขอย่างไร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thansettakij.com/content/436438>
- ไทยรัฐออนไลน์. (14 มิถุนายน 2563). กทม. ประกาศผ่อนปรนระยะ 4 เช็ก 11 สถานที่เปิดได้ ส่วนอีก 5 ยังหมดสิทธิ์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thairath.co.th/news/society/1868751>
- กรุงเทพธุรกิจ. (14 กรกฎาคม 2563). สรุปครบ! ประเด็น 'ทหารอียิปต์' และ 'ถูกทูดูดาน' ป่วยโควิด-19 เสี่ยงระบาดในไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/889212>
- POST TODAY. (21 สิงหาคม 2563). ศบค. ชดใหญ่ เคารพอายุ พรก.ฉุกเฉินอีก 1 เดือน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/politic/news/631168>
- BBC News บีบีซีไทย. (3 กันยายน 2563). โควิด-19 : พบผู้ต้องขังขาดเชื้อก่อนส่งตัวเข้าแดน ทางกรมเร่งติดตามผู้ใกล้ชิดป้องกันการระบาดระลอก 2. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-54011834>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- BBC News บีบีซีไทย. (27 พฤศจิกายน 2563). โควิด-19: ไทยเซ็นสัญญาซื้อวัคซีน สยามไบโอไซเอนซ์ บริษัทในพระปรมาภิไธย ร่วมดำเนินการ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/55097716>
- BBC News บีบีซีไทย. (20 ธันวาคม 2563). โควิด-19: สธ. ประกาศการระบาดระลอกใหม่ในไทย ผู้ติดเชื้อจากกรณีสมุทรสาครเกือบ 700 รายใน 3 วัน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-55383363>
- Thai PBS News. (20 ธันวาคม 2563). เช็กด่วน! กทม.ประกาศ 10 มาตรการสกัด COVID-19. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/299416>
- Thai PBS News. (31 ธันวาคม 2563). "ราชกิจจา" เผยประกาศคำสั่งห้ามมั่วสุม-ชุมนุมฝ่าฝืนจำคุก 2 ปี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/299775>
- POST TODAY. (25 มกราคม 2564). มาเป็นผั่ง! กลุ่มปาร์ตี้ "ดีเจมะตูม" พบติดเชื้อโควิด-19 แล้ว 19 คน แฉเป็นกลุ่มจากหลากหลายอาชีพ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/ent/news/643582>
- BBC News บีบีซีไทย. (24 กุมภาพันธ์ 2564). วัคซีนโควิด-19 ล็อตแรกถึงไทยแล้ว แต่ผลสำรวจพบบุคลากรทางแพทย์ฯ แค่ 55% พร้อมฉีด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-56178246>
- BBC News บีบีซีไทย. (28 กุมภาพันธ์ 2564). วัคซีนโควิด: "อนุทิน" นำ 3 รัฐมนตรีอายุไม่เกิน 60 ปี ฉีดวัคซีนโควิด-19 เจ็มแรก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-56227686>
- ฐานเศรษฐกิจ. (6 เมษายน 2564). ฝ่าอาณัติ "คริสต์ดัลลัส" คลัสเตอร์ทองหล่อ "โควิดรอบ3". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thansettakij.com/content/business/474840>
- THE STANDARD. (7 เมษายน 2564). 1 เดือนผ่านไปไทยกระจายวัคซีนฉีดครบ 2 เข็มเพียง 10.45% ของวัคซีนทั้งหมด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://thestandard.co/1-month-passed-thailand-distributed-2-vaccinations-only-10-45percent/>
- MGR Online. (10 เมษายน 2564). "หมอธง" คอนเฟิร์มโควิด-19 จากสถานบันเทิงในไทย เป็นสายพันธุ์อังกฤษที่พบในกัมพูชา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://mgronline.com/onlinesection/detail/9640000034326>
- MATICHON ONLINE. (29 เมษายน 2564). สบค.ยกระดับ 6 จังหวัด คุมโควิด 'พื้นที่ควบคุมสูงสุดและเข้มงวด' ห้ามนั่งกินในร้าน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.matichon.co.th/covid19/news_2697914

บรรณานุกรม (ต่อ)

- PPTV Online. (5 พฤษภาคม 2564). “โควิด-19 สายพันธุ์บราซิล” เข้าไทยแล้ว รุนแรงหรือไม่? [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <https://www.pptvhd36.com/news/สุขภาพ/146846>
- BBC News บีบีซีไทย. (10 พฤษภาคม 2564). โควิด-19: ศบค. เผยพบผู้ติดเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์อินเดีย 2 รายแรก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-57053772>
- BBC News บีบีซีไทย. (11 พฤษภาคม 2564). โควิด-19: นายกฯ ดันการฉีดวัคซีนเป็น “วาระแห่งชาติ” ประกาศจะไม่หยุดหาเพิ่ม. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-57073032>
- BBC News บีบีซีไทย. (12 พฤษภาคม 2564). ราษฎร: รู้-ปณิธา แจ้งติดเชื้อโควิด-19 ด้านราชทัณฑ์ยอมรับผู้ต้องขังกว่า 2 พันคนติดโควิดในเรือนจำ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-57082911>
- Thai PBS News. (21 พฤษภาคม 2564). พบเชื้อโควิด “สายพันธุ์อินเดีย” ใน 15 คนงานแคมป์หลักสี่. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/304546>
- สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. (23 พฤษภาคม 2564). คลัสเตอร์ตากใบ “สายพันธุ์แอฟริกาใต้” พบต้นตอจากผู้ป่วยรายแรกสัมผัสศรัทธาลอบเข้าไทยจากมาเลเซีย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.hfocus.org/content/2021/05/21723>
- Thai PBS News. (28 พฤษภาคม 2564). อังกฤษพบ COVID-19 กลายพันธุ์ที่พบครั้งแรกในไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/304725>
- ฐานเศรษฐกิจ. (23 มิถุนายน 2564). เช็กที่นี่ โรงพยาบาลชื่อดังแห่ ปิดให้บริการตรวจเชื้อโควิด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thansettakij.com/general-news/485239>
- workpointTODAY. (7 กรกฎาคม 2564). สรุป ‘ภูเก็ตแซนด์บ็อกซ์’ ถึง ‘สมุย พลัส โมเดล’ ก่อนเปิดประเทศใน 120 วัน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://workpointtoday.com/phuket-sandbox-samui-plus/>
- กรุงเทพธุรกิจ. (16 กรกฎาคม 2564). เปิด ‘สมุย พลัส โมเดล’ ตั้งเป้าเดือนแรกทัวริสต์เยือน 1 พันคน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/949190>
- BBC News บีบีซีไทย. (17 กรกฎาคม 2564). โควิด-19 : ผู้ป่วยใหม่ทะลุหมื่น ดาย 141 ราย หมอโอสกชี้หากไม่ยกระดับมาตรการ ยอดจะสูงต่อ 3-4 เดือน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-57871648>
- BBC News บีบีซีไทย. (1 กุมภาพันธ์ 2564). วัคซีนโควิด: โครงการโคแวกซ์ (Covax) ที่จะฉีดวัคซีนให้กว่า 180 ประเทศคืออะไร ทำไมไทยไม่เข้าร่วม. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/international-55879187>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- PPTV Online. (9 พฤศจิกายน 2563). Pfizer รายงานผลวัคซีนโควิด-19 ใช้ได้ผลสูงกว่า 90% เตรียมขึ้นขออนุมัติภายในเดือนนี้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://workpointtoday.com/pfizer-vaccine-result/>
- BBC News บีบีซีไทย. (2 ธันวาคม 2563). โควิด-19 : สหราชอาณาจักรอนุมัติการใช้วัคซีนของไฟเซอร์-ไบออนเทคเป็นชาติแรกในโลก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/international-55156563>
- BBC News. (8 ธันวาคม 2563). Covid-19 vaccine: First person receives Pfizer jab in UK. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/news/uk-55227325>
- PPTV Online. (15 ธันวาคม 2563). ชาวอเมริกันคนแรกได้รับวัคซีนโควิด-19 ไฟเซอร์แล้ว. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.pptvhd36.com/news/ต่างประเทศ/138340>
- BBC News. (30 ธันวาคม 2563). Covid-19: Oxford-AstraZeneca vaccine approved for use in UK. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/news/health-55280671>
- workpointTODAY. (1 มกราคม 2564). องค์การอนามัยโลกอนุมัติวัคซีนโควิด-19 ของ Pfizer-BioNTech ใช้กรณีฉุกเฉิน ผู้ผลิตกังวลผลวัคซีนไม่ทัน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://workpointtoday.com/who-pfizer-covid-vaccine/>
- BBC News. (4 มกราคม 2564). Covid: Brian Pinker, 82, first to get Oxford-AstraZeneca vaccine. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/news/uk-55525542>
- ประชาชาติธุรกิจ. (16 กุมภาพันธ์ 2564). อนามัยโลกอนุมัติวัคซีนโควิดแอสตราเซนเนกา เตรียมจัดส่งประเทศ "โคเวกซ์". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.prachachat.net/world-news/news-614648>
- World Health Organization. (15 กุมภาพันธ์ 2564). WHO lists two additional COVID-19 vaccines for emergency use and COVAX roll-out. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.who.int/news/item/15-02-2021-who-lists-two-additional-covid-19-vaccines-for-emergency-use-and-covax-roll-out>
- มติชนออนไลน์. (13 มีนาคม 2564). อนามัยโลกอนุมัติใช้วัคซีนจอห์นสัน&จอห์นสัน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.matichon.co.th/foreign/news_2622289
- มติชนออนไลน์. (1 พฤษภาคม 2564). อนามัยโลกอนุมัติวัคซีน โมเดอร์นา ให้ใช้เป็นการฉุกเฉินแล้ว. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.matichon.co.th/foreign/news_2701855
- Thai PBS News. (8 พฤษภาคม 2564). องค์การอนามัยโลกไฟเขียววัคซีน "ซิโนฟาร์ม". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/304138>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Thai PBS News. (2 มิถุนายน 2564). WHO รับรองใช้วัคซีน "ซิโนแวค" กรณีฉุกเฉิน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/304864>
- Thai PBS News. (10 มิถุนายน 2563). ธนาคารโลกชี้ COVID-19 ทำเศรษฐกิจโลกเสียหายหนักรอบ 150 ปี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/293470>
- BrandInside. (6 มกราคม 2564). World Bank ปรับคาดการณ์เศรษฐกิจโลกปี 2021 โดเหลือแค่ 4% กังวลเรื่องการแพร่ระบาด COVID-19 รอบใหม่. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://brandinside.asia/world-bank-forecasts-2021-gdp-at-4-percent-concern-new-pandemic-6-jan-2021/>
- VOA. (9 มิถุนายน 2564). ธนาคารโลกเพิ่มคาดการณ์เศรษฐกิจโลกโต 5.6% ปีนี้ หลังอัตราฉีดวัคซีนทะลุเป้า. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.voathai.com/a/world-bank-global-economy-forecast-/5921330.html>
- The Economist. (7 มกราคม 2564). What is the economic cost of covid-19? [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.economist.com/finance-and-economics/2021/01/09/what-is-the-economic-cost-of-covid-19>
- The Standard. (13 มีนาคม 2564). เปิดรายละเอียดแพ็คเกจเยียวยา-กระตุ้นเศรษฐกิจ 1.9 ล้านล้านดอลลาร์ของไบเดน ความสำเร็จใหญ่ครั้งแรกในฐานะประธานาธิบดีสหรัฐฯ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://thestandard.co/whats-in-joe-bidens-stimulus-package-plan/>
- BrandInside. (10 มีนาคม 2564). กระตุ้นเศรษฐกิจต้องแบบนี้ ไบเดนอัดเงิน 1.9 ล้านล้าน ทำ GDP โลกเพิ่ม 1%. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://brandinside.asia/biden-stimulus-bill-save-the-world/>
- BBC News บีบีซีไทย. (13 กรกฎาคม 2563). โควิด-19: สหรัฐฯ และประเทศเศรษฐกิจใหญ่ในยุโรปรับมือกับเศรษฐกิจตกต่ำอย่างไร. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com /thai/international-53354253>
- กรุงเทพธุรกิจ. (28 สิงหาคม 2563). เยอรมัน...แชมป์กระตุ้น สก.สู้โควิด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/650987>
- ประชาชาติธุรกิจ. (12 มิถุนายน 2563). เยอรมนีเตรียมออกมาตรการกระตุ้น แจกเงินชาวชน 300 ยูโร/คน ลด VAT อีก 3%. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.prachachat.net /world-news/news-476883>
- POST TODAY. (9 มิถุนายน 2563). ส่องไม้เด็ดรัฐบาลยุโรป ไม่แจกเงิน แต่ทุกคนรอดจากโควิด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/world/625634>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- TDRI. (21 เมษายน 2564).ผลกระทบ COVID-19 ระบาครอบ 2 ต่อเนื่องรอบ 3 กับทิศทางตลาดแรงงานไทย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://tdri.or.th/2021/04/covid-19-2-3-affected-thai-labor-market/>
- NESDC ECONOMIC REPORT. (16 พฤศจิกายน 2563).ภาวะเศรษฐกิจ ไทยไตรมาสที่สามของปี 2563 และแนวโน้ม ปี 2563 - 2564. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=10956
- กรุงเทพธุรกิจ. (15 มกราคม 2564). 'เศรษฐกิจไทย' ปี 64 ในวิกฤติโควิดระลอกใหม่. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/917370>
- BBC News บีบีซีไทย. (15 กรกฎาคม 2564). โควิด-19 : ธนาคารโลกชี้ลดวัคซีนล่าช้าถ่วงเศรษฐกิจไทยโดนายกฯเปิด "สมุยพลัสโมเดล". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/57846572>
- มติชนออนไลน์. (10 เมษายน 2564). ศูนย์พยากรณ์ศก.ชี้โควิดรอบ3 เสียหาย 6หมื่น-1 แสนล้าน ส.แอลกอฮอล์ คาดกระทบสงกรานต์ 1-2 แสนล้าน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.matichon.co.th/economy/news_2667335
- The Standard. (19 กรกฎาคม 2564). เมื่อ 'นักเศรษฐศาสตร์' ใจร้าย หั่น GDP กันอูดุด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://thestandard.co/economist-and-gdp/>
- ข่าวกระทรวงการคลัง. (29 กรกฎาคม 2564). รายงานประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2564. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.mof.go.th/th/view/attachment/file/3136303339/ข่าวแถลงกระทรวงการคลังฉบับที่%20160-2564%20%28รายงานประมาณการเศรษฐกิจไทยปี%202564%29.pdf>
- ประชาชาติธุรกิจ. (7 ตุลาคม 2563). เปิดผลประชุมศบค.(7ต.ค) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ-ท่องเที่ยว-ซื้อดีมีคืน ครบทีนี้ !!: [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.prachachat.net/economy/news-533582>
- FINNOMENA. (13 พฤศจิกายน 2563). สรุปมาตรการลดหย่อนภาษี "ซื้อดีมีคืน": เทียบกับ "คนละครึ่ง" แล้วอันไหนเหมาะกับเรา? I TAX เพื่อนๆ EPI. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.finnomena.com/z-admin/shop-dee-return/>
- ไทยรัฐออนไลน์. (11 กรกฎาคม 2563).สรุปมาตรการ "เราเที่ยวด้วยกัน" เปิดให้ลงทะเบียนชิง 3 สิทธิ ฉบับเข้าใจง่าย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thairath.co.th/business/economics/1886915>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (). แก้มมาตรการการเงินการคลังสู้โควิดยกสอง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_16Feb2021.aspx

บรรณานุกรม (ต่อ)

- POST TODAY. (21 พฤษภาคม 2564). มาตรการดูแลเศรษฐกิจในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ของกระทรวงการคลัง. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/finance-stock/columnist/653467>
- POST TODAY. (25 พฤษภาคม 2564). คลอดแล้ว!"พรก.กู้5แสนล้าน"ใช้แก้ปัญหาโควิด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/finance-stock/news/653821>
- ไทยรัฐออนไลน์. (29 กรกฎาคม 2563). "เศรษฐกิจไทย" รั้งท้าย เชื่อกันตกร่วงกว่าจะฟื้นเท่าก่อนโควิด ใช้เวลา 5 ปี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2151516>
- BBC News บีบีซีไทย. (27 พฤศจิกายน 2563). โควิด-19: ไทยเซ็นสัญญาซื้อวัคซีน สยามไบโอไซเอนซ์ บริษัทในพระปรมาภิไธย ร่วมดำเนินการ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/55097716>
- POST TODAY. (5 มกราคม 2564). ครม.ไฟเขียวงบซื้อวัคซีนโควิดเพิ่ม35ล้าน โดส ฉีดให้คนไทย66ล้าน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/politic/news/642002>
- มติชนออนไลน์. (5 มกราคม 2564). ครม.ไฟเขียว 1,228 ล้าน ซื้อวัคซีนโควิด-19 ล็อตแรกเข้าไทย ก.พ. พร้อมจัดหาเพิ่มเป็น 63 ล้านโดส. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://mgronline.com/politics/detail/9640000000617>
- ไทยรัฐออนไลน์. (21 มกราคม 2564). อย. ขึ้นทะเบียนวัคซีนโควิด "แอสตราเซนเนกา" จากอิตาลี ล็อตแรกแล้ว. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thairath.co.th/news/local/2017365>
- กรุงเทพธุรกิจ. (23 กุมภาพันธ์ 2564). อย. ขึ้นทะเบียน 'วัคซีนซิโนแวค' เรียบร้อย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/924027>
- BBC News บีบีซีไทย. (24 กุมภาพันธ์ 2564). วัคซีนโควิด-19 ล็อตแรกถึงไทยแล้ว แต่ผลสำรวจพบบุคลากรทางแพทย์ฯ แค่ 55% พร้อมฉีด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-56178246>
- BBC News บีบีซีไทย. (28 กุมภาพันธ์ 2564). วัคซีนโควิด: "อนุทิน" นำ 3 รัฐมนตรีอายุไม่เกิน 60 ปี ฉีดวัคซีนโควิด-19 เข็มแรก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.bbc.com/thai/thailand-56227686>
- Thai PBS News. (20 มีนาคม 2564). ข่าวดี! วัคซีนซิโนแวค 800,000 โดส จากจีนถึงไทยแล้ว. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/302607>
- PPTV Online. (22 มีนาคม 2564). "NDV-HXP-S" วัคซีนโควิด-19 โดยคนไทยตัวแรกที่ได้รับอนุมัติให้ทดสอบในมนุษย์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.pptvhd36.com/news/สุขภาพ/144178>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Thai PBS News. (25 มีนาคม 2564). อย.ขึ้นทะเบียนวัคซีน COVID-19 "จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน".
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/302781>
- ประชาชาติธุรกิจ. (22 เมษายน 2564). จุฬาฯ เปิดรับ อาสาสมัครทดลองวัคซีนโควิด สัปดาห์ไทย.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.prachachat.net/general/news-653298>
- Aroundonline. (23 เมษายน 2564). วัคซีน 'CHULACOV19' อีกความหวังของคนไทย พร้อมเดินทาง
ทดสอบในอาสาสมัคร ดันเดือนพฤษภาคมนี้!! [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<https://www.aroundonline.com/health-10/>
- POST TODAY. (13 พฤษภาคม 2564). อย.ขึ้นทะเบียนวัคซีนโมเดอร์นาป้องกันโควิด-19เป็นตัวที่4ในไทย.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.posttoday.com/social/general/652772>
- ประชาชาติธุรกิจ. (28 พฤษภาคม 2564). ชิโนฟาร์ม อย. อนุมัติการขึ้นทะเบียนแล้ว. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<https://www.prachachat.net/marketing/news-678874>
- คมชัดลึก. (2 สิงหาคม 2564). เปิด Time Line วัคซีน"ซิโนฟาร์ม" 10 ล้านโดสเข้าไทย เตรียมเปิดจองรอบ 2
ส.ค.นี้. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.komchadluek.net/news/regional/476897>
- ฐานเศรษฐกิจ. (7 มิถุนายน 2564). "ฉีดวัคซีนโควิด-19" เช็คเลยกลุ่มจังหวัดไหนได้วัคซีนอะไร เท่าไหร่
ครบจบ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
https://www.thansettakij.com/content/covid_19/482859
- ข่าวสด. (7 มิถุนายน 2564). ประยุทธ์ ลงนามแล้ว นำเข้าวัคซีน 'จอห์นสัน แอนด์ จอห์นสัน' 25
ล้านโดส. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
https://www.khaosod.co.th/covid-19/news_6439531
- Thai PBS News. (20 มิถุนายน 2564). วัคซีน "ซิโนฟาร์ม" ล็อตแรก 1 ล้านโดสถึงไทยแล้ว. [ออนไลน์].
แหล่งที่มา : <https://news.thaipbs.or.th/content/305353>
- Thai PBS News. (24 มิถุนายน 2564). อย.ขึ้นทะเบียนวัคซีน "ไฟเซอร์". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<https://news.thaipbs.or.th/content/305497>
- ประชาชาติธุรกิจ. (25 มิถุนายน 2564). วัคซีนซิโนฟาร์ม เริ่มฉีดวันนี้ (25 มิ.ย.) ผู้สูงอายุ-พิการ-รายได้น้อย
ฉีดฟรี!. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :
<https://www.prachachat.net/general/news-697571>
- ไทยรัฐออนไลน์. (6 กรกฎาคม 2564). ครม.เห็นชอบจัดหาไฟเซอร์ 20 ล้านโดส เป็นวัคซีนหลักฉีดให้คน
ไทยฟรี. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.thairath.co.th/news/politic/2133787>
- อมรินทร์ทีวี. (15 กรกฎาคม 2564). ข่าวดี! สภากาชาด เจริญนำเข้าวัคซีนโมเดอร์นาแล้ว 1 ล้านโดส.
[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://www.amarintv.com/news/detail/89351>

บรรณานุกรม (ต่อ)

ไทยโพสต์. (21 กรกฎาคม 2564). เชื้อเชื้อไฟเซอร์ 20 ล้านโดส. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<https://www.thaipost.net/main/detail/110490>

ไทยรัฐออนไลน์. (23 กรกฎาคม 2564). องค์การเภสัชกรรม ลงนาม ซื้อ-ขาย วัคซีนโมเดอร์นา 5 ล้านโดส แล้ว มาไตรมาส 4. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา :

<https://www.thairath.co.th/news/local/bangkok/2148317>

BBC News บีบีซีไทย. (20 กรกฎาคม 2021). โควิด-19 : วัคซีนแอสตราเซนเนกา “ภูมิใจที่ได้ร่วมงานกับ สยามไบโอไซเอนซ์” ยื้อลำดับเหตุการณ์และอุปสรรคการจัดส่งวัคซีน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา

: <https://www.bbc.com/thai/thailand-57893125>

ประวัติผู้วิจัย

ผศ.ดร.วิภาดา กุปตานนท์

ปริญญาตรี การบริหารรัฐกิจ คณะรัฐศาสตร์ เกียรตินิยมอันดับ 2
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2524)

ปริญญาโท พัฒนบริหารศาสตร์ด้านรัฐประศาสนศาสตร์ วิชาเอก องค์การและการจัดการ เกียรตินิยมดี
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2529)

ปริญญาเอก Administrative and Policies studies in Higher Education,
University of Pittsburgh, U.S.A. (2543)

